

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægtsbog
for
Ole Eir

Data indsamlet og redigeret af Ole Eir, 2009-2023

Indbundet af Ole Eir, 2023

Forsidefoto: Ole Eir, 50 år i oktober 1992

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	1
Stikordsregister	5
Forord	6
Slægten i geografisk og statistisk belysning.....	8
<i>Hvor kommer slægten fra?</i>	8
<i>Slægten i statistisk belysning</i>	8
<i>Mændenes erhverv</i>	11
Ole Eir	12
Generation 1 - forældre	19
Far	19
Mor	22
Generation 2 - bedsteforældre	24
Farfar	24
Farmor	33
Morfar	35
Mormor	38
Generation 3 - oldeforældre.....	41
Farfars far.....	41
Farfars mor.....	47
Farmors far.....	48
Farmors mor.....	52
Morfars far	53
Morfars mor	54
Mormors far	56
Mormors mor	60
Generation 4 - tipoldeforældre	63
Farfars fars slægt	63
Farfars mors slægt	66
Farmors fars slægt	73
Farmors mors slægt	76
Morfars fars slægt.....	80
Morfars mors slægt.....	81
Mormors fars slægt.....	83

Mormors mors slægt.....	86
Generation 5 - tip-(2)-oldeforældre.....	88
Farfars fars slægt.....	88
Farfars mors slægt.....	92
Farmors fars slægt.....	97
Farmors mors slægt.....	101
Morfars fars slægt.....	107
Morfars mors slægt.....	112
Mormors fars slægt.....	119
Mormors mors slægt.....	124
Generation 6 - tip-(3)-oldeforældre.....	128
Farfars fars slægt.....	128
Farfars mors slægt.....	136
Farmors fars slægt.....	143
Farmors mors slægt.....	153
Morfars fars slægt.....	161
Morfars mors slægt.....	167
Mormors fars slægt.....	174
Mormors mors slægt.....	178
Generation 7 - tip-(4)-oldeforældre.....	184
Farfars fars slægt.....	184
Farfars mors slægt.....	192
Farmors fars slægt.....	195
Farmors mors slægt.....	203
Morfars fars slægt.....	207
Morfars mors slægt.....	212
Mormors fars slægt.....	214
Mormors mors slægt.....	219
Generation 8 - tip-(5)-oldeforældre.....	226
Farfars fars slægt.....	226
Farfars mors slægt.....	230
Farmors fars slægt.....	231
Farmors mors slægt.....	233
Morfars fars slægt.....	238
Morfars mors slægt.....	239

Mormors fars slægt.....	240
Mormors mors slægt.....	243
Generation 9 - tip-(6)-oldeforældre.....	248
Farfars fars slægt	248
Farmors mors slægt	249
Morfars fars slægt.....	250
Mormors fars slægt.....	251
Bilag 1.....	253
Bilag 2.....	254
Bilag 3.....	255
Bilag 4.....	256
Bilag 5.....	257
Bilag 6.....	258
Bilag 7.....	259
Bilag 8.....	260
Bilag 9.....	261

Kortudsnit

Fig. 70 -	Næstvedegnen (Farfars fars og mors slægter).....	side 65
Fig. 81 -	Bogenseegnen (Farmors mors og Morfars fars slægter).....	side 79
Fig. 83 -	Skagens Odde (Mormors fars og mors slægter).....	side 85
Fig. 86 -	Midtsjælland (Farfars mors slægt).....	side 96
Fig. 88 -	Odenseegnen (Farmors fars slægt).....	side 100
Fig. 100 -	Nordlangeland (Morfars fars og mors slægter).....	side 116
Fig. 102 -	Tverstedegnen (Mormors fars og mors slægter).....	side 123
Fig. 117 -	Nordfyn (Morfars fars slægt).....	side 162
Fig. 122 -	Sydøstfyn (Morfars mors slægt).....	side 173

Landsbykort

Fig. 71 + 72 -	Valsømagle landsby (Farfars morfar).....	side 67
Fig. 75 + 76 -	Årslev landsby (Farmors farfar og Farmors farfars far).....	side 74
Fig. 78 + 79 -	Skovby landsby (Farmors morfar).....	side 76
Fig. 84 -	Menstrup landsby (Farfars farmors far).....	side 91
Fig. 89 -	Nørre Esterbølle landsby (Farmors morfars far).....	side 101
Fig. 92 -	Ejlskov landsby (Farmors mormors far).....	side 104
Fig. 93 -	Tørresø landsby (Morfars farfars far).....	side 107
Fig. 95 -	Åhøyrup landsby (Morfars farmors far).....	side 111
Fig. 96 -	Stoense landsby (Morfars morfars far).....	side 113
Fig. 101 -	Risager Stederne (Mormors farmors far).....	side 121
Fig. 103 -	Øster Tversted landsby (Mormors morfars far).....	side 124
Fig. 107 -	Landsbyer under fællesskabet (generelt).....	side 134
Fig. 112 -	Fangel landsby (Farmors farfars morfar).....	side 144
Fig. 113 -	Sødinge landsby (Farmors farmors farfar).....	side 146
Fig. 114+115 -	Farsbølle landsby (Farmors mormors morfar).....	side 159
Fig. 118+119 -	Holse landsby (Morfars farmors morfar).....	side 165

Stikordsregister

Aftægt	side 74, 108-111 og 205
Anetab	side 196 og 237
Boelsmand	side 74
Bogense	side 76-77, 79 og 233
Borgerskab	side 233-234
Bøndernes arbejde og rydning af agerjorden	side 64, 130-131, 133-136, 149-151, 186, 191
.....	og 197
Daglejer	side 63
Dialekter (Fyn)	side 106
Fattige, fattiglemmer, almisselemmer	side 92
Fiskere	side 57, 58-59, 60-62 og 87
Fyn	side 79, 100, 106, 162 og 172-173
Fæstebreve	side 129, 143-144 og 184-185
Fæstebønder	side 144, 149-151, 169-170, 184-186 og 191
Godser	side 48, 53, 114, 116, 135, 149-151, 161, 186 og 235
Gårdmænd, husmænd	side 144, 169-170 og 184-185
Hartkorn	side 169
Håndværkere	side 11, 211 og 243
Inderste, indsidder	side 63, 67 og 151
Indlandsisen, istiden	side 132, 138, 175-176 og 224
Kirkekunst	side 56, 73, 75, 95, 115, 161, 168 og 207
Landsbyens fællesskab og historie	side 67-68, 130-131, 133-136, 138, 172-173, 188-189
.....	og 228-229
Langeland	side 114 og 116
Lægdsruller	side 73
Lærer, degn og skoleholder	side 140-142, 193 og 194-195
Navngivning	side 154-155
Næstvedegnen	side 65, 132 og 188-189
Ringstedegnen	side 67-68, 138 og 186
Rytterdistrikter og rytterskoler	side 141-142
Sandflugt og vandreklitter	side 84-85, 175-176 og 181
Skagen og Skagens Odde	side 60-62, 84-86, 127, 175-176 og 216
Skifter	side 69-71, 94-95, 103, 125, 145-147, 156-157, 158 og 193
Stavnsbåndet og hoveri	side 135, 149-151, 169 og 191
Tunneldal og dødislandskab	side 132 og 138
Uægte børn, børn født udenfor ægteskab, offentlig skrifte ...	s. 52, 72, 92, 119, 152, 187 og 188
Vendsyssel og Thy	side 85, 123, 175-176 og 224

Forord

Kære læser

For at sammenfatte min slægtsforskning gennem flere år har jeg udarbejdet denne slægtsbog, som jeg håber, at også andre senere vil have glæde af at studere for at få et udbygget kendskab til min slægt og dens historie.

Bogen er en sammenskrivning af slægtsdata suppleret med forskellige historiske oplysninger.

Om bogens data

En slægtsbog er i sin natur foreløbig og ufuldstændig, da udforskningen af slægten og dens historie principielt aldrig slutter - der kan altid graves mere viden frem fra andre og måske mere svært tilgængelige kilder.

De indsamlede data om personerne består især af kirkebogsoplysninger om fødsel, dåb, konfirmation, vielse og død, bopælsoplysninger fra folketællinger, data fra Mormonernes store verdensomspændende database (FamilySearch) samt oplysninger fra lægdsruller, fæste- og skifteprotokoller - enkelte eksempler er vist i kopi.

Om bogens opbygning

Bogen er bygget således op, at et resume af de fundne slægtsdata står **med almindelig skrift** under hver person. Ved nogle personer har jeg desuden tilføjet små biografier eller forklaringer af forskellige begreber *med kursiv*.

Selv om vi gennem disse data kan ane konturerne af slægtningenes livsforløb, forbliver de alligevel "tåger" for os, når vi kommer lidt tilbage i tiden - vi ved ikke, hvordan de så ud, vi kender ikke deres personlighed og ved ikke, hvad de tænkte og følte. (Vi kan dog i enkelte tilfælde i skifter ved dødsfald få en anelse af personers karakter og familiefølelse).

Jeg har derfor forsøgt også at se på forfædrene i en social, topografisk og historisk sammenhæng ved at belyse mere generelle forhold, som kan have haft betydning for deres livsvilkår, erhvervsmæssige og sociale forhold, herunder også viden om bostederne og naturen samt historiske begivenheder. Jeg håber herved også at undgå en alt for ensformig opremsning af persondata.

Disse mere generelle tekster er ligeledes skrevet *med kursiv*. Hvor jeg i væsentlig grad benytter andres tekster, er anført kilde, og citater er anført i citationstegn (også ved let redigering) - se også stikordsregistret side 5.

Jeg tror, at man kan få udbytte af at læse disse generelle afsnit med kursiv, hvor man kan få indblik i befolkningens liv og vilkår i "gamle" dage. Der er mange gode fortællinger om Danmarks natur, kultur og historie gemt i disse afsnit.

Af kilder har jeg bl.a. benyttet internetoplysninger især fra Statens Arkiver, historiske og slægtshistoriske bøger, det topografiske hovedværk Trap Danmark, samt dele af min fars omfattende historiske og topografiske optegnelser, som han skrev på livet igennem, og hvor jeg har udvalgt en del afsnit af lokal eller generel interesse, evt. efter en let redigering.

Slægtens bopæle er vist på udsnit af landkort. Der er her især valgt generalstabskort fra 1940-erne, hvor landskabet endnu ikke havde gennemgået de helt store ændringer siden 1800-tallet - altså inden byvækst, anlæg af motorveje og omfartsveje samt dræning af vådområder og udretning af åer afgørende ændrede landskabets udseende.

Desuden er enkelte af slægtens konkrete bopæle vist på gamle landsbykort fra 1800-tallet.

Om læsning af slægtsdata

Bogen er opdelt i kapitler for hver generation, idet den begynder med mig selv, fortsætter med mine forældre og derefter mine bedsteforældres generation. Således fortsættes tilbage i tiden. I hver generation er teksten anført i underkapitler for hver slægtsgren (farfars slægt, farmors slægt, osv.), således at anetavlen også kan læses ”på langs” - hver slægtsgren for sig.

Her kan det være en hjælp at benytte de **anenumre**, som ved hver person anføres for børn og forældre. Hver person har således et **anenummer**, der består af et første ciffer, som angiver generationsnummeret (*forældrene har generation 1*), og et andet ciffer, som er et **fortløbende** nummer. Således har **jeg selv** anenummer 0:1, far 1:2, mor 1:3, farfar 2:4, farmor 2:5 osv. Sidst i dataene for en person står i parentes barns og forældres numre samt sidehenvisninger, så man hurtigt kan gå frem og tilbage i slægten. (Bemærk, at en far har det dobbelte anenummer af hans barns, moderen det dobbelte + 1).

Der benyttes følgende forkortelser for placering i slægten - **f** for far, **m** for mor, **ff** for farfar osv. Således benævnes de 8 oldeforældre **ff f - ff m - fm f - fm m - mf f - mf m - mm f** og **mm m**.

Der refereres til de eksakte fund af data i kilderne, så når der f.eks. står om en person, at han levede til 1850 på et bestemt sted, er dette **ikke** udtryk for, at han dette år flyttede væk; men alene at der ikke er fundet senere oplysninger om denne bopæl.

Som normalt i slægtsforskning er kvinders **fødenavn** (ikke giftenavn) anvendt som **efternavn**, og der er for mange personer foretaget en standardisering af fornavnene, der ofte angives forskelligt i kilderne, selv for samme person - (*f.eks. er benyttet Anne også for Ane og Anna og Cecilie også for Sidsel og Zidsel*).

Ved alle personer er så vidt muligt anført et fødselsår. Hvor det nøjagtige år ikke kendes, er anført et omtrentligt fødselsår, beregnet ud fra andre oplysninger - f.eks. at mænds og kvinders alder ved første barns fødsel i gennemsnit var henholdsvis ca. 30 år og 25 år. For aner før år 1800 er brugt betegnelserne ”fødsels- og dødsdato”, selv om der som regel er tale om dåbs- og begravelsesdatoerne.

Som **bopæl** anføres primært **sognavnet** og **amtsnavnet** (*før 1970*), evt. også en landsby, en gård eller en mindre bebyggelse i sognet - ved kirkelige handlinger altid kun sognavnet. Slægtsbøger som denne anetavle må ikke betragtes som videnskabelige værker, da de benyttede kilder kan være mangelfulde, upræcise eller fejlagtige. Således er bl.a. aldersangivelser upræcise i nogle kilder, da folk i gamle dage ikke altid huskede deres alder præcist, og alder ved død er derfor ofte beregnet ud fra opgivne data. Jeg modtager altid gerne oplysninger om fejl og mangler.

Anetavlen i grafiske oversigter

Bagerst i bogen er dele af anetavlen vist i grafisk form - dels i **bilag 1** min anetavle 3 generationer tilbage (til oldeforældrene), dels i **bilag 2-9** de 8 oldeforældres anetavler 3 generationer tilbage. Flere af slægtsgrenene er kendt endnu længere tilbage, men er ikke vist grafisk.

God fornøjelse

Ole Eir

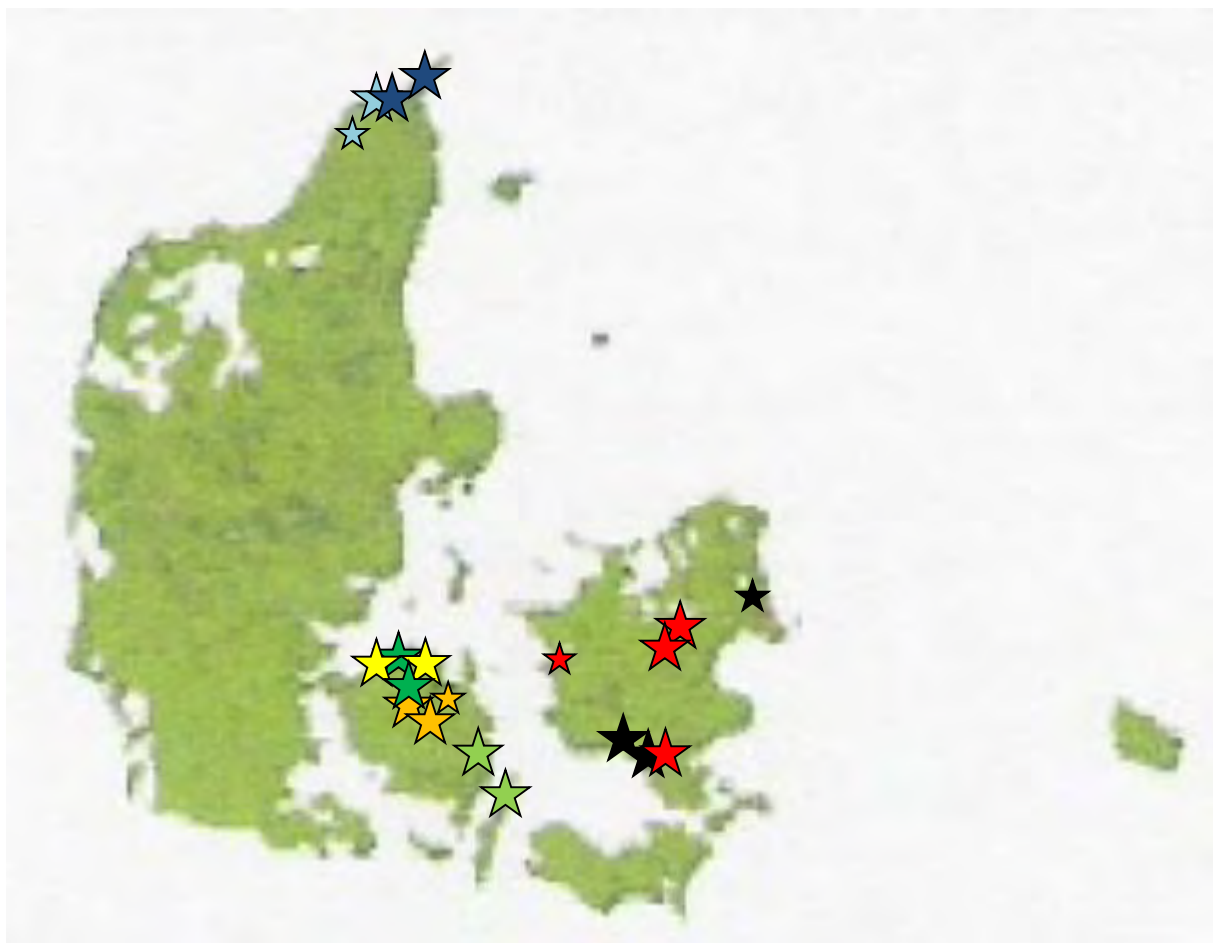
*Hver spån du finder i Danmarks jord,
er sjæl af dem, der har bygget riget.
Vil selv du fatte dit væsens rod,
skøn på de skatte, de efterlod.*

(Johs. V. Jensen)

Slægten i geografisk og statistisk belysning

Hvor kommer slægten fra?

★ Stockholm →

Fig. 1 - Her boede oldeforældrenes aner - der er kortudsnit inde i bogen, svarende til de store stjerner.
Farfars fars slægt, sort - Farfars mors slægt, rød
Farmors fars slægt, orange - Farmors mors slægt, gul
Morfars fars slægt, mørk grøn - Morfars mors slægt, lys grøn
Mormors fars slægt, mørk blå - Mormors mors slægt, lys blå

(Kort: Kort- og Matrikelstyrelsen, www.kms.dk)

Slægten i statistisk belysning

Vandringen fra land til by

Ser vi på tipoldeforældrenes og tip-tipoldeforældrenes generationer, er det som at se en illustration af historien om vandring fra land til by.

Fra midten af 1800-tallet begyndte industrialiseringen at vinde frem i byerne, og dermed fulgte en stigende efterspørgsel efter ufaglært arbejdskraft. Da landbruget samtidig havde vanskelige markedsvilkår, søgte flere og flere til de store byer og i særlig grad til København. Den stigende befolkning i byerne medførte samtidig en stigning i behovet for handel og serviceydelser, hvilket forstærkede befolkningstilvæksten.

I min slægt levede mine **32 tip-tip-oldefødre** mellem o. 1750 og 1880. Heraf var **27 født i landsbyer, 2 i et fiskerleje nær Skagen, og kun 1 var født i en købstad (Bogense)**, medens 2 var ukendte (den ene fra Sverige). Alle landboerne blev boende i landsbyerne.

10 af de 15 kendte tip-tip-oldefædre var landmænd, nemlig 4 gårdmænd og 6 husmænd. Desuden var 2 sømænd (fisker og matros), 2 landsbyhåndværkere og 1 håndværker først i en landsby, siden i en købstad (Bogense).

De 15 kendte **tip-oldefødre** levede mellem o. 1790 og 1915, og af dem var 13 født i landsbyer, 1 i en købstad (Bogense) og 1 i et fiskerleje, og her blev de boende. Der var 2 husmænd, 1 tjenestekarl/daglejer, 3 landsbyhåndværkere (smede, tømrer) og 2 fiskere.

Derimod endte halvdelen af **oldefødrene** med at bo i byerne (2 i Odense, 2 i København), mens de øvrige 4 blev boende i en landsby og et fiskerleje, hvor mændene var beskæftiget som arbejdsmand/skipper, landarbejder, snedker og fisker - og alle 4 **bedstefødre** endte med at bo i København.

Anernes alder ved død, vielse og børns fødsler

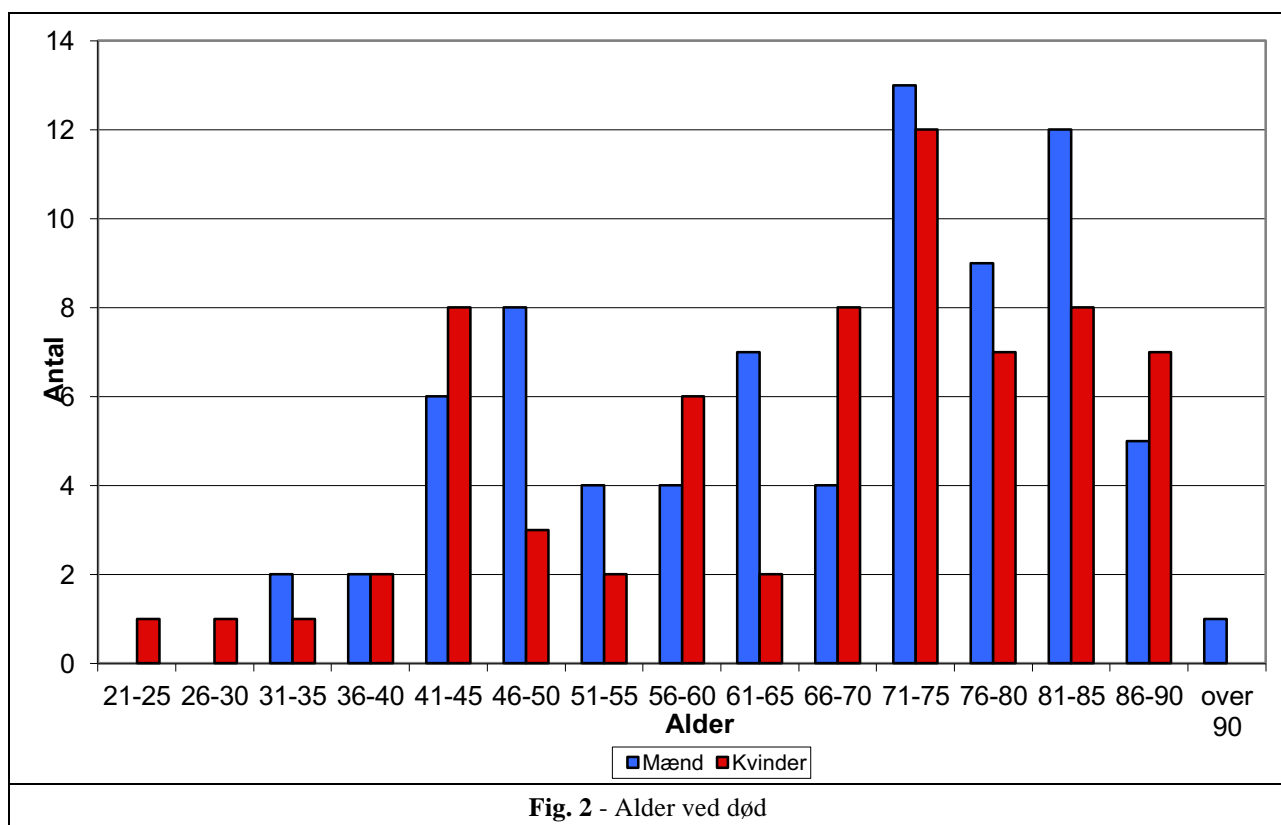

Fig. 2 - Alder ved død

I diagrammet over **levealder** er kun medtaget de aner, hvis fødsels- og dødsår er kendte.

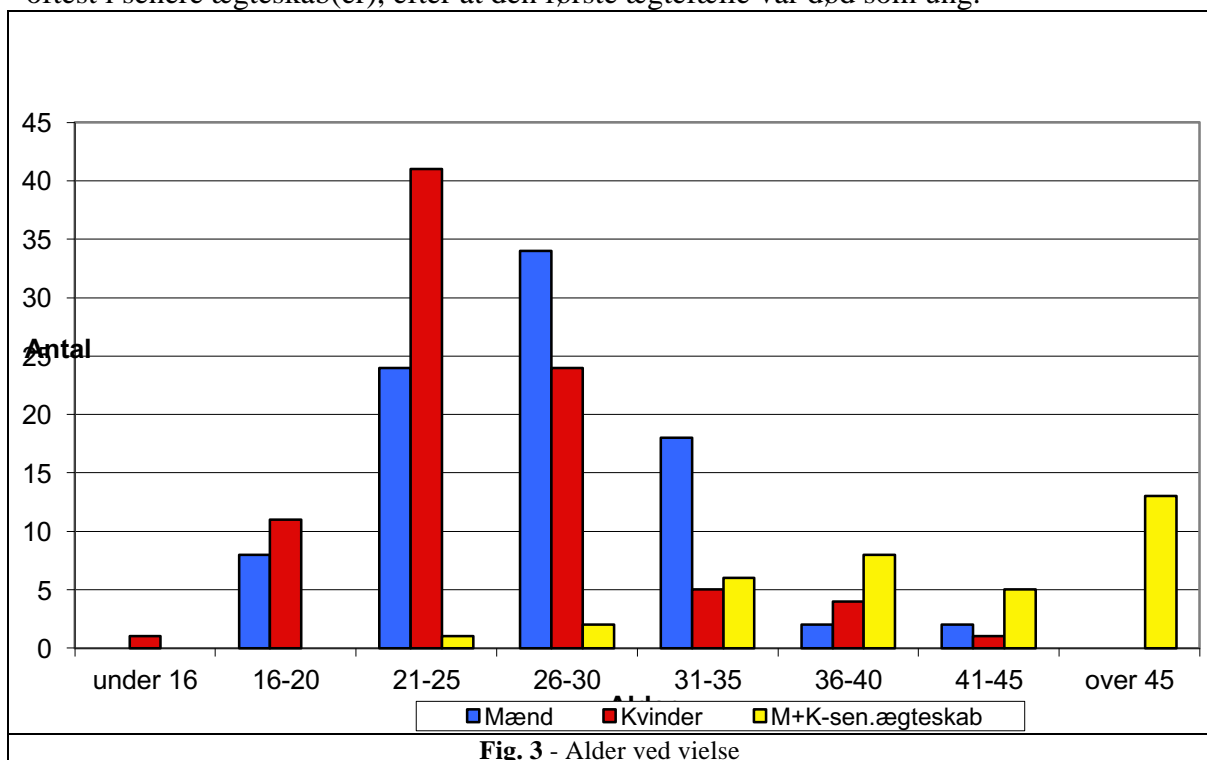
Det ses, at en stor del af slægten opnåede en ret høj alder - måske lidt overraskende i forhold til den almindelige myte om lav gennemsnitsalder i 1700- og 1800-tallet. Men bag denne ”myte”, som er rigtig nok, gemmer der sig en høj børnedødelighed, som naturligt nok ikke forekommer blandt anerne - for så var de jo ikke blevet aner - men som ses blandt søskende. Gennemsnitsalderen i slægten lå på ca. 71 år for både mænd og kvinder.

79 % af mændene og 84 % af kvinderne blev mere end 55 år.

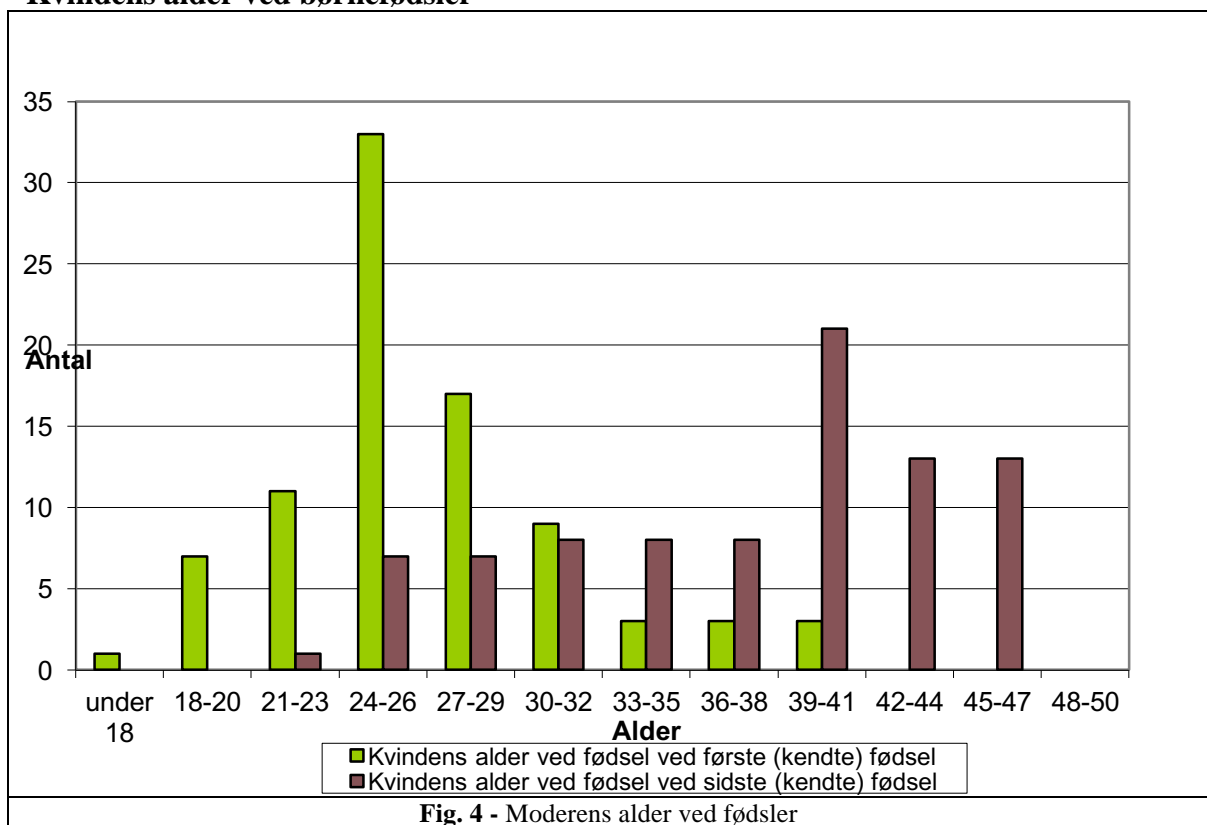
35 % af mændene og 34 % af kvinderne blev mere end 75 år.

I diagrammet over **vielsesalder** nedenfor er kun medtaget aner med kendte fødsels- og vielsesår.

Det ses, at kvinderne typisk blev gift noget yngre end mændene. Gennemsnitligt blev kvinderne gift som 25-årige, mændene som 28-årige. En del blev gift temmelig sent i livet, oftest i senere ægteskab(er), efter at den første ægtefælle var død som ung.

Kvindens alder ved børnefødsler

Diagrammet over **moderens alder ved børnenes fødsler** skal tages med et vist forbehold, da ikke alle børn pt. er kendt. Der kan således i nogle tilfælde vise sig at have været et barn, der er født tidligere end den her registrerede "første fødsel", ligesom der kan have været børn, der er født senere end den her registrerede "sidste fødsel".

Alligevel tegner der sig et interessant billede. Nogle kvinder får deres **første barn langt op i 30'erne**, og en del kvinder får børn højt op i årene - helt op til 48 år er kendt.

Mændenes erhverv

Slægtens overvægt af bønder - som befolkningen i almindelighed - fremgår, når vi ser på de kendte erhverv, som mandlige aner havde "på højden" af deres karriere. At tale om karriere lyder temmelig ambitiøst, når hovedparten var fattige bønder; men der menes f.eks., at en mand er registreret som gårdmand, selv om han tidligere i livet har været tjenestekarl, daglejer og evt. husmand.

3/4 af anerne var således fra **bondestanden** eller **fiskere**, når man ser på de kendte erhverv; og ser man på dem med "ukendt erhverv", er det ud fra bopæl m.m. åbenlyst, at den langt overvejende del af disse også har været bønder - så man kommer op på ca. 80 % af alle aner, nogenlunde som befolkningsgennemsnittet. De fordeler sig med 16 gårdmænd, gårdejere eller gårdfæstere, 17 husmænd eller boelsmænd, 2 daglejere eller arbejdsmænd, 6 fiskere, 1 skipper og 1 matros.

I **landsbyerne** boede også 10 **håndværkere**, der var husmænd ved siden af, da håndværket ofte ikke alene kunne brøsføde en familie. Der kendes 2 smede, 3 vævere/skræddere og 5 tømrere/hjulmænd/bødkere.

I **købstæderne** er slægten repræsenteret ved 4 **byhåndværkere** - 1 kleinsmed, 1 snedker, 1 handskemager og 1 skomager.

Til de socialt højere placerede **embedsmænd** eller **funktionærer** kan regnes 1 prokurist, 1 distriktschef, 1 kontorassistent, 1 overkammer og 1 sogneled.

Indkomst- og skatteforhold

Folketællingen i 1916 er interessant i forhold til tidligere og senere tællinger, idet den medtager selverhvervenes indkomst- og skatteoplysninger.

Vi kan her se nogle store forskelle mellem de enkelte aners vilkår:

Farfar, Georg Eir, havde som trafikbestyrer ved DSB i Struer en årsindtægt på 7.300 kr. og en formue på 24.500 kr. Det medførte en årlig skat til stat og kommune på ca. 1.620 kr. Hans bror Vilhelm, der var fyrmester på Nakkehoved Fyr havde en årsindtægt på 4.800 kr, mens hans svoger, der var storkøbmand i Rudkøbing, tjente 12.500 kr. og havde en formue på 45.000 kr.

I den anden ende af indkomstskalaen kan nævnes morfar, Frederik Hansen, der som skotøjsarbejder på fabrik tjente 1.850 kr, samt mormors fars bror, Anton Carlsen, der som avlsbruger og strandfoged i Skagen tjente 1.500 kr årligt og havde en formue på 8.000 kr (sikkert gårdens værdi).

Ole Eir

0:1

Ole Eir

Jeg blev født på Adler Petersens klinik på Lyshøj Alle 18 i Valby, København, 20. maj 1942 og velsignet (døbt) 16. august 1942 ved præst Thorvald Kierkegaard i Det fri Kirkesamfund, Østerbrogade 30, København, som mine forældre var medlem af. Jeg var derfor ikke medlem af Folkekirken, før jeg lod mig døbe 14. juni 2003 i Nygårds sogn i Brøndbyøster, København.

Fig. 5 - Ole 11½ år gammel som FDF'er

Fig. 6 - Ole 50 år ved fødselsdagsreception i Dansk Industri

Min familie boede i hele min barndom i en villa i Hvidovre på Gadestævnet 21.

Min barndom er indgående beskrevet i en slags dagbog, som min far løbende skrev om små og store begivenheder i mine første 18 leveår - kaldt "Oles barndom". Den samme indsats havde min farfar ydet i en beskrivelse af min fars barndom (se senere).

*Som lille barn blev jeg ofte passet hos mine forældres gode bekendte og "næsten-
naboer", Marie og Aksel Larsen, der boede i et lille selvbygget hus på Grønskifte 33,
der var parallelvej til Gadestævnet. De var elskelige, men havde ikke selv børn. Aksel
Larsen var bygningsmaler og var bl.a. med til at beklæde Tivolis koncertsal med
bladguld. Desuden var han en ivrig og dygtig amatør-maler og meget interesseret i og
vidende om klassisk musik, så han bidrog meget til at styrke min spirende
musikinteresse ved at spille grammofonplader, ligesom han tog mig med til koncert med
violinisten Isaac Stern.*

Som barn var jeg ivrigt medlem af FDF (*Frivilligt Drenges Forbund, en spejderbevægelse på kristent grundlag*), som både gav mig mange gode naturoplevelser og meget sang og musik, hvilket også siden har haft min store interesse. Af større begivenheder husker jeg 3 sommerlejre på hver 1-2 uger ved Gjorslev Bøgeskov på Stevns i 1953, 1955 og 1958 samt en teltlejr på øen Maderne i Præstø Fjord. På denne sidste tur blev jeg "vaccineret" for en fremtidig rolle som spejderleder, da jeg skulle lede og motivere en flok uopdragne og dovne større børn. Da jeg nu gik i gymnasiet, fandt jeg tiden inde til at slutte mit FDF-engagement.

I FDF spillede jeg signalhorn og kornet, når vi var ude at marchere, og jeg deltog bl.a. i 2 landsorkesterstævner - dels i 1954 i Sønderborg, hvor jeg spillede på "Aida-horn" (signalhorn) - og senere i 1959 i Herning, hvor jeg spillede kornet, bl.a. under direktion af kong Frederik IX.

Ved siden af fik jeg privat violinundervisning, og jeg spillede som studerende i amatør-symfoniorkestret "Polyfonikerne". På en sommertur med orkestret til Norge i 1966 mødte jeg Hanne, der var inviteret med for at styrke bratschgruppen. Da vi blev gift 1 ½ år senere, manglede vi en cellist for at kunne danne en familie-kvartet, hvorfor jeg skiftede instrument fra violin/bratsch til cello.

Familiens sommerferier var, da jeg var barn, mest cykelture i Danmark i fars 2 ugers sommerferie, hvor han viste os markante steder i den danske natur, berømte kirker og historiske steder. I 1950 var vi på Bornholm (Sandvig, Hammershus, rundkirker og et langt ophold i Gudhjem), 1951 "Fyn rundt", 1952 Jylland "på tværs" fra Ulfborg på Vestkysten over bl.a. Hjerl Hede, Viborg, Silkeborg med Himmelbjerget til Århus, og senere i 1959 til Thy med besøg i Thyborøn, Vestervig, Hanstholm og Thisted.

I 1954 var familien på en lang og oplevelsesrig togtur gennem Tyskland til Schweiz med nogle dages ophold i Luzern, med postbus i snestorm over Grimzel- og Gotthardtpassene til varmen i Norditalien (Milano) og igen med tog i middagsheden til nogle dages ophold i Venedig. Herfra med tog og bus gennem Østrig med ophold i flere byer med svævebaner og bjergvandring til Salzburg med besøg i saltminerne. Herfra hjem med tog gennem Tyskland.

Jeg gik i under- og mellemskole på Holmegårdsskolen i Hvidovre, og siden var jeg blandt den første studenterårgang fra det helt nye Rødovre Gymnasium.

Efter uddannelse som **akademiingeniør i kemi** i 1966 aftjente jeg min værnepligt som militærnægter i Kompedallejren ved Viborg og senere på Forhistorisk Museum, Moesgaard, syd for Århus.

Jeg blev herefter i 1968 ansat som **laboratorieingeniør** på "Porcelainfabrikerne Norden og Bing & Grøndahl A/S", hvor jeg arbejdede i 19 år indtil virksomhedens ophør ved fusion med Den kgl. Porcelainfabrik.

Fra 1972 var jeg stærkt engageret i virksomhedens organisationsudvikling med brug af de nye, amerikanske ledelsesideer med udbredt brug af gruppesamarbejde, og jeg opbyggede som **uddannelseschef** en uddannelsesafdeling, der gennemførte kurser i samarbejdstræning og forskellige informationskurser om bl.a. virksomhedsforhold, arbejdsmiljø og ergonomi for alle medarbejdergrupper. Desuden opbyggedes en specialarbejderuddannelse til oplæring af nye porcelænsarbejdere og porcelænsmalere.

Efter afgang fra porcelænsindustrien blev jeg i 1987 konsulent og 2 år efter **sekretariatsleder** i Industriens Uddannelser, der var nedsat i fællesskab af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer i industrien til at varetage udvikling og gennemførelse af uddannelse for industriens teknikere samt faglærte og ufaglærte arbejdere. Arbejdsfeltet var overvejende inden for procesindustrien (dvs. den kemiske industri og levnedsmiddelindustrien), bl.a. med etableringen af en ny faglært procesoperatøruddannelse. Herfra gik jeg på efterløn i 2004.

(Far 1:2, s 19, Mor 1:3, s 22)

Fig. 7 - Hanne og jeg blev viet 1968 i Hvidovre

Fig. 8 - Hanne og jeg ved Charlotte og Peters vielse i 2003

Jeg blev gift 10. februar 1968 i Hvidovre med **Statsprøvet Musikpædagog (AM) Hanne Eva Johansen (gift Eir)**, som blev født 7. juli 1945 i Hvidovre sogn, København.

Vores 2 børn er:

Charlotte Eir

Civilingeniør. Hun blev født 15. maj 1970 på Sankt Joseph Hospital i Hellig Kors sogn, og døbt 26. december 1970 i Vanløse sogn, København.

Asger Eir

Civilingeniør, ph.d. Han blev født 11. december 1972 på Rigshospitalet og døbt 23. april 1973 i Brøndbyøster sogn, København.

Vores datter Charlotte:

Fig. 9 - Charlotte, i 2001

Charlotte blev gift 21. juni 2003 i Kirke Værløse sogn med civilingeniør **Peter Krøyer Frederiksen**, som blev født 12. august 1965 i Nakskov.

Fig. 10 - Charlotte og Peter viet i 2003

Fig. 11 - Charlotte som brud

Charlotte og Peter fik 2 af vore børnebørn:

Emil Eir Frederiksen

Han blev født 12. august 2004 på Herlev Hospital og døbt i januar 2005 i Værløse sogn, Københavns Amt.

Johanne Eir Frederiksen

Hun blev født 13. september 2007 på Herlev Hospital og døbt 13. januar 2008 i Værløse sogn, Københavns Amt.

Fig. 12 - Emil 15 år i september 2019

Fig. 13 - Johanne 14 år i 2021

Vores søn Asger:

Fig. 14 - Vores søn, Asger, 39 år gammel

Asger blev gift 21. juni 2001 i Brønshøj med systuejer **Rikke Søholm Bønnelykke Andersen**, der blev født 24. juni 1971 i Rødovre sogn, Københavns Amt.

Fig. 15 - Rikke i brudekjolen, som hun selv designede og syede

Asger og Rikke fik 2 andre af vore børnebørn:

Amalie Søholm Bønnelykke Eir

Hun blev født 5. marts 2005 på Herlev Hospital og døbt 10. juli 2005 i Brønshøj sogn, Københavns Amt.

Isabella Søholm Bønnelykke Eir

Hun blev født 24. august 2007 på Herlev Hospital og døbt 28. oktober 2007 i Brønshøj sogn, Københavns Amt.

Fig. 16 - Amalie som konfirmand i 2020

Fig. 17 - Isabella 13 år i 2020

Far

1:2 f

Ørn Ejlskov Eir - han var egentlig navngivet Ørn Ejlskov Larsen, som blev ændret til Ørn Ejlskov Larsen Eir, da hans far i 1911 ændrede sit efternavn til Larsen Eir, for senere at afskaffe Larsen.

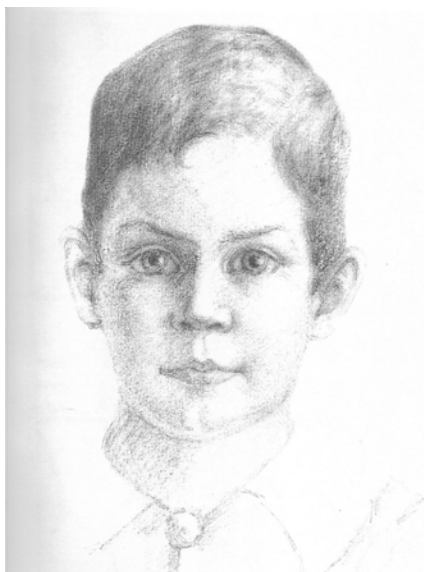

Fig. 18 - Min far 3 år gammel, tegnet af hans mor

Fig. 19 - Min far - 41 år gammel

Min far blev født 25. oktober og døbt 11. december 1910 i Vor Frue sogn i Aalborg, hvor han voksede op i en stor lejlighed på 2. sal i i "Fjordhus", Nyhavnsgade 9. Da han var 2 år flyttede familien til Struer, først på Banegårdsvej, senere i en villa på Tårnvej.

Min farfar var jernbanemand, og hans karriere bevirkede, at familien måtte flytte flere gange.

I 1916 flyttede de således til København og boede først i en lejlighed på Ahlmannsallé 5, 2. sal th. i Hellerup, mellem 1919 og 1925 i en stor villa på Viggo Rothes Vej 32 i Charlottenlund, 1925 i et mindre hus på Sundvænget 29 i Hellerup, 1930 i Stockholmsgade 25, 4. sal og 1931 i en lejlighed i "Lagkagehuset" på Torvegade 45-47 på Christianshavn .

Efter deres vielse boede far og mor mellem 1936 og 1941 på Peder Hjorts Vej 23, 4. tv. lige ved Valby Station, inden de i 1941 flyttede til et nybygget hus i Hvidovre på Gadestævnet 21 (senere kaldt Rebæk Alle 33, da sidstnævnte vej blev anlagt omkring 1950). *Man kan i pianofirmaet Hornung & Møllers arkiver se, at han i 1936 købte et pianette af dette mærke for 980 kr.*

Han blev ungdomsvelsignet (konfirmeret) 25. oktober 1925 i Det fri Kirkesamfund i København, og han blev indført i lægdsrullen 1928 i Staden København, idet han dog blev slettet af lægdsrullen, hvori der blev stemplet "Udygtighedspas". Ifølge "familielegenden" blev han kasseret, fordi han var for høj og efter sigende kun kunne passe kongens, Christian d. 10.'s, uniform.

Min fars barndom er indgående beskrevet i en slags dagbog, som hans far løbende skrev om små og store begivenheder i fars 16 første leveår - kaldt "Bogen om Ørn". Den håndskrevne original findes hos min bror Bjarne, men jeg har lavet og fået indbundet maskinskrivne kopier med indscannede billeder, som Asger, Charlotte og jeg selv har eksemplarer af.

Fig. 20 - Fjordhus, hvor far var født, bopælen 1910-1912 i Ålborg, som findes endnu

Fig. 21 - bopælen i Struer 1912-1916 - akvarel af min farmor

Min far var i flere henseender en "stor" mand. Først og fremmest var han usædvanlig høj af sin tid - godt 2 meter. I knoglebygning var han relativt kraftigt bygget. I sin barndom og ungdom var han slank og virkede med den højde vel nærmest tynd, men han fik lidt mere sul på kroppen i sin modne alder, med et fyldigt ansigt og dobbelthage.

For mig som barn synede han altid kolossal. Dette gav i mange situationer en enorm tryghed, f.eks. når vi en sen aftenstund gik hjem fra stationen i snefog, hvad enten jeg fik tusket mig til at blive båret på skuldrene eller bare travede med min hånd i hans kæmpenæve. Jeg husker hans hænder som store og kraftige, men meget smukke. Og så spillede de brillant på klaver.

Men den store mand kunne også virke respektindgydende. Hvis min opførelse lod noget tilbage at ønske, var en kraftig rømmen som regel nok til, at jeg kom på bedre tanker. Vi var ikke i tvivl om, hvem der bestemte og satte dagsordenen. En egentlig opsang husker jeg kun at have fået et par gange, og korporlig afstraffelse fandtes ikke i mine forældres univers.

Hermed er vi inde på, at jeg også i mere overført betydning oplevede min far som en "stor" mand. Han lagde stor vægt på tolerance, var en stor humanist og et for sin tid temmelig frisindet menneske. Politisk og på andre måder radikal. Og så var han, skønt han som nævnt var den uomtvistelige autoritet i hjemmet, meget antiautoritær. Han havde megen humor med et sarkastisk islæt og kunne slet ikke stå for barokke situationer. Han havde i det hele taget svært ved at tage ret meget højtideligt, incl. sig selv. Heri lå vel også en lille flugt, ikke kun fra det højtidelige, men fra det følelsesmæssige, da han også var en blød mand, som let kunne blive ru i mælet og våd i øjenkrogen.

På ét punkt var han ikke - og ønskede ikke at være - nogen "stor" mand, nemlig i henseende til status og prestige. Han var sky overfor enhver offentlighed, beskeden og aldeles selvhøjtidelig. Jeg oplevede ham som totalt hvilende i sig selv og sine værdier. Han modsatte sig heftigt andres, især sin søster Evas, ambitioner om og forsøg på at få ham til at "mase sig frem" og "blive til noget" i samfundet.

Behøver jeg at sige, at jeg også heri ser ham som en ”stor” mand ?

Han var gammelsproglig student (med bl.a. latin og græsk) fra Østre Borgerdyd Gymnasium på Østerbro, hvor min bror Bjarne derfor også senere kom til at gå. Men han var tilsyneladende - efter ovennævnte ”Bogen om Ørn” at dømme - også særdeles habil i regning og matematik i under- og mellemskolen og blev som nævnt bankmand, og han underviste i årene omkring 1940 tillige som handelsfaglærer ved Købmandsskolens aftenskole.

I hele sin erhvervskarriere arbejdede han i Privatbankens Rådhus afdeling i Richshuset på hjørnet af Vesterbrogade og H. C. Andersens Boulevard - skråt overfor Københavns Rådhus - først som **bankassistent**, senere mellem 1952 og 1962 som **bankfuldmægtig** og endelig **prokurist**. Her var han et for kunderne kendt ansigt, som huskede alle kunder - og deres kontonumre! Det var før edb-alderen, hvor alle hævnings og indsætnings af penge på en bankkonto blev skrevet med blæk på et kontokort, så det var en fordel hurtigt at finde det rigtige kontokort.

Under 2. verdenskrig - i 1941 - flyttede familien ud fra Københavns urolige centrum og købte hus i Hvidovre i et villakvarter, som kun delvis var bebygget. Huset lå i de første år ud til en sti langs et dige med levende hegn, og på den anden side heraf strakte markerne sig 1 km mod vest ud til Brøndbyøster landsby. Først omkring 1950 begyndte dette område at blive omdannet til villakvarter.

Min fars store interesse livet igennem var historiske emner, og hans drøm havde været at blive historiker. Men det kunne der ikke være tale om hos hans far, som var en højtstående jernbanefunktionær. Historiker var et brødløst erhverv, og man skulle have noget sikkert at basere sin tilværelse på. Så han blev efter studentereksamen ”sat i lære” med en bankuddannelse i Privatbanken (nuv. Nordea).

Den historiske interesse dyrkede han flittigt i fritiden livet igennem, og han læste mange bøger om forskellige emner, hvilket vi havde glæde af under vores mange sommerferieture rundt i Danmark (se ovenfor på side 13). I mange år dyrkede han slægtsforskning og opbyggede både sin egen anetavle, som hans far havde påbegyndt, og min mors anetavle, bl.a. ved arkivstudier på landsarkiverne i København, Odense og Viborg. Desuden skrev han livet igennem dels på en Danmarkshistorie, dels på ”hovedværket” - en samling af topografiske og historiske beskrivelser og anekdoter for hvert eneste sogn i landet (ca. 4000 maskinskrevne sider). Udvalgte afsnit herfra har jeg anvendt i denne bog til at belyse historien eller topografiske forhold.

Han døde 71 år gammel 18. oktober 1981 i Hvidovre.

(Børn 0:1, s 12, Far 2:4, s 24, Mor 2:5, s 33)

Han blev gift ved borgerlig vielse 9. maj 1936 i Frederiksberg sogn, Københavns Amt, med efterfølgende ane.

Jeg er mine forældres 2. barn:

Ole Eir

Jeg blev født 20. maj 1942 i Valby sogn, København. (Se 0:1, s 12).

Inden fik de min storebror:

Bjarne Eir

Han blev født 22. december 1938 på Rigshospitalet, København.

Han levede mellem 1938 og 1941 på Peder Hjorths Vej 23, 4. i Valby, mellem 1941 og ca. 1966 på Gadestævnet 21/Rebæk Alle 33 i Hvidovre, og senere på Vangs Alle og Tjørnelunds Alle 34 i Valby som **afdelingsingeniør** og **chef for Københavns Kommunes vejkontor**.

Mor

1:3 m

Ella-Margrethe Hansen

Fig. 22 - Min mor - 37 år gammel

Min mor blev født 12. juni 1914 og hjemmedøbt 27. juli 1914 i Sankt Matthæus sogn i København, hvor hun voksede op i lejligheder på Vesterbro og Frederiksberg, bl.a. 1916 i Haderslevgade 35, st.tv. og mellem 1921 og 1930 på Sprogøvej 1, 4.

Som ung blev hun uddannet som **kontorassistent** og arbejdede både på kontor hos en advokat, på en maskinfabrik på Fælledvej og senere i støvsugerfirmaet "Fisker og Nielsen A/S" på Peder Bangs Vej på Frederiksberg. Her arbejdede hun bl.a. sammen med sin senere svigerinde Olga Tikøb og har sikkert været medvirkende til, at denne mødte og blev gift med min morbror Hans-Arnold. Mor stoppede med sit erhvervsarbejde, da hun fik børn, og blev som almindeligt i tiden hjemmegående husmor.

Som nævnt levede far og mor mellem 1936 og 1941 i Valby på Peder Hjorths vej i nr. 23. I samme opgang på 1. sal boede mors veninde, Thora Mary Jenny Wandschneider, f. 7. november 1911 i Svendborg, hendes mand montør Carl Magnus Wandschneider, f. 16. september 1905 i Slagelse samt deres datter Hanne Dorit Wandschneider, f. 26. november 1936 i København. Hr. og fru Wandschneider var gift 23. august 1936, og han arbejdede under Københavns Vandvæsen ved vandværket i Lejre, hvor vi engang var på besøg og blev vist rundt. Jeg husker, at han spillede dukketeater for os. Hanne var Bjarnes legekammerat og forbindelsen holdt langt op i 1950'erne.

Min mor har været en køn ung pige, og hun og min far har utvivlsomt truffet hinanden gennem hendes bror, Anker, der som ung var kollega til ham i Privatbankens Rådhus afdeling.

Hun var utrolig hjælpsom og opofrende, både over for sin mand og sine 2 børn og over for nære venner, så hun var en kærlig mor og en strålende husmor, der gav min far den hjemmebase, som var meget vigtig for ham - ligesom hendes kogekunst bestemt faldt i hans smag, opvokset som han selv var i et fint embedsmandshjem med en del repræsentation og selskabelighed. Hun var dygtig til håndarbejde, syede selv børnenes tøj i de vanskelige krigs- og efterkrigsår og dyrkede i sin modne alder vævning med stor entusiasme og succes. Hun elskede ligesom min far musik og sang til glæde for os børn.

Fig. 23 - Familien Eir i julen 1947 - far 37 år, mor 33½ år, jeg selv 5½ år og Bjarne 9 år

Fig. 24 - Mit barndomshjem - Gadestævnet 21/Rebæk Alle 33 i Hvidovre

Igennem årene havde min mor en tæt veninde (og kaffesøster) i vores "næsten-nabo" Marie Larsen - som nævnt ovenfor på side 12. I sin modne alder blev mor i stigende grad en hjælp for "fru Larsen", som var en del ældre og temmelig svagelig med dårlig ryg og hjerte. Marie Larsen var et livsstykke og en gudbenådet fortæller, som havde et uanet arsenal af historier fra gamle dage. Hun var som sin mand fra Ålborg, født Agnes Marie Magdalene Larsen 2. maj 1898 med bopæl på Reperbanen 62, datter af arbejdsmand Lauritz Larsen og hustru Maren Justesen. Hendes mand var døbt Aksel Kristian Mygind Larsson, søn af skræddersvend Albert Alexander Larsson og hustru Ane Marie Torinsson. De var som nævnt begge musikinteresserede. Fru Larsens bror var komponist Thorvald Larsen, og dennes søn blev professionel violinist og bl.a. koncertmester i Århus symfoniorkester, Jørgen Fischer Larsen. Han hjalp mig, da jeg som gymnasieelev skulle vælge en ny violin.

Min far og mor støttede aktivt op om vores (børnenes) aktiviteter. F.eks. deltog min mor på 2 FDF-sommerlejre som "tante" (madlavning til 50 børn) og min far var administrator og passede "slikbutikken", hvad hans "søde tand" gjorde ham særlig kvalificeret til. Han var desuden aktiv som kasserer i forældreforeningen og begge var meget aktive ved bazarer m.m.

Desværre gav min mors mange gode egenskaber næppe hende selv glæde efter fortjeneste, da hun var et meget sårbart og usikkert menneske, som måske af sin alvorlige mor har været opdraget med aldrig at være "god nok". Hun har vist også af moderen været nedvurderet i forhold til de 2 ældre brødre, som moderen - og i øvrigt også hun selv - så op til.

Hun døde 74 ½ år gammel 9. oktober 1988 i Hvidovre.

(Børn 0:1, s 12, Far 2:6, s 35, Mor 2:7, s 38)

Gift ved borgerlig vielse 9. maj 1936 i Frederiksberg sogn, København med foregående ane.

Farfar

2:4 ff

Lars Georg Christian Larsen Eir - navneforandring, Larsen til Larsen Eir i 1911

Min farfar blev født 30. januar og døbt 23. marts 1862 i Sankt Johannes sogn i København, hvor han voksede op først i Lægeforeningens boliger på Østre Fælled på Østerbro og mellem 1869 og 1875 i en kælderlejlighed først i Kronprinsessegade 12, senere i nr. 14 overfor Kongens Have. I 1876 boede han på Østerbrogade 1, 1. sal, da han søgte om en læreplads.

Hans levnedsløb og erhvervskarriere ved Statsbanerne er beskrevet nedenfor.

Han døde 82 år gammel 20. januar i Rødovre og blev begravet 26. januar 1944 i København.

(Børn 1:2, s 19, Far 3:8, s 41, Mor 3:9, s 47)

Min **farfars slægt** stammede fra Sydvestsjælland, hvorfra hans far og mor som voksne var flyttet til København fra henholdsvis Fodby sogn og nabosognet Marvede i Sorø Amt, 5 og 10 km vest for Næstved.

Fig. 25 - Farfar

Fig. 26 - Farfars 1. hustru, 19 år gammel

Farfar blev gift 1. gang 26. april 1889 i Kongens Lyngby med **Anne Margrethe Andersen**, som var født 2. maj og døbt 5. september 1867 i Kongens Lyngby. Hun var datter af jordbruger Hans Peter Andersen og hans hustru Margrethe Emilie Malmgren (født 1831). Hun døde 32 år gammel 24. marts og blev begravet 2. april 1899 i Kongens Lyngby.

Fig. 27 - Min farfar i uniform samt min farmor

Farfar blev gift 2. gang ved borgerlig vielse under Københavns Magistrat 7. januar 1910 i Helligånds sogn i København med efterfølgende ane.

Min farfar hørte til det fri Kirkesamfund ("Unitarerne") og min farmor til Folkekirken, i hvis lære børnene skulle opdrages ifølge notat i kirkebogen ved deres vielse.

Parrets 1. barn var min far:

Ørn Ejlskov Eir

Han blev født 25. oktober 1910 i Vor Frue sogn, Aalborg.

Han døde 71 år gammel 18. oktober 1981 i Hvidovre sogn, Københavns Amt.
(Se 1:2, s 19).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Eva Eir

Porcelænsmalerske.

Hun blev født 26. november 1912 i Struer, Ringkøbing Amt, og navngivet uden dåb.

Hun levede 1916 på Tårngade i Struer, Ringkøbing Amt, 1921 på Viggo Rothes Vej 32 i Charlottenlund, København, 1925 i på Sundvænget 29 i Hellerup, København og 1930 i Stockholmsgade 25, 4., København.

Hun levede mellem 1943 og 1948 i Livjægergade 27 i København og mellem 1950 og ca. 1990 på Skrænten 8 i Gentofte, Københavns Amt.

Hun døde 83 år gammel 8. januar 1996 og blev begravet 1996 i Gentofte sogn, Københavns Amt.

Hun var gift med museumsinspektør, senere museumsdirektør ved Tøjhusmuseet, dr. phil. **Arne Hoff**, født 1. oktober 1906, død 90 år gammel 16. december 1996 i Hellerup.

Deres børn er major **Birger Hoff**, født 15. august 1943 og overlæge **Gerdi Hoff**, født 28. november 1944.

Fig. 28 - Eva som ung

Ulf Eir

Han var uddannet på handelsskole og ansat i i Sparekassen SDS som **sparekasseassistent** og 1952-1960 **fuldmægtig**, bl.a. i Valby Langgade afdeling, 1962-1963 **ekspeditionssekretær** og senere **personalechef**.

Han blev født 9. september 1916 i Hellerup sogn, Københavns Amt.

Han levede mellem 1919 og 1925 på Viggo Rothes Vej 32, Charlottenlund, mellem 1925 og 1927 på Sundvænget 29 i Hellerup sogn, Københavns Amt, mellem 1927 og 1931 i Stockholmsgade 25, 4., København, som sparekasseassistent mellem 1940 og 1946 på Ordrupvej 58 i Ordrup sogn, Københavns Amt, og efter omkring 1950 på Alrunevej 25 i Gentofte sogn, Københavns Amt. Han døde 86 ½ årgammel 3. januar 2003 i Ordrup sogn, Københavns Amt.

Fig. 29 - Ingeborg og Ulf ved vielsen 20. april 1940

Han blev gift 1. gang 20. april 1940 i Sankt Jakobs sogn, København, med **Ingeborg Dorthea Nørgaard**, født 21. januar 1918 i Sions sogn, København, og død 82 årgammel 29. december 1999 i Gentofte sogn.

De blev skilt omkring 1965.

Deres børn er cand. pharm. **Helle Eir**, født 24. april 1943 i Gentofte sogn, Københavns Amt, og pædagog **Stig Eir**, født 26. november 1946 i samme sogn.

Han blev gift 2. gang med **Molly Falsby**, født 29. september 1918.

Jernbanekarriere

I Berlingske Tidende indrykkede min farfar 6. september 1876 en annonce, hvor han søgte om en læreplads i større kolonialforretning - *"En opvakt dreng med gode Skolekundskaber søger Plads i en større Colonialforretning, helst i en af Danmarks største Provindser: i Mangel deraf ved noget Lignende. Han anbefales af Inspecteuren ved de forenede Kirkeskoler. Ærbødigst L. G. C. Larsen, Østerbrogade nr. 1, 1ste Sal"*

I oktober 1878 afsluttede han en uddannelse i sprog- og handelsvidenskab på Thorsøes Handelsakademi med 1. karakter og udmærkelse, og efter 1 år på et handelskontor blev han i 1879 ansat ved Sjællandske Jernbaneselskab, som nogle år senere blev fusioneret med de jysk-fynske jernbaner til DSB - De danske Statsbaner - hvor han havde en lang og berømmet karriere, indtil han blev pensioneret som 70-årig i 1932.

Hans jernbanekarriere medførte mange bopælsskift med de skiftende udstationeringssteder - således frem til 1888 i København, hvor han efter eget ønske skiftede 1. juli fra Centralforvaltningens 2. afd. (Revisionen) til Trafikforvaltningen med tjeneste på Kjøbenhavns Station, derefter i Helsingør, hvorfra han blev forflyttet til Holbæk 6. august 1890.

Da man i samarbejde med de svenske myndigheder forberedte åbningen af en færgeforbindelse mellem Helsingør og Helsingborg, blev min farfar i 1891 udpeget til at overtage den danske ekspedition i Helsingborg, og godt ½ år senere (10. marts 1892) åbnedes færgefarten. Selve færgefarten var fra starten på danske hænder, så ekspeditionen handlede især om, at "overlevere" vogne fra færgerne til den svenske videre drift - og omvendt. Dette var ikke let, bl.a. fordi de svenske baner ikke var særlig disciplinerede mht. læsehøjder og fastgørelse af gods på åbne godsvogne. Det betød ikke så meget, om der røg en kævle af i det øde, vidtstrakte land, mens man så anderledes på det på de danske og europæiske tæt befærdede jernbaner.

Der blev i de store svenske aviser rejst kritik af, at der på svensk grund skulle oprettes en selvstændig dansk ekspedition, hvilket betegnede som et utilstedeligt indgreb i svensk embedsværk. Overfor disse nationale stemninger besluttede de danske og svenske jernbanestyrelser i god indbyrdes forståelse at "lempe forholdet", således at min farfars stilling blev de Danske Statsbaners repræsentant ved overleveringen og deres konsulent vedrørende den dansk-svenske samtrafik. Forholdene var således ingenlunde lette, men min farfar forstod med dygtighed og takt at varetage de danske interesser og samtidig at etablere et sådant samarbejde og en sådan omgang med de svenske embedsmænd, at han optoges i deres kreds og betragtedes som en af deres egne.

Senere skulle etableres tilsvarende færgefart mellem Københavns Frihavn og Malmø. Derfor var det en selvfølge, at man fra dansk side ville bruge hans erfaring og det udmærkede navn, han havde skabt sig i svenske jernbanekredse. 1. september 1895 blev han derfor forflyttet fra Helsingborg til Malmø som de danske statsbaners repræsentant der, og han virkede her indtil 1900, da svenskerne selv indsatte en færge og overfarten kom under fælles drift.

Som anerkendelse for sit 9-årige samarbejde med de svenske jernbaner blev Eir udnævnt til ridder af den svenske Vasaorden. Han flyttede til den danske side af sundet, idet han udnævntes til overassistent på daværende Østerbro Station (Frihavnen).

På et specielt område gjorde min farfar sig til særlig sagkyndig - nemlig inden for køleteknik og anvendelse af kølevogne til transport af letfordærlige varer. Han deltog således som dansk repræsentant i kølekongresserne i 1908 (Paris) og 1910 (Wien) og overværede i 1910 indvielsen af en køleteknisk forsøgsstation i Chateau Renard. Han blev desuden medlem af Dansk Køleforenings bestyrelse og af Direktionsrådet for "Association internationale du

froid" i Paris, og han holdt bl.a. i det svenske Järnvägsmannaselskapet foredrag om dette emne, som var af stor betydning for landbrugseksporten.

Fig. 30 - Viggo Rothes Vej 32 i Charlottenlund - bopælen 1919-1925

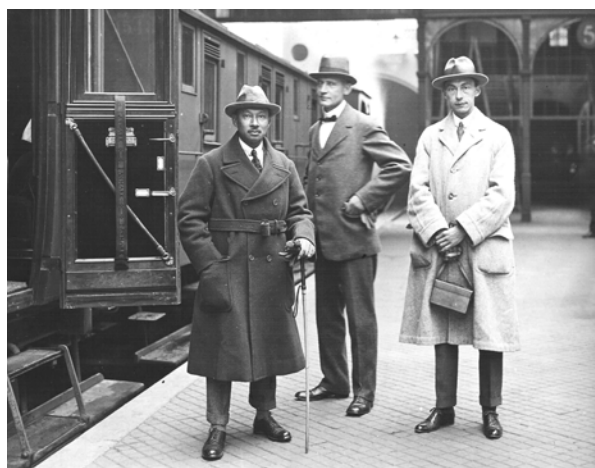
Han avancerede i øvrigt efter de normale procedurer op igennem DSB's mange stillingskategorier som **trafikassistent** af 1., 2. og 3. grad, til **overassistent** 1897, og 1902 blev han **souschef** på Københavns Hovedbanegård og i 1907 **trafikinspektør** i København. Han boede da på Vodrofsvej 49, 1. på Frederiksberg, og 1909 blev han flyttet til Ålborg, hvor han blev **trafikkontrollør** 1910 med bopæl i ejendommen "Fjordhus", Nyhavnsgade 9, 2. Derefter blev han **trafikbestyrer** ved hovedkontoret for 3. distrikt i Struer med bopæl mellem 25. september 1912 og 27. april 1914 på Banegårdsvej og til 26. april 1916 på Tårngade.

Endelig blev han i 1916 blev udnævnt til **Distriktschef** for hele trafikens afvikling på Sjælland og Falster med bopæl i København. Dette var da en helt ny stillingskategori, der blev skudt ind direkte under generaldirektøren for at formidle samarbejdet mellem de 3 direktørområder for baneanlæggene, det rullende materiel og driftsafviklingen.

Som distriktschef optrådte han ved mange officielle lejligheder som Statsbanernes repræsentant, f.eks. når kongelige personer eller fremmede statsoverhoveder m.fl. rejste med tog til og fra hovedstaden, jf. nedenstående fotografier.

Fig. 31 - Den kongelige familie, kong Christian X, dronning Alexandrine og prins Knud, besigtiger Nørreport Station i beg. af 1920'erne. Farfar står længst til venstre.

Fig. 32 - Farfar (i midten) som Statsbanernes repræsentant ved besøg i 1929 af den siamesiske prins Purachatra (tv.), med henblik på Siams (nu Thailands) køb af store diesellokomotiver hos B&W

I København boede han først mellem 1916 og 1919 på Ahlmanns Allé 5, 2.th. i Hellerup og mellem 12. april 1919 og 1. juli 1925 i en meget stor villa på Viggo Rothes Vej 32 i Charlottenlund. Men i 1925 flyttede han til mindre forhold i en nybygget villa på Sundvænget i Hellerup, bl.a. pga. økonomiske tab i forbindelse med Diskontobankens sammenbrud få år før. Huset måtte dog senere vige pladsen for de nuværende rækkehuse.

I 1927 flyttede familien til en lejlighed i Stockholmsgade 25, 4. sal på Østerbro, og 1931 til en lejlighed i Torvegade 45-47 på Christianshavn.

Fig. 33 - Lagkagehuset på Christianshavn - bopæl fra ca. 1930-1932

Fig. 34 - Den sidste bopæl på Auroravej 66 i Rødovre

Den markante 6-etages ejendom i Torvegade 45-47 havde for hver etage sammenhængende vinduespartier og herunder rødmalede, pudsede murflader kantet af smalle, hvidmalede murbånd. Det er derfor ikke så mærkeligt, at københavnerviddet hurtigt døbte ejendommen ”Lagkagehuset” på grund af dens udseende. Ejendommen er opført 1928-34, så Georg Eir har været blandt de første beboere, og han nævnes i et hyldestdigt ved sin 70-års fødselsdag i januar 1932 som ”Lagkagehusbeoer”.

(Kilde: Hvem byggede hvad, Politikens Forlag, 1952)

Senere boede han i Trondhjemsgade 6, 4. på Østerbro, og mellem 1932 og 1938 i Overgaden over vandet 40, 4. på Christianshavn, inden han i de sidste år af sit liv byggede en villa i Rødovre på Auroravej 66, med udsigt over Damhussøen, for at være nær sin ældste søn, Ørn, som i 1941 flyttede fra Valby til en villa i det nordlige Hvidovre. Farfar flyttede til Rødovre primo 1943 og levede der til sin død som 82-årig den 20. januar 1944.

Udnævnelser

Georg Eir blev som led i sin karriere tildelt en række danske og udenlandske ordener:

Danmark - Ridder af Dannebrog (1917) og kommandør 2. grad af Dannebrog (1931) -

Sverige - Ridder (1921) og kommandør af Vasaordenen (1931) - **Norge** - kommandør 2. kl.

(1923) - **Finland** - Ridder 1. kl. (1919) - **Italien** - kommandør (1921) - **Belgien** - kommandør

1. orden (1928) - **Holland** - Ridder (1922) - **Siam** - kommandør 3. kl.

Eir og pressen - som banernes talsmand og som offentlig person

Georg Eir var især i sin tid som distrikschef i tæt og hyppig kontakt med pressen som Statsbanernes talsmand og som den, der var ansvarlig for trafikens afvikling på Sjælland og Falster, herunder i Hovedstadsområdet.

Han fik gennemgående meget ros for sin indsats, bl.a. fordi han tilsyneladende ”indførte” en ny stil i etaten ved sin åbenhed og ved at give redelige og uddybende forklaringer. Han fik således følgende skudsmål i Dagens Nyheder den 17. november 1931 i forbindelse med den forestående pensionering i 1932:

”Om ånden inden for Statsbanerne, har der været talt i mange år ... Men i ganske særlig grad er forholdet mellem Etaten og offentligheden blevet ændret, og det er een mands skyld, Eirs. Medens hemmelighedskræmmeri og bureaukratisme endnu bredte sig inden for statsbaneadministrationen, medens man endnu følte det som en påtrængenhed, at offentligheden ønskede at vide besked, når noget skete - på godt eller ondt - inden for den store etat, brød Eir med traditionerne. Først og fremmest fandt han gennem pressen vej til offentligheden, fortalte ærligt, hvad der skete og hvorfor, og hvor man før måtte føle mistillid over for den mur, der var rejst af tavshed om Statsbanerne, følte man nu tillid til, at intet blev skjult.

Hvis Eir nogensinde af tjenstlige grunde har været forpligtet til ikke at fortælle den hele sandhed til den, som spurgte på offentlighedens vegne, så kan man i hvert fald være overbevist om, at det, der var i vejen, det blev ordnet - og ordnet omgående. En fortræffelig embedsmand, en fremragende faglig dygtighed efter de kyndiges mening, men først og fremmest en gesandt for Statsbanerne, en formidler mellem etaten og befolkningen, der kæmpede med al den kærlighed til statsbanernes væsen, som er de rigtige jernbanefolk i blodet ... En verdensmand i mange måder, et sprog talent, en mand, om hvem der i særlig grad står sympati, en mand af viden og kultur samlet ikke mindst under utallige rejser. ...”.

Hyldestdigt i BT i anledning af Georg Eirs 50 års jubilæum ved DSB, 1. maj 1929:

”Danmarks mest interviewede og i kryds- og tværs-opgaver hyppigst anvendte mand, Distrikschef Eir, har i dag 50 års jubilæum i DSB:

*De flag, Trafiketaten ejr
i dag for forårsbrisen vajr,
portørerne perronen fejr,
nypudset skinner alle grejr;
med horn og giger og skalmejr
orkestre spiller tappenstregr,
det strømmer ind med kabbelejr
og roser og forglemmigejr;
der drikkes skåler i tokayr
og skum og brændevin og bajr,*

*og alle disse hurlumhejr
i en og samme retning pejr,
det er til ære for hr. Eir,
som kan notere sig en sejr,
og BT dagen understregr
ved ikke, som vi ellers plejr,
at ha' eet interview med Eir;
alt andet hensynsløst vi stregr,
og skriver kun om eet - om Eir !”*

Personen Georg Eir

Min farfar var døbt Lars Georg Christian Larsen; men efter navnelovens ændring fik han i 1911 ved Frederiksberg Birk ret til at kalde sig L. G. C. Larsen **Eir**, og i 1943 bortkastede han Christian og Larsen til Lars Georg Eir. Hans søskende fik tilsvarende navnet Eir i 1913. Han kaldte sig selv **Georg Eir** eller G. L. Eir.

Baggrunden for at vælge navnet Eir kendes ikke med sikkerhed. Selv om det er navnet på en nordisk gudinde og derfor i dag er et islandsk pigenavn, synes dette at passe dårligt som baggrund for valget. I slægten er der en myte om, at han skulle have ment, at der var irske aner i slægten (ukorrekt), og valgte et irsk stednavn. Årsagen til at skifte navn har sandsynligvis været ønsket om at have et markant navn, der kunne understøtte hans igangværende karriere. Der er i øvrigt en pudsighed, der vidner om hans hyppige optræden i pressen som statsbanernes talsmand - at hvor navnet **Eir** i dag jævnligt forekommer i kryds- og-tværs opgaver med betegnelsen ”nordisk gudinde”, blev navnet i 1920-30’erne brugt med betegnelsen ”kendt jernbanemand”.

Der var så vidt vides ingen børn i hans første ægteskab - i alt fald ingen overlevende.

10 år efter den første hustrus død giftede Georg Eir sig i 1910 med min farmor, Anne Katrine Sophie Eleonore Mørk Hansen, og parret fik 3 børn. Georg Eir var 48 år ved vielsen og første barns fødsel.

I 1916 flyttede familien fra Struer til København, hvor min farfar overtog den meget ansvarsfulde og krævende post som distriktchef for togdriften i hele det Sjælland-Falsterske område.

Her blev familien ramt af en tragedie, da moderen 2. juledag 1919 døde af influenzaen ”den spanske syge” efter få dages sygdom. Min farfar var nu i en alder af 57 år alenefar for 3 småbørn på 9, 7 og 3 år, samtidig med at han var bundet op på et krævende og ansvarsfuldt arbejde med megen repræsentation og mange tjenesterejser.

Dette har krævet usædvanlige psykiske og fysiske kræfter, foruden organisationstalent og lederevner. Han blev bistået med husførelsen og børnenes pasning af en husbestyrerinde, frøken Alsholm - *frøken Othine Alsholm Jensen, født 23. februar 1884 i Romdrup sogn, Ålborg Amt i Østjylland* - og hun tjente familien trofast i alle årene med hjemmeboende børn. Frk. Alsholm havde flere gange børnene - bl.a. min far - med på ferie hos hendes familie i Romdrup.

Georg Eir var meget omsorgsfuld for sine børn og interesseret i deres opdragelse og udvikling. Han førte således en slags ”dagbog” for hver af sine 3 børn - Ørn, Eva og Ulf. Han skrev heri løbende, dvs. med ugers eller måneders mellemrum, om begivenheder i børnenes liv fra deres fødsel, og indtil de fyldte 18 år (for den ældste, Ørn, dog til han fyldte 16 år).

Disse 3 håndskrevne bøger med indklæbede fotografier og tegninger blev givet til børnene, da deres barndom regnedes for afsluttet, og bøgerne eksisterer endnu hos hans børnebørn. ”Bogen om Ørn” er tidligere omtalt. Alene den præstation og stadighed, der ligger til grund for disse 3 bøger (hver på ca. 60 sider), siger noget om hans interesse og store omsorg for sine børn - og belyser meget godt hans eget valgsprog, som han indprentede børnene: ”Flid og stadighed tæller dobbelt”.

De 3 bøger er naturligvis først og fremmest værdifulde for hans efterslægt ved at fortælle indgående om hans børns (altså f.eks. min fars) barndom i årene 1910 til 1934. Men de indeholder også stof af både samfunds- og jernbanehistorisk værdi, ligesom de viser mange forskellige sider af hans eget liv og personlighed. Som eksempel skal citeres fra hans afslutning på ”Bogen om Ørn”:

”Du ved, at jeg lægger megen vægt på den fysiske udvikling, thi den er betingelsen for sundhed, og uden sundhed ingen virkelig lykke. Det legeme, vi har fået, skal vi holde i orden og føle vort ansvar overfor efterslægten. Vær derfor mådeholdende med mad og drikke og hold fordøjelsen i orden. Sky tobak, denne last der ødelægger luften, vi skal indånde, og svækker organismen.

Hold sindet rent og bevar din åndelige ligevægt. Vær dine meninger bekendt, om end de nok så meget afviger fra andres, men træng dig ikke på med dem i utide”.

Selv om han var en interesseret og omsorgsfuld far, var han også karakter- og principfast og uden tvivl undertiden lidt streng. Det har sikkert ofte været svært at have tålmodighed med i alt fald de yngste børn, og han lagde næppe skjul på utilfredshed. Tilsyneladende har han været tættest knyttet til sin ældste søn, min far, som så meget op til ham, og som han spillede kammermusik med og tidligt tog med til koncerter, i teatret og på rejser.

Klassisk musik var et centralt element i Georg Eirs liv. Han har været en udmærket amatørcellist, vurderet ud fra de kammermusikværker, som han nævner at have spillet i hjemmet med bekendte. Han sørgede for, at hans ældste søn gik til klaverundervisning, og denne blev en ret god amatørpianist, medens forsøg på at få den yngste søn til at spille først cello, siden violin mislykkedes efter 9 år. Da familien i 1925 flyttede til et nybygget hus på Sundvænget nævner han, at ”... den store stue er dejlig og med god akustik. Ørn og hans far indvier den med Goltermanns koncert i G-dur for violoncel og piano”.

Musikken er også i centrum på et stort billede i oliekridt af ham og børnene, som han i 1924 fik malet af en fransk kunstnerinde. Han sidder med sin cello, min far ved flygelet og de 2 yngste børn stående bag flygelet. Billedet blev udstillet på Charlottenborg og gengivet i Politiken samt omtalt således i Nationaltidende:

”Foran et billede af maleren Gleizal, forestillende en far, der giver sine børn musikundervisning, standser hr. H. F. Ulrichsen med alle tegn på forfærdelse:

”Jamen, det ligner jo distriktschef Eir på et hår”! Flere strømmer til og indrømmer, at ligheden er slående. Så slår vi efter i kataloget og ser, at der står: Distriktschef Eir og hans børn. Hr. Ulrichsen går fornærmet: - ”Nå, det er distriktschef Eir ... så er det jo slet ikke morsomt.””

Billedet hænger hos mig.

Fig. 35 - Familiebilledet

Min farfars slægt stammede fra Sydvest- og Midtsjælland - se kort, fig. 70 og 86, side 65 og 96 - og slægten har levet mange generationer tilbage fra før år 1700 i sognene Fodby, Vallensved og Marvede, 3 nabosogne lige vest for Næstved.

Farmor

2:5 fm

Anne Katrine Sophie Eleonora Mørk Hansen

Hun blev født 13. maj 1877 og døbt 19. august 1877 i Dalum (nu en forstad til Odense), hvor hun voksede op i landsbyen Hjallesø som barn af en snedker.

Hun blev konfirmeret 5. april 1891 i Dalum og kom som ung på Kunstakademiets Malerskole i København grundet hendes rige kunstneriske evner, og hun blev her uddannet som **kunstmalerinde**. Livet igennem tegnede og malede hun flittigt, og der er bevaret en del af hendes tegninger, akvareller og oliemalerier, bl.a. afbildninger af hendes forældre og børn. Ved sin vielse flyttede hun fra Frederiksberg til Ålborg og boede derefter i Struer og senere i København, som nævnt under min farfar.

Hun døde 42 ½ år gammel af ”den spanske syge” 26. december 1919 og blev begravet 2. januar 1920 i Maglegård sogn i Charlottenlund, København.

(Børn 1:2, s 19, Far 3:10, s 48, Mor 3:11, s 52)

Hun blev gift ved borgerlig vielse under Københavns Magistrat 7. januar 1910 i Helligånds sogn i København med foregående ane.

Jeg har aldrig kendt min farmor, idet hun døde allerede i 1919 af ”den spanske syge”, da min far kun var 9 år gammel. At dømme efter billeder har hun været en smuk kvinde, og hun er omtalt som en meget kærlig og opofrende mor.

Min farmors slægt stammede fra Midt- og Nordfyn - se kort, fig. 81 og 88, side 79 og 100.

”Den spanske syge” var en ondartet influenza-epidemi, som opstod i slutningen af den 1. verdenskrig, og som i europæiske lande i det sidste krigsår (1918) kostede godt 20 mio. mennesker livet - flere end dobbelt så mange som soldater, der faldt ved fronten. Heller ikke Danmark gik ram forbi. Sygdommen, der havde en ultrakort inkubationstid på 1-2 dage, greb om sig fra sensommeren til ind i efteråret 1918 og havde en opblussen igen i slutningen af 1919.

Der anmeldtes her i landet 640.000 tilfælde, så nødhospitaler måtte tages i brug, og der døde over 12.000 personer, fortrinsvis børn eller folk i deres bedste alder. Da epidemien var på sit højdepunkt, forsøgte myndighederne at begrænse smittespredning - f.eks. lukkede det københavnske forlystelseliv, skolerne hjemsendte eleverne, sporvogne måtte kun medtage et begrænset antal passagerer og gudstjenesterne blev forlangt afviklet på den halve tid. Danmark, og især København, oplevede en undtagelsestilstand, som om landet var krigsførende.

(Kilde: Georg Metz, Danske billeder 1900-2000, Gyldendal, 2003)

Fig. 36 - Farmor (tv) på Kunstakademiets malerskole

Fig. 37 - Farmor (tv) på Kunstakademiets malerskole

Morfar

2:6 mf

Frederik Søren Hansen

Min morfar blev født 11. december og hjemmedøbt 23. december 1881 i Snøde sogn på Nordlangeland. Her voksede han op dels i fiskerlejet Lohals, dels i den udflyttede landsby "Østre udflyttere" i nabosognet Stoense, hvor hans far bl.a. var røgter (dvs. passede husdyrene - se side 64) på godset Steensgård.

Som barn gik han i Hov skole, som han blev udskrevet af, da han blev konfirmeret 12. april 1896 i Stoense, Svendborg Amt. Mellem 1897 og 1901 boede han hos skomagemester Esben Andersen i landsbyen Store Snøde i Snøde sogn, hvor han var **skomagerlærling**. I 1903 flyttede han fra Lohals til København, hvor han fik beskæftigelse som **skotøjsarbejder** på forskellige skofabrikker på Frederiksberg og i København, således i 1911 på Jacobs Skotøjsfabrik, Gl. Kongevej, hos E.F.Jahrs i 1916, hos Fabrikant Jørgensen i 1921 og hos L. Andersson, Nørrebrogade 45 i 1930. Han etablerede sig før 1940 med egen forretning og skomagerværksted på Mølle Alle i Vanløse, lige ved hjørnet af Grøndahls Parkvej. (Bygningen findes ikke mere).

Efter sin vielse boede han forskellige steder på Vesterbro og Frederiksberg - bl.a. 1907 i Oehlenslægersgade 32, 3., 1908 i Sankelmarksgade 14, 4. sal, 1910-1916 i Haderslevgade 35, stuen, mellem 1921 og 1930 på Sprogøvej 1, 1. sal og efter 1940 som **skomagemester** på Yrsasvej 17, 4. sal på Frederiksberg, hvor jeg selv mange gange som dreng har besøgt min mormor og morfar. Mellem ca. 1960 og 1966 levede han i et pensionat på Sankt Thomas Plads på Frederiksberg.

Han døde 84 ½ år gammel 17. august og blev begravet 24. august 1966 i Frederiksberg sogn i København.

(Børn 1:3, s 22, Far 3:12, s 53, Mor 3:13, s 54)

Han blev gift 10. november 1907 i Frederiksberg sogn, København med efterfølgende ane.

Fig. 38 - Min morfar

Fig. 39 - Min mormor

Fig. 40 - Morfar, 14 år gammel

Fig. 41 - Morfar som soldat

Parrets 3. barn var min mor:

Ella-Margrethe Hansen

Hun blev født 12. juni 1914 i Sankt Matthæus sogn, København.

Hun døde 74 ½ år gammel 9. oktober 1988 i Hvidovre sogn, København.

(Se 1:3, s 22).

Inden fik de følgende 2 børn:

Hans-Arnold Oluf Hansen - kaldt "Has"

Han blev født 4. september og døbt 11. oktober 1908 i Sankt Matthæus sogn, København og voksede op i Haderslevgade 35, st.tv., på Sprogøvej 1, 4. th. og 1937 på Yrsavej 17, 4. på Frederiksberg.

Fig. 42 - Sikkert Morbror "Has", Hans-Arnold, som barn

Han var **sætterlærling** i 1925 og blev uddannet som **typograf**, hvor han 1930 arbejdede i et Bogtrykkeri på Knippelsbrogade 4 i København.

Han arbejdede som **bogtrykker og kompagnon** i H. A. Hansen og Jørgen Nielsen's Bogtrykkeri, Kongens Nytorv 18, som senere blev flyttet til Frederiksberg Bogtrykkeri, Howitzvej 49, Frederiksberg.

Han levede som **bogtrykker** mellem 1943 og 1950 på Hvidkildevej 56 A, st., Grøndal sogn, København og efter 1950 på Hulgårdsvej i samme ejendom.

Han blev gift 4. juni 1937 i Godthåb sogn, København, med **Olga Tikøb**, født 13. oktober 1911 i Apostels sogn, København.

De fik sønnerne læge **Gyrd Tikøb**, født 16. december 1943 i Grøndahls sogn og typograf **Ebbe Tikøb**, født 7. maj 1947 i Grøndahls sogn.

Anker Verner Hansen

Han blev født 5. november 1910 og døbt 5. marts 1911 i Sankt Matthæus sogn, København, og voksede op i Haderslevgade 35, st.tv. og indtil 1930 på Sprogøvej 1, 4. th., Godthåb sogn, København.

Han blev bankuddannet i Privatbanken ligesom min far, og de arbejdede i de unge år som kolleger i bankens Rådhus afdeling, Vesterbrogade 2. Senere avancerede morbror Anker og endte som **bankdirektør** i Privatbanken.

Han blev gift 1. gang sandsynligvis i slutningen af 1930'erne og skilt igen i begyndelsen af 1940'erne.

I dette ægteskab fik han sønnen Erik på min alder. Jeg mener at huske, at han boede i 1950'erne hos sin mor i rækkehus på Apollovej i Vanløse.

Senere blev han gift 2. gang omkring 1952 med **Anny Nn** og bosat i Bistrup, Birkerød sogn, nord for København.

Da min mor og han blev uvenner efter min mormors død, mistede vi kontakten med ham.

Senest i 1940 havde min morfar fået sin egen forretning med skomagerværksted i Vanløse på Mølle Alle, lige ved hjørnet af Grøndahls Parkvej (huset findes dog ikke mere). Jeg husker, at jeg som stor dreng cyklede fra Hvidovre derind med sko til forsåling, medbringende varm kaffe på en flaske med patentprop og viklet omhyggeligt ind i avispapir for at holde på varmen - det var før termokandens opfindelse.

Han stammede som nævnt fra Langeland, hvilket let hørtes på hans syngende dialekt. Han var et elskeligt menneske, men vist noget "under tøflen" hjemme hos min mormor.

Han kom ud for et trafikuheld omkring 1950, da han på cykel på vej til eller fra arbejde blev kørt ned af en bilist og fik et kompliceret brud på det ene ben. Benet blev kortere ved operationen, og måske blev benet stift. I alt fald gik han resten af livet dårligt, måtte bruge stok og svingede besværet sit længste ben rundt og frem. Jeg husker, at han var på rekreation hos os i én eller flere måneder efter sin operation. Jeg tænker, at det har været for svært at skulle kravle op til 4. sal på Yrsavej på Frederiksberg, hvor mine morforældre boede.

Jeg husker min morfar tydeligt gennem en lang årrække, da han kom hos os næsten hver søndag, efter at han blev alene. Da vi var mindre, løb vi ham i møde, når han kom om søndagen, og han havde altid noget med til os - chokolade, en 10- eller 25-øre til en is, eller lignende. Senere må jeg indrømme, at jeg og min bror som teenagere fik et lidt mere anstrengt forhold til besøgene, da søndagene altid gik efter samme skabelon pga. forpligtelsen med at have morfar til frokost og middag. Men han ville helst ud til sin elskede datter, hvis kogekunst han satte højt. Det er klart, at det var svært for ham at

blive alene, umulig som han - ligesom de fleste mænd dengang - var i et køkken, og han satte stor pris på mad, hvilket kunne ses på hans gamle dage, hvor den ikke så høje, men velproportionerede og ganske smukke mand blev noget svær. Han boede i sine sidste år på et pensionat på Sankt Thomas Plads.

Min mor elskede uden tvivl sin far højt og satte selvfølgelig stor pris på hans begejstring for hendes mad, og jeg tror ikke, at man kan frasige hende en anelse skadefryd, når hun spurgte til, hvad de havde fået at spise, når morfar havde været på besøg hos min morbror 'Has' (Hans-Arnold). Hans kone, tante Olga, var ingen stor kok, og de spiste vist også lidt mere "moderne" end vi, med sammenkogte retter og ris eller spaghetti. Det var i alt fald en af min mors yndlingshistorier at referere sin far på hans syngende langelandske, at de kun havde fået "så'n noen ky-stumper (kødstumper) i noet sovs".

Mine morforældre boede i min levetid på Frederiksberg på Yrsavej, en sidevej til Nyelandsvej, tæt ved Frederiksberg Svømmehal. Jeg husker, når vi herfra kørte ind til centrum med bus - linie 29 - som kørte ad Nyelandsvej og videre ad den snoede Hostrupsvej, der virkede meget snæver for den store bus. Det var en helt særlig slags bus, der kørte på den strækning. Chaufføren sad i et førerhus i venstre side af bussen, således at der var passagersæder i den anden side, hvor man både kunne se gennem en rude ind til chaufføren og gennem en rude fremad i køreretningen. Det var en stor skuffelse, hvis disse pladser ikke var ledige.

Min morfars slægt stammede på den fædrene side fra Nordfyn, dels sogne omkring Brenderup og Bogense, dels Krogsbølle nord for Odense, hvor de har været gårdmænd, arbejdsmænd, husmænd og håndværkere tilbage før 1700. På den mødrene side stammer slægten fra Langeland og sogne heroverfor på Sydøstfyn, hvor de overvejende har været fattige bønder. Slægten er kendt tilbage til omkring 1700 - se kort, fig. 81, 100, 117 og 122, side 79, 116, 162 og 173.

Mormor

2:7 mm

Anna Margrethe Jensine Carlsen

Min mormor blev født 24. august og døbt 13. november 1881 i Skagen, hvor hun voksede op og blev konfirmeret 6. oktober 1895.

Mellem 1895 og 1903 flyttede hun fra Skagen til Nyborg, hvor hun arbejdede, og 1903 flyttede hun videre fra Nyborg til København, hvor hun bl.a. inden sin vielse boede på Gammel Kongevej 115, 4. på Frederiksberg. Bopæl efter vielsen er nævnt under min morfar.

Hun stammede fra Skagen, hvor hun var ud af fiskerfamilie. Hun var, efter hvad min mor har fortalt, en stiv og stolt skagbo, der vist ikke havde fået den mand, hun ønskede - hvad årsagen så har været. Men jeg tror ikke, at hun regnede en simpel skomager fra Langeland for et passende parti, og jeg synes også, at hun på fotografier ser noget bitter ud. Jeg husker det ikke selv tydeligt og havde vel ikke sans for den slags, da jeg kun var 11 år, da hun døde af lungekræft i 1953. Hun havde et langt, smertefuldt og strengt sygeleje, gennem det meste af et år tror jeg, først på Frederiksberg Hospital, senere hjemme, hvor min mor passede hende i mere end ½ år.

Fig. 43 - Mormor som ung

Fig. 44 - Mormor, som jeg husker hende

Hun døde 72 ½ år gammel 6. marts og blev begravet 11. marts 1954 i Sankt Lukas sogn på Frederiksberg.

(Børn 1:3, s 22, Far 3:14, s 56, Mor 3:15, s 60)

Hun blev gift 10. november 1907 i Frederiksberg sogn, København, med foregående ane.

Jeg husker min mormor som en venlig, men lidt "fjern", stille dame, som gav "sodevand" (udtalt med blødt d og "e") af en mig ukendt, guddommelig slags - Valash. Der stod altid en kold sodavand under køkkenvasken, og den smagte himmelsk.

Hun var med min mor, min bror og mig i Frederiksberg Have - og i Tivoli, hvor vi legede på en legeplads, der lå ud mod H.C. Andersens Boulevard, med sandkasse og "store", tunge legetøjstipvogne af jern. I Tivoli fik vi i "Mælkeriet" et stort glas kold mælk, hvilket jeg erindrer som noget helt særligt. Jeg tænker, at jeg har været 5-8 år.

Fig. 45 - Mormor som ung

Fig. 46 - Mormor med sin ældste søn, Hans-Arnold

Da jeg blev større, prøvede jeg at besøge min mormor og morfar alene og at overnatte hos dem. Der var en egen stemning over at ligge i deres seng i det store kølige soveværelse, hvor der var et stort 3-fløjet spejl over et bredt toiletbord, og hvor et vækkeur tikkede meget langsomt med en høj, beroligende lyd - tik, tak, tik, tak. Det var ingen herskabslejlighed, men en lille 2 ½ værelses lejlighed uden badeværelse, men dog med et eget lille toilet uden håndvask. Al vask og barbering foregik ved køkkenvasken.

Jeg besøgte også min mormor sammen med min næsten jævnaldrende fætter Erik, søn af min morbror Anker. Vi besøgte en lille forretning, der lå i gaden, og hvor vi købte frimærker og et par soldater og andre små legetøjsting for de lommepenge, som min mormor havde givet os.

Min mormors slægt stammede fra landets nordligste sogne i Vendsyssel, især Skagen, Råbjerg og Tversted, men også længere tilbage fra bl.a. Uggerby og Tornby nær Hirtshals. Mændene har overvejende været fiskere samt nogle gårdmænd og husmænd, og slægten er kendt fra omkring 1750. Se slægtens bosteder på kort, fig. 83 og 102, side 85 og 123, - og læs mere om fiskere på side 60-62.

Fig. 47 - Thomine Lauritsen som ung

Fig. 48 - Thomine Lauritsen som ung

Når vi var til festmiddag hos mormor og morfar, kom en sød dame, "Thomine", og lavede mad og var i køkkenet, så mormor kunne være med ved bordet. Thomine var en bekendt af mormor, ligeledes fra Gammel Skagen, men 5 år ældre, så de har næppe været barndomsveninder. Hun hed **Thomine Jensine Lauritsen** og var født 14. marts og døbt 18. juni 1876 i Skagen - blandt fadderne var fisker Jens Chr. Ruth, Højen, der var en fjern slægtning til min mormor. Forældrene var fisker Hans Lauritsen og Else Marie Jensen, gift i Skagen 9. februar 1869, og de havde desuden børnene Laurine Marie, født 1870, Søren, født 1878, og Lovise, født 1884.

Jeg husker, at hun var en lille, vanfør dame med klumpfod og måske skæv hofte. Hun var i 1911 flyttet fra Skagen, muligvis til København, hvor hun fra 1925 og resten af livet boede ugift i Hørsholmsgade 22 C, på 2. sal i forhuset, i 1925 sammen med sin faster Johanne Lauritsen, men i 1930 alene. Hun døde 15. august 1963 på Øresundshospitalet, København, men hendes urne blev bisat i Skagen.

Farfars far

3:8 ff f

Hans Larsen

Han blev født 20. november og hjemmedøbt 21. november 1834 i Fodby på Sydsjælland 5 km vest for Næstved. Her voksede han op, indtil han blev konfirmeret 15. april 1849 - i meget fattige kår, idet hans far var indsidder (boede til leje på en gård) og arbejdede som kvægrøgter og daglejer i landsbyen Bistrup - *kvægrøgter - se side 64*. Han var gennem hele barndommen registreret i lægdsrullen, men blev i 1847 slettet heri som uegnet til soldatertjeneste.

Min oldefar kom som normalt for bønderdrenge ud at tjene efter sin konfirmation, og han levede måske 1850 som **tjenestedreng** i landsbyen Agerup i Kirke Hyllinge.

1857 boede han som **arbejdsmand** i landsbyen Bistrup i Fodby, inden han flyttede til København. 1860 boede han som arbejdsmand på Fælledvej 7, 1862 som arbejdsmand i lægeforeningens boliger på Østerfælled 26 F i København og 1863 som arbejdsmand i Kronprinsessegade 12, kld. i København.

Mellem 1865 og 1875 boede han i en kælderlejlighed i Kronprinsessegade 14, København, overfor Kongens Have, hvor han ernærede sig 1865-67 som **portner**, 1868 som **trådhandler**, 1869-71 som **arbejdsmand** og 1873-1875 som **bådfører og skipper**. I 1892 er han anført som husejer i landsbyen Luserød i Birkerød, derefter i Virum, Lyngby, 1904 i Carstengade 84, st. på Østerbro, mellem november 1905 og 1906 som **partikulier** på J. P. E. Hartmanns Alle 69, st. i Valby, mellem 1906 og 1907 på Bogholder Alle 14 i Vanløse og på Ørnevej 36, 1. på Nørrebro. Fra 1908 og resten af livet boede han på 1. sal i hjørneejendommen Nordre Fasanvej 283 på Nørrebro i København, i krydset med Frederikssundsvej - en lejlighed, som hans 2 ugifte døtre Wilhelmine og Georgine overtog. Hans ældste datter, Wilhelmine, havde i mange år blomsterforretningen "Palmehuset" i denne hjørneejendoms stueetage med adressen Frederikssundsvej 5. Han levede her som **partikulier** (*dvs. en person, der lever af sin formue*).

Fig. 49 - Min farfars far og mor

De foreliggende data om hans erhvervs- og boligforhold synes at underbygge en "myte" i slægten om, at han forsøgte sig med mange forskellige erhverv, men uden at det rigtig førte til den store succes. Han ses dog at have samlet sig lidt formue, som hjalp ham i alderdommen.

Han døde 86 ½ år gammel 9. maj og blev begravet 14. maj 1921 i Kapernaum sogn, Kbh.

Fig. 50 - Kronprinsessegade 14, hvor Farfar og hans søskende voksede op

(Børn 2:4, s 24, Far 4:16, s 63, Mor 4:17, s 66)

Han blev gift 18. januar 1857 i Garnison sogn, København med efterfølgende ane.

Parrets 2. (måske 3. eller 4.) barn var min farfars far:

Lars Georg Christian Larsen Eir

Han blev født 30. januar 1862 i Sankt Johannes sogn, København.

han døde 82 år gammel 20. januar 1944 i Rødovre sogn, København.

(Se 2:4, s 24).

Desuden fik de følgende 6 (måske 7-8) børn:

Sophie Wilhelmine Larsen (*den ældste af "Fastrene"*)

Hun blev født 13. november og døbt 17. november 1857 i på Den kgl. Fødsels- og plejestiftelse i København.

Hun levede mellem 1. november 1869 og 1. maj 1873 i Kronprinsessegade 14, kld. i København, og mellem 1908 og 1930 som ugift blomsterhandlerske på Nordre Fasanvej 283, 1., med forretningen "Palmehuset" i ejendommens stueetage på adressen Frederikssundsvej 5. Hun boede endnu her i 1940 som forhenværende blomsterhandlerske, og i 1945 i Rigersgade 21, København.

Hun døde 87 ½ år gammel 13. maj og begravet 18. maj 1945 i Sankt Paul sogn, København.

tvivlsom Oscar Waldemar Harald Larsen?

Født 26. juli og døbt 19. september 1858 i Trinitatis sogn, København.

Død ¼ år gammel 8. december og begravet 12. december 1858 i Trinitatis sogn, København. (*Faderen var arbejdsmand Hans Larsen, men da moderens navn ikke er anført, kan det være en anden familie*)

tvivlsom Emil Valdemar Harald Larsen?

Født 6. januar og døbt 15. april 1860 i Trinitatis sogn, København. (*Faderen var arbejdsmand Hans Larsen, men da moderens navn ikke er anført, kan det være en anden familie*)

Cecilie Dagmar Georgine Larsen

Hun blev født 17. december 1863 og døbt 13. marts 1864 i Trinitatis sogn i København og levede mellem 1869 og 1875 i Kronprinsessegade 14, kld. i København.

Hun døde 12 år gammel 7. marts og blev begravet 12. marts 1876 i Trinitatis sogn, København.

Christian Frederik Vilhelm Larsen

Han blev født 2. august og døbt 8. oktober 1865 i Trinitatis sogn i København.

Han døde 8 år gammel af meningitis 13. august og blev begravet 17. august 1873 i Trinitatis sogn i København.

Lauritz Christian Vilhelm Larsen Eir - navneforandring til Larsen Eir

18. januar 1913 - (*min fars "Farbror Vilhelm"*)

Han blev født 8. oktober 1867 og døbt 26. januar 1868 i Trinitatis sogn, Kbh.

Han levede mellem 1892 og 1903 som **fyrassistent** på **Hirsholm** fyr.

Hirsholm fyr ligger på en lille øgruppe, Hirsholmene, i det nordlige Kattegat ca. 7 km nordøst for Frederikshavn. Øgruppen består af flere småøer. Hirsholm, som fyret ligger på, er den næststørste af øerne og den eneste, som er beboet. Den største ø hedder Græsholm og de mindre Kovsholm, Tyvholm, Kølpøen og Møgholm - fyret er opført 1886-87.

Fig. 51 - Fars farbror Vilhelm i 1915

Fig. 52 - Fars farbror Vilhelm og tante Ida med sønnerne Torkel og Knud i 1899

Han levede derefter mellem 1903 og 1909 som **fyrmeister** på **Nolsøe** fyr på Færøerne og mellem 1909 og 1914 på **Sletterhage** fyr - *der ligger på det sydligste punkt på Helgenæs, som er en halvø forbundet med Mols via Draget, som er en smal landtange. Tværs over Draget går et stendige, som sagnet siger skulle være opført af Marsk Stig, der havde borg på øen Hjelm som landsforvist efter mordet på Erik Klipping.* Mellem 1915 og 1933 var han **fyrmeister** på **Nakkehoved** Fyr ved Gilleleje i Søborg.

Han levede derefter mellem 1933 og 1938 på Poppelhøj 1, 3. i Dyssegård sogn, i 1940 i Gustav Adolfs Gade 4, 3. i Sankt Jacobs sogn, mellem 1940 og 1943 hos sin søn på Klokkestien 8 i Grøndal sogn og mellem 1944 og 1948 på Kastelsvej 1, 1. i Kastels sogn, København.

Han døde 80 ½ år gammel 23. marts 1948 og blev begravet 27. marts 1948 i Kastels sogn, København.

Han blev gift 1900 med **Ida Christine Langsted**, født 27. august 1870, død 89 ½ år gammel 7. marts 1960.

Deres børn var:

Knud Børge Larsen Eir

Han blev født 22. aug 1894 på Hirsholmene og levede 1901 på Hirsholmene og 1916 på Nakkehoved Fyr, Søborg, Frederiksborg Amt.

Omkring 1920 var han i Østen som **plantageejer eller -forvalter** og blev derefter uddannet som **tandlæge**. Han havde tandlægepraksis 1928 på Skipper Clements Alle 6, 1., mellem 1932 og 1935 på Nørrebrogade 122, st., mellem 1936 og 1938 i Frederiksborggade 27, 2. og efter 1941 sammen med bopælen på Klokkestien 8, København.

Han blev gift 1. gang med Inge Blichfeldt, og de blev skilt ved kgl. bevilling 15. maj 1935. Han blev derefter gift borgerligt 11. december 1937 i København med **Elly Jeppesen**, født 27. april 1913 i Udby sogn, Holbæk Amt. Hun var efter sit 1. ægteskab skilt ved dom i Københavns Byret 8. marts 1937 fra urmager Ove Ingemann Petersen

Knud Eir døde 65 ½ år gammel 7. marts 1960 i Grøndahls sogn, København.

Hans Carl Thorkel Eir

Han blev født 16. maj 1897 på Hirsholmene og levede 1913 på Nakkehoved Fyr, Søborg, og han levede som **tandlæge** i Middelfart, hvor han døde 67 ½ år gammel 21. december 1964.

Georgine Augusta Larsen Eir (*den yngste af "Fastrene"*)

Hun blev født 2. aug 1869 i Trinitatis, København, og voksede op i Kronprinsessegade 14, kld., København.

Hun levede 1911 på Østre Fasanvej 253 (*senere kaldt Nørre Fasanvej 283*), København som **ekspedient** i hendes søsters blomsterforretning "Palmehuset", Frederikssundsvej 5, og 1916 på Østre Fasanvej 253, København, som **kassererske** på det militære Vajsenhus Apotek. Senere ernærede hun sig som **asylbestyrrerinde** og forblev ugift hele livet.

Hun førte hus for min farfar i nogle måneder efter min farmors død i 1919, hvilket han omtalte således i "Bogen om Ørn": "Faster Ginna, der har været der siden Juledag, skal herefter passe huset, hun er svagelig og meget langsom, og pigen er også langsom og kan intet. Så vi er vel rejst".

Hun levede mellem 1921 og 1930 i sin fars tidligere lejlighed på Nordre Fasanvej 283, 1., København, hvor hun i folketællinger benævntes "svagtsynet".

Hun døde 74 ½ år gammel 9. januar 1944 med bopæl på Nordre Fasanvej 283, 1., men anføres død i Holsteinsgade 3, 3., og hun blev begravet 14. januar 1944 i Kapernaum sogn, København.

Hans Carl Christian Larsen Eir - navneændring efter kgl. bevilling 18. januar 1913 - efternavnet Larsen udskiftedes med Eir - (min fars "Farbror Carl")

Han blev født 3. september og døbt 17. december 1871 i Trinitatis sogn, København, hvor han voksede op i Kronprinsessegade 14, kld., København.

Han startede som sømand i marinen 1885 med korvetten *Heimdal*, derefter skonnerten *Ingolf*, korvetten *Dagmar* og briggen *Ørnen*, 1891-96 som **overkonstabel**. Derefter kom han 1896 på Fanø Navigations-skole i Nordby, Ribe Amt, hvor han fik styrmandseksamen 1. og 2. del samme år, og han fik herefter en lang karriere som **styrmand**, **kaptajn** og **overfartsleder** ved DSB's færgeoverfarter, i alt fald fra 1920 med bopæl i Korsør.

Han blev ansat som styrmand 1898 på en 3-mastet skonnert Gertrud og senere på DFDS's S/S Charkow. Samme år blev han ansat i DSB ved Korsør-Kiel-ruten, senere ved Storebælts-, Gedser- og Lillebæltsoverfarterne. 1914 var han skibsfører ved Lillebæltsoverfarten og senere kaptajn ved Storebæltsoverfarten, bl.a. i 1920 skibsfører for færgen Odin i Korsør. 1929 blev han overfartsleder ved Storebæltsoverfarten.

Han blev Ridder af Dannebrog 1934 og tog sin afsked med pension 1936. I ca. 4 år var han formand for Statsbanernes Skibsførerforening og i en årrække menighedsrådsmedlem og søretsmedlem i Korsør.

Han levede mellem omkring 1950 og 1953 i arbejderbevægelsens boliger på Blegdamsvej 102, 2., København. *Jeg husker, at jeg med mine forældre besøgte ham og hans kone her, og at han forærede mig nogle frimærker, som jeg samlede på.*

Han døde 82 år gammel 22. juli og blev begravet 28. juli 1953 i Nazareth sogn, København.

Carl Eir blev gift 1900 med **Anne Kathrine Elisabeth Jensen**, født 14. februar 1877 i Silkeborg.

"Tante Kathrine" var stærkt tunghør og brugte et gammeldags hørerør. Desuden var hun vanfør med klumpfod. Hun var en stærk, aktiv og viljefast kvinde, som var meget engageret i "det sønderjyske spørgsmål".

Ægteskabet var barnløst, men parret adopterede Dagmar Hjørdis (Eir), født 8. januar 1906 i Oslo, Norge, og med bopæl i Danmark fra 1906. Plejedatteren blev senere sygeplejerske og fik dansk indfødsret i 1939, gift 5. januar 1953 med Richard Waldmann, født 7. januar 1912.

Fig. 53 - Fars farbror Carl

Fig. 54 - Farbror Carl og Kathrine

Farfars far var fra Sydvestsjælland, og han var født som 6. barn af daglejeren Lars Larsen og Anne Hansdatter i landsbyen Bistrup i Fodby sogn, 5 km nordvest for Næstved.

Hans fars slægt har boet i Fodby sogn, som strækker sig ud til Karrebæk Fjord - især i landsbyen Bistrup - i alt fald 4 generationer tilbage fra o. 1735, som er det tidligste fund. En slægtsgren er o. 1790 flyttet til Fodby fra Vallensved.

De har været husmænd - altså i ret små kår - så langt tilbage, de er fundet, og min oldefar brød da også op fra landbolivet og forsøgte at skabe sig en levevej i København som arbejdsmand og skipper. Jordene i sognet er ellers blandt de mest frugtbare i Øster Flakkebjerg Herred; men man skal jo eje jord nok for at få udbytte af den.

Hans mors slægt har boet i Fodbys nabosogn, Marvede - især i landsbyerne Menstrup og Spjellerup - i alt fald 6 generationer tilbage fra o. 1640. De har overvejende været gårdmænd, sikkert fæstebønder. Jordene er af jævn god morænelerjord - se kort, fig. 70, side 65.

Farfars mor

3:9 ff m

Maren Kirstine Christiansdatter

Hun blev født som tvilling 7. maj og døbt 9. maj 1830 i Haraldsted sogn, 5 km nord for Ringsted midt på Sjælland, hvor hun voksede op først i landsbyen Valsømagle og fra o. 1840 i landsbyen Allindelille.

Hun arbejdede som **tjenestepige**, 1844 i landsbyen Skee-Tåstrup i Haraldsted sogn, 1845 i landsbyen Bukkerup i nabosognet Soderup, og mellem 1850 og 1853 i tjeneste i landsbyen Bårup i nabosognet Kirke Eskilstrup, begge i Holbæk Amt.

24 år gammel flyttede hun som **tjenestepige** til København, hvor hun blev gift.

Hun levede 1858 i nr. 7, Indre Nørrebro, 1860 på Fælledvej 7 i Trinitatis sogn, 1862 på Østerfælled 26 F, Sankt Johannes sogn, 1863 i Kronprinsessegade 12, Trinitatis, mellem 1865 og 1875 i Kronprinsessegade 14, kld., Trinitatis, 1892 i Luserød i Birkerød sogn, 1906 på J. P. E. Hartmanns Alle 69, st. i Valby og 1907 på Bogholder Alle 14 i København.

Hun døde 77 år gammel 20. februar og blev begravet 26. februar 1907 i Brønshøj sogn, Kbh. (Børn 2:4, s 24, Far 4:18, s 66, Mor 4:19, s 71) .

Hun blev gift 18. januar 1857 i Garnisons sogn i København med foregående ane.

*Farfars mor stammede altså fra Midtsjælland, født i Valsømagle. **Hendes far** døde, da hun var godt 1 år gammel, og **hendes mor**, Wilhelmine Rasmusdatter, levede derefter 10 år til leje som almisselem (tigger), inden hun blev gift med en husmand og daglejer i nabolandsbyen. Moderen, Wilhelmine Rasmusdatter, var i øvrigt født uden for ægteskab og voksede op hos en plejefamilie, husmand Rasmus Hansen og Maren Jeppesdatter, ligeledes i Valsømagle. **Hendes morfar** er ukendt, mens **mormoderen** var født i Karrebæk ved Næstved og døde i Marvede. Hun blev 4 år efter datterens "uægte" fødsel gift med en sognedegn, men tog åbenbart ikke pigen til sig. Denne slægtsgren er kendt i Fodby og Karrebæk tilbage til o. 1730 - se kort, fig. 70 og 86, side 65 og 96.*

***Hendes fars** slægt stammede fra Jystrup og Osted på Midtsjælland, hvor slægten er kendt fra o. 1750 - begge byer ligger nær Haraldsted, men lidt nærmere Roskilde - se kort, fig. 86, side 96.*

Farmors far

3:10 fm f

Jens Hansen

Han blev født som tvilling og hjemmedøbt 27. juli 1840 i Årslev sogn i Svendborg Amt på Midtfyn mellem Odense og Ringe, hvor hans far var boelsmand på Årslev Mark efter i nogle år at have flyttet rundt i omliggende sogne som avlskarl og træskomand. Her voksede Jens Hansen op og blev konfirmeret 15. april 1855, inden han 1. maj 1859 flyttede som snedker til Marslev i Odense Amt, 8 km øst for Odense, hvor han blev gift. Han boede inden sin vielse som snedkersvend hos smed Peder Hansen i Engdal. Kort efter flyttede parret i 1860 til Odense, hvor han nedsatte sig som **snedkermester** mellem 1866 og 1869 i Gråbrødrestræde og senere blev **snedker** på papirfabrikken i Dalum med bopæl først på Sortebrødre Torv 21, senere i 1880 i landsbyen Hjallese i Dalum, *der nu er en forstad til Odense*. Senere boede parret i 1890 på godset Kristiansdal i Hjallese, 1896 i Grønnegade 16 og 1900 i Albanigade 38 i Odense.

Fig. 55 - Min farmors mor og far - tegnet af deres datter, min farmor

Godset Kristiansdal var oprindeligt fra middelalderen til reformationen et benediktinerkloster - Dalum Kloster - og godset blev senere et af Fyns største, bl. a. under familien Benzon. I 1906 blev det købt af Skt. Hedvigstrenes orden og blev igen kaldt Dalum Kloster. Navnet Kristiansdal er i dag overtaget af en stor boligforening.

Han var indkaldt som soldat og infanterist i Odense i oktober 1864, hvor han blev udlagt som barnefar til sit første barn (udenfor ægteskab) med sin senere kone. Men han blev som soldat ikke overflyttet til den tabte krig i Jylland (med nederlaget 18. april ved Dybbøl), og krigen sluttede netop i oktober 1864 med freden i Wien. Derimod anførtes i lægdsrullen "en brystsvaghed, som ej kan bedømmes", og han fik udstedt tjenesteudygtighedspas i 1868 og blev altså slettet af lægdsrullen.

Han døde 60 år gammel 6. oktober og blev begravet 12. oktober 1900 i Sankt Knuds domsogn i Odense. (Børn 2:5, s 33, Far 4:20, s 73, Mor 4:21, s 75)

Farmors fars slægt stammer fra Midtfyn, idet han selv er født i Årslev, 10 km syd for Odense, midt mellem Odense og Ringe. Begge forældrenes slægtsgrene var overvejende gårdmænd og husmænd.

Hans fars slægt stammede fra Fangel, 10 km sydvest for Odense, på vejen mod Fåborg, hvor den er kendt fra o. år 1700, ligesom slægtsgrene kendes o. år 1730 i Odenses sydvestlige nabosogne, Dalum og Sanderum.

Hans mors slægt stammede fra Årslevs nabosogn, Ringe, hvor den har boet i mindst 4 generationer ligeledes tilbage fra o. år 1700, hvor der også er en slægtsgren i Kerte, 20 km vest for Odense - se kort, fig. 88, side 100.

Han blev gift 12. april 1865 i Marslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var min farmor:

Anne Katrine Sophie Eleonora Mørk Hansen

Hun blev født 13. maj 1877 i Dalum sogn i Odense Amt.

Hun døde 42 ½ år gammel 26. december 1919 i Maglegård sogn, København.
(Se 2:5, s 33).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Peder Hansen

Han blev født 29. oktober og døbt 11. december 1864 i Marslev sogn, Odense A.

Han levede som **tjenestekarl** 1880 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense Amt, og før 1911 i Rudkøbing, hvor hans mor boede hos ham inden sin død.

Georg Emanuel Mørk Hansen - navneændring efter kgl. bevilling 25. april 1918 - Hansen til Mørk Hansen

Han blev født 29. april 1866 og døbt 8. juli 1866 i Sankt Knuds domsogn i Odense samt konfirmeret 1880 i Dalum sogn, Odense Amt, hvor han var i tjeneste hos gårdejer Hans Jensen i Hunderup by.

Frederik Hansen

Han blev født 10. november og hjemmedøbt 14. oktober 1867 i Sankt Knuds domsogn i Odense.

Han levede som **vogterdreng** efter 1873 og senere **tjenestekarl** på større gårde, hvor han bl.a. 1880 var i tjeneste hos gårdejer Peder Rasmussen i Hjallesø by i Dalum sogn, Odense Amt. 1885 levede han på Bågård, Odense Amt, hvorefter han samme år flyttede tilbage til Dalum. Her blev han uddannet på landbrugsskole 2 vintre mellem 1886 og 1888 med afgangseksamen 1888.

Mellem 1888 og 1895 rejste han i hele landet som ivrig forkæmper for afholdsbevægelsen.

Han boede 1889 i Ishøj ved København, hvor han 1890 fik udsættelse i 3 år for militærtjeneste og i lægdsrullen 1891 fik tildelt utjenstydgtighedspas (*dvs. slettet af lægdsrullen*).

Han levede 1895 som **forpagter** på Fyn og senere **ejer af et husmandsbrug**, og han nævnes som **husmandsfører** og en af banebryderne i den fynske husmandsbevægelse.

Han blev opstillet til Folketinget 1909 som socialdemokratiets kandidat i Assens, men opnåede ikke valg.

Han døde 60 år gammel 10. november 1927 i Pårup sogn i Odense Amt.

Anne Marie Hedevig Mørk Hansen

Hun blev født 2. maj og døbt 13. juni 1869 i Sankt Knuds domsogn i Odense. Hun levede 1880 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn og blev konfirmeret 1. april 1883 i Dalum. Hun blev uddannet som **tandlæge** og flyttede 1910 som ugift tandlæge fra Ålborg til København, hvor hun levede mellem 1916 og 1939 på Vester Voldgade 90, 1.

*Hun blev gift - formentlig i 1912-13 - med sproglærer **Alphonse Hilaire**, født 12. december 1863 i Paris, død 2. oktober 1927 i Sankt Ansgar sogn, København (katolsk).*

Hun døde 70 år gammel 4. april og blev begravet 10. april 1939 i Sankt Ansgar sogn, København (katolsk).

Fig. 56 - sikkert Farmors svoger, Alphonse Hilaire

Niels Ejler Hansen

Han blev født 10. marts og døbt 6. april 1874 i Vor Frue sogn i Odense og voksede op i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense Amt, hvor han blev konfirmeret 8. april 1888.

Han levede 1896 ved sin søns fødsel i Nykøbing Mors, Thisted Amt, hvorefter han flyttede til Krudthusgade 15 i Odense, hvor han 5. december 1896 blev gift med Petra Vilhelmine Grøndal, som var født i Sankt Knuds domsogn i Odense 18. maj 1872.

Han levede som **snedkersvend** 1901 i H. C. Andersensgade 25 i Odense, i baghuset på kvisten, sammen med sin hustru Petra Vilhelmine Grøndal og hans søn af 1. ægteskab, Einer Oscar Hansen, født 16. juli 1896 i Nykøbing Mors.

Der er en del uklarhed om Niels Ejler Hansens tidlige livsforløb, da folketællingen i 1901 nævner, at hans 1. hustru er død i 1896; men da han ved vielsen med Petra i 1896 nævnes som ungkarl, har han sikkert fået sin første søn udenfor ægteskab. Desuden nævnes, at han med sin kone (Petra) og hans søn i 1900 er flyttet fra Holsted (30 km øst for Esbjerg) til Odense, og at sønnen er født i Nykøbing Mors; men hverken sønnens fødsel, Niels' 1. vielse eller 1. hustrus død er fundet i kirkebøgerne for Nykøbing Mors eller Holsted. Det vides ikke, hvorfor de har boet i Holsted.

Johannes Hansen

Han blev født 3. september og døbt 6. november 1878 i Dalum sogn i Odense Amt, og han døde 1 ¼ år gammel 28. november og blev begravet 4. december 1879 i samme sogn.

Johannes Mørk Hansen - *navneændring efter kgl. bevilling 24. marts 1906 - Hansen til Mørk Hansen*

Han blev født 16. marts 1881 og døbt 18. april 1881 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i Dalum, fra 1890 på godset Kristiansdal på Hjallesø Mark i Dalum sogn, hvor han blev konfirmeret 1895.

Han flyttede 1. maj 1894 fra Hjallesø til Odense og blev 1899 noteret i lægdsrullen i Odense Købstad og fik 1901 "utjenstedygtighedspas" (*blev slettet af lægdsrullen*). Han levede 1901 som ugift **kommis** hos købmand Anthon Johan Rasmussen i Nørregade 89, forhuset, i Odense, og flyttede derefter til Rudkøbing på Langeland, hvor han levede som **købmand** og husejer fra 1906 i Ørstedsgade nr. 2, en stor ejendom på hjørnet af Østergade nr. 33.

*Han blev gift 21. juli 1907 i Rudkøbing med **Junia Martha Hansen**, født 3. juni 1885 i Skrøbelev, og de fik børnene **Ida Mørk Hansen**, født 18. maj 1915 i Rudkøbing og **Ib Mørk Hansen**, født 5. april 1920 i Rudkøbing.*

Min far tilbragte flere sommerferier i Rudkøbing hos sin morbror og kørte med ham i bil ud til kunderne, bl.a. med grovvarer til bondegårdene, ligesom min faster Eva endnu oftere tilbragte sommerferier sammen med sin jævnaldrende kusine, Ida.

Johannes Mørk Hansen døde 66 ½ år gammel 29. juli og blev begravet 1. august 1947 i Rudkøbing, Svendborg Amt.

Farmors mor

3:11 fm m

Karen Jacobsdatter Mørk

Hun blev født 20. september og døbt 3. november 1839 i Skovby sogn, 4 km syd for Bogense på Nordvestfyn, hvor hun voksede op i en meget stor børneflokk i faderens 2. ægteskab - hendes far var kleinsmed i byen.

Hun blev konfirmeret her 23. april 1854, og 17 ½ år gammel flyttede hun til nabosognet Hårslev, hvor hun tjente i landsbyen Ejlskov, indtil hun blev gift og flyttede med sin mand til Odense og Dalum. Inden sin vielse levede hun i 1864 i Marslev, 7 km øst for Odense, hvor hun fik en søn Peder udenfor ægteskab (kaldt "slegfredbarn"). Som barnefar blev snedkersvend Jens Hansen i Engdal udlagt (hendes senere mand) - han var på det tidspunkt soldat.

Efter hendes mands død flyttede hun tilbage til Odense - først i 1901 til Albanigade 38, baghuset, st., hvor det anførtes, at hun nød alderdomsunderstøttelse - og senere til Fredrik den 7's Stiftelse på Vandværksvej.

Hun døde 72 år gammel 26. november og blev begravet 1. december 1911 i Ansgar sogn i Odense. Begravelsen blev afholdt af sønnen Niels Ejler mod hendes ejendele, som ikke oversteg 300 kr, i værdi. (Børn 2:5, s 33, Far 4:22, s 76, Mor 4:23, s 78)

Hun blev gift 12. april 1865 i Marslev, Odense Amt med foregående ane.

Fig. 57 - Min farmors mor - maleri udført af min farmor

Min farmors mors slægt stammer fra Nordfyn, nærmere bestemt fra Bogense og nabosognene Skovby, Hårslev og Brenderup. Hun blev selv født i Skovby, og hendes fars slægt har boet i Bogense i alt fald fra 1659, overvejende i byerhverv som smed, handskemager, skomager, underofficer og byfoged. Denne slægtsgren sammensmeltedes 1733 af en gren "Mørch" (fm mf ff) og en gren "Basse" (fm mf fm), hvor sidstnævnte er efterkommere af "de fynske Basse'r" - en lavadelsslægt, der har usikker forbindelse med de oprindelige adelsslægter Basse, som er kendt fra middelalderen og menes uddøde i 15-1600-tallet.

En lillebror til hendes tip-oldefar Jeppe Andersen Basse (fm mf fm f) - nemlig Niels Andersen Basse - blev forpagter på forskellige fynske godser, hvor han samlede sig formue, så han i 1745 kunne købe godset Hindsgavl ved Lillebælt, syd for Middelfart. Han blev endvidere kammerherre og var altså tilknyttet Fr. 5's hof.

*Hendes mors slægt har overvejende boet i Hårslev som gårdmænd i alt fald fra 1694, bl.a. i landsbyen Ejlskov, hvorfra **min fars** mellemnavn er taget (Ørn Ejlskov Eir) - samt i Brenderup fra 1703 - se kort, fig. fig. 81, side 79.*

Morfars far

3:12 mf f

Hans Jørgen Hansen

Han blev født 2. februar og hjemmedøbt 15. februar 1847 i Hårslev sogn, 7 km syd for Bogense på Nordvestfyn, hvor hans far var tømrer og husfæster i landsbyen Holse. Her voksede han op og blev konfirmeret 7. april 1861. *Landsbyen Holse er delt mellem Brenderup og Hårslev sogne, hvorfor hans dåb er noteret i begge kirkebøger. I 1860 er noteret, at familien boede på Holse Mark, hvilket uden tvivl betyder, at deres husmandssted var udflyttet fra landsbyen.*

Efter konfirmationen fik han 29. august 1861 udstedt en ”skudsmålsbog”, *hvori hans kommende arbejdsgivere kunne notere hans arbejdsindsats, kunnen og opførsel.*

Han flyttede 1. maj 1868 til landsbyen Maderup, 2 km øst for Hårslev by i nabosognet Sørslev, og videre 22. august 1868 til gården Lundsgård i nabosognet Guldbjerg, 5 km sydøst for Bogense, samt 1. november 1869 videre til landsbyen Broe i Brenderup sogn, 3 km nordvest for Holse og 3 km nord for Brenderup.

Han var indkaldt til soldat mellem 1. april 1870 og 31. maj 1872 i København, hvor han fra 1. november 1871 var sygepasser ved Københavns Garnisons Sygehus.

I midten af 1870-erne rejste han til Nordlangeland, hvor han 11. maj 1878 blev gift i Tranekær og i 1878 var **arbejdsmand** i landsbyen Lejbølle i Bøstrup sogn, hvor hans 1. barn Emma blev født 3. oktober. Han var i 1880 tjenestekarl på godset Nygård i landsbyen Hov i Stoense sogn og 1890 **røgter** på godset Steensgård i Stoense. I 1901 var han i tjeneste på Sydringgård i Snøde og i 1906 **fodermester** på en gård i bebyggelsen Stoense udflyttere i Stoense sogn. 1907 var han husmand i fiskerlejet Lohals i Hov sogn på øens nordspids og mellem 1911 og 1916 **daglejer** i landsbyen Lille Snøde i Snøde sogn med bopæl på matrikel nr. 4 a. I flere år boede han og hans kone hver for sig, idet han boede på de gårde, hvor han arbejdede. Fra 1916 fik han alderdomsunderstøttelse og boede efter 1921 i Lille Snøde på matrikel nr. 7 b hos sin datter og svigersøn - *om røgttere, se side 64.*

Han døde næsten 90 årgammel som **aldersrentenyder** 25. november og blev begravet 30. november 1936 i Snøde sogn, Svendborg Amt.
(Børn 2:6, s 35, Far 4:24, s 80, Mor 4:25, s 81)

Han blev gift 11. maj 1878 i Tranekær sogn på Nordlangeland, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var min morfar:

Frederik Søren Hansen

Han blev født 11. december 1881 i Snøde sogn, på Nordlangeland, Svendb. Amt.
Han døde 84 ½ år gammel 17. august 1966 i Frederiksberg sogn i København.
(Se 2:6, s 35).

Inden fik de følgende barn:

Emma Katinka Hansen

Hun blev født 3. oktober og døbt 26. december 1878 i Bøstrup sogn på Nordlangeland, Svendborg Amt, men voksede op fra 1880 i Tressebølle By i nabosognet Snøde.

Hun levede 1890 i bebyggelsen Stoense Østre Udflyttere i nabosognet Stoense og 1901 som tjenestepige hos gæstgiver Michael Hansen i Snøde.

1906 boede hun hos sin mor i matr. nr. 4 i landsbyen Lille Snøde i Snøde sogn, hvor hun ernærede sig med "**fransk vask og strygning**", som var behandling af finere linned og tekstil. Mellem 1911 og 1916 boede hun også her i samme hus som sin far og mor og sammen med sin mand, **Carl Christian Rasmussen**, som hun var blevet gift med i 1907, og som var **daglejer** i landbruget og **husmand** fra 1930 - hun ernærede sig stadig med "fransk vask og strygning". De fik døtrene **Astrid Olga** i 1908 og **Thyra Margrethe** i 1915. Hun og hendes mand boede mellem 1921 og 1953 i et andet hus i Lille Snøde, matr. nr. 7b, hvor hendes forældre flyttede ind som aldersrentemodtagere. Hendes mand døde i 1953. Hun døde efter 1953, uvist hvor.

Morfars fars slægt stammer fra Nord- og Nordvestfyn, idet han selv er født i Hårslev, 8 km syd for Bogense; men han flyttede som voksen til Nordlangeland. Begge forældrenes slægtsgrene var overvejende fæstegårdmænd og fæstehusmænd - se kort fig. 81 og 100, side 79 og 116.

Hans fars slægt stammede fra Krogsbølle på Nordfyn, 20 km nord for Odense, hvor den er kendt fra o. år 1640 - se kort, fig. 117, side 162. Hans mors slægt stammede fra Brenderup og Hårslev på Bogenseegnen, hvor den har boet fra o. år 1680 - se kort, fig. 81, side 79.

Morfars mor

3:13 mf m

Hansine Sørensen - normalt bruges hendes fars "patronym" (fornavnet Søren) som hendes efternavn, men i nogle kilder kaldes hun Jørgensen med faderens efternavn efter den nye navneskik (se mere om navngivning på side 154-155)

Hun blev født 5. februar og døbt 7. marts 1849 i Snøde på Nordlangeland, hvor hun voksede op i landsbyen Skiften som datter af smeden, og hvor hun blev konfirmeret 5. april 1863.

I 1875 tjente hun i landsbyen Løkkeby i Tullebølle sogn på Midtlangeland, hvor hun fik et barn udenfor ægteskab med en tjenestekarl der i byen. De blev ikke gift.

Hun blev gift 3 år senere med min oldefar, og de boede i flere år hver for sig forskellige steder på øens nordlige del, hun bl.a. som aftægtskone 1890 i bebyggelsen Stoense Østre Udflyttere, 1901 alene i et hus i Stoense som daglejerske i agerbruget, og hun boede fra 1906 i et hus i landsbyen Lille Snøde i Snøde sogn, hvor hendes mand også boede fra 1911, efter 1921 hos sin datter og svigersøn.

Hun døde 87 ½ år gammel, 2 uger før sin mand, 9. november og blev begravet 14. november 1936 i Snøde. (Børn 2:6, s 35, Far 4:26, s 81, Mor 4:27, s 82)

Fig. 58 - måske Morfars mor - med Morfar

Udenfor ægteskab med **Adolf Rasmussen**.

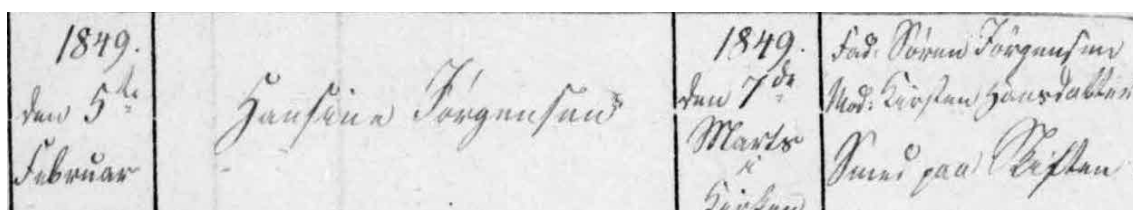
Tjenestekarl. Født 1855. Levede mellem 1875 og 1880 som tjenestekarl i landsbyen Løkkeby i Tullebølle sogn, Svendborg Amt.

Dette par fik følgende barn udenfor ægteskab:

Hans Peder Rasmussen

Han blev født 4. september 1875 og døbt 31. oktober 1875 i Tullebølle sogn, Svendborg Amt, og han levede 1880 i landsbyen Tressebølle i Snøde sogn, Svendborg Amt.

Hun blev gift 1. gang 11. maj 1878 i Tranekær sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Fig. 59 - Udsnit af kirkebogen for Snøde - Hansine Jørgensens fødselsdato, navn, dåbsdato og forældre - far Søren Jørgensen, mor Kirsten Hansdatter, smed på Skiften

(Kilde: Statens Arkiver, Arkivalionline)

Fig. 60 - Granit-døbefont i Snøde Kirke,
hvor Hansine Sørensen blev døbt

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Morfars mors slægt levede i de nordligste sogne på Langeland, Snøde og Stoense, hvortil slægten var flyttet fra Sydøstfynske sogne, bl.a. Refsvindinge, Gudme, Gudbjerg og Langå, hvor den er kendt i Langå tilbage o. 1670 - se kort, fig. 100 og 122, side 116 og 173.

Mormors far

3:14 mm f

Ole Carlsen

Han blev født 12. august og døbt 18. oktober 1846 i landets nordligste by, Skagen, hvor hans far var fisker og daglejer i fiskerlejet Gammel Skagen, og hvor han blev konfirmeret 1860.

Han blev selv **fisker** og levede hele livet i Gammel Skagen (*også kaldt Højen*), og her købte han tilsyneladende et hus i 1882, *da han udstedte en panteobligation med pant i matrikel nr. 375 - denne blev indløst i 1904. Huset blev ved hans død overtaget af hans søn Carl.*

Han døde 49 ½ år gammel af tuberkulose 29. januar og blev begravet 3. februar 1896 i Skagen. (Børn 2:7, s 38, Far 4:28, s 83, Mor 4:29, s 84)

Han blev gift 21. december 1873 i Skagen, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. og sidste barn var min mormor:

Anna Margrethe Jensine Carlsen

Hun blev født 24. august 1881 i Skagen i Hjørring Amt.

Hun døde 72 ½ år gammel 6. marts 1954 i Sankt Lukas sogn i København.
(Se 2:7, s 38).

Inden fik de følgende 3 børn:

dødfødt dreng

Født 13. november 1874 i Skagen, Hjørring Amt.

dødfødt dreng

Født 21. august 1876 i Skagen, Hjørring Amt.

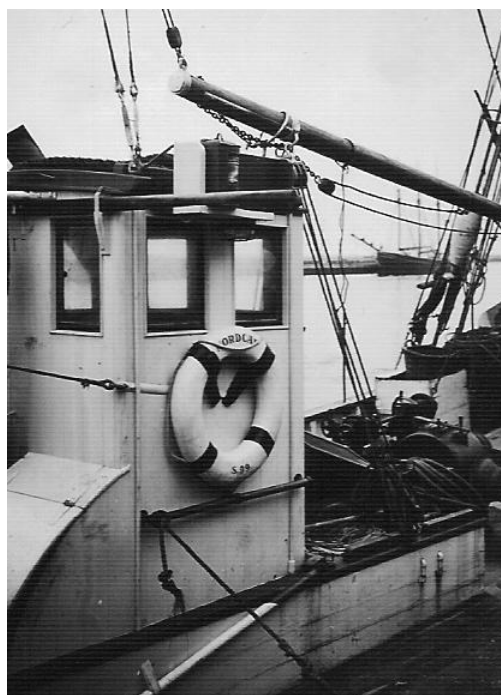
Carl Andreas Carlsen

Han blev født 19. august og døbt 27. oktober 1878 i Skagen, Hjørring Amt, hvor han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen og blev **fisker** som sin far.

Han levede midlertidigt 1916 i Gilleleje i Frederiksborg Amt, hvor han sikkert har fisket fra. Ved hans mors død i 1916 solgte han forældrenes hus.

Han levede som **fisker** 1927 i Gammel Skagen, hvor han indløste en pantobligation i et fiskefartøj, som han havde sammen med anden fisker. Senere flyttede han til selve Skagen by på Ole Svendsens Vej 9, hvor han levede som fisker i 1940 og resten af livet.

Han døde 81 år gammel 9. oktober 1959 i Skagen.

Fig. 61 - Mors morbror Carls fiskekutter
i Skagen

Fig. 62 - Mors morbror Carl

Fig. 63 - Mors morbror Carl

*Carl Carlsen blev gift 11. november 1904 i Skagen med **Lucine Marie Simonsen**, der var født 30. juni 1886 i Skagen, hvor de levede hele livet - de var min mors "onkel Carl" og "tante Marie", som jeg husker fra o. 1950. "Tante Marie" døde efter 1959.*

Fig. 64 - vist nok Mors tante Marie som ung

Fig. 65 - Mors tante Marie med et af sine børn

Mors morbror Carl og tante Maries børn var:

Ove Peter Carlsen

Han blev født 10. januar 1906 i Skagen og levede mellem 1911 og 1916 i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen.

Aksel Kristian Carlsen

Han blev født 11. april 1908 i Skagen.

Han levede som fisker mellem 1911 og 1916 i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen og indtil 1942 på Mastevej 50 i Skagen. Han blev gift 14. oktober 1930 med Charlotte Christine Baltzer.

Han døde 34 år gammel 9. januar 1942 i Skagen - ved minesprængning af kutteren "Nordkap" 11 sømil sydøst for Skagen Fyr sammen med den jævnaldrende fisker Kaj Hartelmann Vesterskov og den 24-årige skibstømrersvend Svend Degn Carstensen. De omkomne blev ikke fundet.

Peder Martinus Carlsen

Han blev født 8 juni 1914 i Skagen og levede 1916 i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen.

*Han levede mellem 1938 og 1940 som **radiotelegrafist** på Blåvand Radio, medens familien boede i Skagen, og 1946 som **telegrafassistent** på Lars Kruses Vej 11 i Skagen.*

*Han levede mellem 1955 og 1960 som **skibsinspektør** på Christoffers Alle 160 i Gladsaxe, København.*

*Han blev gift 7. maj 1938 i Skagen med **Christa Nielsine Elling**, født 6. juni 1915 i Skagen, og de fik børnene **Hanne Elling Carlsen**, født 2. juli 1940 i Skagen, konfirmeret 3. april 1955 i Gladsaxe og **Lene Elling Carlsen**, født 29. juli 1946 i Skagen.*

Peder Carlsen døde 46 ½ år gammel 25. november 1960 i København.

Fig. 66 - Mors fætter Peder

Mors fætter Peder boede i 1950'erne med sin kone og 2 døtre i Gladsaxe sogn i et rækkehus lige ved Stengården Station, hvor vi ofte besøgte dem. Han var svært plaget af leddegigt, men var rar og børnevenlig, og han havde en lun, underspillet humor. Han blev ulykkelig dræbt ved at blive kørt ned af en beruset fartbilist på Østerbro 25. november 1960.

Min mormors fars slægt levede i Skagen i alt fald fra o. 1750 - der kom dog også en i øvrigt ukendt svensk matros ind og gav sit bidrag til slægten. **Hendes mors slægt** stammede fra næst-nabosognet Tversted, hvor den er sporet tilbage til o. 1715, samt fra Uggerby, nabosogn til Tversted, hvor slægten kendes fra o. 1720 - se kort, fig. 83 og 102, side 85 og 123.

Mormors mor

3:15 mm m

Rasmine Marie Jensen

Hun blev født 27. september og døbt 29. oktober 1848 i Skagen, og ligesom sin mand voksede hun op i fiskerlejet Gammel Skagen (*Højen*), bl.a. 1855 i matrikel nr. 217 og 267, og hun kom til at bo i Gammel Skagen hele livet. Hendes far var som hendes mand fisker i Gammel Skagen, hvortil han var flyttet som tjenestekarl kort før sin vielse, idet han kom fra Tversted, næst-nabosognet længere sydpå langs Vesterhavskysten.

Hun blev konfirmeret 1862 i Skagen, Hjørring Amt.

I 1911 levede hun som enke og vaskekone med alderdomsunderstøttelse samme sted, og i 1916 nævnes hun som husejer af matrikel nr. 375 samt som boende hos søn i matrikel nr. 318.

Hun døde 67 ½ år gammel 2. juni og blev begravet 8. juni 1916 i Skagen.

Det blev i skifteretten 4. juli 1916 aftalt, at hendes bo blev overgivet til privat skifte mellem hendes søn Carl og hendes datter Anna Margrethe Jensine sammen med dennes mand, skotøjsarbejder Frederik Hansen (mine morforældre).

(Børn 2:7, s 38, Far 4:30, s 86, Mor 4:31, s 87)

Hun blev gift 21. december 1873 i Skagen, Hjørring Amt, med foregående ane.

Min mormors morfar var fra Tversted, hvor hans slægt kan følges tilbage til år 1698, mens hendes mormor var fra Skagen. Mormoderens slægt stammede længere tilbage fra nabosognet Råbjerg, i alt fald fra o. 1730, samt fra Tornby lige syd for Hirtshals - kendt her fra år 1686 - se kort, fig. 83 og 102, side 85 og 123.

Fiskerliv

Det var et barsk liv at være fisker i Skagen og på Vestkysten. Bådene blev sat i søen fra den åbne strand ved Højen - også kaldt Gammel Skagen. Det var åbne både med årer og sejl, som skulle manøvreres ud gennem brændingen på det åbne hav, og ved de mange strandinger gik man ud i redningsbådene for at bjærge folkene.

*Vi ved ikke, om min oldefar og hans brødre Andreas og Anton Carlsen var med ved redningen **den 7. februar 1894**, men fortællingen siger meget om livsbetingelserne i den stadige kamp med havet - se også kortet fig. 83, side 85:*

”Det var ikke ud for Højen, men 5 km længere sydvestpå, halvvejs til Kandestederne, at barkskibet Erato af Sølvborg i Blekinge gik på grund 600 meter fra land - kl. 6 om morgenen i sort mørke. Vejret var stormende kuling, med svær sø fra vest ind over revlerne. 2 timer senere havde man set strandingen fra land. Redningsbåden fra Kandestederne gik i aktion og blev sat i vandet 1 km vest for skibet, så vind og strøm ville hjælpe med at føre den derhen. To af bådelaftet var syge, så frivillige var gået i deres sted.

Storm og vind fejede båden østpå langs stranden, men den nåede ud til skibet og fik kontakt. I samme nu rev hele dækslasten af tømmer sig løs, og brådsørerne, der slog på tværs af skibet, sendte vandmasser fulde af tømmer ned i læ, så redningsbåden måtte kappe linen for ikke at blive hamret i splinter. Den fik alligevel 3 årer knækket og agterstavnen slået i smadder og måtte søge til land.

Fig. 67 - Fiskerlejet Højen i Skagen

(Kilde: Danmark før og nu, Nordjylland, Hassings Forlag, København, 1952)

Imens var der fra Skagen blevet sendt heste og mænd til den mandskabsløse båd, som havde station ved Spirbakken, lige inden for strandingen. Havet stod op i klitten, så det var en hård tørn at transportere båden langs stranden, så den kunne blive sat i søen godt vest for Erato. På vej ud over revlerne opdagede redningsbådens mænd, at der imellem dem og det strandede skib lå et vrage af en damper, som var strandet et par år før. Man måtte indenom jernskroget og tabte muligheden for at nå ud til Erato. I stedet blev båden af strøm, storm og sø ført pokker i vold op langs kysten og ind omtrent sammen med den halvhavarerede Kandestederbåd. Man overvejede at sætte båden fra Gammel Skagen i søen, men i stedet prøvede Spirbakkebåden igen, men 2 af mændene blev i land for at kunne tage ud med Skagenbåden, som eller ville komme ud med helt fremmed mandskab.

Spirbakkebåden skulle først føres et endeløst stræk tilbage langs kysten for at komme ud i vindsiden af vraget igen, og hele stranden var fuld af tømmer fra dækslasten. Båden kom ud, og efter en hård tørn på årerne nåede den ud til vraget, der lå kæntret med ræerne dyppende i vand på læsiden, mens søen væltede op over det kæntrede skrog ustandseltigt. Besætningen havde surret sig fast i riggen.

Redningsbåden fik kontakt og gik i gang. En af besætningen styrtede i havet og var borte øjeblikkelig. Det tog en times arbejde i den væltende sø at få tolv mand af besætningen over i redningsbåden. En af redningsmændene var slået hårdt af skibets rigning og sat ud af spillet. Båden var fuld af vand til tofterne og måtte ind. Klokkeren var 3 eftermiddag, de strandede havde siddet i riggen i 9 timer.

Så var Skagenbåden nået frem til stedet. Den blev sat i søen luvart (i vindsiden) for vraget, da der stadig var flere mænd derude. Men på anden revle fik redningsbåden roret brækket. Den gik ind og fik nyt ror og blev sat i søen igen, hvilket lyder nemt; men det vil sige, at den skulle ud gennem en brænding, som man ikke ser andre steder i landet end ved Vestkysten. Båden gik ud igen og brækkede roret igen. Den kunne ikke gøre andet end at gå ind.

Hestene havde nu slået Kandestedernes halvhavarerede båd vestpå langs kysten. Kun 6 af mandskabet var tjenstdygtige, men 6 frivillige supplerede. Den nåede ud til vraget og fik bidt sig fast med en line. Der sad endnu 7 mand surret i Eratos rigning. Skibet lå bogstavelig talt på siden og kunne skille ad, hvornår det skulle være. 4 af mandskabet kunne selv skære sig løs og klatre ned. De andre kunne ikke mere røre sig.

En af de frivillige, Christoffer Dalsgaard, sprang fra redningsbåden op i barkens rig, entrede ind til masten, skar en mand løs, entrede med ham ud ad den næsten lodrette rå og firede ham ned i den vildt gyngende båd. Han entrede tilbage, skar mand nummer to løs og fik ham firet vel ned også. Tilbage hang en gammel bådsmand, som havde været livløs i mange timer, så han blev tilbage. Båden satte fra og slap vel ind.

I februar, i stormende kuling, 3 redningsbådes mandskaber gennemblødte, i isnende vand i næsten et døgn - ud og ind igen, langs stranden med bådene og ud igen og ind, til alt er gjort - hvilket stof var de mennesker gjort af? At redde ukendte folk på denne måde, det er ikke noget, man digter heroisk om - det er noget, man gør! Ord er ingenting, og de kan ikke høres, når det stormer".

(Palle Lauring: Rejse i Danmark, Nord- og Vestjylland, Carit Andersens Forlag, København, 1958)

Farfars fars slægt

4:16 ff ff

Lars "Kyse" Larsen

Han havde tilnavnet "Kyse", da der var flere i landsbyen, som hed Lars Larsen. Kyse er navnet på en landsby i nabosognet, hvor han som ung boede og arbejdede nogle år.

Han var født 12. marts og hjemmedøbt 25. april 1802 i Fodby sogn på Sydvestsjælland, 5 km vest for Næstved, og han voksede op som søn af en husmand i landsbyen Bistrup, hvor han boede til 1821.

Han var som ung **tjenestekarl** mellem 1823 og 1830 i landsbyen Kyse i nabosognet Vallensved, og han var i 1825 indkaldt til soldat ved Kronens Regiment, hvor han på sessionen fik skudsmålet "*ubetydelig kalveknæet og platfodet samt klein af lemmer (spinkel), 62 tommer høj (157 ½ cm)*". Han blev slettet af lægdsrullen 1830.

Han var derefter mellem 1834 og 1850 **indsidder** og **daglejer** i fødebyen Bistrup, 1840 som insidder og **kvægrøgter** (*se på næste side*).

Han døde 72 år gammel som **fattiglem** 8. april og blev begravet 12. april 1874 i Fodby sogn, Sorø Amt, og ved skiftet 9. april oplyses, at han intet ejede.

(Børn 3:8, s 41, Far 5:32, s 88, Mor 5:33, s 90)

Se kort med Farfars fars slægt, fig. 70, side 65.

Han blev gift 11. december 1830 i Vallensved med efterfølgende ane.

*Lars Larsen levede mellem 1834 og 1836 som **indsidder** og **daglejer** og var i 1840 **kvægrøgter** og døde som **fattiglem** - se side 92. En **daglejer** svarer til senere tiders landarbejder eller arbejdsmand, der tog forefaldende arbejde på en større gård eller et gods.*

*"**Indsiddere**" boede til leje i et værelse hos en husmand eller gårdmand, medens en **inderste** boede til leje i sin egen lille lejlighed på en gård.*

*"**Daglejere** var datidens løsarbejdere, der lod sig fæste for en dag ad gangen til forefaldende arbejde på en større gård eller et gods. Tjenestekarle var mere eller mindre fast ansatte i en længere periode. Daglejere var det laveste sociale lag på landet blandt de selverhvervende. Herunder lå folk, der (ofte uforskyldt) levede af socialhjælp eller almisser.*

Nogle daglejere benævnes dog som "husmænd og daglejere", hvilket betyder, at de har haft et husmandssted med en lille jordlod, hvor de måske har haft en kålgård og græsning til en ko eller et par får. Men de har dog ikke haft jord nok til at kunne leve af den, hvorfor de måtte "gå i dagleje".

(Ørn Eir, Ødis sogn, Vejle Amt samt Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen, Find din slægt og gør den levende, Forlaget Bonderosen, 2003)

En **røgter** var den landarbejder, som passede gårdens dyr, især kvæget. Han fodrede dem, flyttede dem ved græsning på markerne og "mugede ud" i stalden, dvs. rensede deres afføring ud af stalden og kørte den til møddingen. Gangen bag køernes båse, hvor afføringen samledes kaldtes "grebningen".

Lars Larsen var 3. søn af en fæstebonde og havde derfor næppe mulighed for at arve husmandsstedet, hvorfor han fik et fattigt, slidsomt liv som daglejer og kvægrøgter og døde som fattiglem - se side 92.

Fig. 68 - Landarbejderhus, 1769

(Kilde: Danmark før og nu, Østjylland, Hassings Forlag, København, 1953)

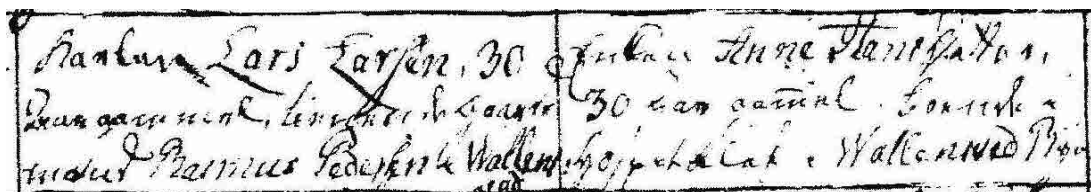

Fig. 69 - Vielsen i udsnit af kirkebog for Vallensved - "Karlen Lars Larsen, 30 Aar gammel, tjenende gaardmand Rasmus Pedersen i Wallensved og Enken Anne Hansdatter, 30 Aar gammel, boende i Hospitalet (fattighuset) i Wallensved Bye"

(Kilde: Statens Arkiver, Arkivalieronline)

Parrets 2. barn var min farfars far:

Hans Larsen

Han blev født 20. november 1834 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han døde 86 ½ år gammel som enkemand 9. maj 1921 i Kapernaum sogn, København. (Se 3:8, s 41).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Johanne Marie Larsdatter

Hun blev født 11. september og døbt 6. november 1831 i Vallensved, Sorø Amt.

Hun døde 6 ½ år gammel 18. april og blev begravet 22. april 1838 i Fodby sogn.

Mette Marie Larsdatter

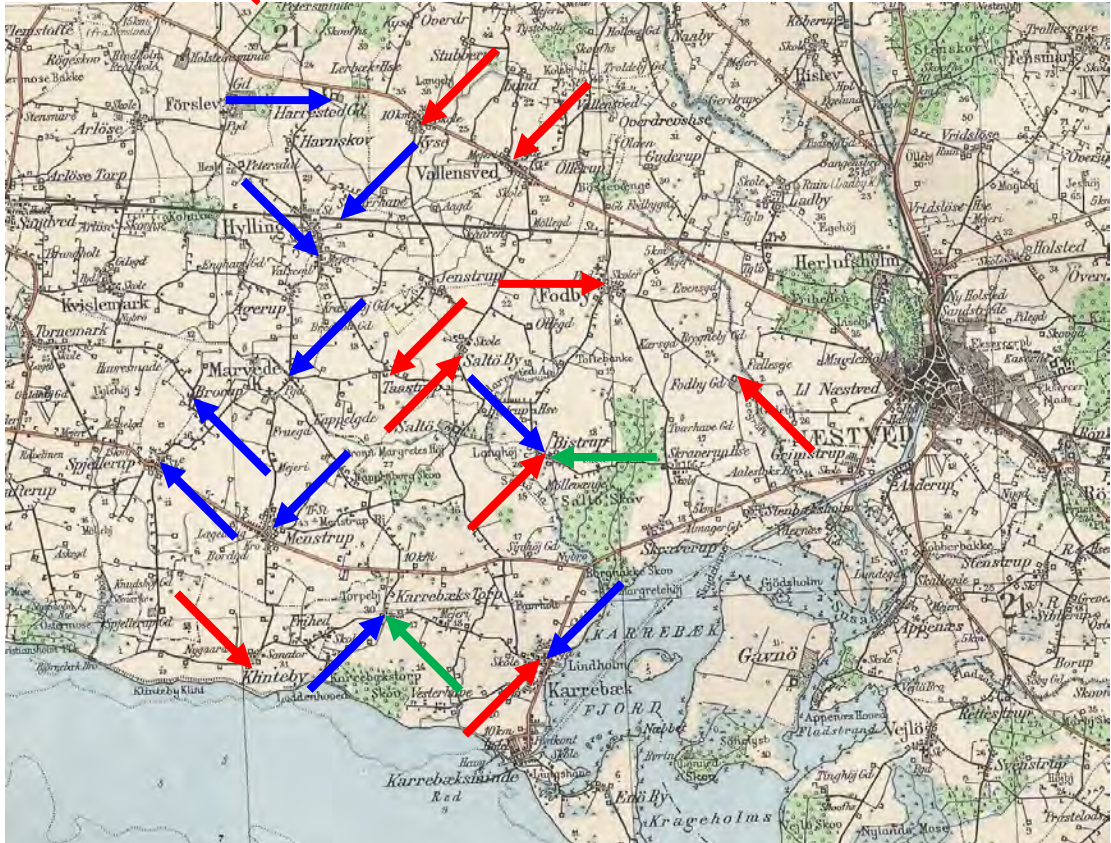
Hun blev født 15. november 1836 og døbt 8. januar 1837 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Hun døde 3 år gammel 13. november 1839 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Lars Larsen

Han blev født 23. januar og døbt 14. april 1839 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han døde ½ år gammel 18. august og blev begravet 23. august 1839 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Fig. 70 - Næstved-egnen 1946 med bosteder for Farfar's farfar's (rød), Farfar's farmors (blå) og Farfar's mors (grøn) slægter - se også fig. 86, side 96

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

4:17 ff fm

Anne Hansdatter

Hun blev født som tvilling 16. august og døbt 18. august 1798 som datter af en gårdmand i Marvede sogn på Sydvestsjælland, 11 km vest for Næstved.

Anne Hansdatter boede dør om dør med Birgitte Hersted (se ane nr. 5:39, side 94) i dennes 2. ægteskab med Rasmus Bloch, og ingen anede, at Anne ville blive mor til Birgitte Hersteds uægte fødte piges svigersøn.

Hun blev konfirmeret 1813 i Marvede og tjente inden sin 1. vielse i landsbyen Spjellerup i fødesognet. Men derefter levede hun i sit 1. ægteskab i landsbyen Kyse i Vallensved sogn. Her kan hun have mødt min tipoldefar, som hun blev gift med efter sin 1. mands død, hvor hun midlertidigt måtte flytte til fattighuset. Derefter flyttede hun med sin 2. mand til hans fødeby, landsbyen Bistrup i Fodby, hvor hun boede resten af livet.

Hun døde 79 år gammel som **fattiglem** 10. august og blev begravet 13. august 1877 i Fodby, og det oplystes, at hun intet ejede. (Børn 3:8, s 41, Far 5:34, s 90, Mor 5:35, s 91)

Hun blev gift 1. gang måske 9. december 1821 i Marvede med **Johan Nielsen**, der da tjente på Saltø gods.

Han var født 1781 og levede efter sin vielse som indsidder, sikkert som daglejer. Han døde 49 år gammel 11. maj 1830 i Vallensved (*som huslejer i Saltøby*).

Dette par fik følgende 2 børn:

Ellen Marie Johansdatter

Hun blev født 8. juli 1823 i Hyllinge og levede mellem 1834 og 1850 hos sin stedfar i landsbyen Bistrup i Fodby.

Anne Kirstine Johansdatter

Født 6. august 1826 i Vallensved og levede 1834 hos sin stedfar i landsbyen Bistrup i Fodby.

Anna Hansdatter blev gift 2. gang 11. december 1830 i Vallensved med foregående ane.

Farfars mors slægt

4:18 ff mf

Christian Henriksen

Han blev født 8. maj og døbt 13. maj 1792 i Jystrup sogn midt på Sjælland, 9 km nordøst for Ringsted som søn af en husmand og tømmer i landsbyen Mortenstrup.

Kort efter hans fødsel flyttede familien til landsbyen Tolstrup i Særløse, hvor hans mor døde i 1795, og hans far blev gift 2. gang. Efter hans mors død boede han i 1801 hos sin morfar og mormor i landsbyen Mannerup i nabosognet Osted i Roskilde Amt. Han blev konfirmeret 1. april 1807 i nabosognet Jystrup i Sorø Amt, hvor han levede indtil 1818 i Overdrevskroen. *Her havde han fået udstedt et amtspas, så han måtte rejse til Særløse, hvor hans far boede indtil sin død i 1808.* Han blev indkaldt til soldat som artillerist i 1815 på godset Holsteinsborg, hvor det oplyses, at han var 65 tommer høj (165 cm).

1818 flyttede han til København, men flyttede ved sin vielse i 1821 tilbage på egnen, idet han blev gift i Haraldsted lidt nord for Ringsted og levede her som **fæstehusmand** under Skjoldenæsholms Gods på matrikel nr. 29 i landsbyen Valsømagle i Haraldsted, Sorø Amt. Dette hus havde ca. 26.900 kvadratalen jord (knap 2 tønder land), hvoraf halvdelen var mosejord, og huset lå centralt i byen, vest for gadekæret og landsbygaden - se kortet. Senere levede han som **indsidder** (se herunder samt side 63) i samme landsby resten af livet.

Han døde 39 ½ år gammel som indsidder 18. august og blev begravet 23. august 1831 i Haraldsted, og der blev afholdt skifte 18. august 1831 (se side 69 - 71). (Børn 3:9, s 47, Far 5:36, s 92, Mor 5:37, s 93)

Christian Henriksens mor døde, da han var 3 år gammel, hvorfor han voksede op som plejebarn hos sin mormor og morfar - i øvrigt ligesom sin hustru, der var født udenfor ægteskab og også voksede op hos en plejefamilie.

Christian Henriksen var altså indsidder. "Indsiddere" boede til leje i et værelse hos en husmand eller gårdmand, medens en inderste boede til leje i sin egen lille lejlighed på en gård.

Fig. 71 - Oversigtskort over dele af Haraldsted sogn med Valsømagle landsby, 1969

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Fig. 72 - Valsømagle landsby, o. 1850. Christian Henriksen boede 30 år tidligere i huset, matr. nr. 29 ved den røde pil, vest for landsbygaden lige op til gadekæret. Haven lå bag (nord for) huset.

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Træk af Ringsted-egnens historie og landsbyernes alder

Se kortet, fig. 86, side 96.

Egnen omkring Ringsted, Haraldsted og Særløse, hvor Christian Henriksen og Wilhelmine Rasmusdatter boede, er "mættet" med danmarkshistorie - f.eks. sagnet om kong Sigar, Hvideslægten og Valdemarstiden - og det er en egn, der har været tæt bebygget og opdyrket siden oldtiden.

Med få kilometers mellemrum ligger byer og landsbyer, hvis navne går tilbage til jernalderen i de første århundreder af vor tidsregning (navne der ender på -um, -inge, -lev, -sted og -løse). De ældste navne med endelserne -um og -inge, her på egnen Slimminge, rækker måske tilbage til omkring Kristi fødsel.

Navne med endelserne **-sted** og **-lev** menes at stamme fra folkevandringstiden (o. år 400 - 500), idet **-sted** formodes at betegne et småkonge- eller stormandssæde, mens endelsen **-lev** måske betegner steder, som er givet til fortjenstfulde medlemmer af et krigeraristokrati og ofte ligger nær stormandens landsby. Her på egnen finder vi henholdsvis Alsted, **Haraldsted**, Kongsted, Osted, Ringsted, Sigersted og Vigersted samt Fjenneslev, Førslev, Gørslev, Terslev, Veterslev og hele 3 Ørslev. Begge navneformer er normalt sammensat med et mandnavn som forled (f.eks. Haraldsted = "Haralds sted").

Stednavne, der ender på **-løse** - her på egnen f.eks. Benløse, Farendløse, **Særløse** og Tyvelse (Tyveløse) - menes at være i familie med "at lude" (hælde), dvs. skråning, dalstrøg, sekundært eng og græsgang. Dette er tolket som tegn på, at de er fra en tid, hvor kvægavl var vigtigere end kornavl, og de kan derfor henføres til romersk eller germansk jernalder (o. år 0-400 og 400-600), sandsynligvis førstnævnte, da forleddene i disse former som regel er svære at tolke. Det er derfor sandsynligt, at **-løse**-navnene ligesom **-um** og **-inge** har en betydelig alder, sikkert en hel del ældre end **-sted** og **-lev**.

Der findes således mindst 16 "oldnavne" inden for en radius af godt 10 km fra Ringsted, hvilket er usædvanlig mange i forhold til landet som helhed.

Andre steder i landet er foretaget arkæologiske udgravninger af en række store jernalderlandsbyer. De viser store indbyrdes lighedstegn - 10-15 huse og "gårde" liggende tæt sammen om en storgård og ofte omgivet af palisadehegn - sikkert centrer for en storbonde- eller stormandsslægt. Således kan de gamle landsbyer på Ringstedegnen også tænkes at have set ud.

Landsbyerne Jystrup og Tulstrup i Særløse sogn, hvor Christian Henriksen voksede op, må efter navnene at dømmes være "udflytterlandsbyer" ("torp'erne" fra vikingetiden, hvor befolkningstilvæksten nødvendiggjorde opdyrkning af ny agerjord - og derfor "rydning" af skov og krat i denne skovrige egn mellem Ringsted og Roskilde.

(Kilde: Aage Houken, Håndbog i danske stednavne, Rosenkilde og Bagger, 1956)

Fra omkring år 1100 var hele egnen, bl.a. med Fjenneslev, i flere hundrede år basis for en af tidens mægtigste stormandsslægter - Hviderne - med Skjalm Hvide, Asser Rig, Absalon og Esbern Snare m.fl.

Og i **Haraldsted** blev Knud Lavard, Valdemar den Stores farfar, myrdet i julen 1130 af sin fætter Magnus Stærke, søn af kong Niels, hvilket blev starten på næsten 30 års borgerkrig og kongsemnefejder, der først sluttede med Valdemar den Stores endelige sejr, som indledte Valdemarernes storhedstid (o. 1160 til 1240), hvor Ringsted var hovedbyen med kongegravene.

Christian Henriksen blev gift 12. januar 1821 i Haraldsted, Sorø A. med efterfølgende ane.

Se kort med **Farfars mors slægt**, fig. 70 og 86, side 65 og 96.

Parrets 4. barn var min farfars mor:

Maren Kirstine Christiansdatter

Hun blev født (tvilling) 7. maj 1830 i Haraldsted sogn, Sorø Amt.

Hun døde 77 år gammel 20. februar 1907 i Brønshøj sogn, København.

(Se 3:9, s 47).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Hans Peter Christiansen

Han blev født 26. juni og døbt 30. juli 1822 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. Han levede mellem 1822 og 1836 i landsbyen Valsømagle i Haraldsted sogn og flyttede 1837 til landsbyen Allindelille i Ringsted Landsogn, men flyttede tilbage i 1841. I 1844 flyttede han til Jonstrup by i Store Tåstrup sogn, Holbæk Amt, og 1845 flyttede han til København, hvor han er noteret i lægdsrullen mellem 1845 og 1851. *Det er her noteret, at han i 1847 ikke var mødt på session og blev idømt 2 Rigsdaler i bøde ("mulkt"), som han betalte i 1848. 1847 er han noteret for en hævelse i højre ben efter en skade, og han blev udskrevet 1861.* Han levede omkring 1855 i Kirke Eskilstrup sogn i Holbæk Amt, og ved moderens skifte i 1865 oplystes, at han o. 10 år før var rejst til Amerika, uden at der senere var hørt fra ham.

Frederik Christiansen

Han blev født 16. august og døbt 21. september 1824 i Haraldsted sogn, Sorø A. Han levede mellem 1824 og 1831 i landsbyen Valsømagle i Haraldsted sogn og døde 7 ½ år gammel 18. april og blev begravet 23. april 1832 i Haraldsted sogn.

Anne Sophie Christiansdatter

Hun blev født 13. april og døbt 4. juni 1827 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. Hun levede mellem 1827 og 1834 i landsbyen Valsømagle i Haraldsted sogn og mellem 1840 og 1845 i landsbyen Allindelille i samme sogn, hvor hun var i tjeneste 1845. Hun døde måske før 1865, da hun ikke er nævnt i moderens skifte, men hun er ikke død i Haraldsted sogn.

Mariane Christiansdatter

Hun blev født som tvillingsøster til min farfars mor 7. maj og døbt 9. maj 1830 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. Hun døde 3 måneder gammel 7. august og blev begravet 12. august 1830 i Haraldsted sogn, Sorø Amt.

Mariane Frederikke Christiansdatter

Hun blev født 11. maj og døbt 1. juli 1832 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. Hun levede mellem 1832 og 1834 i landsbyen Valsømagle i Haraldsted sogn og 1840 i landsbyen Allindelille i samme sogn, hvorefter hun 1845 flyttede til landsbyen Bårup i Kirke Eskilstrup sogn i Holbæk Amt. Hun levede som gift 1865 i København.

Ved skiftet 19. august 1831 i Haraldsted anmeldte Wilhelmine Rasmusdatter:

"at hendes mand, indsidder Christian Henrichsen, i går var afgået ved døden. Arvinger var de fælles børn - 1) Hans Peter, 10 år - 2) Frederik, 7 år - 3) Ane Sophie, 4 år - 4) Maren Kirstine, 1 1/4 år. Enken ønsker at forblive i uskiftet bo." (Det sidste barn Mariane Frederikke blev først født 9 mdr. efter faderens død).

Ved dødsfald udarbejder myndighederne et såkaldt **skifte**. Heri registreres ”boets” værdi, dvs. den afdødes ejendele og formue samt gæld, og samtlige arvinger noteres, således at eventuel arv kan fordeles mellem arvingerne. Arv er der kun, hvis formuen overstiger gælden. Den efterladte enke eller enkemand arvede halvdelen af boet, og den anden halvdel blev delt mellem (normalt) sønner og døtre. Døtre arvede kun det halve af, hvad sønner fik tildelt. Der kunne også være tale om, at børnebørn arvede, hvis deres far eller mor var død.

Udskrift af skifteprotokollen for Haraldsted sogn (se modstående side):

”Året 1831, den 5te october har jeg undertegnede sognefoged på hans Justitsråd Harhoffs vegne foretaget en registreringsforretning og vurdering efter afdøde indsidder Christian Henriksen Walsøemagle. Som værge for de umyndige arvinger var til stede husmand Thomas Henriksen i Ortved (afdødes bror, red.). Enken var ligeledes til stede og som lavværge for hende husmand Peder Larsen i Walsøemagle. Forretningen blev foretaget som følger:

et fyrrerbord	1 rigsdal.2 mark 0 skilling	to blåstribede hovedpuder	0 RD 3 M 0 sk.
en fyrrerbænk	0 - 1 - 8 -	et hvidt vår til en hovedpude	0 - 1 - 0 -
en do.	0 - 1 - 0 -	et par blårlærreds lagen	0 - 3 - 0 -
et stueuhr med futterahl	5 - 0 - 0 -	en blå karltrøje	0 - 1 - 8 -
et schatol af fyr	6 - 0 - 0 -	2 par blå buxer og et par lærredsditto	0 - 1 - 0 -
en pyramide	0 - 1 - 0 -	en gl. drejelstrøje og 2 veste	0 - 1 - 0 -
fire stole	0 - 2 - 0 -	2 skjorter	0 - 1 - 8 -
fire porcelains tallerkener	0 - 1 - 8 -	et par støvler og et par træsko	0 - 1 - 8 -
et speil med træramme	0 - 1 - 0 -	en hat og et par uldstrømper	0 - 0 - 12 -
2 spølkummer og et par tekopper	0 - 1 - 0 -	et fyrre paneel	0 - 1 - 0 -
en lygte og en blik lysestage	0 - 1 - 0 -	en jerngryde og en kedelkrog	0 - 2 - 0 -
en jernbilægger kakkelovn	7 - 0 - 0 -	en enspændervogn med fjælle	5 - 0 - 0 -
fire lurfade og 10 tallerkener	0 - 1 - 0 -	en liden slæde	0 - 2 - 0 -
et sengested med omhæng	3 - 0 - 0 -	et skjærelad, to gamle læd og et saugelaad (savelad)	0 - 1 - 0 -
en blåstribet ulden overdyne	0 - 1 - 8 -	Summa	33 RD 2 M12 sk.
en linned underdyne	0 - 3 - 0 -		
et blåstribet vår	0 - 1 - 0 -		

Mere forefandtes ikke, som kunne henhøre til den afdødes ejendele, hvorpå forretningen blev sluttet. Al denne vurdering af boet er foretaget efter vor samvittighed og bedste skjønnende. Det bekræfte vi så sandt hjælpe os Gud og hans salige død. (Underskrifter osv...)”

Det ses altså, at de vigtigste værdier var et bornholmerur, et fyrrerchatol, en jernkakkelovn og en enspændervogn (23 af 33 rigsdaler).

Den samlede gæld blev opgjort til godt **18 RD**, så der var et overskud på godt **15 RD**, som ikke blev skiftet og delt mellem enken og børnene (enken levede i ”uskiftet bo”).

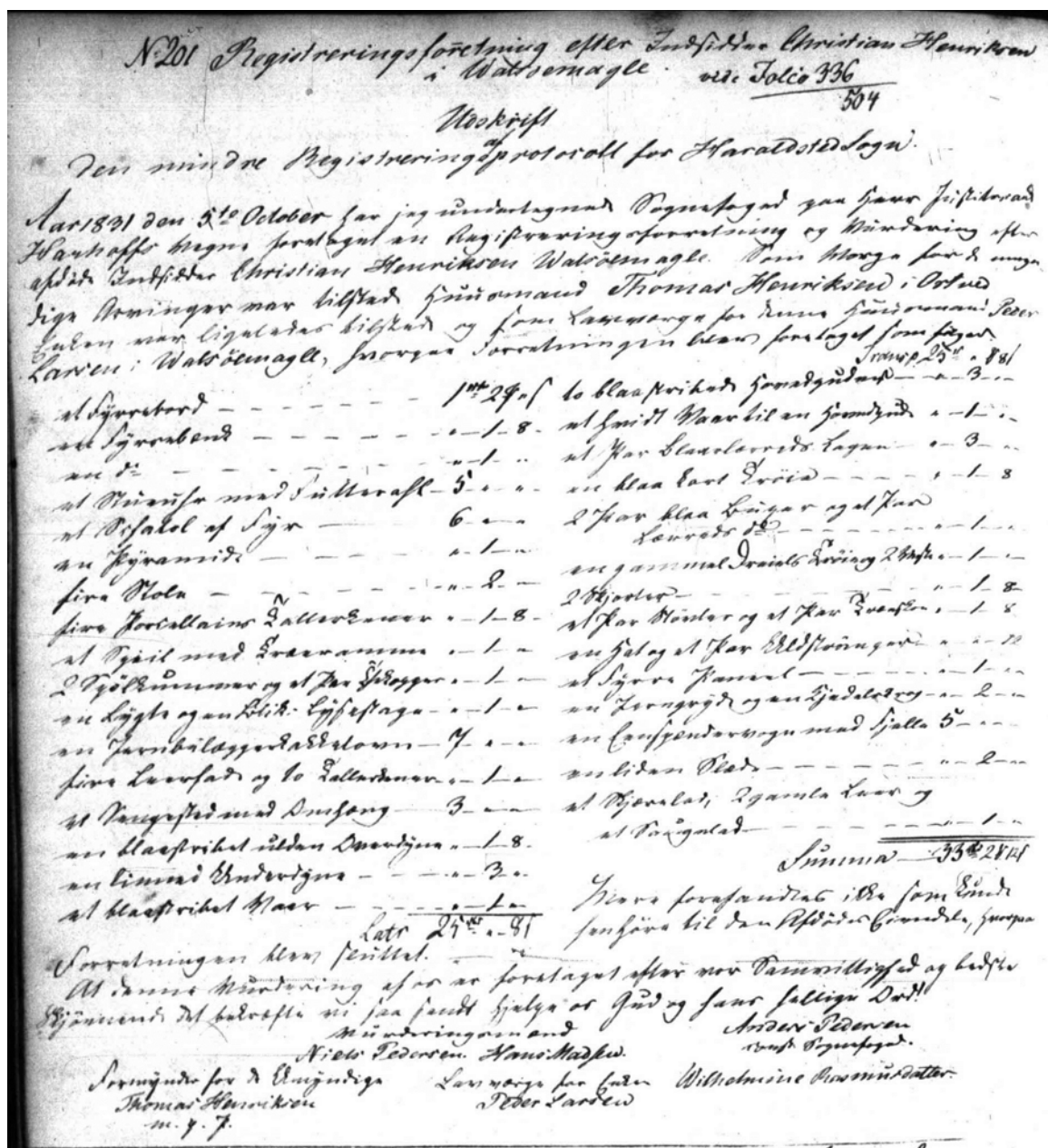

Fig. 73 - Uddrag af skifteprotokollen for Christian Henriksen, 1831
(se "oversættelsen" på forrige side)

(Kilde: Ringsted Herredsfogeds Skifteprotokol 1831, Arkivalionline)

4:19 ff mm

Vilhelmine Augustine Rasmusdatter

Hun blev født udenfor ægteskab 15. juni og døbt 21. juni 1794 på Fødselsstiftelsen i København. Der er opgivet en barnefar Anders Christensen, men dette navn kan være opdigtet. Hendes ugifte mor afleverede i alt fald den nyfødte pige til bortadoption.

Hun levede derfor som plejebarn hos Rasmus Hansen og Maren Jeppesdatter i landsbyen Valsøsmagle i Haraldsted sogn på Midsjølland, 5 km nord for Ringsted, og hun fik plejefaderens "patronym" som efternavn (Rasmusdatter efter "Rasmus") - se også side 154.

Hun blev gift i Haraldsted og boede endnu mellem 1831 og 1834 efter mandens død som **aftægtskone**, **indsidder** og **almisselem** i landsbyen Valsømagle. Derefter blev hun gift 2. gang og boede resten af livet i landsbyen Bårup i Kirke Eskilstrup sogn, som er nabosogn til Haraldsted.

Hun døde 71 år gammel 1. august 1865 og blev begravet 5. august 1865 i Kirke Eskilstrup sogn, Holbæk Amt, og der blev afholdt skifte 4. august 1865.

(Børn 3:9, s 47, Far 5:38, s 94, Mor 5:39, s 94)

Hun blev gift 1. gang 12. januar 1821 i Haraldsted, Sorø Amt med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 10. marts 1841 i Kirke Eskilstrup, Holbæk Amt med **Morten Pedersen**. Han blev født 17. januar 1796 i Veterslev og levede som insidder 1834 i landsbyen Allindelille i Haraldsted. Mellem 1840 og 1875 levede han i landsbyen Bårup i Kirke Eskilstrup, 1840 som **husmand** og **daglejer**, 1855 som **kludesamler** og 1865 som **husmand**. Han døde 79 år gammel 2. marts og blev begravet 8. marts 1875 i Kirke Eskilstrup sogn.

*Han blev gift 1. gang 21. februar 1823 i Haraldsted med **Maren Hansdatter**.
Født 1795. Død 10. februar 1840 i Kirke Eskilstrup sogn, Holbæk Amt.*

Dette par fik følgende 6 børn:

Maren Mortensen

Født 12. maj 1823 i Haraldsted sogn, Sorø Amt.

Levede 1865 i landsbyen Nørre Eskilstrup i Soderup sogn, Holbæk Amt, gift med smed Hans Christian Larsen.

Kirsten Mortensen

Født 30. august 1825 i Haraldsted sogn, Sorø Amt.

Levede 1865 i landsbyen Bukkerup i Soderup sogn, Holbæk Amt, gift med insidder Niels Christensen, og i samme by som enke i 1880.

Anne Marie Mortensen

Født 29. november 1829 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. Død måske før 1865.

Hans Peder Mortensen

Født 20. november 1830 i Haraldsted sogn, Sorø Amt.

Levede 1865 som insidder i bebyggelsen Sønderstrup i Kirke Eskilstrup sogn, Holbæk Amt.

Ane Beate Mortensen

Født 7. januar 1832 i Haraldsted, Sorø Amt. Død 1 ½ år gammel 26. august 1833 i Haraldsted.

Niels Mortensen

Levede 1865 i tjeneste i København.

*Det var dengang en stor skam at få et **barn udenfor ægteskab**, et såkaldt ”uægte barn”, således som Vilhelmine Rasmusdatters mor fik Vilhelmine; men fødslen kunne ske på Fødselsstiftelsen (nu Rigshospitalet). Det kunne være vanskeligt at klare tilværelsen og få et arbejde som enlig mor. Vilhelmines mor var datter af en sognedegn og skoleholder (skolelærer), men vi kender ikke omstændighederne og begrundelsen for at bortadoptere den nyfødte. Moderens forældre døde inden for det næste år, så selv om de havde villet og kunnet hjælpe, ville denne mulighed alligevel ikke have været holdbar.*

Vilhelmine voksede i stedet op som plejebarn hos et gårdmandspar. Det formodes, at de har adopteret hende, da moderen ikke tog hende til sig ved sit ægteskab i 1798 og ikke nævnte hende som arving, da hun oprettede et testamente i 1816. Sandsynligvis har der (pga. adoption) ikke været forbindelse mellem mor og datter.

Fig. 74 - Den smukke renaissance altartavle i Haraldsted Kirke, hvor Christian Henriksen og Vilhelmine Rasmusdatter blev gift.

(Kilde: Herman Madsen, *Kirkekunst i Danmark, bind 3, Skandinavisk Bogforlag, Odense*)

Farmors fars slægt

4:20 fm ff

Peder Hansen

Han blev født og hjemmedøbt 30. marts 1807 i Fangel, 10 km sydvest for Odense midt på Fyn, hvor han voksede op som søn af en boelsmand.

Familien flyttede 1813 til næst-nabosognet Årslev, hvor faderen blev **boelsmand** på Årslev Mark. *Stednavnet Årslev Mark tyder på, at ejendommen har været udflyttet fra landsbyen ved de store landboreformer, se side 133 - 136 - Årslev blev udflyttet i 1798.*

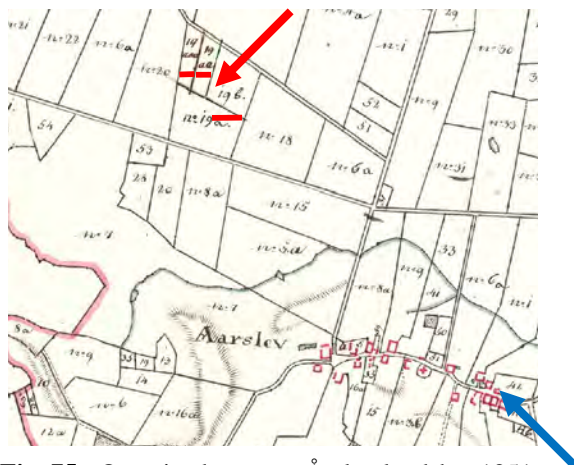
1822 flyttede han selv tilbage til Fangel og blev dette år konfirmeret her.

*Da Fangel og Årslev lå i hver sit amt (Odense henholdsvis Svendborg), kunne han kun flytte mellem de 2 sogne, fordi han fik et "amtspas" til at passere amtsgrænsen, og hvor hans far stillede kaution for ham. Han stod nemlig i **lægdsrullen** som mulig soldat, og myndighederne ville derfor have kontrol med, hvor han befandt sig. **Lægdsrullen** var (og er) en fortegnelse over de værnepligtige unge mænd, som dengang kun omfattede bondesønner. Han blev dog slettet af lægdsrullen 4 år senere pga. en skævhed ved højre ankel efter en forvridning i 1824. Han noteredes som 66 tommer høj (167 ½ cm).*

Som 20-årig flyttede han først 1 år til landsbyen Pederstrup i Årslevs nabosogn Sønder Højrup og derefter tilbage til Årslev på "Surholmstedet", inden han i 1832 blev avlskarl i Sønder Næra Præstegård i nabosognet af samme navn. Her blev han far til et barn født udenfor ægteskab af faderens tjenestepige, og han blev gift med moderen året efter.

Derefter levede han som **træskomand og husmand** på "Nøjsomhed" på Årslev Mark i Årslev sogn, og han levede omkring 1840 som **selvejerboelsmand** i Årslev by, en ejendom, som han havde overtaget efter sin far, og som omfattede matrikel nr. 19aa på godt 2 skæpper hartkorn og matrikel nr. 19 b på 6 ½ skæppe hartkorn. Disse marker lå udenfor og nordvest for landsbyen, syd for vejen til Lumby. Selve huset lå i landsbyens østlige del en del øst for kirken.

Han flyttede i 1859 til Marslev sogn øst for Odense, hvor han levede som **boelsmand**, og senere tilbage til Årslev, hvor han i 1872 var **husmand** på matrikel nr. 19 aaa, på Årslev Mark. På nedenstående kort ses husets placering i den østlige del af Årslev by, og på oversigtskortet ses de 3 nævnte marklodder en del nord for byen - matr. nr. 19 a og 19 aaa næsten lige store, og matr. nr. 19 b ca. 3 gange så stor - som nævnt. *Huset er erstattet af et nyere hus (set i 2022).*

Fig. 75 - Oversigtskort over Årslev landsby, 1851, hvor huset ses i landsbyen ved den blå pil, medens de 3 marklodder matr. nr. 19 aa, 19 aaa og 19 b ses ved den røde pil med røde streger under matr. nr.

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Fig. 76 - Årslev landsby, o. 1850. Peder Hansens far, Hans Pedersen boede 30 år tidligere i huset, matr. nr. 19 ved den røde pil, øst i landsbyen.

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Han flyttede senere tilbage Marslev inden 1880, hvor han blev **aftægtsmand** hos sin søn i landsbyen Holev. *De 2 "gårdnavne" Surholmstedet og Nøjsomhed tyder ikke på stor frugtbarhed.*

Han døde 86 år gammel som aftægtsmand 11. februar og blev begravet 18. februar 1893 i Marslev. (Børn 3:10, s 48, Far 5:40, s 97, Mor 5:41, s 98)

Peder Hansen anføres i 1834-45 som husmand og i 1860 som boelsmand. En boelsmand havde lidt mere jord end en husmand, men ikke så meget som en gårdmand.

Han var ved sin død aftægtsmand. Det vil sige, at han havde afstået sin ejendom og til gengæld fik kost og logi mm. hos efterfølgeren. Se uddybende beskrivelse side 108 - 111.

Se kort med Farmors fars slægt, fig. 88, side 100.

Han blev gift 2. november 1833 i Årslev sogn, Svendborg Amt med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var min farmors far:

Jens Hansen

Han blev født (tvilling) 27. juli 1840 i Årslev sogn i Svendborg Amt.

Han døde 60 år gammel 6. oktober 1900 i Sankt Knuds domsogn i Odense.

(Se 3:10, s 48).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Johanne Hansen

Hun blev født 7. oktober og døbt 14. oktober 1832 i Årslev sogn, Svendborg Amt - som "uægte" barn, født af pigen Anne Cathrine Pedersdatter hos Hans Pedersen, Pederholm. Som barnefar meldte sig Peder Hansen, avlskarl i Sønder Nærå Præstegård. Hun døde 3 ½ år gammel 24. juni 1836 i Årslev sogn, Svendborg A.

Hans Peder Hansen - Han blev født 17. august 1834 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og han levede også 1845 i Årslev.

Han levede som ugift i tjeneste 1860 i gården Klarskov på Hølev mark i Marslev sogn, Odense Amt og som **boelsmand** 1864 og 1865 i landsbyen Hølev i Marslev sogn samt som **gårdejer** 1880 i samme landsby.

Johan Hansen

Han blev født 28. september 1836 i Årslev sogn, Svendborg Amt, hvor han boede hjemme i 1845 og 1850 på Årslev Mark og efter 1859 i Marslev sogn, Odense A.

dødfødt pige - Hun blev født 6. april 1839 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Peder Hansen

Han blev født (tvilling) og hjemmedøbt 27. juli 1840 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og han døde 3 uger gammel 17. august 1840 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Niels Hansen

Han levede 1 år gammel 1845 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og levede måske som rebslager 1864 på Vester Kjærby Mark.

4:21 fm fm

Anne Cathrine Pedersdatter

Hun blev født 15. august og hjemmedøbt 20. august 1802 i Ringe på Midtjylland, midt mellem Odense og Svendborg, hvor hun voksede op i Rynkeby Kohave ved landsbyen Rynkeby, hvor hendes far var husmand. Efter sin vielse flyttede hun som ovenfor nævnt til Årslev og derefter til landsbyen Hølev i Marslev sogn.

Hun døde 75 ½ år gammel 19. december og blev begravet 24. december 1877 i Marslev sogn, Odense Amt. (Børn 3:10, s 48, Far 5:42, s 98, Mor 5:43, s 101)

Fig. 77 - Renaissance prædikestol i Marslev Kirke, hvorfra min farmors farfar og farmor blev begravet

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Hun blev gift 2. november 1833 i Årslev sogn i Svendborg Amt med foregående ane.

Farmors mors slægt

4:22 fm mf

Jacob Emanuel Mørch Nielsen Basse

Han blev født 1. februar og døbt 13. februar 1795 i Bogense på Nordvestfyn, hvor han voksede op i et hus på Torvet, hvor hans far var kleinsmed.

Selv blev han også uddannet som kleinsmed og levede efter sin vielse som **husmand og kleinsmed** i Skovby, som er nabosogn til købstaden Bogense, og hvor han boede resten af livet. Omkring 1820 blev han nævnt som **selvejergårdmand og smed** på matrikel nr. 11, der var på ca. 426.000 kvadratalen (31 tønder land) med en værdi på godt 4 tønder hartkorn, en ”gennemsnitlig” gård. Den lå midt i byen på gadens nordside og havde en marklod på 2 td. land lige nord for gården (*se kortene nedenfor, fig. 78 og 79*) samt 2 hovedlodder sydvest for byen og en englod og skovlod nordvest for byen.. Omkring 1840 var han flyttet i et mindre hus som **selvejerhusmand og smed** på matrikel nr. 50, der var på 1 ½ tønne land og 1 skæppe hartkorn og lå ved vestenden af landsbygaden.

Fig. 78 - Kort over Skovby by omkring 1820, hvor Jacob Niensens hus ses i landsbyen med matr. nr. 11 ved den røde pil, medens hans marklod ligger lige nord for, påtegnet hans navn, Jacob Nielsen (rød streg). Kortet er senere rettet, idet hans navn er skrevet ind på marken ved hans nye hus, matr. nr. 50 (blå streg og pil)

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Fig. 79 - Kort over Skovby by 1849, hvor Jacob Niensens hus ses i landsbyen med matr. nr. 50 ved den blå pil, med hans marklod lige nord for. Hans tidligere gård, matr. nr. 11 ses ved den røde pil. (I sogneoversigten er hans navn her overstreget).

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Han døde 64 ½ år gammel som **aftægts husmand** og smed 3. august og blev begravet 7. august 1859 i Skovby sogn, Odense Amt. (Børn 3:11, s 52, Far 5:44, s 101, Mor 5:45, s 103)

Jacob Mørch Nielsen var altså opvokset i Bogense:

”Bogense - opr. Bøgenæs - er Fyns stilfærdigste købstad og nu også den mindste. Byen lå altid med fødderne i vand og havde sin betydning her - udførsel af korn til Norge og indførsel af tømmer sammesteds fra - endvidere færgesfart til Klakring (ved Juelsminde på nordkysten af Vejle Fjord), som efterhånden distanceredes af Fredericia-Strib. Christian IV har i 1606 benyttet denne rute til at sejle over til Jylland. Men 1854 måtte færgesfarten indstilles, delvis på grund af dårlige havneforhold - det er jo meget grundt farvand uden for byen, så en gravet rende har været nødvendig for at kunne anvende havnen.

Fig. 80 - Torvet i Bogense, hvor Jacob Mørch boede som barn

(Kilde: Trap Danmark, Odense Amt, G.E.C.Gads Forlag, København, 1956)

Ved siden af havnen og havet var det græsningsretten i engene om byen, der betød noget. Byen kaldes også Fyns marskby. I dag er det vanskeligere at se, hvad byen lever af, og det store lod i spillet om danske købstæders fremtid vandt byen aldrig. Den har dog engang o. 1500 været den største af øens købstæder, men Grevens Fejde og svenskekrigene slog den ud.

Man havde håbet at indpode byen nyt liv, da de nordfynske, private jernbaner blev ført til byen, men det førte snarere beboerne nærmere storbyen Odense, og banerne blev nedlagt i 1966.

Det blev langsomt klart, at byen ikke lå i den ny tids trafikstrøg, men ude til siden. Den er drevet ind i smult vande, og det vil blive stadig vanskeligere at føre den ud i det pulserende liv.

*I den stille by skal man standse på torvet - det er et af Danmarks smukkeste. Der er kun slået få skår i den lave husrækkes farverige længer torvet rundt bag de fuldvoksne træer. **Her i et af husene boede kleinsmed Niels Basse omkring år 1800.** Man må også besøge kirken, der ligger så dejligt på banken ud mod havet. Inde i kirken er der en samling usædvanlig gode ligsten, der er sat op langs murene og viser, at byens borgerskab engang var ved magt”.*

(Ørn Eir, Bogense samt Palle Lauring, Rejse i Danmark, Fyn, Carit Andersens Forlag, København, 1957)

*Se kort med **Farmors mors slægt**, fig. 81, side 79.*

Jacob Nielsen blev gift 1. gang 27. april 1816 i Skovby, Odense Amt med **Sophie Hedvig Friderichsdatter**, mens han var smedesvend i Bogense.

Hun var født omkring 1764, og hun døde 55 år gammel 5. februar og blev begravet 13. februar 1819 i Skovby sogn, Odense Amt.

Han blev gift 2. gang 11. september 1819 i Hårslev sogn, Odense Amt med efterfølgende ane.

Parrets 9. og sidste barn var min farmors mor:

Karen Jacobsdatter Mørk

Hun blev født 20. september 1839 i Skovby sogn, Odense Amt.

Hun døde 72 år gammel 26. november 1911 i Ansgar sogn, Odense Amt.

(Se 3:11, s 52).

Inden fik de følgende 8 børn:

Anders Jacobsen

Han blev født og hjemmedøbt 12. september 1820 i Skovby sogn, Odense Amt, men døde 1 dag gammel 13. september og blev begravet 17. september 1820 i Skovby sogn, Odense Amt.

Hedvig Sophie Jacobsdatter Mørk

Hun blev født og hjemmedøbt 28. juli 1821 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op.

Hun levede 1839 i Skovby, hvor hun var fadder ved sin lillesøsters dåb og i 1845 var tjenestepige i lærerboligen i Skovby, Odense Amt.

Hans Christian Jacobsen Mørk

Han blev født og hjemmedøbt 20. december 1822 i Skovby, Odense Amt, hvor han voksede op.

Han levede 1839 i Skovby, hvor han var fadder ved sin lillesøsters dåb, og han levede 1840 som ugift i samme sogn.

1850 var han i kongens tjeneste (soldat) i samme sogn, og han levede 1860 som grovsmed på boelstedet Kronborglund i Skovby sogn, Odense Amt.

Anne Jakobsdatter Mørk

Hun blev født og hjemmedøbt 3. august 1825 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op, og hun levede 1845 i tjeneste i landsbyen Tofte i samme sogn.

Jacobine Christine Jacobsdatter Mørk

Hun blev født og hjemmedøbt 21. marts 1828 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op.

Immanuel Jacobsen Mørk

Han blev født 27. maj og døbt 11. juli 1830 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor han voksede op, og han døde 10 år gammel 8. marts og blev begravet 15. marts 1840 i samme sogn.

Marie Margrethe Jacobsdatter Mørk

Hun blev født 6. december 1832 og døbt 3. februar 1833 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op og levede til 1860. Hun døde efter 1866.

Anders Jacobsen Mørk

Han blev født 2. maj og døbt 28. juni 1835 i Skovby sogn, Odense Amt, hvor han voksede op og levede til 1850.

Han levede 1860 i tjeneste i landsbyen Tofte i samme sogn.

4:23 fm mm

Anne Marie Andersdatter

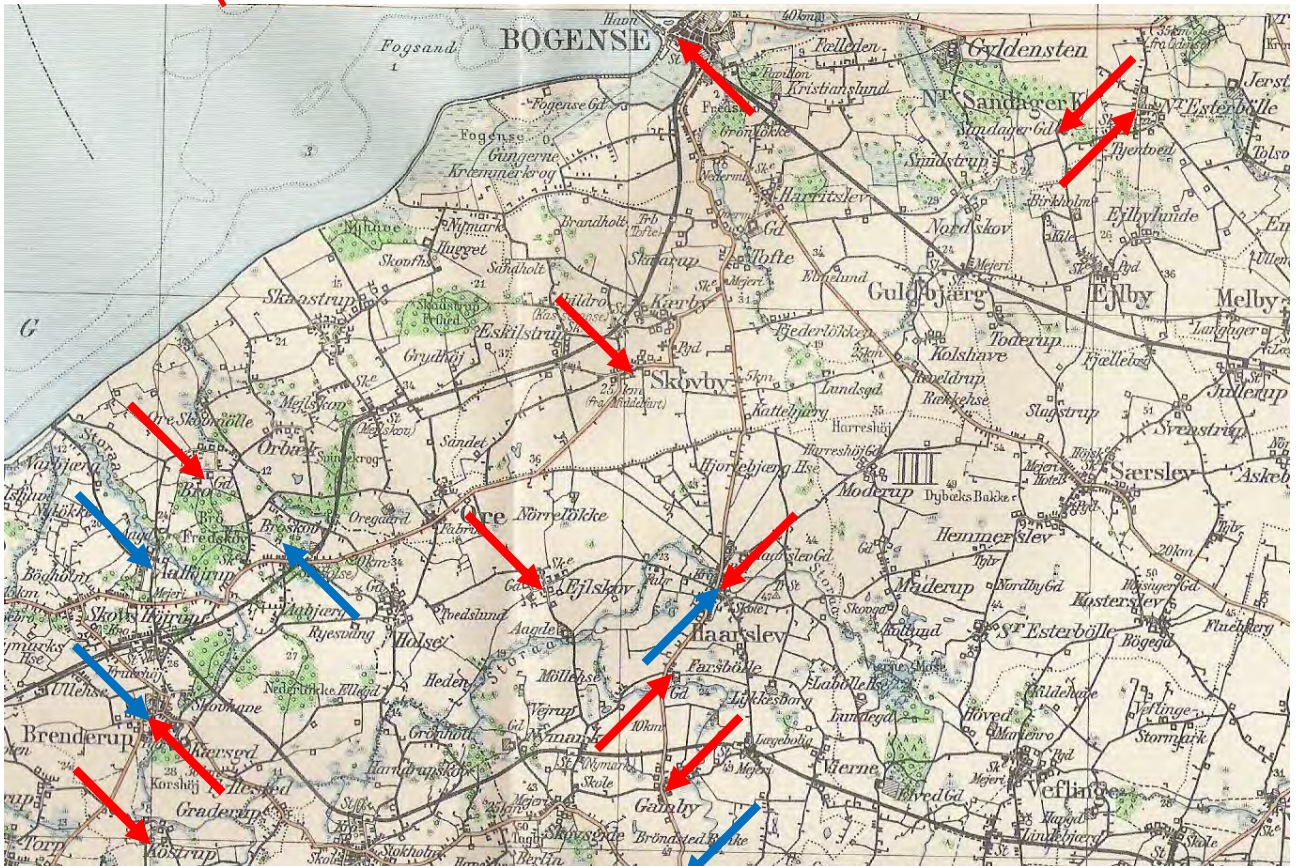
Hun blev født og hjemmedøbt 20. maj 1796 i Hårslev sogn på Nordvestfyn, 8 km syd for Bogense, hvor hun voksede op som datter af en gårdmand i landsbyen Ejlskov - *dette stednavn blev brugt som mellemnavn for min far - Ørn Ejlskov Eir.*

Hun blev konfirmeret 21. april 1811 i samme sogn og tjente 1819 i landsbyen Gamby i samme sogn, og hun levede efter sin vielse resten af livet som smedekone i nabosognet Skovby.

Hun døde 62 ½ år gammel 4. januar og blev begravet 9. januar 1859 i Skovby, Odense Amt.

(Børn 3:11, s 52, Far 5:46, s 104, Mor 5:47, s 105)

Hun blev gift 11. september 1819 i Hårslev sogn, Odense Amt, med foregående ane.

Fig. 81 - Bogense-egnen 1946 med bosteder for Farmors mors (rød) og Morfars fars (blå) slægter
- se også fig. 100 og 117, side 116 og 162

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

Morfars fars slægt

4:24 mf ff

Hans Jørgensen

Han blev født 19. januar og hjemmedøbt 20. januar 1814 i Krogsbølle sogn på Nordfyn 20 km nord for Odense, hvor hans far var husmand i landsbyen Tørresø.

Han blev konfirmeret 13. april 1828 i Krogsbølle sogn og blev i lægdsrullen i 1831 benævnt hulbrystet og 61 tommer høj (155 cm). Herefter rejste han 18 km længere vestpå, idet han måske i 1834 var **tjenestekarl** i bebyggelsen Hindevad i Hårslev sogn, 12 km syd for Bogense, men tilsyneladende flyttede tilbage til sin bror Anders i Tørresø, Krogsbølle sogn. Her blev han indkaldt som soldat i Kronens Regiment 1838 og flyttede 1842 tilbage til Hårslev, til landsbyen Hølse, der var delt mellem Hårslev sogn og Brenderup sogn, hvor han blev **indsidder, kusk** og **tømmersvend** hos møllebygger Jørgen Jensen og blev far til et barn udenfor ægteskab. Året efter giftede han sig med barnets mor og ernærede sig som **tømmermand, møllebygger og husmand**, dels i landsbyen Broe i Brenderup sogn mellem 1845 og 1847, dels i landsbyen Hølse i Hårslev sogn efter 1847, i 1851 på matrikel nr. 4 d. Denne ejendom var en lille have- og marklod på 3 tønder land (43.000 kvadratalen) med godt 2 skæpper hartkorn værdi, som lå ude i bymarken et godt stykke vest for landsbyen Hølse. Der er ikke på kort vist placering af nogen bygning.

Han levede som **husfæster** i Hølse i alt fald til 1890 og flyttede så til nabosognet Skovby, hvor han levede af **alderdomsunderstøttelse**.

Han døde 85 ½ år gammel 24. september 1899 i Skovby sogn, Odense Amt, og ved skiftet dagen efter noteredes, at han intet havde efterladt.

(Børn 3:12, s 53, Far 5:48, s 107, Mor 5:49, s 108)

Se kort med Morfars fars slægt, fig. 81, 100 og 117, side 79, 116 og 162.

Fig. 82 - Krogsbølle Kirke, hvor Hans Jørgensen blev døbt

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Anders Straarup)

Han blev gift 20. maj 1843 i Brenderup sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var min morfars far:

Hans Jørgen Hansen

Han blev født 2. februar 1847 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han døde næsten 90 år gammel som **aldersrentenyder** 25. november 1936 i Snøde sogn, Svendborg Amt. (Se 3:12, s 53).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Inger Margrethe Hansen

Hun blev født udenfor ægteskab 10. marts og døbt 10. april 1842 i Hårslev sogn i Odense Amt, hvor kusk Hans Jørgensen, Holse, blev udlagt som barnefader.

Hun levede 1845 i landsbyen Broe i Brenderup sogn og mellem 1850 og 1860 i Hårslev igen, hvor hun i 1860 var i tjeneste. Hun levede 1865 ved moderens død.

Maren Hansen

Hun blev født 7. februar og døbt 27. april 1845 i Brenderup sogn i Odense Amt og levede 1850 i Hårslev sogn. Hun levede 1865 ved moderens død.

Ole Jørgen Hansen

Han blev født 2. november 1852 og døbt 2. januar 1853 i Hårslev sogn i Odense Amt, og levede 1860 på Holse Mark i Hårslev sogn, samt som **snedkermester** 1890 i Ejby sogn, Odense Amt.

4:25 mf fm

Anne Cathrine Hansdatter

Hun blev født 26. august og hjemmedøbt 27. august 1815 i Hårslev sogn på Nordvestfyn, hvor hun voksede op som datter af en fattig indsidder og væver i landsbyen Holse.

Her blev hun konfirmeret 1830, og her fik hun 27 år gammel sit 1. barn udenfor ægteskab i 1842 og boede hjemme hos sin mor i Holse som **indsidderske** i "Præstemosehuset". Året efter blev hun gift med barnets far, min tip-oldefar, og flyttede til først landsbyen Broe i Brenderup sogn og siden i 1847 til landsbyen Holse i Hårslev sogn.

Hun døde 50 år gammel 25. november og blev begravet 1. december 1865 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 3:12, s 53, Far 5:50, s 111, Mor 5:51, s 112)

Hun blev gift 20. maj 1843 i Brenderup sogn, Odense Amt med foregående ane.

Morfars mors slægt

4:26 mf mf

Søren Jørgensen

Han blev født 31. august og hjemmedøbt 1. september 1816 i Stoense på Nordlangeland, hvor han voksede op som søn af en husfæster og boede til 1833 hjemme hos forældrene.

Derefter levede han som **tjenestekarl** forskellige steder på Nordlangeland, bl.a. 1834 i Hovgårdene og mellem 1836 og 1839 i landsbyen Svalebølle, begge i Bøstrup sogn, som er næst-nabosogn til Stoense. Omkring 1838 flyttede han til købstaden Rudkøbing midt på øen, og i 1840 var han tjenestekarl i landsbyen Skiften i Snøde sogn på øens nordlige del. Han blev 1841 indkaldt som soldat ved 3. Livregiment, hvor han i lægdsrullen blev anført som 60 ¹/₄ tomme høj, 153 cm), uøvet og med meget fremstående ryggrad. Han blev slettet i lægdsrullen i 1849.

1844 levede han som ugift **smedesvend** på godset Broholm i Gudme på Sydvestfyn, hvor han siden traf sin kommende kone, der fik deres barn udenfor ægteskab i Vejstrup sogn, næst-nabosogn til Gudme, lige ud til Langelandsbæltet; men han flyttede inden deres vielse tilbage til Skiften i Snøde sogn, hvor han 1850 levede som **insidder** og **smed**. 1860 levede han som **husmand** og **smed** i landsbyen Hov i Snøde sogn på Langelands nordspids.

Han døde 54 år gammel 11. november og blev begravet 16. november 1870 i Snøde sogn, Svendborg Amt. (Børn 3:13, s 54, Far 5:52, s 112, Mor 5:53, s 115)

Se kort med *Morfars mors slægt*, fig. 100 og 122, side 116 og 173.

Han blev gift 3. juli 1846 i Snøde sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var min morfars mor:

Hansine Sørensen

Hun blev født 5. februar 1849 i Snøde sogn på Nordlangeland i Svendborg Amt.

Hun døde 87 ½ år gammel 9. november 1936 i Snøde sogn, Svendborg Amt.

(Se 3:13, s 54).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Anne Margrethe Sørensen

Hun blev født 9. november 1844 i Vejstrup sogn på Østfyn i Svendborg Amt.

Hun levede mellem 1844 og 1845 i Vejstrup sogn, i 1850 i landsbyen Skiften i

Snøde sogn på Langeland og i 1881 i Snøde sogn, Svendborg Amt.

Hans Jørgen Sørensen

Han blev født 7. januar og døbt 16. januar 1851 i Snøde sogn, Svendborg Amt, og

levede 1860 i landsbyen Hov i Snøde sogn.

Frederik Sørensen

Han blev født 21. november og hjemmedøbt 17. december 1853 i Snøde sogn, og

han døde godt 1 år gammel 18. februar og blev begravet 25. februar 1855 i Snøde

sogn, Svendborg Amt.

Vilhelm Frederik Sørensen

Han blev født 31. marts og døbt 7. august 1856 i Snøde sogn, Svendborg Amt.

Han levede 1860 i landsbyen Hov i Snøde sogn, i 1870 i landsbyen Skiften,

ligeledes i Snøde sogn og igen 1906 som **husmand** i landsbyen Hov i Snøde sogn,

Svendborg Amt.

4:27 mf mm

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 7. november og hjemmedøbt 8. november 1820 i Langå på Østfyn mellem Nyborg og Svendborg, hvor hun var datter af en indsidder og tidligere husmand, og hvor hun blev konfirmeret 26. april 1835.

Som ung tjente hun forskellige steder i de sydfør liggende nabosogne Gudme, Vejstrup og Brudager - bl.a. i 1844 som **tjenestepige** på godset Broholm i Gudme sogn, fra november 1844 til 1845 i tjeneste som **indsidder** hos en enkemand i Vejstrup, hvor hun fødte sin "uægte" datter, hvorefter hun i november 1845 blev **tjenestepige** på godset Brudagergård i Brudager sogn. På Broholm har hun sikkert mødt sin kommende mand, som hun fik sit første barn med.

Efter sin 1. vielse levede hun i Snøde sogn på Nordlangeland, først mellem 1846 og 1859 i landsbyen Skiften og senere mellem 1860 og 1863 i landsbyen Hov. Efter sin 2. vielse boede hun i havnebyen Lohals i Snøde sogn.

Hun døde 85 år gammel 2. februar og blev begravet 10. februar 1906 i Hov sogn, Svendborg Amt. Ved skiftet blev boet udlagt til hendes yngste søn, husmand Vilhelm Sørensen til at dække begravelsesomkostningerne. (Børn 3:13, s 54, Far 5:54, s 117, Mor 5:55, s 118)

Hun blev gift 1. gang 3. juli 1846 i Snøde, Svendborg Amt med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 20. december 1879 i Snøde med **Adolf Hansen**, som var **husejer** og **daglejer** i agerbruget. Født 1828 i Snøde. Død 70 år gammel 22. oktober 1898 i Hov.

Mormors fars slægt

4:28 mm ff

Carl Andreassen

Han blev født 31. maj og døbt 28. juni 1812 i Skagen udenfor ægteskab, idet en svensk matros var udpeget som barnefar.

Han blev konfirmeret 1827 i nabosognet Råbjerg, hvor han var **tjenestedreng**; men han levede ellers hele livet i Skagen, bl.a. i Skagen by som **tjenestekarl** 1840 og som **arbejdsmand** 1844, som **fisker** mellem 1845 og 1855 i fiskerlejet Gammel Skagen (*eller Højen*), som **daglejer** 1855 i Skagen Østerby med bopæl på matrikel nr. 163 a og som **fisker** 1860 i Skagen by.

Han døde 55 ½ år gammel 14. januar og blev begravet 19. januar 1868 i Skagen.

Ved skiftet 20. januar blev oplyst, at boets indtægt omfattede matrikel nr. 211 i Gammel Skagen og en hedelod matr. nr. 281 samt ubetydeligt indbo, i alt vurderet til 80 Rigsdaler (RD). Gælden i ejendommene var 55 RD, og begravelsesudgifterne fastsat til 25 RD, hvorfor der intet var at arve.

(Børn 3:14, s 56, Far 5:56, s 119, Mor 5:57, s 119)

*Se kort med **Mormors fars slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Gift 22. december 1843 i Tversted, næst-nabosogn syd for Skagen, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var min mormors far:

Ole Carlsen

Han blev født 12. august 1846 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han døde 49 ½ år gammel 29. januar 1896 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Se 3:14, s 56).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Anne Birgitte Carlsdatter

Hun blev født 9. marts og døbt 28. april 1844 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og levede 1845 i fiskerlejet Gammel Skagen, i 1850 og 1855 i Skagen by. Hun døde 13 år gammel 20. december og blev begravet 26. december 1856 i Skagen.

Andreas Carlsen

Han blev født 1. maj og døbt 1. juli 1849 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og levede 1850 i Skagen by, 1855 i Skagen Østerby, 1868 i fiskerlejet Gammel Skagen, og som **fisker** mellem 1873 og 1904 i Skagen by, Hjørring Amt.

Fra 1909 boede han i forhuset på matrikel nr. 258-259 i Gammel Skagen, 1916 som **landbud** og **husejer med alderdomsunderstøttelse** i Gammel Skagen.

Laura Carlsen

Hun blev født 13. oktober 1852 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og levede 1855 i Skagen Østerby, 1860 i Skagen by, mellem 1868 og 1880 i fiskerlejet Gammel Skagen, mellem 1890 og 1911 i Skagen by, og 1916 igen i Gammel Skagen.

Hun døde 65 år gammel 7. januar og blev begravet 10. januar 1918 i Skagen.

Hun var gift med fisker i Højen Christian Larsen Ruth, som måske var en brorsøn til ane nr. 31.

Anton Carlsen

Han blev født 26. september 1856 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og levede 1860 i Skagen by, mellem 1868 og 1880 i fiskerlejet Gammel Skagen, og efter 1881 som **tømrer** i Skagen by. 1890 nævnes han som **avlsbruger** i fiskerlejet Gammel Skagen, og 1897 som **fisker** samme sted, hvor han tager et panteobligationslån med sikkerhed i en fiskerkutter. Mellem 1907 og 1917 levede han som **avlsbruger** og **strandfoged** på matrikel nr. 280 b, 303a og 338-339 a i fiskerlejet Gammel Skagen, gift med Elsie Carlsen, født 21. februar 1862 i Skagen. Han døde 79 ½ år gammel 25. februar og blev begravet 3. marts 1936 i Skagen, hvorefter enken afstod skødet på de nævnte ejendomme.

4:29 mm fm

Anne Margrethe Olesdatter

Hun blev født 12. november og døbt 13. november 1815 i Tversted sogn, Hjørring Amt i Nordvendsyssel (3. nordligste sogn mellem Skagen og Hirtshals), hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Terpet.

Hun blev konfirmeret 10. april 1831 i Tversted og var tjenestepige 1834 i fødelandsbyen Terpet og 4 år senere i nabolandsbyen Vester Tversted. 1840 flyttede hun som **tjenestepige** til Skagen og levede her efter sin vielse som nævnt under hendes mand, de sidste år fra 1880 som enke på **aftægt** hos en søn på matrikel nr. 375 i fiskerlejet Gl. Skagen.

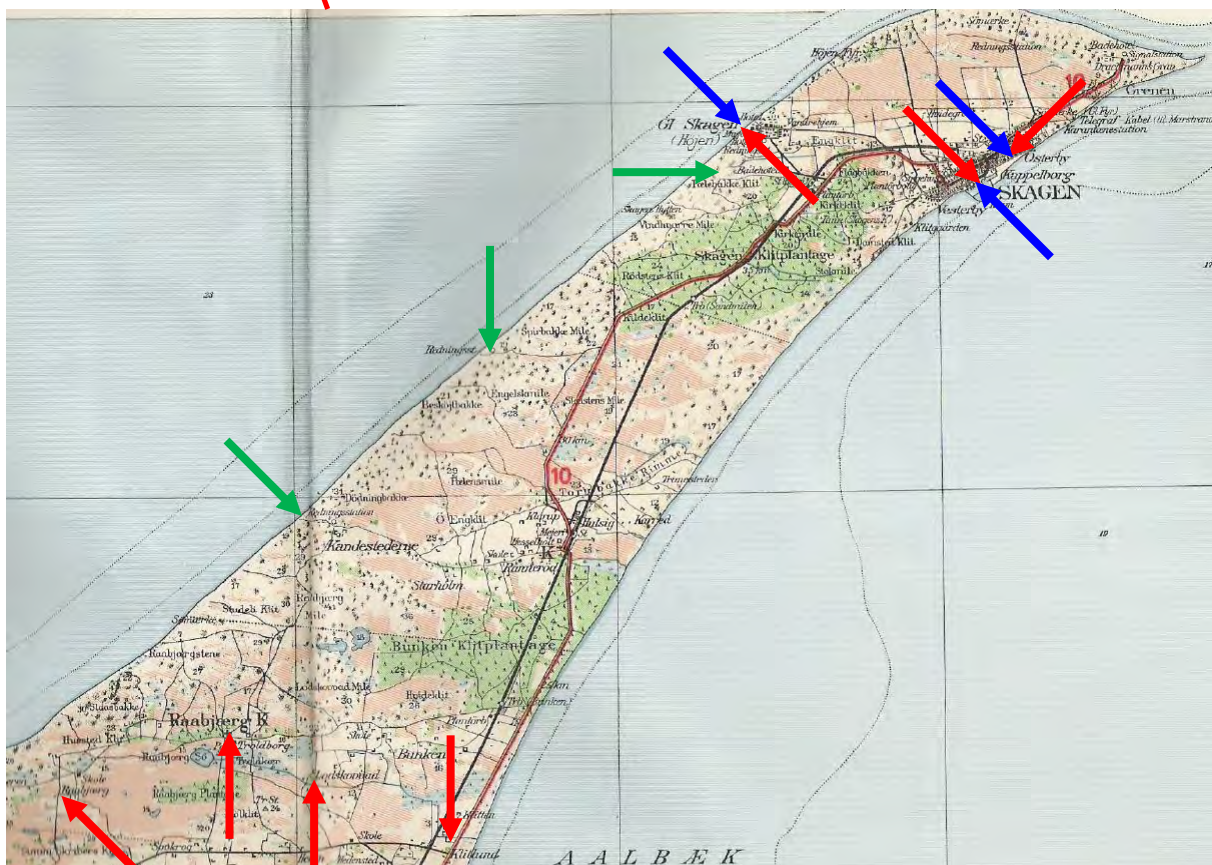
Hun døde 89 år gammel 26. december og blev begravet 30. december 1904 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Børn 3:14, s 56, Far 5:58, s 120, Mor 5:59, s 122)

Hun blev gift 22. december 1843 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Skagen

*Skagen ligner ingen andre byer. Bortset fra hovedgaden er bebyggelsen åben uden sammenhængende husrækker. Dominerende er énetages småhuse, der før år 1900 lå helt åbent, men nu er indhegnede for at skabe læ for blæsten og hindre **sandflugten** - se side 176.*

Byen ligger på den sydøstlige side af odden, og 4 km vest for byen ved den nordvestlige kyst ligger fiskerlejet Højen - også kaldt Gammel Skagen. Selv om navnet kunne tyde på det, er der ikke belæg for at dette fiskerleje skulle have været den oprindelige bebyggelse. Fund viser, at Skagens Odde allerede har været beboet i sten- og bronzealderen, mens området muligvis har været ubeboet i jernalderen.

Fig. 83 - Skagens Odde 1945 med bosteder for Mormors fars (blå) og mors (rød) slægter
- se også fig. 102, side 123.

Med grønne pile er vist redningsstationerne ved (fra vest) Kandestederne, Spirbakken og Højen, som er nævnt i strandingsberetningen på side 60-62

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

Byen fik sine første privilegier som købstad i 1413. Det meste af 1500-tallet var en god tid for byen, hvor fiskeriet gav godt udbytte, og man solgte tør- og saltfisk til både ind- og udland. Byen havde på den tid en betydelig størrelse og var meget større end indlandsbyen Hjørring, hvilket ses af de militære udskrivninger.

Fra 1600-tallet begyndte sandflugten at plage byen og dens omgivelser, og også andre katastrofer ramte de udsatte bebyggelser - stormflod, oversvømmelser og mislykket fiskeri var med til, at 1600 - 1700-tallet blev én lang nedgangsperiode. Det hjalp heller ikke, at Skagen trods sin afsides beliggenhed måtte bære sin del af krigenes byrder.

1627 - 1628 lå kejserlige, tyske tropper i kvarter i byen efter Christian IV's nederlag i Trediveårskrigen og i 1644 - 1645 og 1657 - 1658 kom svenskerne. Det medførte hårde udskrivninger og andre fortrædeligheder.

I 1800-tallet gik det langsomt fremad igen, og befolkningstallet steg. Fra 1870-erne begyndte en helt ny tid for byen. Den blev kunstnerkoloni, og dens ry spredtes. Turister begyndte at strømme til og forbindelsen med omverdenen blev væsentlig forbedret, idet vejnettet blev udbygget, og den smalsporede jernbane fra Frederikshavn åbnede i 1890.

I 1904-7 lod staten bygge en fiskerihavn, hvor fiskerne tidligere måtte hale deres både op på stranden. Havnen udvidedes efterhånden og blev moderniseret med store auktionshaller, isværk, frysehuse og en fiskemel-/fiskeoliefabrik til oparbejdning af industrifisk, som nu spiller en betydelig rolle. I 1960 blev der i Skagen landet større mængder fisk end i nogen anden dansk havn; men mht. værdien af den landede fisk og antallet af erhvervsfiskere lå byen på andenpladsen efter Esbjerg.

(Kilde: Trap Danmark, Hjørring Amt, G.E.C.Gads Forlag, København, 1960)

Mormors mors slægt

4:30 mm mf

Jens Christian Madsen

Han blev født 26. juli og hjemmedøbt 27. juli 1818 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor hans far var gårdmand på gården Østerkær i landsbyen Øster Tversted i det nordligste Vendsyssel.

Han blev konfirmeret 14. april 1833 i Tversted og kom ud at tjene som **tjenestedreng** i 1834 i fødelandsbyen og blev senere **tjenestekarl** i forskellige af sognets landsbyer, således 1840 i Terpet og 1844 i Sørig. 1845 flyttede han som ugift tjenestekarl til fiskerlejet Gammel Skagen, hvor han levede resten af sit liv som **fisker**, i 1855 på matrikel nr. 217 og 267 og i 1880 på matrikel nr. 369.

Han døde 77 ½ år gammel som **aftægtsmand** 12. marts 1896 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Børn 3:15, s 60, Far 5:60, s 124, Mor 5:61, s 125)

*Se kort med **Mormors mors slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift 17. april 1848 i Skagen sogn, Hjørring Amt med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var min mormors mor:

Rasmine Marie Jensen

Hun blev født 27. september 1848 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 67 ½ år gammel 2. juni 1916 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Se 3:15, s 60).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Martinus Jensen

Han blev født 8. oktober 1850 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og levede 1855 i fiskerlejet Gammel Skagen på matrikel nr. 217 og 267 og 1860 i Skagen by.

Sophie Cecilie Jensen

Hun blev født 1859 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor hun også levede i 1860.

4:31 mm mm

Mariane Christensdatter Ruth

Hun blev født og hjemmedøbt 14. april 1814 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor hendes far var fisker i fiskerlejet Gammel Skagen.

Hun blev konfirmeret 26. april 1829 i Skagen sogn, hvor hun 1834 var **tjenestepige** i Fyrboligen i Østerby, og hun fik 1839 som forlovet sit 1. barn, kort før hun blev gift med barnets far, som imidlertid døde i 1844, hvor hun i 1845 levede som enke på matrikel nr. 217 i Gammel Skagen.

Nogle år senere blev hun gift 2. gang med min tipoldefar, og hun levede i Gammel Skagen resten af livet, i 1855 fortsat på matrikel nr. 217 samt nr. 267.

Hun døde 77 år gammel 1. juli og blev begravet 5. juli 1891 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Børn 3:15, s 60, Far 5:62, s 125, Mor 5:63, s 127)

Min tipoldemor Mariane Christensdatter fik kort tid i sit første ægteskab med en fisker, hvis skæbne synliggør befolkningens barske tilværelse ved Vesterhavet. Hun blev enke som 30-årig med 2 små børn på godt 4 og 1 år, og det anføres, at hun derefter selv drev fiskeri. Først 4 år senere blev hun gift igen - med min tipoldefar.

Hun blev gift 1. gang 11. december 1839 i Skagen med **Rasmus Christensen**, der var født omkring 1820 og levede som **fisker** i Gammel Skagen. Han døde 22. januar 1844 i Skagen.

I kirkebogen er skrevet: "Drukne under båds kæntring i Nordsøen, dødsfaldet er anmeldt for skifteretten ifølge attest af 23. januar 1844. Den afdøde blev ej begravet, da hans lig ej inddrevet på stranden. Natten til den 30. september 1844 inddrevet lig, som på klæderne kendtes at være den afdøde og blev begravet samme dag."

Dette par fik følgende 2 børn:

Jens Rasmussen Diget

Født 10. oktober 1839 i Skagen sogn, Hjørring Amt. Han levede mellem 1839 og 1850 i Gammel Skagen i samme sogn og 1860 i Skagen.

Christian Rasmussen Diget

Født 9. september og døbt 23. oktober 1842 i Skagen sogn, Hjørring Amt. Han levede mellem 1842 og 1855 i Gammel Skagen i samme sogn.

Hun blev gift 2. gang 17. april 1848 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Farfars fars slægt

5:32 ff ff f

Lars Hansen

Han blev født 30. august 1761 i Vallensved sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 7 km nordvest for Næstved, hvor hans far var husmand.

Selv levede han mellem 1787 og 1791 som **tjenestekarl** i landsbyen Bistrup i Fodby sogn, 5 km syd for Vallensved. Ved sin 1. vielse tjente han således hos den samme gårdmand, hvor hans kommende hustru var tjenestepige. I begyndelsen af sit ægteskab levede han som **indsidder** (dvs. boede til leje i gården) - *her blev han i lægdsrullen anført at være 63 tommer høj (160 cm)*. Efter 1794 levede han i landsbyen som **husmand** resten af livet.

Han døde 62 ½ år gammel 4. februar og blev begravet 11. februar 1824 i Fodby sogn, Sorø A. (Børn 4:16, s 63, Far 6:64, s 128, Mor 6:65, s 128)

*Se kort med **Farfars fars slægt**, fig. 70, side 65.*

Han blev gift 1. gang 26. september 1790 i Fodby sogn i Sorø Amt med efterfølgende ane.

Parrets 10. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Lars "Kyse" Larsen

Han blev født 12. marts 1802 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han døde 72 år gammel som **fattiglem** 8. april 1874 i Fodby sogn, Sorø Amt. (Se 4:16, s 63).

Desuden fik de følgende 10 børn:

Peder Larsen

Han blev født og hjemmedøbt 10. april 1791 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han voksede op i landsbyen Bistrup mellem 1791 og 1799. Herefter levede han et omskifteligt liv som **tjenestekarl** og **daglejer** i mange af sognene i Øster Flakkebjerg Herred i Sorø Amt. Således flyttede han til landsbyen Tåstrup i nabosognet Hyllinge og tjente her mellem 1800 og 1806, hvor han flyttede tilbage til Fodby, for så at flytte tilbage til Hyllinge i 1808. 2 år senere flyttede han til Karrebæk sogn, nærmere Næstved, men levede mellem 1812 og 1815 igen i Fodby sogn, dels i bebyggelsen Stenbæksholm, dels i landsbyen Bistrup. 1816 flyttede han fra Bistrup til Krummerup sogn og året efter til landsbyen Arløsetorp i Førslev sogn. Herfra flyttede han i 1820 til landsbyen Brorup i Hyllinge sogn, og han flyttede 1821 videre til Kvislemark sogn, inden han i 1822 bosatte sig for resten af livet som **husmand** i landsbyen Haldagermagle i Krummerup sogn, hvor han døde 42 år gammel 31. marts og begravet 6. april 1833.

Jens Larsen

Han blev født og hjemmedøbt (tvilling) 10. april 1792 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde 10 dage gammel 20. april og blev begravet 22. april 1792 i samme sogn.

Kirsten Larsdatter

Hun blev født og hjemmedøbt (tvilling) 10. april 1792 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde 3 dage gammel 13. april og blev begravet 22. april 1792 i samme sogn.

Hans Larsen

Han blev født 14. februar 1794 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde ½ år gammel 6. juli 1794 i samme sogn.

Kirsten Larsdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 26. april 1795 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde måske før 1797 i samme sogn.

Hans Larsen

Han blev født 3. juli 1796 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han voksede op og boede til 1818 i landsbyen Bistrup. Han levede 1824 i Fodby sogn ved faderens skifte.

Kirsten Larsdatter

Hun blev født 17. juni 1797 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde 3 uger gammel 9. juli 1797 i samme sogn.

Lars Larsen

Han blev født 16. november 1798 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde 4 måneder gammel 10. marts 1799 i samme sogn.

Kirsten Larsdatter

Hun blev født 12. december 1799 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde måske før 1824, da hun ikke nævnes i faderens skifte.

Søren Larsen

Han blev født 6. januar 1805 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han voksede op og boede til 1820 i landsbyen Bistrup, hvorefter han flyttede til Herlufsholm. Han døde måske før 1824, da han ikke nævnes i faderens skifte.

Han blev gift 2. gang 22. november 1807 i Hyllinge med **Karen Nielsdatter**, der kom fra landsbyen Sordrup i Hyllinge sogn. Hun var født omkring 1782 og døde mellem 1811 og 1823 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Dette par fik følgende 3 børn:

Maren Larsdatter

Hun blev født 14. august 1809 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde godt 1 måned gammel 24. september 1809 i samme sogn.

Jens Larsen

Han blev født omkring 27. april 1810 i Fodby sogn, Sorø Amt, og døde 8 uger gammel 22. juni 1810 i samme sogn.

Niels Larsen

Han blev født 18. februar 1811 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han levede til 1831 i landsbyen Bistrup, hvorefter han flyttede til landsbyen Agerup i nabosognet Hyllinge, hvor han levede som arbejdsmand hos sin mor mellem 1834 og 1840.

Han blev gift 3. gang måske mellem 1811 og 1823 med **Anne Marie Nielsdatter**. Født 1774. Hun sad efter mandens død i 1824 i uskiftet bo med arvingernes samtykke og blev 16. juli 1825 gift 2. gang i Fodby med **Engelbreth Hansen**, født 1781.

5:33 ff ff m

Ingeborg Sørensdatte

Hun blev født og hjemmedøbt 14. december 1766 i Fodby sogn på Sydvestsjælland, 5 km vest for Næstved, hvor hendes far var fæstehusmand under Fodbygård Gods.

Hun levede i 1787 som tjenestepige i landsbyen Tåstrup i samme sogn og efter sin vielse i landsbyen Bistrup i samme sogn.

Hun døde 41 år gammel 13. oktober 1807 i Fodby sogn, Sorø Amt.

(Børn 4:16, s 63, Far 6:66, s 129, Mor 6:67, s 130)

Hun blev gift 26. september 1790 i Fodby sogn, Sorø Amt med foregående ane.

5:34 ff fm f

Hans Pedersen

Han blev født 7. oktober 1753 i Marvede sogn på Sydvestsjælland i Sorø Amt, 11 km vest for Næstved, hvor hans far var gårdmand i landsbyen Menstrup.

Selv levede han i alt fald mellem 1779 og 1798 i landsbyen Menstrup som **gårdmand**, idet han 8. marts 1780 fik fæstebrev på sin svigerfar Lars Baads gård under Fyrendal Gods. Denne gård havde en værdi af 7 tønder 4 skæpper hartkorn ager og eng, altså en pæn stor gård. Men han må have mistet gården igen, da han i 1787 er **indsidder og tjener** på godset Harstedgård i nabosognet Hyllinge. I 1801 nævnes han som **husmand ”med jord” og daglejer** i Marvede by, men ved sin død i 1812 benævnes han igen som **gårdmand** - *se kortet fig. 70, side 65.*

Han døde 58 ½ år gammel som **gårdmand** 12. maj og blev begravet 18. maj 1812 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 4:17, s 66, Far 6:68, s 131, Mor 6:69, s 132)

Han blev gift 5. september 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 12. og sidste barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Anne Hansdatter

Hun blev født (tvilling) 16. august 1798 i Marvede sogn, Sorø Amt, og døde 79 år gammel som fattiglem 10. august 1877 i Fodby sogn, Sorø Amt.
(Se 4:17, s 66).

Inden fik de følgende 11 børn:

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 7. november 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede i alt fald mellem 1779 og 1787 i landsbyen Menstrup.

Maren Hansdatter

Hun blev født 1781 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede i alt fald mellem 1781 og 1787 i landsbyen Menstrup.

Else Hansdatter

Hun blev født som tvilling 13. oktober 1782 i Marvede sogn, Sorø Amt, og døde 2 uger gammel 3. november 1782 samme sted.

Anne Hansdatter

Hun blev født som tvilling 13. oktober 1782 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede i alt fald mellem 1782 og 1787 i landsbyen Menstrup.

Else Hansdatter

Hun blev født 6. februar 1785 i Marvede sogn, Sorø Amt, og døde 1 år gammel 12. marts 1786 samme sted.

Niels Hansen

Han blev født 22. oktober 1786 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede i alt fald 1787 i landsbyen Menstrup. Han døde måske mellem 1787 og 1791 i Marvede sogn, Sorø Amt, inden en bror, Niels, fødes.

Else Hansdatter

Hun blev født omkring 26. marts 1789 i Marvede sogn, Sorø Amt, og døde 2 uger gammel 9. april 1789 samme sted.

Niels Hansen

Han blev født 9. januar 1791 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede i alt fald mellem 1791 og 1798 i landsbyen Menstrup og i 1801 i Marvede by.

Else Hansdatter

Hun blev født 13. oktober 1793 i Marvede sogn og levede i alt fald mellem 1793 og 1801 i Marvede by.

Johanne Hansdatter

Hun blev født 6. maj 1795 i Marvede sogn og døde 1795 samme sted.

Lars Hansen

Han blev født som tvilling 16. august og døbt 18. august 1798 i Marvede sogn og døde 3 uger gammel 10. september og blev begravet 16. september 1798 samme sted.

5:35 ff fm m

Mette Larsdatter

Hun blev født 5. februar 1758 i Marvede sogn på Sydvestsjælland i Sorø Amt, 11 km vest for Næstved, hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Menstrup.

Hun blev konfirmeret 2. oktober 1774 i Marvede sogn, og hun levede hele livet i Menstrup landsby, omkring 1820 som **fæstegårdsenke** på matrikel nr. 6 under Københavns Universitets Gods. Gården havde en værdi af godt 9 ½ tønde hartkorn, altså en pænt stor gård. Gården lå i landsbygadens nordlige ende, og hovedlodden lå nord for byen, lige ved gården - *se kortet nedenfor, fig. 84*. Hun tilbragte sine sidste år på **aftægt**.

Hun døde 74 år gammel som **aftægtskone** 6. januar og blev begravet 14. januar 1832 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 4:17, s 66, Far 6:70, s 133, Mor 6:71, s 133)

Hun blev gift 5. september 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt med foregående ane.

Fig. 84 - Hans Pedersens og Mette Larsdatters gård, matr. nr. 6 i Menstrup Landsby ca. 1806. Gården ligger ved den røde pil, og marken strækker sig herfra mod nord med angivelse af Hans Pedersens navn (rød streg) - landsbyen har "stjerneudskiftning", hvor gårdene stadig ligger samlet i landsbyen.

(Kilde: Geodatastyrelsen, Historiske kort på nettet)

Farfars mors slægt

5:36 ff mf f

Henrik Rasmussen

Han blev født omkring 1758 i Jystrup sogn i Sorø Amt på Midtsjælland, 9 km nordøst for Ringsted.

Her arbejdede han i 1787 som **arbejdsmand** i bebyggelsen Skov, hvorefter han før 1792 flyttede til bebyggelsen Hjulebæk Huse i nabosognet Særløse. I 1792 boede han en kort tid i landsbyen Mortenstrup i Jystrup, inden han igen flyttede til Særløse sogn, hvor han levede resten af livet som **tømrer og husmand** (se også side 169-170 og 211) - mellem 1794 og 1804 i landsbyen Tolstrup og i 1808 som **fattiglem** i Mosehuset. Han døde omkring 50 år gammel som **fattiglem** 10. januar 1808 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

(Børn 4:18, s 66, Far 6:72, s 136, Mor 6:73, s 136)

*Se kort med **Farfars mors slægt**, fig. 70 og 86, side 65 og 96.*

*Hvad betød det, at Henrik Rasmussen som så mange andre måtte leve sine sidste år som fattiglem? **Fattiglemmer og almisselemmer** var de fattige, som ikke kunne forsørge sig selv. Betegnelsen "lemmer" for personer er meget gammel. Allerede i middelalderen betegnedes f.eks. syge på hospitaler som "lemmer".*

Mellem 15 og 20 % af anerne i årene 1750 til 1850 var i deres alderdom overladt til at leve af almisser, når familien ikke kunne eller ville forsørge dem.

***Syge, fattige og krøblinge** befandt sig socialt set på samfundets bund. De kunne ikke selv tjene til livets opretholdelse og var derfor afhængige af hjælp fra bedrestillede.*

Der skulle ikke meget til for at blive fattig - ulykke, sygdom, misvækst og deraf følgende hungersnød, uheldig økonomisk disposition, krig mm. kunne hurtigt føre til, at man mistede sin gård eller sin arbejdsevne og blev fattiglem.

Ved reformationen i 1536 forsvandt den katolske kirkes omsorg for syge og fattige, som den var blevet udøvet ved kirker og klostre. Staten måtte derfor overtage ansvaret, men i de første 200 år gik det trægt, og de fattige var stort set overladt til eget tiggeri.

*De fattige blev inddelt i 2 grupper - de **værdigt** trængende, som var uarbejdsdygtige pga. alder, sygdom eller invaliditet samt forældreløse børn, og som fik et tiggertegn, der gav tilladelse til at tigge i et nærmere bestemt område - og de **uværdigt** trængende, løsgængere, prostituerede, arbejdssky, soldaterenker med små børn og enlige mødre med uægteskabelige børn. Hver by og hvert sogn havde sin stodderkonge eller fattigfoged, som skulle jage de uværdigt trængende ud af sognet.*

*På landet fik de værdigt trængende udleveret fødevarer og lidt penge til husleje, tøj og brændsel. Efter 1732 kunne dette blive afløst af **omgangsforløse**, hvor bønderne på skift skulle bespise de fattige, som til gengæld udførte lidt arbejde.*

Det var et problem, hvis de fattige ikke havde noget sted at bo, og i 1643 blev det pålagt kirkeværgerne på landet at indrette et fattighus i hvert sogn, hvor de fattige kunne bo. I købstederne blev de gamle katolske klostre i vidt omfang indrettet til "hospitaler" med samme formål.

(Kilde: Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen, Find din slægt og gør den levende, Forlaget Bonderosen, 2003)

Henrik Rasmussen blev gift 1. gang omkring 1786 med efterfølgende ane - *tidspunktet kan ikke anføres eksakt, da vielsen ikke er fundet i Jystrup eller Særløse, og der ikke findes kirkebog for Osted sogn før 1800.*

Parrets 2. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Christian Henriksen

Han blev født 8. maj 1792 i Jystrup sogn, Sorø Amt. Han døde 39 ½ år gammel som indsidder 18. august 1831 i Haraldsted sogn, Sorø Amt. (Se 4:18, s 66).

Desuden fik de følgende 2 børn:

Thomas Henriksen

Han blev født 27. juli 1788 i Jystrup sogn, Sorø Amt, men bopælen anføres som Hjulebæk Huse i nabosognet Særløse i Roskilde Amt, hvor han voksede op og boede til 1799. Herefter flyttede han til landsbyen Tolstrup i samme sogn og boede her til 1806. Han levede som **husmand** 1831 i Ortved, hvor han var værge for sin bror Christians efterladte børn ved broderens skifte.

Rasmus Henriksen

Han blev født 6. juli 1794 i Særløse sogn, Roskilde Amt, og døde 2 uger gammel 20. juli 1794 samme sted.

Han blev gift 2. gang 4. oktober 1795 i Særløse sogn, Roskilde Amt, med **Johanne Frederikke Jensdatter**. Født omkring 1775. Død 56 år gammel 26. december 1831 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

Dette par fik følgende 5 børn:

Anne Dorte Henriksdatter

Hun blev født omkring 1797 i Særløse sogn, Roskilde Amt, og levede 1801 i landsbyen Tolstrup i samme sogn.

Anne Henriksdatter

Hun blev født 25. august 1799 i Særløse sogn, Roskilde Amt, og levede 1801 i landsbyen Tolstrup i samme sogn.

Anne Maria Henriksdatter

Hun blev født 7. juni 1802 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

Anne Margrethe Henriksdatter

Hun blev født 15. juli 1804 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

Karen Henriksdatter

Hun blev født 27. marts 1808 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

5:37 ff mf m

Anne Frederiksdatter

Hun blev født omkring 1765, måske i Osted sogn, Roskilde Amt, på Midtsjælland mellem Roskilde og Ringsted, hvor hendes far var husmand.

Selv levede hun 1787 i bebyggelsen Skov og 1792 i landsbyen Mortenstrup, begge i næstnabosognet Jystrup. Hun døde 30 år gammel 25. januar 1795 i Særløse sogn, Roskilde Amt.

(Børn 4:18, s 66, Far 6:74, s 137, Mor 6:75, s 137)

Hun blev gift omkring 1786 med foregående ane.

5:38 ff mm f

Nn Nn

Personen er benævnt Anders Christensen på Fødselsstiftelsen, idet han blev udpeget som far til et barn, født udenfor ægteskab, men navnet kan være opdigtet.

(Børn 4:19, s 71)

Fik udenfor ægteskab med efterfølgende ane følgende barn,
som var en af mine 8 tipoldemødre:

Vilhelmine Augustine Rasmusdatter

Hun blev født 15. juni 1794 på Fødselsstiftelsen i København.

Hun døde 71 år gammel 1. august 1865 i Kirke Eskilstrup sogn, Holbæk Amt.

(Se 4:19, s 71).

5:39 ff mm m

Birgitte Kirstine Iversdatter Hersted

Hun blev født 6. december 1767 og døbt 6. januar 1768 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, på Sydvestsjælland 9 km sydvest for Næstved, hvor hendes far var sogndegn og skoleholder.

Hun flyttede i 1779 med familien til Boeslunde lige nord for Skælskør, da hendes far her fik et bedre degnekald, og hun levede her i alt fald til 1794, hvor hun fik nævnte barn udenfor ægteskab.

Ved hendes vielse i 1798 flyttede hun til Marvede sogn i Sorø Amt, 11 km vest for Næstved, hvor hendes mand var sogndegn. Hun og hendes mand oprettede i 1816 et testamente, da de ikke havde fælles børn. Hendes "uægte" barn nævnes ikke i testamentet, så hun må være blevet bortadopteret. Efter mandens død i 1821 flyttede hun til Ting Jellinge sogn i naboherredet Vester Flakkebjerg, muligvis hos en søsterdatter, der sammen med sin søster var indsat som hendes arvinger, og som her var gift med skolelæreren.

Hun døde 60 år gammel 7. september og blev begravet 12. september 1827 i Ting Jellinge sogn, Sorø Amt; men hendes skifte blev afholdt under Marvede provsti, da hendes afdøde mand var sogndegn i dette sogn. Skiftet viser, at hun havde samlet en del formue, så det har ikke været noget helt ringe degnekald, hendes mand havde.

Birgitte Kirstine Hersted var opkaldt efter en faster, der døde tidligere samme år, som Birgitte blev født (se også navngivning, fornavne, side 154-155).

Birgitte Hersteds skifte blev afholdt 10. september 1827 i Ting Jellinge af provst Beyer og sognepræsten hr. Just. Der forelå et konfirmeret testamente forfattet af den afdøde tilligemed hendes forhen afdøde mand, sogndegnen Rasmus Bloch i Marvede.

Testamentet beviste, at de ved deres dødelige afgang ingen livsarvinger havde, hvorfor de havde ret til at bortgive og testamentere deres ejendom til hvem de ville, og de havde derfor borttestamenteret alt, hvad de ejede til 2 døtre af Birgitte Hersteds søster, Larsine Hersted, og afdøde købmand Andreas Høy i Næstved - af hvilke den ældste datter, Anna Dorthea Høy, nu var gift med Welleius, degn og skolelærer i Rønnebæk, og den yngste, Anne Chathrine Høy, var gift med kirkesanger og skolelærer Henrichsen i Ting Jellinge. De 2 søstre levede tidligere ved testamentets oprettelse i yderste fattigdom, efter at deres far var død. De havde begge været mange år i huset hos degneparret.

Boets formue omfattede især tiende af Ting Jellinge Kirke og kirkegodser, en gård, 4 huse og den gamle skolelod i Ting Jellinge på 5 tønder land og 4 huse - i alt 3.500 Rigsbankdaler. Desuden værdien af 10 gamle, forfaldne huse i Boeslunde, degneboligen i Marvede samt obligationer, møbler og kreaturer, så den samlede formue var **5.985 Rbd**. Herfra gik en række mindre gældsposter på i alt 547 Rbd og skifteomkostninger på 245 Rbd samt 60 Rbd, som blev bevilget Provsten for hans "umage med skrivning etc.". Der blev altså en pæn sum på over 5.000 Rbd til overs til deling mellem de 2 arvinger, Birgitte Herstedes søsterdøtre.

(Børn 4:19, s 71, Far 6:78, s 139, Mor 6:79, s 142)

Hun fik udenfor ægteskab ovennævnte datter med foregående ane.

Fig. 85 - Den smukke renæssance altertavle i Fuglebjerg Kirke, hvor Birgitte Hersted blev viet til Rasmus Bloch

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 3, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Hun blev gift 26. oktober 1798 i Fuglebjerg, Sorø Amt, med **Rasmus Nielsen Bloch**, der var **sognedegn** i Marvede og Hyllinge. Han var født 1739 og døde 82 år gammel 8. marts og blev begravet 16. marts 1821 i Marvede, Sorø Amt.

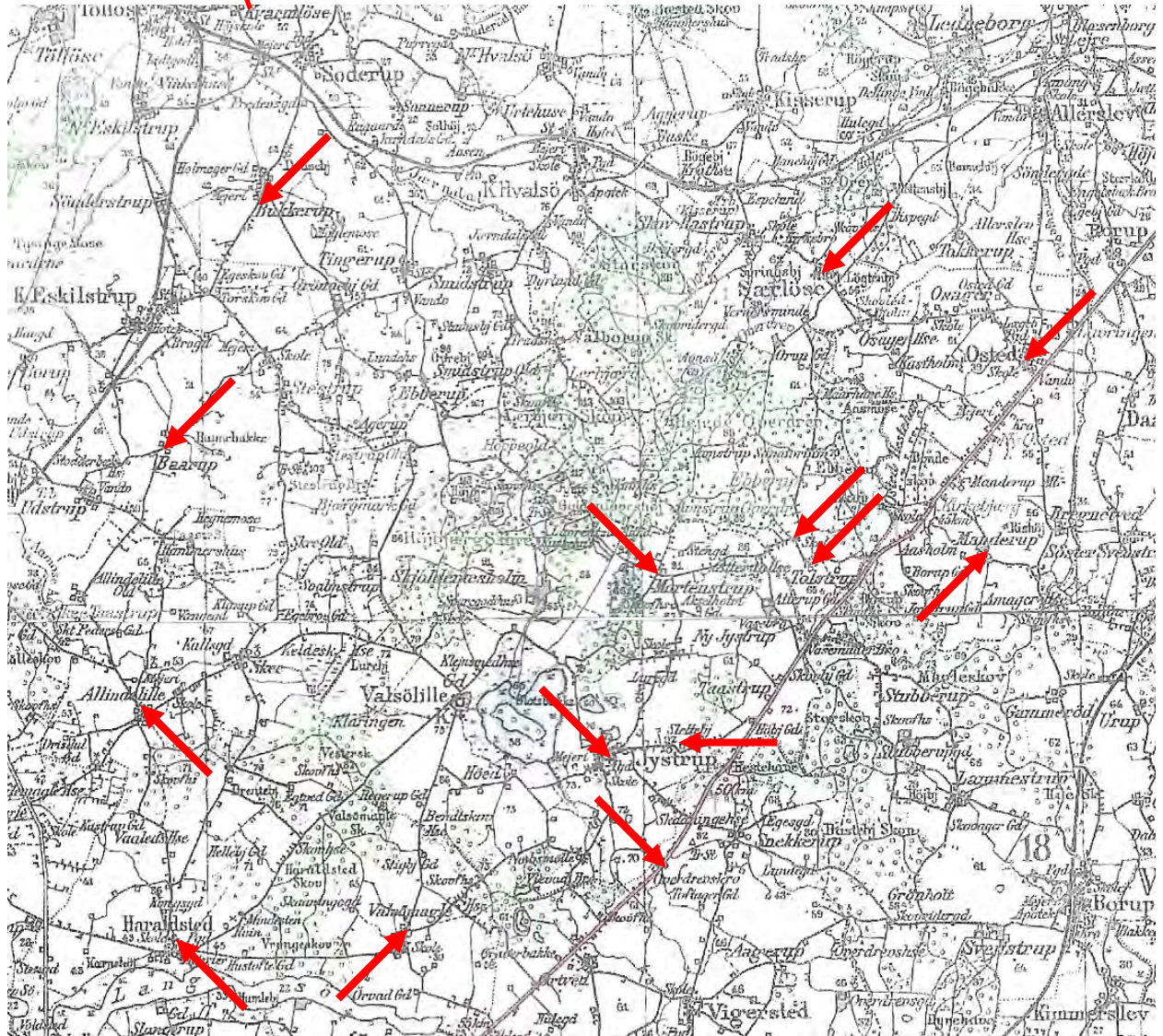

Fig. 86 - Midsjælland 1946 med bosteder for Farfars mors slægt - se også fig. 70, side 65

(Kilde: Geodetisk Institut, Generalstabskort)

Farmors fars slægt

5:40 fm ff f

Hans Pedersen

Han blev født 3. september 1784 i Fangel sogn i Odense Amt på Midtfn, 10 km sydvest for Odense, hvor hans far var gårdmand i landsbyen Fangel Torp.

Han blev konfirmeret 20. april 1800 i Fangel sogn, Odense Amt og boede i Fangel indtil sin vielse. Han var bl.a. i 1805 indkaldt som landsoldat og blev i 1807 udlagt som barnefar ved sin søns fødsel. Efter sin vielse nedsatte han sig som **selvejer** og **boelsmand** på ”Pedersholm” på Årslev Mark i næst-nabosognet mod øst, Årslev, hvor han levede resten af livet.

Stednavnet ”Pedersholm” kan være navnet på boelstedet, som han ejede.

Når Hans Pedersen og Anne Nielsdatter anføres at bo på Årslev Mark, er det uden tvivl udtryk for, at deres jorder var flyttet ud af landsbyen Årslev ved de store jordreformer i slutningen af 1700-tallet - selve huset var dog blevet liggende i landsbyen. Som nævnt på side 73, blev Årslev udskiftet i 1798 - se også side 133 - 136. Tilsvarende ses for andre stednavne, f.eks. Rynkeby Kohave, se nedenfor under Peder Jørgensen.

*Hans ejendom havde matrikel nr. 19 og var på ca. 335.000 kvadratalen (24 td land), altså en gennemsnitlig gård, der havde en værdi af godt 3 tønder hartkorn. Selve gården lå i østbyen noget øst for kirken, medens hovedlodden (marken) lå nordvest for byen - se kortene under hans søn Peder Hansen, fig. 75 og 76, side 74. Tilsyneladende blev en del af jorden solgt fra mellem 1820 og 1840, hvor hans søn overtog en del af ejendommen som et **boelsted**, mens Hans Pedersen stadig i 1840 ejede 1 tønde land (matrikel nr. 19 a), og han nævnes i 1850 endnu som **selvejerboelsmand**; men han boede på **aftægt** hos en anden boelsmand i 1855.*

Han døde 71 år gammel på **aftægt** 29. september og blev begravet 4. oktober 1855 i Årslev sogn, Svendborg Amt. (Børn 4:20, s 73, Far 6:80, s 143, Mor 6:81, s 143)

*Se kort med **Farmors fars slægt**, fig. 88, side 100.*

Han blev gift 7. november 1808 i Fangel sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Peder Hansen

Han blev født 30. marts 1807 i Fangel sogn, Odense Amt.

Han døde 86 år gammel som **aftægtsmand** 11. februar 1893 i Marslev sogn, Odense Amt. (Se 4:20, s 73).

Derefter fik de følgende 10 børn:

Niels Hansen

Han blev født 14. april og døbt 28. april 1809 i Fangel sogn, Odense Amt, og levede 1818 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Karen Hansdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 9. februar 1812 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 10 år gammel 4. marts og begravet 10. marts 1822 i Årslev, Sv. Amt.

Anders Hansen

Han blev født og hjemmedøbt 7. marts 1814 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Johanne Hansdatter - Hun blev født 19. april og hjemmedøbt 21. april 1817 i Årslev sogn, Svendborg Amt. Hun døde 13 år gammel 15. januar og blev begravet 22. januar 1830 i samme sogn.

Jens Hansen

Han blev født 12. april og hjemmedøbt 13. april 1819 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og levede hos forældrene mellem 1819 og 1850 på Årslev Mark i dette sogn.

Anna Kirstine Hansdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 16. februar 1821 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Karen Hansdatter

Hun blev født og hjemmedøbt (tvilling) 19. marts 1823 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og levede hos forældrene mellem 1823 og 1845 på Årslev Mark i dette sogn.

Maren Hansdatter

Hun blev født og hjemmedøbt (tvilling) 19. marts 1823 i Årslev sogn, Svendborg Amt, og levede hos forældrene i 1834 og i 1850 på Årslev Mark i dette sogn.

Marie Hansdatter - Hun blev født 5. oktober 1825 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Jørgen Hansen

Han blev født og hjemmedøbt 10. juni 1828 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Han døde 3 dage gammel 13. juni 1828 i Årslev sogn, Svendborg Amt.

5:41 fm ff m

Anne Nielsdatter

Hun blev født 23. marts og døbt 25. marts 1787 i Fangel sogn, Odense Amt, på Midtfyn, 10 km sydvest for Odense, hvor hendes far var gårdmand og brandfoged.

Hun blev konfirmeret 1802 i Fangel sogn og levede indtil sin vielse i Fangel, hvor hun fik sit første barn, 1½ år før hun blev gift med barnets far. Efter vielsen boede hun resten af livet på Årslev Mark i Årslev sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 69 ½ år gammel som **aftægtskone** 1. september og blev begravet 8. september 1856 i Årslev, Svendborg Amt - *hun døde på **aftægt** hos en husmand, der bekostede begravelsen mod at overtage hendes efterladte effekter.*

(Børn 4:20, s 73, Far 6:82, s 144, Mor 6:83, s 146)

Hun blev gift 7. november 1808 i Fangel sogn, Odense Amt, med foregående ane.

5:42 fm fm f

Peder Jørgensen

Han blev født 24. januar 1773 i Ringe sogn på Midtfyn midt mellem Odense og Svendborg, hvor hans far var fæstegårdmand i landsbyen Sødunge, og han boede hele livet i Ringe sogn.

Han voksede op og levede til et par år efter sin vielse i denne landsby, hvor han i 1801 var **tjenestekarl** og **national soldat som landsdragon** med afsked i september 1802, *mens hans hustru med børn boede hos sin far i en anden landsby i Ringe sogn - Boltinge.* 24. april 1801 blev han **fæstehusmand** under Lammehave Gods i landsbyen Rynkeby i Ringe sogn i et udflyttet hus, kaldt Beenfeldtsminde. Denne ejendom med matrikel nr. 33 havde en værdi af godt 3 skæpper hartkorn med en hovedlod (mark) liggende nord for landsbyen i Rynkeby Kohave samt en skovlod i Hestehaven sydvest for byen. Efter 1834 var han stadig **husmand** på denne ejendom, *der var udflyttet fra landsbyen og lagt på det tidligere "overdrev", hvor køerne græssede ("Rynkeby Kohave")* - se side 133 - 136. Fra 1840 var han på **aftægt** hos sin søn, Anders, der havde overtaget husmandsstedet.

Han døde 73 ½ år gammel som **aftægtsmand** og **almisselem** 5. oktober og blev begravet 11. oktober 1846 i Ringe. (Børn 4:21, s 75, Far 6:84, s 146, Mor 6:85, s 151)

Han blev gift 9. november 1799 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Anne Cathrine Pedersdatter

Hun blev født 15. august 1802 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 75 ½ år gammel 19. december 1877 i Marslev sogn, Odense Amt. (Se 4:21, s 75).

Inden fik de følgende 2 børn:

Sara Pedersdatter

Hun blev født 8. januar og døbt 14. januar 1798 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og levede mellem 1798 og 1801 i landsbyen Sødunge i dette sogn.

Anders Pedersen

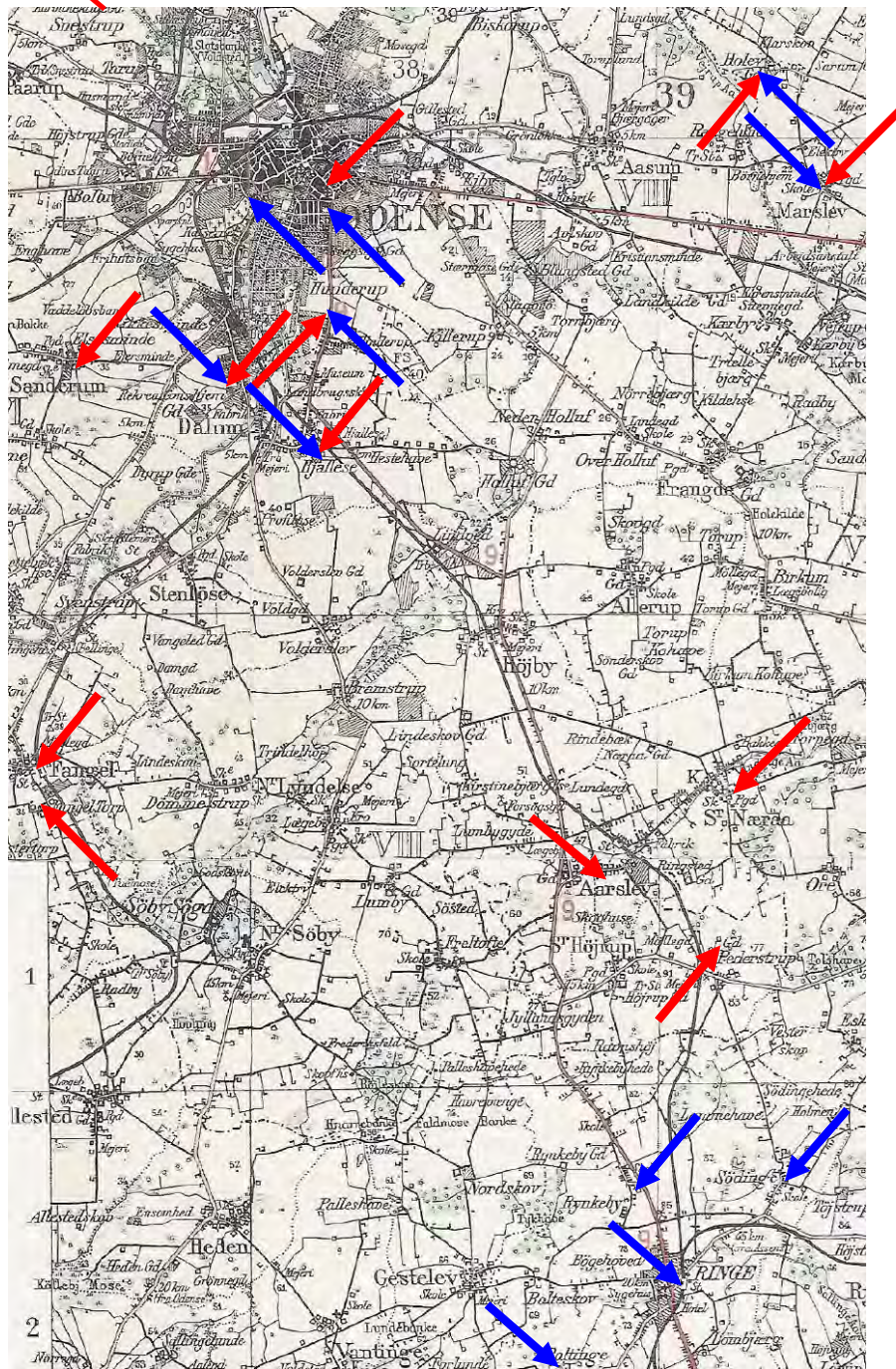
Han blev født omkring 1799 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og levede mellem 1799 og 1801 i landsbyen Sødunge i dette sogn.

Han levede mellem 1840 og 1860 i landsbyen Rynkeby i Ringe sogn, først som **husmand**, 1850 som **daglejer** og **almisselem** med støtte fra sognets fattigvæsen og 1860 som **almisselem**.

Fig. 87 - Ringe Kirke, hvor Peder Jørgensen og Karen Henrichsdatter blev døbt, viet og begravet

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Tove Johansen)

Fig. 88 - Odense-egnen 1946 med bosteder for Farmors farfars slægt (rød) og Farmors farmors slægt (blå)

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

5:43 fm fm m

Karen Henrichsdatter

Hun blev født 4. oktober 1772 i Ringe sogn, Svendborg Amt på Midtfyn, hvor hendes far var husmand i landsbyen Boltinge.

Hun voksede op i denne landsby og blev konfirmeret 1790 i Ringe sogn, Svendborg Amt. Hun boede endnu hos sin far året efter sin vielse, *mens hendes mand Peder Jørgensen tjente i en gård og var landsoldat i landsbyen Sødinge i samme sogn*. Fra 1802 boede de i landsbyen Rynkeby, fra 1840 på **aftægt** hos deres søn her på deres tidligere husmandssted.

Hun døde 72 år gammel som **almisselem** 26. oktober og blev begravet 3. november 1844 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (*almisselem - se side 92*).

(Børn 4:21, s 75, Far 6:86, s 151, Mor 6:87, s 152)

Hun blev gift 9. november 1799 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Farmors mors slægt

5:44 fm mf f

Niels Jacobsen Basse

Han blev født 11. april 1749 i Bogense i Odense Amt på Nordvestfyn, hvor hans far var handskemager.

Han kom i **klejnsmedelære** 1766-1771 hos klejnsmedemester Peder Jørgensen i Odense, som hans far indgik kontrakt med, og han etablerede sig efter sin vielse mellem 1777 og 1785 som **smed** i landsbyen Nørre Esterbølle i Nørre Sandager sogn, 6 km øst for Bogense, idet han fik fæstebrev som husfæster under Gyldensteen Gods 1. februar 1778 efter den tidligere smed.

Her har Hanne og jeg besøgt landsbyen i 2014, hvor vi fandt Smedestræde og et gammelt hus ved den placering, som gamle kort fra 1842 angiver som smedie - sandsynligvis Niels Basses smedehus (se nedenstående kort og billederne på næste side).

Fig. 89 - Kort fra 1842 over landsbyen Nørre Esterbølle.
Ved pilen ses smediens placering i Smedestræde

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Mellem 1785 og 1787 flyttede han i sit 2. ægteskab til Bogense og blev **klejnsmed** her med bolig på Torvet. Her levede han resten af livet og var endnu i 1823 **smedemester** som 74-årig, men han endte som fattig **almisselem** - se side 92.

Han døde 82 ½ år gammel som **almisselem** 24. december og blev begravet 28. december 1831 i Bogense. (Børn 4:22, s 76, Far 6:88, s 153, Mor 6:89, s 155)

*Se kort med **Farmors mors slægt**, fig. 81, side 79.*

Niels Jacobsen Basses børn fik både faderens patronym (efternavn dannet af faderens fornavn - Nielsen/Nielsdatter) og farfaderens slægtsnavn (Mørch), og drengene fik desuden farmoderens slægtsnavn (Basse) – se mere om navngivning side 154 - 155.

Han blev gift 1. gang 9. juli 1777 i Nørre Sandager med **Maren Frederiksdatter**.
Født 1753. Død 28 år gammel 16. april 1781 i Nr. Sandager sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Frederikke Nielsdatter

Hun blev født 30. november 1777 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, og levede 1787 på Torvet i Bogense, Odense Amt.

Jacob Emanuel Mørch Nielsen Basse

Han blev født 21. maj 1780 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, og levede mellem 1816 og 1855 som **skomager** i Bogense, 1850 i Rådhusstrædet.

Han døde 75 år gammel som **skomager, fattiglem og enkemand** 2. juni og blev begravet 6. juni 1855 i Bogense, Odense Amt. Han efterlod intet.

Fig. 90 - Den sandsynlige tidligere smedebolig i Nørre Esterbølle

Fig. 91 - Smedestræde i Nørre Esterbølle

Han blev gift 2. gang 30. november 1781 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Jacob Emanuel Mørch Nielsen Basse

Han blev født 1. februar 1795 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 64½ år gammel som **aftægtshusmand** og **smed** 3. august 1859 i Skovby sogn, Odense Amt. (Se 4:22, s 76).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Maren Nielsdatter

Hun blev født 27. januar 1782 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt.
Hun døde 1 måned gammel 24. februar 1782 i samme sogn.

Anne Marie Nielsdatter Mørch

Hun blev født 16. marts 1783 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, og levede mellem 1834 og 1840 på Torvet 148 i Bogense, Odense Amt, gift med en skomagermester.

Jacob Emanuel Mørch Nielsen Basse

Han blev født 23. oktober 1785 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, og levede 1787 i Bogense. Han døde 8 år gammel 14. november 1793 i Bogense, Odense Amt.

Hans Nielsen Basse

Han blev født og hjemmedøbt 24. august 1788 i Bogense. Han fik **borgerskab** som **snedker** i Bogense 23. juni 1812 og levede som **snedker** 1834 i Adelgade 50 og 1840 på Torvet, gift 1. gang med Kirsten Rasmusdatter, som døde 1850, og gift 2. gang 1851 med Maren Sophie Engelbrecht, født 1821 i Bogense.
Han døde 84 år gammel 21. august 1872 i Bogense, Odense Amt.

Elisabeth Nielsdatter Mørch

Hun blev født og hjemmedøbt 24. december 1790 i Bogense, hvor hun mellem 1790 og 1801 boede på Torvet. I 1823 boede hun i Ejlby, 6 km sydøst for Bogense, gift med Rasmus Jørgensen, og hun døde efter 1823 (*ikke fundet i Ejlby kirkebog*).

Anne Nielsdatter Mørch

Hun blev født 1. februar 1798 i Bogense, hvor hun boede hjemme på Torvet mellem 1798 og 1823, og mellem 1834 og 1840 på Torvet 101, gift med skræddermester Carl Frederich Harder, født i Stockholm omkring 1793.

Christian Holger Nielsen Mørch

Han blev født 11. november 1801 i Bogense, Odense Amt.
Han levede 1823 som smedesvend i Odense og døde før 1847.

5:45 fm mf m

Anne Kirstine Hansdatter

Hun blev født 3. marts 1762 i Bogense, Odense Amt, og hun levede 4 år efter sin vielse i landsbyen Nørre Esterbølle i Nørre Sandager sogn, hvorefter hun levede resten af livet på Torvet i Bogense.

Hun døde 67 år gammel 20. april og blev begravet 26. april 1823 i Bogense, Odense Amt.

(Børn 4:22, s 76, Far 6:90, s 155, Mor 6:91, s 156)

Ved hendes skifte blev boets formue vurderet til ca. 113 Rigsdaler, hvoraf husets værdi var 100 RD. De resterende 13 RD omfattede en kakkellov 8 RD, 1 alkove med dyner og puder 2 RD, 1 ambolt og 2 hamre 1 ½ RD og resten 1 bord, 8 stole, saltkar m.m. Det har ikke været noget rigt hjem. Formuen blev modsvaret af 100 RD gæld til fattigkassen og 22 RD i andre, mindre private gældsposter, samt skifteudgifter på godt 1 RD. Skifteretten bestemte, at enkemanden fortsat kunne beholde huset og dets indbo mod at betale skifteudgifterne og de øvrige gældsposter.

Hun blev gift 30. november 1781 i Nørre Sandager sogn, Odense Amt, med foregående ane.

5:46 fm mm f Anders Jespersen

Han blev født 25. april 1756 i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 7 km syd for Bogense, hvor hans far var gårdmand i landsbyen Ejlskov. *Denne landsbys navn blev min fars mellemnavn - Ørn Ejlskov Eir.*

Han blev konfirmeret 1771 i Hårslev sogn, Odense Amt, og levede hele livet i landsbyen Ejlskov, idet han som 30-årig var **i tjeneste** på forældrenes gård. Denne overtog han senere efter dem, og han levede resten af livet som **gårdmand** i samme landsby, idet han omkring 1820 er noteret som **fæstegårdmand** under Oregårds Gods, ejet af grevinde Gyldensteen, på matrikel nr. 2 i landsbyen Ejlskov, Hårslev sogn. Denne ejendoms hartkorn var på godt 14 tønder ager og eng samt et mindre stykke skov, altså en meget stor gård. På nedenstående kort over Ejlskov i 1809-1849, kan man se den store gård med nr. 2 i landsbyens vestende samt marken vest herfor med hans navn i ”Holsemarken”.

Fig. 92 - Kort fra 1809 over landsbyen Ejlskov.

Ved pilen ses gård nr. 2 og markerne vest for med navnet Anders Jespersen (rød streg).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Gårdens tilstand fremgår af skiftet ved Anders Jespersens hustrus død i 1828, og det viser en veludstyret gård. De største enkeltværdier i indboet var en jernkakkellovn (10 rigsdaler - "RD"), et klædeskab af fyr (5 RD) og en kobber bryggerkedel (15 RD). Der var 5 sengesteder (alkover og himmelseng) uden meget værdi, men med dyner, puder m.m. for i alt 43 RD, en hel del køkkentøj samt mejeri- og bryggeriudstyr (50 RD). Gården havde ingen heste, vogne eller jordbrugsredskaber, men 18 køer til en værdi af 171 RD samt 6 får og nogle få gæs.

Gårdens bygninger blev vurderet til 720 RD, og han har tilsyneladende ejet 5 andre huse, der var lejet ud (362 RD), så den samlede formue var **1419 RD**.

Herfra gik boets gæld på 628 RD og skifteomkostningerne på 37 RD, så arven blev delt med halvdelen til enkemanden (377 RD), 107 RD til hver af de 3 sønner ("broderlod") og det halve, 53 ½ RD til datteren Grete.

I sine sidste år var Anders Jespersen fra 1832 på **aftægt** hos sin ældste søn, Jesper Andersen, selv om han endnu omkring 1840 er nævnt som gårdens fæster i landsbyens "hartkorn-ekstrakt".

Han døde 85 år gammel som **aftægtsgårdmand** 27. marts og blev begravet 6. april 1841 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Ved skiftet blev den i 15. januar 1832 indgåede aftægtskontrakt forelagt, hvorefter sønnen overtog alle den afdødes efterladenskaber, som på det tidspunkt ikke oversteg 100 Rigsdaler, mod at sønnen afholdt begravelsesudgifter og øvrig gæld.
(Børn 4:23, s 78, Far 6:92, s 156, Mor 6:93, s 158)

Han blev gift 16. maj 1789 i Hårslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Anne Marie Andersdatter

Hun blev født 20. maj 1796 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 62 ½ år gammel 4. januar 1859 i Skovby sogn, Odense Amt.
(Se 4:23, s 78).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Kirstine Marie Andersdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 10. november 1791 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Ejlskov, som hun endnu boede i 1801. Hun levede 1828 i Føns sogn i Odense Amt, gift med gårdfæster Hans Hansen.

Jesper Andersen

Han blev født og hjemmedøbt 15. juni 1794 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Ejlskov, hvor han boede hos forældrene i 1801, og han boede også i denne landsby som **fæstegårdmand** mellem 1828 og 1845.

Margrethe Andersdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 21. maj 1798 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Ejlskov. Hun levede endnu i 1828.

Hans Andersen

Han blev født og hjemmedøbt 23. august 1800 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Ejlskov. Han boede endnu i denne landsby som **selvejergårdmand** i 1845.

Rasmus Andersen

Han blev født mellem 1810 og 1818 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Ejlskov. Han boede endnu i denne landsby i 1828.

5:47 fm mm m

Anne Hansdatter

Hun blev født 19. november 1769 i Hårslev sogn, Odense Amt, på Nordvestfyn, hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Farsbølle, og hvor hun voksede op og levede til 1788.

Hun blev konfirmeret 1783 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun var i tjeneste hos sin stedfar Niels Henriksen i landsbyen Farsbølle.

Efter sin vielse flyttede hun til landsbyen Ejlskov i samme sogn, hvor hun boede resten af livet.

Hun døde 58 år gammel 4. oktober og blev begravet 10. oktober 1827 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 4:23, s 78, Far 6:94, s 159, Mor 6:95, s 161)

Hun blev gift 16. maj 1789 i Hårslev sogn, Odense Amt, med foregående ane.

Fynske dialekter - drillerier mellem øst og vest

Der er en iøjefaldende forskel mellem øst- og vestfynsk i udtalen af orddele -ov og -og. Her siger østfynboen skåw (skov), våwn (vogn) og råwn (rug); men skal han gøre nar af vestfynboen hedder det: ”Han er ude fra Slaiten (Sletten), hvor de siger øwni (ovnen), vøwni (vognen) og kakkeløwni”.

*Østfynboerne finder i det hele taget ikke, at deres sprog er særlig bredt, det ligner jo Odensemålet en hel del - hvorimod de mener, at vestfynboerne siger ”**røwe bøwe høwe nøwe, Gøwe løwe**” (rug og boghvede har vi nok af, Gud være lovet).*

(Ørn Eir, Gelsted sogn, Odense Amt)

Morfars fars slægt

5:48 mf ff f

Jørgen Knudsen

Han blev født 1. december 1776 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, 17 km nord for Odense, hvor hans far var gårdmand i landsbyen Tørresø.

Selv boede han hele livet i samme landsby, idet han dog inden sin vielse var tjenestekarl i 1801 hos præsten i nabolandsbyen Agernæs. Efter sin vielse levede han som **husmand** i Tørresø, hvor han 5. februar 1802 fik fæstebrev som **husfæster** under Einsidelsborg Gods, et ganske lille husmandssted, matrikel nr. 21 på kun 3 fjerdingkar hartkorn. *Dette fæstebrev har sikkert været grundlag for, at han samme år kunne gifte sig og forsørge en familie.* Huset ses i landsbyens østlige del på nedenstående kort fra 1809 lige ved landsbygadens sving mod syd. Han boede i dette hus, indtil husfæstet sikkert kort før 1840 blev overdraget til hans ældste søn, Anders Jørgensen, som han derefter boede på **aftægt** hos til sin død.

Han blev indkaldt til soldat 1808 i Krogsbølle som landeværnsmand ved Kongens Regiment, og han blev her noteret som 60 ³/₄ tommer høj (154 cm).

Han døde 70 år gammel som **aftægtsmand** hos sin søn Anders 19. januar 1847 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 4:24, s 80, Far 6:96, s 161, Mor 6:97, s 162)

Fig. 93 - Kort fra 1809 over landsbyen Tørresø. Ved pilen ses Jørgen Knudsens hus matr. nr. 21 og markerne vest for med rød strek under matrikelnummeret.

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Se kort med **Morfars fars slægt**, fig. 81, 100 og 117, side 79, 116 og 162.

Han blev gift 3. november 1802 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Hans Jørgensen

Han blev født 19. januar 1814 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.
Han døde 85 ½ år gammel 24. september 1899 i Skovby sogn, Odense Amt.
(Se 4:24, s 80).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Anne Marie Jørgensdatter

Hun blev født 17. juli 1803 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Tørresø.

Hun blev konfirmeret her 14 ³/₄ år gammel 29. marts 1818 og levede som ugift 1834 i samme landsby, hvor hun året før havde fået en søn udenfor ægteskab.

Anders Jørgensen

Han blev født 26. oktober 1806 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø, som han levede i til efter 1845.

Han blev konfirmeret 14 ½ år gammel 1821 i Krogsbølle sogn, Odense Amt og han levede 1834 som ugift **hjulmand** i landsbyen Tørresø i Krogsbølle sogn, hvor han før 1840 overtog sin fars husmandssted og blev **fæstehusmand** og han levede her som husmand og hjulmand til efter 1860, og endnu i 1880 som enkemand.

Han var indkaldt til soldat ved Kongens Regiment 1833 i Tørresø, selv om han havde et fripas fra 1829 - han var anført til at være 62 tommer høj (157 ½ cm).

Knud Jørgensen

Han blev født og hjemmedøbt 30. januar 1809 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø, som han levede i til 1842.

Han blev konfirmeret 14 år gammel 1823 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og han blev på sessionen i 1828 beskrevet som 62 ³/₄ tommer høj (159 cm), brystsyg med sygeligt udseende og hjulbenet. Han var dog registreret som soldat mellem 1831 og 1835 ved Kongens Regiment, 9. kompagni, 3. Bataljon med frilod som reserve.

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 6. juni og hjemmedøbt 7. juni 1816 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.
Hun døde 4 ½ år gammel 30. december 1820 og blev begravet 5. januar 1821 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

5:49 mf ff m

Maren Hansdatter

Hun blev født omkring 1775 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, hvor hendes far var bødker i landsbyen Agernæs, og hvor hun voksede op.

Hun blev konfirmeret 15 år gammel 11. april 1790 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Inden sin vielse var hun 1801 i tjeneste på et af egnens store godser, Einsidelsborg Gods (nu Egebjerggård), og i 1802 på Kørup gods, begge i Krogsbølle sogn. Efter sin vielse boede hun resten af livet i landsbyen Tørresø, inden hun 1840 kom på **aftægt** hos sin søn Anders i samme landsby.

Hun døde 82 år gammel 2. december og blev begravet 9. december 1857 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 4:24, s 80, Far 6:98, s 163, Mor 6:99, s 164)

Hun blev gift 3. november 1802 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med foregående ane.

*Jørgen Knudsen og Maren Hansdatter levede som ældre på **aftægt** hos deres ældste søn Anders Jørgensen, som var **fæstehusmand** og som nævnt overtog deres husmandssted. Den næstældste søn Hans Jørgensen, som er min ane, blev uddannet som tømrer og møllebygger.*

Aftægt

Ser man på 4. - 6. generation i årene fra omkring 1750 til omkring 1850, viser det sig, at under halvdelen af de, der blev mere end 50 år, kunne leve deres tid ud som selverhvervende - drive gården eller husmandsstedet, eller leve af deres håndværk. Mindst en trediedel er registreret som værende på aftægt under deres alderdom, ofte hos en søn eller en datter, hvorimod mellem 15 og 20 % ikke havde disse muligheder og var overladt til at leve af almisser - mere eller mindre organiseret tiggeri.

”Nutiden har næsten glemt den form for livsforsikring, der var almindelig inden for bondestanden før i tiden, hvor der ikke var nogen offentlig forsørgelse for dem, der pga. alder, sygdom eller af andre årsager ikke mere kunne forsørge sig selv - nemlig at den, der afstod sin ejendom eller sit fæste, sikrede sig husly og underhold til sine dages ende. Aftægten kunne variere meget, efter om det var et større sted eller kun et beskedent husmandsbrug. Der blev opsat en lovformelig aftægtskontrakt mellem parterne. Aftægten bestod almindeligvis af fødevarer og undertiden tillige penge.

Dette viser en tid, hvor man forstod at indrette sig efter forholdene, som de var, da man havde småt med penge, og derfor ordnede det med naturalier, som produceredes på stedet, og gik fra den ene til den anden uden mellemlig handel.

Et afsnit af kontrakten for en Jens Christensen af Vipperød hos sønnen Søren Jensen lyder således:

”I 2 fag (afsnit i huset, svarende til 2 vinduer) i husets vestende indrettes en forsvarlig bolig med kakkelovn, bræddegulv, vinduer og døre samt opføres en lude (et halvtag) til tørv.

Fig. 100 - Eksempel på en aftægtsbolig, der her er indrettet i en sidefløj til boligen

(Kilde: Danmark før og nu, Sjælland, Hassings Forlag, København, 1955)

Til min benyttelse og underholdning leverer Søren Jensen årlig 1½ td. rug, 1½ td. byg, 2 lispund (16 kg) godt ryget flæsk, 6 rigsbankdaler og 4 læs forsvarlige tørv. Sæden leveres Mortensdag, flæsket hvert års Jul og pengene ligeledes Mortensdag. Tørvene leveres og indsættes i luden om sommeren, når de er tjenlige. Søren Jensen skal derhos holde mig ren og hel samt yde hjælp og pleje i sygdomstilfælde. Holbæk Ladegård, 26. marts 1853”. Se også eksemplerne med aftægt for ane nr. 187 på side 205 og ane 82's svigerforældre på side 144.

Det har ikke været nogen overdådig levemåde Jens Christensen af Vipperød har kunnet tillade sig, men han har dog sikret sig husly, renlighed samt føde, brændsel og pleje”.

(Ørn Eir, Grandløse sogn, Holbæk Amt)

”Luksus-aftægt”

”I 1860 afstod Niels Pedersens enke, Inger Nielsdatter, Parkegård til sin søn Hans Nielsen, som hun lod underskrive en lang og utrolig indgående og krævende aftægtskontrakt. Det turde være et særsyn, at en mor lader en god og dygtig søn udstede en sådan forskrivning.

Han forpligtede sig til på moderens nærmere forlangende at opføre et 5 fags bindingsværkshus ved gården til moderen. Stuerne skulle have brædegulve og bræddeløfter og dørene fyldninger, hoveddøren dobbelt fyldning.

*Til hendes årlige underhold leveres 4 tønder rug, 3 tdr. byg, 1 td. malt, alt friskmalet, halvt ved Påske og halvt ved Mikkelsdag. Desuden 4 pund humle, 8 lispund flæsk i 2 sider mellem Mortensdag og Jul, 8 pund hønsefedt, 8 pund fårebove, 2 pund smør i månederne januar, februar, marts, april, maj, november og december. 4 pund græssmør i hver af de andre måneder, undtagen oktober, hvor der leveredes 2 lispund ævredsmør, alt at levere den 8. i hver måned (1 lispund = 16 pund = 8 kg). **Ævredsmør** var årets bedste, da kvæget havde græsset de tømte sædvange, når man havde fjernet hegnene efter høst - man ”opgav ævred” - et udtryk vi stadig bruger med en anden betydning.*

I kande nymalket mælk hver morgen, 12 læs tørv hver sommer, ½ favn storslået bølgebrænde, savet og hugget til køkkenbrug og indsat i hus. 4 pund uld efter klipningen ved Mikkelsdag og 8 pund renheglet hør til samme tid. 1 læs strandsand i årets løb, 50 rigsdaler i penge med halvdelen 1. maj og 1. november. Endvidere skal køberen på anfordring levere et køretøj med kusk til de rejser, hun måtte forlange enten til kirke eller i familiebesøg tur og retur, dog ikke i så- eller høsttid. Fri adgang til vandsted og ret til at holde 4 høns og 2 ænder med yngel på stedet.

Skulle hun fraflytte aftægtsboligen, står denne altid til hendes rådighed, dog ikke til udlån. Ønsker hun aftægten afleveret på en ny bopæl skal smør, brændsel og mælk ikke leveres in natura, men i penge efter gangbare priser. Flytter hun mere end 2 mil bort, skal aftægten dog ikke leveres, men da skal hun selv afhente den.

Endvidere yder køberen fri vask og anden renlighed samt fornøden opvartning i sygdomstilfælde. Køberen besørger hendes anstændige og ordentlige begravelse efter egnens skik og brug som gårdmandsfolk mod hendes efterladte effekter”.

(Ørn Eir, Nørre Jernløse sogn, Holbæk Amt)

Mistillid hos aftægtsfolk

”Adskillige aftægtsfolk nærrede mistillid til de unges absolutte redelighed, og derfor forlangte de, at den mælk, der leveredes dem, skulle være uforfalsket. Der var også dem, der var bange for fjendtligt ordkløveri og sikrede sig derimod ved at betinge sig ikke blot adgang til gårdens brønd, men også til ”deri værende vand”, hvad der ligger på linie med ”ligeledes vil vi have fri adgang til gårdens brygge- og bageredskaber og til brugen af dem”. Når der opstod ufred, kunne alt ondt ske, og derfor gjaldt det om at være på den sikre side. Det var ikke altid nok, at de gamle fik lovning på at blive kørt til kirke og på besøg hos slægt og venner (inden for 2 mil). De ville sort på hvidt have sikkerhed for, at de altid skulle køres hjem igen.

Men trods alt var aftægt den bedste måde at løse tidens aldersproblemer på.

Selvfølgelig indebar forholdet masser af irritationsmomenter - på den ene side den gamle gårdejers slet skjulte modstand mod den unge søns eller svigersøns måde at drive gården på - og på den anden side de unges irritation over de gamles tæren på den anstrengte husholdning eller blanden sig og utilfredshed. Jeppe Aakjær har belyst disse problemer i novellesamlingen "Det stille folk". Men der er jo intet, der forbyder os at tro, at der også var mange hjem, hvor der herskede fred og fordragelighed".

(Ørn Eir, Søndre Bjert sogn, Vejle Amt)

5:50 mf fm f

Hans Frederiksen

Han blev født 8. februar 1776 i Brenderup sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, hvor han voksede op i landsbyen Åhøjrup, 10 km sydvest for Bogense.

Han var i 1791 i tjeneste i Orte sogn på Sydvestfyn, men levede igen mellem 1792 og 1801 i Åhøjrup, hvor han 1796 blev udtaget til landsoldat i Fynske Infanteri Regiment, 1. afd., med nr. 54, og han levede endnu 1801 i samme landsby som ugift national soldat. Han flyttede 1804 til landsbyen Holse i nabosognet Hårslev, hvor han tjente hos sin kommende svigerfar, og hvor hans forlovede fik et barn, som imidlertid døde få timer efter fødslen. Også efter sin vielse levede han i Holse, i 1811 som **indsidder og væver** - faktisk er landsbyen Holse delt mellem de 2 sogne, Brenderup og Hårslev. Men omkring 1820 var han **fæstehusmand og væver** på matrikel nr. 6 b i Åhøjrup by i Brenderup sogn. Dette hus med vænge lå sydvest for landsbyen ude på markerne, som hørte til gårdejereren Jørgen Jørgensen på matrikel nr. 6 a - se nedenstående kort fra 1810. Han levede endnu som væver i Åhøjrup i 1834.

Han døde 62 år gammel som **indsidder** 20. november og blev begravet 26. november 1837 i Hårslev sogn, Odense Amt, idet det er noteret i kirkebogen, at han druknede i gadekæret i Holse. (Børn 4:25, s 81, Far 6:100, s 164, Mor 6:101, s 164)

- Om indsiddere - se side 63 og 67.

Fig. 95 - Kort fra 1810 over landsbyen Åhøjrup.

Ved den røde pil ses Hans Frederiksens hus matr. nr. 6 b (rød strek under matr. nr.) med et lille vænge på markerne tilhørende Jørgen Jørgensen på gård 6 a (blå strek under hans navn på markerne og gården ved den blå pil).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Han blev gift 17. november 1804 i Hårslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Anne Cathrine Hansdatter

Hun blev født 26. august 1815 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 50 år gammel 25. november 1865 i samme sogn.

(Se 4:25, s 81).

Desuden fik de følgende 4 børn:

datter

Hun blev født 28. oktober 1804 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun døde få timer efter fødslen 28. oktober 1804 samme sted.

Frederik Hansen

Han blev født 12. april 1806 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han døde 5 år gammel 15. januar 1811 samme sted.

Anders Hansen

Han blev født 28. december 1810 og hjemmedøbt ved Jordmoderen Kirsten fra

Skovby 28. december 1810 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han levede 1834 som udskrevet soldat i landsbyen Holse i samme sogn.

Frederik Hansen

Han blev født 5. maj 1817 i Hårslev sogn, Odense Amt.

5:51 mf fm m

Anne Andersdatter

Hun blev født 9. januar 1780 i Hårslev sogn, Odense Amt på Nordvestfyn, hvor hendes far var husmand og skytte i landsbyen Holse på sognegrænsen til Brenderup sogn.

Hun blev konfirmeret 12. april 1795 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun levede herefter det meste af livet i Holse som **indsidder**, idet hun dog 1845 som 60-årig flyttede til sin datter i landsbyen Broe i nabosognet Brenderup.

Hun døde efter 1845. (Børn 4:25, s 81, Far 6:102, s 165, Mor 6:103, s 166)

Hun blev gift 17. november 1804 i Hårslev sogn, Odense Amt med foregående ane.

Morfars mors slægt

5:52 mf mf f

Jørgen Sørensen

Han blev født 4. juni 1781 i Refsvindinge sogn i Svendborg Amt på Østfyn, hvor han voksede op, og hvor hans far døde, mens han var lille - i 1787 betegnes han som skrøbelig og underholdt af godset Juulskovs ejer.

Han blev konfirmeret 16 år gammel 15. april 1798 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, og han er tilsyneladende - som det ofte skete for fattige bønderdreng - kommet ud at tjene inden sin konfirmation, da han i 1793-1794 flyttede til nabosognet Kullerup, 1795 til nabosognet Herrested, 1796-1798 tilbage til Refsvindinge og 1799 til nabosognet Vindinge. Herefter tjente han igen mellem 1803 og 1815 i Kullerup sogn, hvor han i 1812 blev indkaldt som soldat ved Kongens Regiment som artillerist. I 1814 var han flyttet til Stoense sogn på Nordlangeland, hvor han var soldat og tjenestekarl i præstegården. Han fik her et barn udenfor ægteskab og blev kort efter barnets fødsel gift med barnets mor. 18. oktober 1815 fik han fæstebrev på et hus "uden jord" på matrikel 57 under grevskabet Langeland v/greve

Ahlefeldt-Laurvig, og han levede i Stoense resten af livet som **husfæster**; men han må have mistet sit fæste, da han døde som almisselem - *se side 92*. Hans hus med have lå lige øst for kirken og gadekæret i Stoense by - *se kortet nedenfor*.

Han døde 43 ½ år gammel som **almisselem** 5. december og blev begravet 9. december 1824 i Stoense sogn, Svendborg Amt. (Børn 4:26, s 81, Far 6:104, s 167, Mor 6:105, s 167)

Fig. 96 - Kort fra 1811 over Stoense by.

Ved den røde pil ses Jørgen Sørensens hus matr. nr. 57 øst for gadekæret og kirken (blå pil).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Se kort med Morfars mors slægt, fig. 100 og 122, side 116 og 173.

Han blev gift 21. januar 1815 i Stoense sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Søren Jørgensen

Han blev født 31. august 1816 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Han døde 54 år gammel 11. november 1870 i Snøde sogn, Svendborg Amt.

(Se 4:26, s 81).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 20. december 1814 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 1 år gammel 8. november 1815 i samme sogn.

Christian Jørgensen

Han blev født 28. november 1818 i Stoense sogn, Svendborg Amt, hvor han voksede op og boede hjemme i 1833, men 1834 tjente han i en gård i landsbyen Skattebølle, ligeledes i Stoense sogn. 1850 levede han som **daglejer** i Stoense, og var da soldat.

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 2. maj 1821 i Stoense sogn, Svendborg Amt, og hun levede 1834 i Stoense By, samme sogn.

Anne Jørgensdatter

Hun blev født 16. november 1823 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Jørgen Sørensen var **husfæster** i Stoense, hvilket betyder at han havde fæstet (eller lejet) sit hus af den godsejer, som ejede stedet - i dette tilfælde greven af Langeland på Tranekær. Man kunne også være gårdfæster - begge blev kaldt fæstebønder - se uddybende beskrivelse side 149 og side 184 - 185.

Nabogodset til Tranekær var **godset Egeløkke**, der ligger i nabosognet Bøstrup.

"Omkring dette tidspunkt fandt en romance sted på Egeløkke, idet den 21-årige N.F.S. Grundtvig, der senere blev en af vore store salmedigtere, som nyuddannet teologisk kandidat i 1805 blev huslærer for en lille dreng, søn af ejeren på godset, den 30-årige kaptajn Steensen de Leth. Grundtvig forelskede sig voldsomt i husfruen, den smukke og livlige Constance Steensen-Leth. Den unge, kejtede huslærer mødte en livsstil af lethed og letsind og lagde i den første tid givet langt mere i den unge frues mange varme øjekast og smægtende tale, end klogt og rimeligt var. Der er næppe tvivl om, at den naive, tunge og generte yngling i begyndelsen har gjort et bundkomisk indtryk på den kreds, han kom i berøring med, og især på den unge frue, der var af fransk emigrant-familie, og hendes omtrent jævnaldrende veninde, pastorinde Graae i Bøstrup. I den selskabelige omgang må han være plumpet ned som "den pantsatte bondedreng".

Fig. 97 - Egeløkke Gods på Nordlangeland
(Kilde: www.wikipedia.dk)

Fig. 98 - Den unge præst N. F. S. Grundtvig
(Kilde: www.wikipedia.dk)

For sent opdagede han, at han sad fanget i et spind, som han havde svært ved at rive sig fri af. Hun legede med den ild, hun havde antændt og opdagede næppe, hvilke kvaler hun beredte sin kluntede, men virile tilbeder. Den unge teolog prædikede i Bøstrup kirke om dyd og pligt og om Jesus, den redelige sandhedens lærer. Men forelskelsen i Næstens hustru var skrøbelig grund at stå på, også fordi han selv var en trolovet præstemand. Ydermere var han ene om syndefaldet, for intet tyder på, at stakkelen havde held med Constance. I 3 år udholdt han denne pirrende og oprivende form for liv. I disse år blev romantikeren Grundtvig til (bl.a. i digtet "Strandbakken ved Egeløkke").

Man har fæstet sig meget ved Grundtvigs tid på Egeløkke, men knapt så meget ved hans modsætning i skikkelse af den unge søhelt fra Slaget på Reden i 1801 - Peder Willemoes, der opholdt sig her på samme tid. Her har den unge teolog været vidne til denne herregårdsballernes vilde løve, mod hvem intet pigehjerte kunne stå sig. Det er ikke malice, men heller ikke tilfældigt, at Grundtvig få år senere ved Willemoes' død skrev sørgekvadet med den sælsomme indledning "Kommer hid, I piger små".

(Kilder: Dansk Litteratur Historie, Bind 2, Politikens Forlag, 1965 og Ørn Eir, Bøstrup sogn)

5:53 mf mf m

Cecilie Christensdatter

Hun blev født 1795 i Stoense på Nordlangeland, hvor hendes far var ”husmand med jord” (se side 169 - 170).

Selv levede hun hele livet i Stoense, hvor hun indgik i et nyt ægteskab efter sin første mands tidlige død. Efter sin anden mands død levede hun på **aftægt** fra 1850 til sin død hos sønnen Christian Jørgensen i Stoense by.

Hun døde 83 år gammel på **aftægt** 23. oktober og blev begravet 28. oktober 1878 i Stoense. Ved skiftet blev konstateret, at hun ikke ejede mere, end der ville medgå til at betale begravelsen. (Børn 4:26, s 81, Far 6:106, s 168, Mor 6:107, s 170)

Fig. 99 - Den flot udskårne barok prædikestol i Stoense Kirke, hvor Cecilie Christensdatter blev døbt, viet 2 gange og begravet

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Hun blev gift 1. gang 21. januar 1815 i Stoense sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 14. august 1831 i Stoense sogn, Svendborg Amt med enkehusmand **Christian Pedersen**. Han var født omkring 1779 og levede som **skrædder** og **husmand** mellem 1831 og 1846 i Stoense by, 1845 som **almisselem**. Han døde som husmand og almisselem 2. januar og blev begravet 8. januar 1846 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Dette par fik følgende 6 børn:

Caroline Pedersen

Hun blev født 14. august 1831 i Stoense sogn, Svendborg Amt, og hun levede mellem 1831 og 1845 hos forældrene i Stoense by.

Peder Jørgen Pedersen

Han blev født (tvilling) 16. juli 1833 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Han døde 1 måned gammel 11. august 1833 i samme sogn.

Mette Marie Pedersen

Hun blev født (tvilling) 16. juli 1833 i Stoense sogn, Svendborg Amt, og hun levede mellem 1833 og 1845 hos forældrene i Stoense by.

dødfødt søn

Han blev født 7. september 1835 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

dødfødt søn

Han blev født 22. september 1836 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Kirsten Pedersen

Hun blev født 1840 i Stoense sogn, Svendborg Amt, og levede mellem 1840 og 1845 hos forældrene i Stoense by og mellem 1850 og 1860 sammen med sin mor hos sin halvbror, Christian Jørgensen i Stoense by, Svendborg Amt.

Fig. 100 - Nordlangeland 1946 med bosteder for Morfars fars (blå) og Morfars mors (rød) slægter - se også fig. 117 og 122, side 162 og 173.

Selv om byen Snøde ligger syd for Stoense, strækker Snøde sogn sig op forbi Stoense sogn og omfatter nordspidsen af Langeland med bl.a. Hov og Lohals.

Ved den grønne pil ligger godset Egeløkke, som er omtalt side 114.

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

5:54 mf mm f

Hans Jørgensen

Han blev født 26. december 1773 i Gudbjerg sogn i Svendborg Amt på Sydøstfyn, 11 km nord for Svendborg, hvor hans far var indsidder og daglejer i landsbyen Ellerup samt var byens tambour (trommeslager).

Han boede hjemme i Ellerup til 1792, hvor han kom i tjeneste på godset Rygård i nabosognet Langå. Året efter flyttede han til bebyggelsen Kogtved i Sankt Jørgens sogn i Svendborg og 1794 til bebyggelsen Holmdrup i nabosognet Skårup, hvor han blev indkaldt til **landsoldat** ved Kronprinsens Regiment, 7. afdeling nr. 90, og var registreret som 62 ³/₄ tommer høj (159 cm). Han flyttede 1798 tilbage til fødelandsbyen Ellerup i Gudbjerg sogn og levede endnu her i 1801 som **tjenestekarl** og **national soldat**, og hvor han blev afskediget som soldat i 1802.

Han flyttede senere - sikkert ved vielsen - til nabosognet Langå, 13 km syd for Nyborg, hvor han levede resten af livet, mellem 1813 og 1819 som **fæstehusmand** på matrikel nr. 41 under Moltkengårds Gods v/Geheimekonferenceråd, stiftamtmand, grev Moltke. Hans Jørgensens navn står således i den såkaldte "Sogneprotokol" omkring 1820 for denne matrikel med beskrivelse af ejendommens størrelse og beliggenhed. Omkring 1840 er for denne matrikel i den såkaldte "Hartkornsekstrakt" hans navn overstreget og erstattet af den nye ejers. Ejendommen var på 52.000 kvadratalen (3,7 tønder land eller 2 hektar) og havde en værdi af godt 2 skæpper hartkorn (normalt for et "hus med jord"). Han er senere beskrevet som **indsidder** mellem 1820 og 1834, og han var endnu 76 år gammel i tjeneste 1855 hos sognepræsten i Langå, mens hans kone levede på **aftægt** et andet sted i sognet. 81 år gammel levede han som **almisselem** 1860. - *se side 92.*

Han døde 92 år gammel som **almisselem** 14. december og blev begravet 21. december 1865 i Langå, Svendborg Amt. (Børn 4:27, s 82, Far 6:108, s 170, Mor 6:109, s 172)

Han blev gift 30. marts 1811 i Langå sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 7. november 1820 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 85 år gammel 2. februar 1906 i Hov sogn, Svendborg Amt.

(Se 4:27, s 82).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Karen Hansdatter

Hun blev født 1. august 1813 i Langå sogn, Svendborg Amt, hvor hun blev konfirmeret 6. april 1834, og hun levede i Langå by mellem 1834 og 1860, hvor hun var i tjeneste i 1834.

Jørgen Hansen

Han blev født 18. marts og hjemmedøbt 20. marts 1815 i Langå sogn, Svendborg Amt, hvor han blev konfirmeret 1831. Han levede i tjeneste i en gård 1834 i Langå by, Svendborg Amt.

Rasmus Hansen

Han blev født 5. maj og døbt 7. maj 1816 i Langå sogn, Svendborg Amt, og han døde 3 ½ måned gammel 17. august og blev begravet 19. august 1816 i samme sogn.

Rasmus Hansen

Han blev født 10. juli 1817 i Langå sogn, Svendborg Amt, hvor han blev konfirmeret 14. april 1833 og levede i tjeneste i en gård 1834.

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 25. august og hjemmedøbt 26. august 1819 i Langå sogn, Svendborg Amt. Hun døde 4 uger gammel 19. september og blev begravet 26. september 1819 i samme sogn.

Frederik Jørgen Hansen

Han blev født 1821 i Langå sogn, Svendborg Amt, og levede måske 1846, hvor han måske var forlover ved sin søsters vielse.

5:55 mf mm m

Mette Rasmusdatter

Hun blev født 30. juni 1782 i Langå sogn i Svendborg Amt på Sydøstfyn, 12 km syd for Nyborg, hvor hendes far var husfæster og hjulmand.

Hun levede selv hele livet i Langå, efter 1834 som **inderste og almisselem** og efter 1840 som **inderste, almisselem og aftægtskone** - se side 63, 67, 92, 108-111 og 151.

Hun døde 80 år gammel 8. oktober og blev begravet 13. oktober 1862 i Langå sogn, Svendborg Amt. (Børn 4:27, s 82, Far 6:110, s 172, Mor 6:111, s 174)

Hun blev gift 30. marts 1811 i Langå sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Mormors fars slægt

5:56 mm ff f

Andreas Carlsson

Han blev født omkring 1782 i Stockholm i Sverige og besøgte som **matros** Skagen i det nordligste Jylland omkring 1811. I øvrigt vides intet om ham ud over, at han blev far til et barn født udenfor ægteskab. (Børn 4:28, s 83)

*Se kort med **Mormors fars slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han fik udenfor ægteskab med efterfølgende ane følgende barn,
som var en af mine 8 tipoldefædre:

Carl Andreassen

Han blev født 31. maj 1812 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han døde 55 ½ år gammel 14. januar 1868 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Se 4:28, s 83).

5:57 mm ff m

Anne Christophersdatter

Hun blev født 8. maj 1791 i Skagen, hvor hendes far var fisker i fiskerlejet Gammel Skagen (også kaldt "Højnen"), og hvor hun blev konfirmeret 15 år gammel 13. april 1806.

*Om hun har været naiv, varmblodig eller letlevende, kan vi ikke afgøre 200 år efter; men hun fik i alt 5 børn, **alle født udenfor ægteskab** og med 5 forskellige fædre, inden hun blev gift 45 år gammel med en lokal fisker og enkemand. En stor del af livet levede hun som tjenestepige i Gammel Skagen eller i Skagen By, men hun var også i tjeneste i Hjørring ved det yngste barns fødsel.*

Hun fik udenfor ægteskab 31. maj 1812 ovennævnte barn med foregående ane.

Hun levede 1819 i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen sogn, Hjørring Amt. Hun fik her udenfor ægteskab med **Lars Vilhelm Petersen**, kaldt **Lars Karlsen**, født i Norge, følgende barn:

Anne Kirstine Larsdatter - Hun blev født 4. august og hjemmedøbt 12. august 1819 i Skagen. Hun levede 1834 som almisselem i Skagen, hvor hun blev konfirmeret 6. april 1834. Hun levede 1842 i Skagen.

Dernæst fik **Anne Christophersdatter** udenfor ægteskab med **Nn Nn** følgende barn:

Christine Nn - Hun blev født 1825 i Skagen og levede 1842 i Skagen.

Herefter fik hun følgende barn udenfor ægteskab med **Christen Christensen Lundholm**, som var gift med Margrethe Jensdatter:

Jens Christian Christensen

Han blev født 1826 i Skagen, Hjørring Amt, og han levede 1834 i Vesterby i Skagen hos sin far og stedmor, Margrethe Jensdatter, og 1842 i Skagen.

Hun levede som tjenestepige 1827 i Skagen og fik her udenfor ægteskab med **Søren Christensen**, Lørslev, Tårs sogn, Hjørring Amt, følgende barn:

Christopher Sørensen - Han blev født 1. december og hjemmedøbt 3. december 1827 i Hjørring. Han blev konfirmeret 3. april 1842 i Skagen og levede mellem 1840 og 1842 i Skagen og som tjenestekarl 1845 i Gammel Skagen, Skagen sogn.

Anne Christophersdatter levede måske 43 år gammel som ugift tjenestepige 1834 i Vesterby, Skagen.

Hun blev herefter gift 9. december 1836 i Skagen med **fisker Niels Christian Christensen Hidsted**, og hun levede 49 år gammel 1840 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 51 år gammel 29. maj og blev begravet 4. juni 1842 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Dødsfaldet blev anmeldt af enkemanden Niels Chr. Hidsted, og da både anmelderen, den afdøde og hendes børn havde nydt understøttelse af Skagen Fattigvæsen, blev afdøde begæret begravet for fattigvæsnets regning.

(Børn 4:28, s 83, Far 6:114, s 174, Mor 6:115, s 175)

5:58 mm fm f

Ole Andersen Godske

Han blev født 14. august 1794 i Tversted sogn, Hjørring Amt, i det nordlige Vendsyssel ud til Tannis Bugt 13 km øst for Hirtshals, hvor hans far var gårdmand i landsbyen Terpet.

Han blev konfirmeret 15 år gammel 1810 i Tversted sogn og levede hele livet i dette sogn, hvor han som ung tjente både i Terpet (indtil 1815) og i de omliggende landsbyer og bebyggelser Øster Tversted (1815-1818), Risager (1818-1821) og Nørre Elkær (1824-1827). Han blev 1. juli 1816 indkaldt til soldat ved Kavalleriet og blev her anført som 65 ½ tommer høj (166 ½ cm). Senere var han 1827 soldat ved 3. jyske regiment og blev slettet af lægdsrullen i 1840. Han var fra omkring 1820 til 1845 **selvejergårdmand** på matrikel nr. 13 i bebyggelsen Risager Stederne, og 1850 i bebyggelsen Nørre Elkær.

Gården, matrikel nr. 13 i Risager, var på ca. 716.000 kvadratalen (52 tønder land eller 28 hektar), arealmæssigt en ret stor gård, som havde en værdi af godt 2 tønder hartkorn. Dette viser, at det har været en meget ufrugtbar ejendom, idet en gennemsnitlig gård af den størrelse ville have haft en værdi på 8-9 tønder hartkorn. Gården havde en marklod v/Uggerby sogneskel, 2 englodder i øst mod Gårdbo Sø, 1 klitlod mod nord ud mod havet, og en tørvelod i Tegnemose.

Han døde 75 ½ år gammel på **aftægt** 25. marts 1870 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Børn 4:29, s 84, Far 6:116, s 176, Mor 6:117, s 178)

Fig. 101 - Udsnit af kort over Risager Stederne i Tversted 1811 (med senere rettelser), hvor Ole Andersen Godskes marklod, matrikel nr. 13, er aftegnet helt vestpå ved sogneskellet. Ved den røde pil ses huset, og hans navn står over den røde streg. (Den forrige ejer, Niels Sørensen Grøn er overstreget).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Han blev gift 1. gang 13. august 1815 i Tversted sogn, Hjørring Amt med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Anne Margrethe Olesdatter

Hun blev født 12. november 1815 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 89 år gammel 26. december 1904 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Se 4:29, s 84).

Derefter fik de følgende 7 børn:

Niels Olesen

Han blev født 14. september og hjemmedøbt 15. september 1818 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han levede mellem 1818 og 1834 i Risager Stederne i Tversted sogn samt mellem 1838 og 1845 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn.

Anders Olesen

Han blev født 14. januar og hjemmedøbt 15. januar 1820 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han levede mellem 1838 og 1840 i landsbyen Vester Tversted, Tversted sogn, og 1868 i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen sogn.

Maren Olesdatter

Hun blev født 24. februar og hjemmedøbt 25. februar 1823 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Hun levede mellem 1823 og 1834 i Risager Stederne i Tversted sogn samt mellem 1838 og 1840 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn.

Johanne Olesdatter

Hun blev født 29. november og hjemmedøbt 30. november 1824 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Hun levede mellem 1824 og 1834 i Risager Stederne i Tversted sogn samt mellem 1838 og 1840 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn.

Lars Olesen

Han blev født og hjemmedøbt 4. oktober 1826 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
Han levede mellem 1826 og 1834 i Risager Stederne i Tversted sogn samt mellem 1838 og 1845 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn. Han var 1850 i krigstjeneste, boende i bebyggelsen Nørre Elkjær i samme sogn.

Hans Christian Olesen

Han blev født 18. december og døbt 26. december 1828 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han døde 1 1/2 år gammel 7. juli 1830 og blev begravet 16. juli 1830 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Christen Olesen

Han blev født 31. juli og døbt 22. august 1830 i Tversted sogn, Hjørring Amt, Han levede 1834 i Risager Stederne i Tversted sogn, mellem 1838 og 1840 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn og 1850 i bebyggelsen Nørre Elkjær i samme sogn.

Han blev gift 2. gang 21. april 1839 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med **Karen Jensdatter**, som var født 1810 i Astrup sogn, Hjørring Amt.

Dette par fik følgende 6 børn:

Birgitte Olesdatter

Hun blev født 9. januar og hjemmedøbt 10. januar 1840 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Hun levede mellem 1840 og 1845 i landsbyen Vester Tversted i Tversted sogn og 1850 i bebyggelsen Nørre Elkjær i samme sogn.

Maren Johanne Olesdatter

Hun blev født 3. maj og hjemmedøbt 4. maj 1842 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Hun levede mellem 1842 og 1845 i landsbyen Vester Tversted i Tversted sogn og 1850 i bebyggelsen Nørre Elkjær i samme sogn.

Jens Peter Olesen

Han blev født og hjemmedøbt 17. juli 1844 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han levede mellem 1844 og 1845 i landsbyen Vester Tversted i Tversted sogn og 1850 i bebyggelsen Nørre Elkjær i samme sogn.

Laurids Olesen

Han blev født 2. december og døbt 25. december 1846 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han døde 1/2 år gammel 22. april og blev begravet 30. april 1847 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Lars Olesen

Han blev født 2. november og døbt 8. december 1850 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Han døde 11 uger gammel 22. januar og blev begravet 28. januar 1851 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

dødfødt dreng

Han blev født 20. august 1852 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

5:59 mm fm m

Birgitte Larsdatter

Hun blev født udenfor ægteskab 31. december 1786 i Tversted sogn, Hjørring Amt, i det nordlige Vendsyssel.

Hun levede 1801 som tjenestepige hos en gårdmand i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn, og hun levede efter sin vielse og til sin død i bebyggelsen Risager Stederne i samme sogn.

Hun døde 52 år gammel 12. oktober og blev begravet 21. oktober 1838 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 4:29, s 84, Far 6:118, s 178, Mor 6:119, s 178)

Hun blev gift 13. august 1815 i Tversted sogn, Hjørring Amt med foregående ane.

Fig. 102 - Tverstedegnen 1945 med bosteder for Mormors fars (blå) og mors (rød) slægter - se også fig. 83, side 85
Kærsgård

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

Mormors mors slægt

5:60 mm mf f

Mads Rød Hansen

Han blev født 15. december 1771 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel ud til Tannis Bugt øst for Hirtshals, hvor hans far var gårdfæster i landsbyen Øster Tversted, og hvor han voksede op og boede hjemme til 1801.

Han blev indkaldt til landsoldat i 1794 ved 3. Jyske Regiment, 8. afdeling, hvor det blev noteret, at han var 62 tommer høj (157 ½ cm).

Han levede herefter mellem 1805 og 1837 som **selvejergårdmand** på matrikel nr. 35 i fødelandsbyen Øster Tversted, og fra 1837 til sin død var han på **aftægt** hos sin søn, Hans Madsen på samme gård.

Gården, som muligvis hed "Østerkær", var på ca. 1.716.000 kvadratalen (124 td land eller 68 hektar, arealmæssigt en ret stor gård, som havde en værdi af godt 2 tønder hartkorn. Dette viser, at det har været en meget ufrugtbar ejendom, idet en gennemsnitlig gård af den størrelse ville have haft en værdi på ca. 20 tønder hartkorn. Gården havde en mark- og klitlod nord for byen. Gården blev 1837 overtaget af sønnen Hans Madsen.

Han døde 79 år gammel som **aftægtsmand** 27. december 1850 og blev begravet 2. januar 1851 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Ved dødsanmeldelsen oplystes til skiftemyndigheden, at han aldeles intet efterlod sig. (Børn 4:30, s 86, Far 6:120, s 178, Mor 6:121, s 179)

Mads Hansen har samme tilnavn "Rød" som sin farfar. Det kan derfor enten være et slægtsnavn eller et øgenavn for hans hårfarve.

Se også kommentarer om navngivning side 154 - 155.

Fig. 103 - Udsnit af kort over Øster Tversted landsby i Tversted 1856, hvor Mads Røds gård, matrikel nr. 35, ses ved den røde pil i nordenden af landsbyen. Nord for huset ses marken med matrikelnummeret over den røde streg.

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Se kort med **Mormors mors slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.

Han blev gift 14. november 1802 i Tversted sogn, Hjørring Amt med efterfølgende ane.

Parrets 4. og sidste barn var en af mine 8 tipoldefædre:

Jens Christian Madsen

Han blev født 26. juli 1818 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 77 ½ år gammel som **aftægtsmand** 12. marts 1896 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Se 4:30, s 86).

Inden fik de følgende 3 børn:

Terkild Madsen

Han blev født 24. januar 1805 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han døde 6 år gammel 23. december 1810 i samme sogn.

Hans Madsen

Han blev født 30. april 1809 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede 1834 hos sine forældre på fødegården i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn.

Han levede mellem 1837 og 1845 som **selvejergårdmand** på samme gård, matrikel nr. 35 i Øster Tversted i Tversted sogn, som han overtog fra sin far.

Cecilie Marie Madsdatter

Hun blev født 7. januar 1814 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun levede 1834 på sin fødegård hos sine forældre i Øster Tversted og mellem 1837 og 1840 på samme gård hos sin bror, idet hun nu var gift med Terkild Nielsen.

5:61 mm mf m

Mette Terkildsdatter

Hun blev født 17. juni 1778 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel 15 km øst for Hirtshals, hvor hun voksede op i landsbyen Øster Tversted.

Hun levede hele livet i denne landsby, hvor hun i 1801 tjente hos sin mor og stedfar i landsbyen Øster Tversted. *Hun var ved sin fars død i 1790 anført som dødelig syg, hvorfor faderens skifte blev udsat, men 13. marts 1791 var hun rask igen.*

Hun døde 59 ½ år gammel 4. december og blev begravet 10. december 1837 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Ved skiftet konstateredes, at boets indtægter var på 866 rigsdaler (RD), medens skifte- og begravelsesomkostningerne beløb sig til 40 RD, således at enkemanden arvede halvdelen (412 ½ RD), de 2 sønner hver en "broderlod" på godt 162 RD og datteren en halv broderlod på godt 82 RD.

(Børn 4:30, s 86, Far 6:122, s 179, Mor 6:123, s 179)

Hun blev gift 14. november 1802 i Tversted sogn, Hjørring Amt med foregående ane.

5:62 mm mm f

Christen Hansen Ruth

Han blev født 23. oktober 1768 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, som er det næst-nordligste i Jylland, 16 km sydvest for Skagen. Her var hans far fisker i bebyggelsen Klitlund.

Han var 1787 tjenestedreng i fiskerlejet Ålbæk i Råbjerg sogn og i 1801 tjenestekarl i bebyggelsen Østerby i nabosognet Skagen, og han levede efter 1806 resten af livet som **fisker** i Skagen i fiskerlejet Gammel Skagen (Højen), hvor han før omkring 1840 boede i et hus i Skagen med matrikel nr. 228, som hans søn Hans Christensen Ruth overtog.

Han døde 78 ½ år gammel som **aftægtsmand** 9. april og blev begravet 15. april 1847 i Skagen sogn, Hjørring Amt. Dødsfaldet blev anmeldt af sønnen Lars Christensen Ruth, og han efterlod intet. (Børn 4:31, s 87, Far 6:124, s 180, Mor 6:125, s 182)

Fig. 104 - Den lille Råbjerg Kirke, hvor Christen Hansen Ruth blev døbt

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Aage Henriksen)

Han blev gift 20. marts 1801 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 5. barn var en af mine 8 tipoldemødre:

Mariane Christensdatter Ruth

Hun blev født 14. april 1814 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 77 år gammel 1. juli 1891 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Se 4:31, s 87).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Hans Christensen Ruth

Han blev født 1804 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Han blev konfirmeret 14 år gammel 29. marts 1818 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han levede 1829 i Gammel Skagen, hvor han blev udlagt som barnefar ved en "uægte" søns fødsel (udenfor ægteskab), og han levede mellem 1845 og 1850 som **fisker** og som selvejer i et hus med matrikel nr. 12 i Gammel Skagen i Skagen sogn, Hjørring Amt. Han døde før 1880 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Maren Christensdatter

Hun blev født omkring 1806 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Hun blev konfirmeret 14 år gammel 1821 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun levede som ugift 1834 i Gammel Skagen, hvor hun **arbejdede for jordemoderen**, og hun levede 83 år gammel i 1890 som ugift **aftægtskone** i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Ingeborg Christensdatter Ruth

Hun blev født og hjemmedøbt 23. august 1809 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Hun blev konfirmeret 14 ½ år gammel 1824 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun levede 1840 hos sine forældre i Skagen og 1845 hos sin bror Lars i Gammel Skagen, Skagen sogn.

Anne Christensdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 11. oktober 1811 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Hun blev konfirmeret 14 ½ år gammel 2. april 1826 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og hun levede 1834 i Gammel Skagen, hvor hun **arbejdede for jordemoderen**.

Lars Christensen Ruth

Han blev født som tvilling 7. juli 1817 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Han blev konfirmeret 29. april 1832 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han levede 1834 i fiskerlejet Gammel Skagen, som faderens **medhjælp ved fiskeri**, og han levede som **fisker** mellem 1840 og 1847 i Gammel Skagen, i 1840 i faderens hus, matrikel nr. 228 (*se ovenfor*).

Jens Christian Christensen Ruth

Han blev født som tvilling 7. juli 1817 i Skagen sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen.

Han blev konfirmeret 29. april 1832 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han levede 1834 i fiskerlejet Gammel Skagen, som faderens **medhjælp ved fiskeri**, og han levede som **fisker** mellem 1840 og 1845 i Gammel Skagen, i 1840 i faderens hus, matrikel nr. 228 (*se ovenfor*). Han levede 1850 i Skagen og mellem 1867 og 1876 som **fisker** i Gammel Skagen, Skagen, samt 1890 samme sted.

Ruths Hotel

*Et af Christen Hansens tipoldebørn - Hans Christensen Ruths sønnesøns søn, **Hans Christian Hansen Ruth** - åbnede i 1904 sammen med sin hustru Emma badepensionatet "Vesterhus" i Gammel Skagen. Pensionatet, der i starten kun var åbent for sommergæster, blev senere hotel under navnet "**Ruths Hotel**", der endnu i dag er et kendt og velrenommeret sted.*

Hans Christian Ruth var i 1904 opsynsmand ved redningsstationen i Gammel Skagen, som han senere blev daglig leder af sideløbende med hoteldriften. Han deltog i 1909 i en stor redningsaktion ud for kysten, hvor det norske skib "Speed" fra Sandefjord forliste. Kun én ombordværende overlevede - nordmanden Johan Olaf Dahler - der blev plejet kærligt af husets datter, Dagmar, og sød romantik opstod... Da Dagmar blot var 16 år, måtte Johan efter kraftige formaninger fra farmand Ruth igen tage på havet; men han lovede at komme tilbage, og i 1912 giftede han sig med Dagmar og fik sin daglige gang på redningsstationen og deltog i arbejdet med Ruths Hotel. I 1917 blev Johan og Dagmar selv hotelejerne, idet de købte nabohotellet, "Strandhotellet", som nu hedder "Ruths Strandhotel".

5:63 mm mm m

Cecilie Christensdatter

Hun blev født 5. november 1775 i Tornby sogn, Hjørring Amt, i det nordvestlige Vendsyssel, 7 km syd for Hirtshals, hvor hun voksede op i landsbyen Nørre Tornby.

Her var hun tjenestepige som 11-12-årig i 1787, men hun flyttede inden 1801 til Skagen, hvor hun blev tjenestepige i bebyggelsen Østerby. Efter sin vielse bosatte hun sig i fiskerlejet Gammel Skagen, hvor hun levede resten af livet, i 1840 på matrikel nr. 228. I 1850 levede hun på **aftægt** hos en søn i Skagen.

Hun døde 86 ½ år gammel som **aftægtskone** 10. juli og blev begravet 15. juli 1862 i Skagen sogn, Hjørring Amt. Ved skiftet oplystes, at hun intet efterlod.

(Børn 4:31, s 87, Far 6:126, s 182, Mor 6:127, s 183)

Hun blev gift 20. marts 1801 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Farfars fars slægt

6:64 ff ff ff

Hans Hansen

Han blev født omkring 1725 og levede mellem 1761 og 1801 i landsbyen Kyse i Vallensved sogn, Sorø Amt, på Sydvestsjælland 7 km vest for Næstved. Mellem 1787 og 1801 boede han som **inderste** og **almisselem** med bistand fra sognet.

Han døde 1. maj 1801 i Vallensved sogn, Sorø Amt. (Børn 5:32, s 88)

*Se kort med **Farfars fars slægt**, fig. 70, side 65.*

Han blev gift før 1761 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Lars Hansen

Han blev født 30. august 1761 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Han døde 62 ½ år gammel 4. februar 1824 i Fodby sogn, Sorø Amt.
(Se 5:32, s 88).

Derefter fik de følgende børn:

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 3. maj 1765 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Hans Hansen

Han blev født 2. februar 1767 i Vallensved sogn, Sorø Amt. Han døde 2 uger gammel 15. februar 1767 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Hans Hansen

Han blev født 10. januar 1768 i Vallensved sogn, Sorø Amt. Han døde 4 uger gammel 7. februar 1768 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Jens Hansen

Han blev født 15. maj 1769 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Karen Hansdatter

Hun blev født 28. juli 1771 i Vallensved sogn, Sorø Amt, og døde samme sted 2 ½ år gammel 17. april 1774.

dødfødt pige - Hun blev født 29. august 1773 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

dødfødt dreng - Han blev født 3. august 1777 i Vallensved sogn, Sorø Amt.

Ole Hansen

Han blev født 6. maj 1779 i Vallensved sogn, Sorø Amt. Han boede i 1787 hos forældrene i landsbyen Kyse i Vallensved sogn.

6:65 ff ff fm

Maren Jensdatter

Hun blev født omkring 1740 og levede mellem 1761 og 1801 i landsbyen Kyse i Vallensved sogn, Sorø Amt. 1787 ernærede hun sig ved **spinderi**, 1801 var hun **almisselem**.

(Børn 5:32, s 88)

Hun blev gift før 1761 med foregående ane.

6:66 ff ff mf Søren Pedersen

Han blev født 6. januar 1740 i Fodby sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 5 km vest for Næstved, hvor hans far var fæstegårdmand under Fodbygård Gods.

Han blev konfirmeret 17 år gammel 1757 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han var i tjeneste, og han levede hele livet i Fodby by, efter sin vielse som **fæstegårdmand**; men han må have mistet gården, da han i 1777 nævnes som **indsidder**, og han fik dette år nedennævnte fæstebrev som **fæstehusmand** under Fodbygård Gods, og han boede her til sin død.

Han døde 61 år gammel 21. januar 1801 i Fodby sogn, Sorø Amt.

(Børn 5:33, s 90, Far 7:132, s 184, Mor 7:133, s 186)

Søren Pedersens **fæstebrev**, som er afbildet nedenfor, er skrevet med såkaldt gotisk håndskrift og lyder således i tidens kancellistil (men tilpasset nyere retskrivning):

"D. 6. januar 1777 (12 skilling). Jeg, Christian Friderich von Plessen til stamhuset Førslev samt Fuglebjerg og Fodby pp. ("efter fuldmagt") gårde og godser, hans kongelige Majestæts Kammerherre, kender og hermed vitterliggør at have sted og fæste, ligesom jeg og hermed stæder og fæster til insidder Søren Pedersen af Fodby det hus i bemeldte Fodby, som Erich Nielsen forhen beboede, men formedelst alderdom og skrøbelighed ej længere kunne forestå, hvilket hus, der består af fag med tilliggende have og hvad dertil ellers med rette henhører, bemeldte Søren Pedersen må nyde, bruge, og sin livstid i fæste beholde på de conditioner, at han såsom også betaler husets årlige afgift, som efter jordebogen er 3 mark 2 skilling, og landgilde i penge 4 rigsdaler. Den halve til hvert års Påske og den anden halve til hvert års Michelsdag. Førslev den 29. marti 1777 - (se også faderens fæstebrev side 184 - 185).

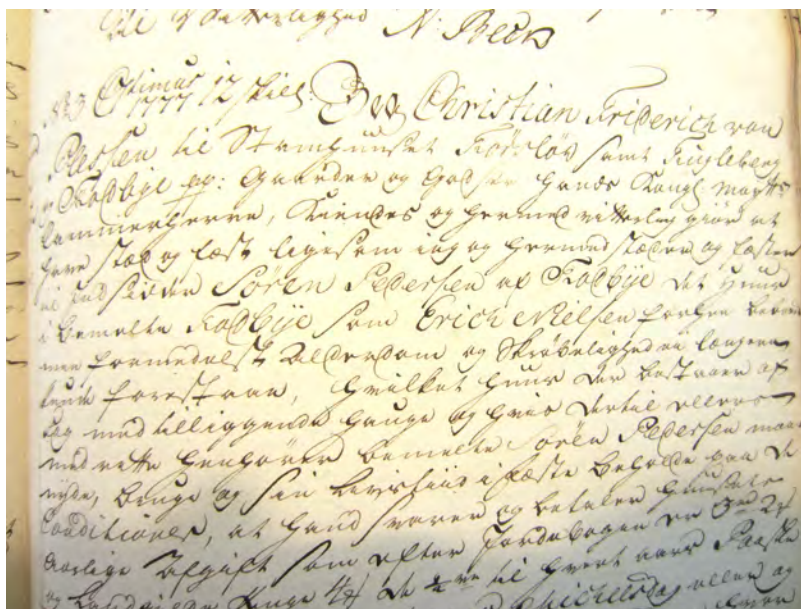

Fig. 105 - Uddrag af Søren Pedersens fæstebrev

(Kilde: Fodbygård Gods, fæsteprotokol, 1749-1849, folie 269, Rigsarkivet)

Han blev gift 1. gang 3. februar 1765 i Karrebæk sogn, Sorø Amt med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Ingeborg Sørensdatte

Hun blev født 14. december 1766 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Hun døde 41 år gammel 13. oktober 1807 i Fodby sogn, Sorø Amt.

(Se 5:33, s 90).

Derefter fik de følgende barn:

Ole Sørensen

Han blev født omkring 1777 i Fodby sogn, Sorø Amt, og han levede 1787 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han blev gift 2. gang 4. oktober 1789 i Fodby sogn, Sorø Amt, med **Anne Nielsdatte**.

Dette par fik følgende børn:

Peder Sørensen - Han blev født (tvilling) og døde 12. marts 1790 i Fodby sogn.

Niels Sørensen - Han blev født (tvilling) og døde 12. marts 1790 i Fodby sogn.

Kirsten Sørensdatte - Hun blev født og hjemmedøbt 10. oktober 1792 i Fodby sogn, Sorø Amt, og hun døde 4 ½ år gammel 23. marts 1797 i samme sogn.

6:67 ff ff mm

Kirsten Olufsdatte

Hun blev født 4. december 1740 i Karrebæk sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 9 km sydvest for Næstved, hvor hendes far var husmand

Hun blev konfirmeret 1758 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og hun levede efter sin vielse resten af livet i nabosognet Fodby i Sorø Amt. Hun døde 48 ½ år gammel 26. juli 1789 i Fodby sogn, Sorø Amt. (Børn 5:33, s 90, Far 7:134, s 187, Mor 7:135, s 187)

Hun blev gift 3. februar 1765 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

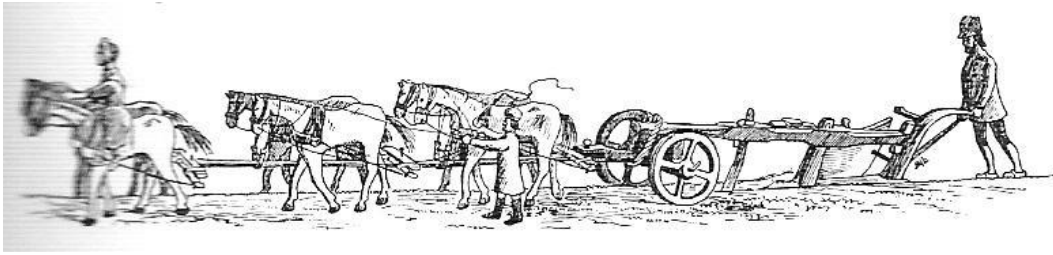
Fællesskabstidens pløjning i 1700-tallet

"Når pløjetiden var inde, frembød landsbymarkerne et mærkeligt billede med de mange plumpe hjulplove, som var i gang samtidig. Trukket af flere spand heste kæmpede disse fortidsuhyrer sig frem over agrene, for mindst 4 heste måtte der til, men som oftest 6-8, således at der foruden plovmanden behøvedes flere personer til at køre spandene.

Store krav til bæsternes trækraft kunne der jo ikke stilles med det foder, de fik. Særlig på Sjælland var hestene udslidte og små, af størrelse som gedebukke, så mængden måtte bøde på deres ringhed.

Fra kl. 7 morgen til middag og igen fra kl. 3 til 7 orkede dette opbud ikke at pløje mere end 5-7 skæpper land, alt efter vejrets og jordens beskaffenhed. Det er underligt, at man netop på Sjælland, hvor hestene var uslest, tog den tungeste og sværeste plov i brug.

Som et optog fra middelalderen kæmpede hjulplovene sig af sted, men trods den lange hesterække slæbtes ploven ofte fladere end jordens beskaffenhed gjorde det nødvendigt - blot for at kunne holdes i bevægelse. Overfyldt som markerne var med kampesten, træørdder, sumphuller og vandsteder blev arbejdet trøls, og tit risikerede bonden at sætte bæsterne til i pløret.

Fig. 116 - Tegning af hjulplov på grundlag af et gammelt træskærerarbejde

(Kilde: Aksel Lassen og Ole Krarup Pedersen, *Slægtens spor*, Gyldendal, 1963)

Trods det anselige apparat, man bragte i scene, formåede den klodsede plov mangan gang ikke at fremskaffe større fure end den, svinetrynerne kunne oprøde. Bonden pløjede ikke dybt, og han ville ikke pløje dybt. Han havde stadig i tanken, at når brakmarken skulle give føde for hans sultne kvæg, gjaldt det om ikke at fare for hårdt frem, men at værne græsrødderne. Af samme årsag undlod han ofte helt at pløje gødningen ned, men lod den ligge på brakjorden og tabe sin kraft.

Man skiftede årligt mellem rug, byg og græs på den enkelte mark, men "trevangsbrugets" jerntag udpinte jorden forfærdeligt.

I de gamle vange, hvor bønder slægt efter slægt havde bakset med plovene, havde overfladen efterhånden lagt sig på en særlig måde, idet bonden bestræbte sig på at udvide renden mod sine naboers agre ved at kaste furerne sammen mod agerens midte, hvorved han mente at kunne skaffe afløb for overfladevandet. Her forregnede han sig ofte, da agrene ved anlæggelsen mere var rettet efter kompasset end efter vaterpasset. Man havde lagt agrene efter verdenshjørnerne og ikke brudt sig om, hvad vej jorden havde fald. Derfor løb vandet sammen i småsøer på de lave steder uden at kunne komme væk, da grøfter var umulige at anlægge under fællesskabet (se også side 133-136). Vandet måtte blive, hvor det var, og fordampe i sommerheden".

(Ørn Eir, Fodby sogn, Sorø Amt)

6:68 ff fm ff

Peder Hansen

Han blev født 29. november 1733 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 11 km vest for Næstved, hvor han voksede op i landsbyen Spjellerup, men ved sin vielse i 1752 boede i landsbyen Menstrup i samme sogn.

Han levede efter sin vielse som **gårdmand** i landsbyen Menstrup, men var i 1787 **indsidder** og **i tjeneste** i samme landsby.

Han døde 58 ½ år gammel som **indsidder** 20. juni 1792 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 5:34, s 90, Far 7:136, s 187, Mor 7:137, s 188)

Han blev gift 1. gang 17. december 1752 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Hans Pedersen

Han blev født 7. oktober 1753 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 58 ½ år gammel som **gårdmand** 12. maj 1812 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Se 5:34, s 90).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Jochum Pedersen

Han blev født 3. oktober 1756 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Cecilie Pedersdatter

Hun blev født 29. marts 1761 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han blev gift 2. gang 8. november 1778 i Marvede sogn, Sorø Amt, med **Birthe Andersdatter**.

Hun blev født 1757 og døde 40 år gammel 1797 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Dette par fik følgende 4 børn:

Anders Pedersen

Han blev født 18. juli 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede her i 1787.

Kirsten Pedersdatter

Hun blev født 26. august 1781 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede her i 1787.

Niels Pedersen

Han blev født 24. juli 1785 i Marvede sogn, Sorø Amt og døde ½ år gammel 26. februar 1786 i samme sogn.

Maren Pedersdatter

Hun blev født 25. februar 1787 i Marvede sogn, Sorø Amt, og levede her i 1801, hvor hun var i tjeneste.

6:69 ff fm fm

Kirsten Madsdatter

Hun blev født 1726 i Marvede sogn i Sorø Amt og blev konfirmeret 1739 i Marvede sogn, Sorø Amt, men hun levede ved sin vielse 1752 i landsbyen Spjellerup i samme sogn.

Hun døde måske 42 år gammel 3. oktober 1768 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 5:34, s 90)

Hun blev gift 17. december 1752 i Marvede sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

Næstved-egnens landskab og topografi

Landskabet her er som det øvrige Sjælland resultatet af gletschernes og smeltevandsstrømmenes formende virke i sidste istid. Det har i området, hvor Farfars fars slægt boede vest for Næstved, skabt en højtliggende, jævnt bakket moræneflade, overvejende af leret morænejord og dermed ret frugtbar.

Ved landsbyen Menstrup, hvor Farfars farmors slægt boede, ligger dog en markant plateaubakke (bakke med en flad top) - Menstrup Bjerg på 46 m. Bakken består af lagdelt ler, der må tydes som bundaflejring afsat i en issø, dvs. en sø begrænset af isvægge. Disse lagdelte aflejringer er uforstyrret afsat oven i landskabet, da isen smeltede bort.

*Morænefladen, som strækker sig helt ud til Storebælt, afgrænses mod nordøst af en tydelig **tunneldal**, hvori Suså nu har sit løb frem til udløbet ved Næstved og Karrebæksminde. Dalen fremtræder med en tunneldals typiske stejle skrænter og aflange såkaldte "langsøer" - Tystrup-Bavelse-søerne. Disse er en følge af undergrundslagenes forskellige modstandskraft overfor smeltevandet, idet de sandede partier i dalen blev kraftigt eroderet, mens det fede ler kunne yde større modstand og derfor nu afgrænser søerne i længderetningen (se også side 138).*

6:70 ff fm mf

Lars Jensen Baad

Han blev født 28. februar 1720 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 11 km vest for Næstved, hvor hans far var fæstegårdmand i landsbyen Spjellerup.

Efter sin vielse levede han mellem 1759 og 1780 som **fæstegårdmand** i landsbyen Menstrup i samme sogn, idet han 22. september 1759 fik fæstebrev under Holsteinsborg Gods. Det er muligt, at han har mistet noget af denne gård og er blevet husmand, idet han nævnes som "forrige fæster", da hans svigersøn Hans Pedersens får fæstebrev som **fæstehusmand** fra 8. marts 1780. I 1787 var Lars Baad **indsidder og almisselem**.

Han døde 73 år gammel 3. februar 1793 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 5:35, s 91, Far 7:140, s 189, Mor 7:141, s 190)

Han blev gift 1. december 1743 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Mette Larsdatter

Hun blev født 5. februar 1758 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Hun døde 74 år gammel som **aftægtskone** 6. januar 1832 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Se 5:35, s 91).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Jørgen Larsen

Han blev født 28. maj 1752 i Marvede sogn og døde 3 måneder gammel 6. september 1752 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Carl Larsen

Han blev født 4. april 1756 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Maren Larsdatter

Hun blev født 1760 i Marvede sogn, Sorø Amt, og hun døde 2 år gammel 11. juli 1762 i Marvede sogn, Sorø Amt.

6:71 ff fm mm

Else Larsdatter

Hun blev født 2. februar 1721 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Menstrup, og hun levede også efter sin vielse i denne landsby, bl.a. ved en folketælling i 1771.

Hun døde omkring 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 5:35, s 91, Far 7:142, s 190, Mor 7:143, s 191)

Hun blev gift 1. december 1743 i Marvede sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

De forrige 2 familier - ff fm's bedsteforældre - levede i landsbyen Menstrup i Marvede sogn i det meste af 1700-tallet, helt frem til tiden for de store jordreformer med afslutningen på landsbyens fællesskabsdrift. Faktisk blev gårdene i Menstrup flyttet ud af landsbyen i 1791, samme år Peder Hansen døde og 2 år før Lars Jensen Baad døde. Lad os da se lidt nærmere på denne fællesskabsperiode.

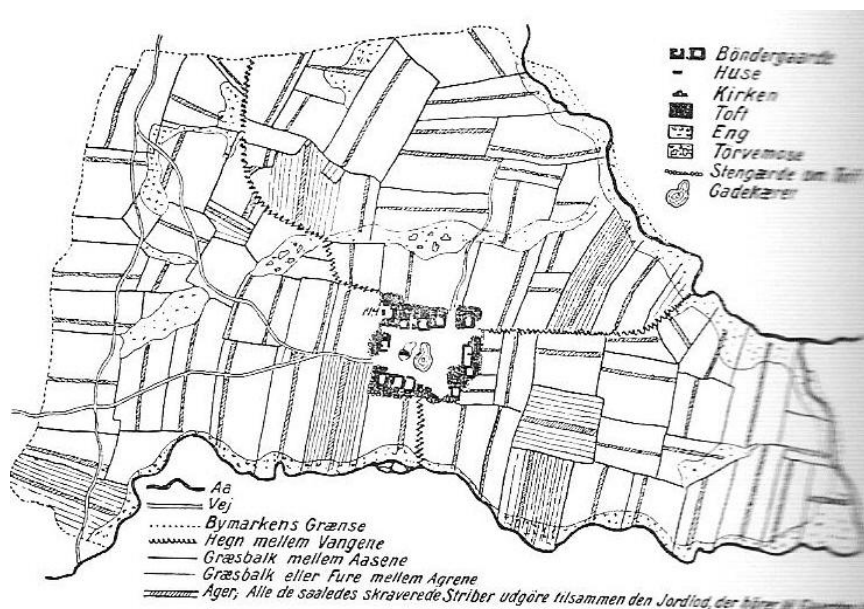
Landsbyfællesskabet

Frem til slutningen af 1700-tallet havde landsbyen den såkaldte "fællesskabsdrift", hvor man havde forsøgt at skabe ens vilkår for alle i landsbyen ved, at de enkelte marker ("vange") med ensartede jordbunds- og lysforhold var opdelt i en række strimler

jord ("agre") - én for hver gård i byen. Alle gårdene lå tæt sammen, og man var fælles om græsning på overdrevene og brændehugst i skovene. Bønderne vogtede derfor nidkært over, at ingen initiativrige bønder bosatte sig på de udyrkede områder, hvilket adskillige retssager på tingene vidner om.

Ordningen medførte, at den enkelte bonde havde sin jord spredt på mange forskellige steder - ofte over 60 agre, som det ses på kortet nedenfor - og der kunne være urimelig langt til de jorder, der lå længst væk. Så i lighedens navn var skabt et meget ineffektivt landbrug.

Fig. 107 - En landsby fra fællesskabets tid. Hver gård havde sine agre spredt til alle sider i snevis af parceller. Alle de smalle, skraverede felter i vangene betegner de agre, der tilhører en bestemt gård i byen. De bølgede streger viser skel mellem de 3 marker rugmarken, bymarken og fælleden.

(Kilde: Aksel Lassen og Ole Krarup Pedersen, *Slægtens spor*, Gyldendal, 1963)

I slutningen af 1700-tallet kom så de store landboreformer, der kom til at afslutte mange årtiers dyb landbrugskrise, især på Sjælland. Landsbyens gårde "udskiftedes" - dvs. at jorden opdelttes på en ny måde, så jorden samledes om den enkelte gård - både dyrkede marker, enge mm. En stor del af gårdene flyttedes derfor væk fra landsbyen, ud ved den jord, ejeren skulle dyrke, hvorved det gamle landsbyfællesskab blev brudt op. I nogle landsbyer blev gårdene dog liggende samlet i landsbyen, så markerne lå stråleformet ud herfra ("stjerneskitte").

Tofter, marker og overdrev i 16-1700-tallet

"Landsbyernes tilliggende bestod af 3 områder - **tofterne**, **bymarken** og **overdrevet**.

Hver gård havde sin **toft**, som ikke medregnedes i fællesjorden. Her var kålgården og vænget, det sidste forbeholdt kalvene og moderfår med lam, som der skulle holdes øje med.

Egentlige haver var sjældne, for bondens energi og kræfter blev ikke ødslet på blomster og klippede buksbom.

Uden om byen lå **bymarken**, oftest spredt, hvor jorden var bedst og lettest at dyrke. Den deltes i 3 typer marker - den første med byg, den anden med rug, havre og ærter og den tredje i fælled. At den tredje "lå i fælled" betød, at den "hvilede" sig som græsmark, der benyttedes af kreaturerne og derved samtidig fik nogen naturgødning, altså et

yderst primitivt sædskifte. De faste marker sikredes mod dyrene ved hegn eller risgærder, der fjernedes, når høsten var i hus - man "opgav ævred". Hver af markerne var opdelt i et antal **vange**, hver med et antal **agre** - en for hver gård i landsbyen.

Der forekom ikke egentlige markveje til den enkelte ager. Den sindrige opdeling af jorderne mellem de enkelte bønder fordrede derfor, at alle mand rykkede ud til pløjning, såning og høst på samme tid. Når arbejdet var færdigt, trak alle sig tilbage i flok og følge, så ingen unødigt skulle ødelægge tilsæede jordstykker eller overkøre nypløjede agre. Denne arbejdsordning opretholdtes takket være landsbyfællesskabets disciplin, men selv den bedste disciplin formåede ikke at hindre, at godsejerens **hoverikrav** lagde sig på tværs på de bedste arbejdsdage, idet markerne på hovedgårdene havde første prioritet. Og når høsten stod parat til hjemkørsel, gik det ikke an, selv om himlen truede med regn, at begynde indbjergningen, før tiendetælleren havde været der. (Tiende var 10 % skat af indtægten - høsten - med 1/3 til henholdsvis kongen, præsten og kirkens vedligeholdelse).

Bymændenes arbejdsfællesskab var også en nødvendig forudsætning for anvendelse af den tunge hjulplov. Der skulle 6-8 heste til at trække det monstrum, der nok i jernalderen kunne betegnes som et fremskridt, men nu var en forbandelse, og selv store gårde havde næppe mere end 4-5 heste.

Uden for bymarken lå overdrevet og tabte sig i stejle bakkedrag og i mosers pytter og pilekrat, hvor gøg og nattergal afløste hinanden i mol og dur til glæde for byhyrden, om han da ellers havde sans for og tid til fuglesang. Selv med hunde til hjælp kunne det være et enerverende arbejde at holde skik på ungkreaturer, brægende får og gamle reserveheste, som kun ville det, de havde sat sig i hovedet".

(Ørn Eir, Føvling sogn, Skanderborg Amt)

Byfællesskab og fællesdrift

"Disse forhold havde udviklet et stærkt fælleskab hos landsbyens beboere. Hver by havde sine vider (love) og vedtægter, der var vedtaget på bystævnet og derfor var lov for landsbyen. Misligholdelser eller forsømmelser straffedes med bøder, der betaltes i øl og brændevin. De i øvrigt strenge livsvilkår har næppe formået at udrydde den bekendte sjællandske trang til muntert samvær og selskabelighed, når anledning blev givet.

Levevilkårene for bønderne var temmelig ringe, så det ofte kneb at opfylde forpligtelserne overfor herskabet. Udover hoveripligten var der jo betydelige fæsteafgifter, som de ofte var i restance med, så de kunne risikere at blive sat fra gården. Når dette oftest ikke skete, var det, fordi herskabet havde brug for arbejdskraften. Selv om en ny fæster blev sat ind, var der jo ingen sikkerhed for, at han var bedre. Man så ofte, at godset måtte finde sig i mangeårige restancer og desuden hjælpe med så- og fødekorn efter misvækstår.

Alt i alt var fæsterne dog ikke udsat for den nød, som indsidderne kunne føle, fordi godset havde brug for arbejdskraften. Men det gamle landsbysamfund havde en masse fattige, som var ude af stand til at forsørge sig selv. Folk det var gået skævt for i en yngre alder, syge, svagelige og vanføre. Alle var henvist til privat godgørenhed eller betleri.

Endnu en byrde havde landsbysamfundet - værnepligten. Godsejeren skulle stille et bestemt antal soldater fra godset, og udvælgelsen skete af godsejeren eller hans befuldmægtigede, og det er den almindelige opfattelse, at det var de mest genstridige, der måtte "springe soldat". Dette er selvfølgelig muligt. Meget tyder på, at godset i

egen interesse så sin fordel i at lade de mest arbejdsduelige blive fri, da man jo var interesseret i at beholde den stabile arbejdskraft hjemme på godset.

Så det er temmelig indlysende, at det blev de mest middelmådige samt enkelte urolige gemytter, der blev henvist til militæret.

Det er sagt om den tids mennesker, at de overfor "herskabet" og de store var krybende og underdanige, men ellers kunne være snu, dovne og meget andet. Måske, hvordan skulle de vel ellers blive - de har vel ikke været engle, men det er menneskene jo i øvrigt ikke blevet siden. De har haft deres styrke i fællesskabet".

(Ørn Eir, Skellebjerg sogn, Holbæk Amt)

Farfars mors slægt

6:72 ff mf ff

Rasmus Nn

(Børn 5:36, s 92)

*Se kort med **Farfars mors slægt**, fig. 70 og 86, side 65 og 96.*

Han blev gift før 1758 med efterfølgende ane.

Parrets måske eneste barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Henrik Rasmussen

Han blev født omkring 1758 i Jystrup sogn, Sorø Amt.

Han døde omkring 50 år gammel som **fattiglem** 10. januar 1808 i Særløse sogn, Roskilde Amt. (Se 5:36, s 92).

6:73 ff mf fm

Christiane Henrichsdatter

Hun blev født 1739 og levede mellem 1776 og 1801 i Jystrup sogn i Sorø Amt på Midsjælland, 9 km nordøst for Ringsted - i 1776 i landsbyen Valsøllille, i 1787 i selve Jystrup by og 1801 på Slettebjerggård.

(Børn 5:36, s 92)

Gift 1. gang før 1758 med foregående ane.

Gift 2. gang med **Nn Nn**.

Gift 3. gang før 1773 med **Rasmus Andersen**.

Husmand. Født 1748. Levede 1787 i Jystrup by og 1801 på Slettebjerggård.

Dette par fik følgende 3 børn:

Daniel Rasmussen

Han blev født 1773 i Jystrup sogn, Sorø Amt, og han levede 1787 i Jystrup sogn, Sorø Amt.

Marie Christine Rasmusdatter

Hun blev født 29. september 1776 i Jystrup sogn, Sorø Amt, og hun levede 1787 i Jystrup sogn, Sorø Amt.

Maren Rasmusdatter

Hun blev født 21. november 1779 i Jystrup sogn, Sorø Amt, og hun levede 1787 i Jystrup sogn, Sorø Amt.

6:74 ff mf mf

Frederik Hansen

Han blev født omkring 1737; *men der er ingen eksakte oplysninger, da der ingen kirkebog er i Osted før 1800*. Han levede efter 1770 som **gårdmand** i landsbyen Mannerup i Osted sogn, Roskilde Amt på Midtsjælland, 17 km nordøst for Ringsted og 11 km sydvest for Roskilde, måske på nedennævnte gård, som han selv senere havde i fæste. Han levede 1801 som **indsidder** i samme landsby.

Han døde 85 år gammel **på aftægt** 14. juli og blev begravet 25. juli 1822 i Osted sogn, Roskilde Amt. (Børn 5:37, s 93)

Han blev gift før 1765 med efterfølgende ane.

Parrets 1. eller 2. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Frederiksdatter

Hun blev født omkring 1765, måske i Osted sogn, Roskilde Amt.

Hun døde 30 år gammel 25. januar 1795 i Særløse sogn, Roskilde Amt. (Se 5:37, s 93).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Anne Marie Frederiksdatter

Hun blev født 1765, måske i Osted sogn, Roskilde Amt, og hun levede 1787 og 1788 i tjeneste i Jystrup Mølle i Jystrup sogn, Sorø Amt, hvor hun 1788 var gudmor ved en søstersøns dåb.

Rasmus Frederiksen

Han blev født 1770 i Osted sogn, Roskilde Amt, og voksede op i landsbyen Mannerup, hvor han boede 1787.

Han levede mellem 1801 og omkring 1820 som **fæstegårdmand** under Staden Københavns Gods på matrikel nr. 2 i Mannerup by, Osted sogn, Roskilde Amt. *Denne gård var på godt 1,6 mio kvadratalen (115 tønder land eller 63 hektar), altså en temmelig stor gård af areal; men den havde kun en værdi af godt 6 tønder hartkorn med 3 skæpper skov, så jorden har ikke været meget frugtbar. (En gennemsnitsjord var på 6 tønder land pr. tønne hartkorn).*

Cecilie Marie Frederiksdatter

Hun blev født 1773 i Osted sogn, Roskilde Amt, og hun voksede op i landsbyen Mannerup, hvor hun boede mellem 1787 og 1792, hvor hun sidstnævnte år var fadder ved en søstersøns dåb.

Anders Frederiksen

Han blev født 1775 i Osted sogn, Roskilde Amt, og han voksede op i landsbyen Mannerup, hvor han boede 1787.

6:75 ff mf mm

Cecilie Pedersdatter

Hun blev født omkring 1739 og levede efter 1770 i landsbyen Mannerup i Osted sogn.

Hun døde 78 år gammel 30. maj og blev begravet 4. juni 1817 i Osted sogn, Roskilde Amt. (Børn 5:37, s 93)

Hun blev gift før 1765 med foregående ane.

Midtsjællands landskab og topografi

Eggen mellem Ringsted og Roskilde, hvor min farfars morfars familie levede, består af en stor moræneflade af aflejringer fra sidste istid. Selv om gletscherranden under afsmeltningen trak sig tilbage, var selve gletscheren dog stadig "levende" og aflejrede fortsat sten, grus, sand og ler langs randen. Derfor er en normal moræneflade forholdsvis jævnt bakket, eventuelt lidt kuperet, hvor der har været nye kuldefremstød i en periode.

En del af dette område har en lidt anden karakter med mange ret høje, fladtoppedede bakker - plateaubakker - et såkaldt **dødis-landskab**. Her har store ispartier ligget uden mere at have forbindelse med den "levende" gletscher. Ligesom snebunkers indhold af gadesnavs langs en fortovs kant til sidst synker ned og bliver liggende som uregelmæssige dynger, når den sidste sne er borte, således er også dødisens morænemateriale efterladt som enkeltbakker oven på den ellers ret jævne moræneflade. En del af disse dødisklumper har haft issøer på toppen, og heri er det medbragte materiale langsomt sunket til bunds, så det ligger lagdelt med sand nederst og ler øverst - og er afsat i uændret form ved isens bortsmeltning.

Faktisk er Sjællands højeste punkt - Gyldenløves Høj, 126 m - såvel som det vest for liggende Højbjerg, 118 m - sådanne bundaflejringer i tidligere issøer.

Gennem området går en øst-vestgående tidligere **tunneldal** - se også side 132 - med karakteristiske langsøer - Haraldsted Sø og Gyrstinge Sø. Den vestlige del af denne tunneldal markerer sig tydeligt i landskabet med stejle dalvægge, medens den østlige del i afsmeltningstiden er blevet opfyldt af sedimenter. Her kan den tidligere tunneldals - eller smeltevandsflods - forløb følges, fordi smeltevandsstrømmens hastighed i perioder har været for ringe til at opretholde transport af det tungeste materiale, sten og grus, således at dette er aflejret som banker på bunden af floddalen. Da denne stadig har været afgrænset af isvæggene, er der opbygget langstrakte høje banker, som snor sig gennem landskabet - de såkaldte **åse** - her Køge ås med over 20 km forløb.

Området, der stadig er temmelig skovrigt, har været skovdækket langt op i tiden, hvorfor bebyggelsen i oldtiden har været spredt. Således er der kun få landsbyer med de såkaldte "oldnavne" - navne med endelserne -um, -inge og -løse fra begyndelsen af vor tidsregning (Særløse), og der er kun i områdets udkant få navne med endelserne -sted og -lev fra yngre jernalder, år 400 - 600 e.K., f.eks. Osted, Haraldsted og Allerslev - i modsætning til eggen omkring Ringsted, der har været et af periodens magtcentre.

Derimod vrimler eggen med landsbyer fra vikingetiden, år 700 - 1000 - nemlig de såkaldte torper med navne, hvor den oprindelige endelse -torp senere er ændret til -rup, -drup, -trup og -strup, f.eks. Jystrup, Mannerup og Tolstrup - i alt over 20 landsbyer, der ligger med kun 1- 2 km afstand inden for en radius på 10 km.

Disse landsbyer er skabt ved at rydde skov og krat for at give plads til den betydelige befolkningstilvækst, som skete i denne periode. Herom vidner også en del landsbynavne med endelsen -ved og -tved ("skov") samt -rød ("rydning"), f.eks. Ortved, Bregentved og Gammelrød - se også kortet fig. 86, side 96.

(Kilde: Trap Danmark, Sorø Amt, G.E.C.Gads Forlag, 1954 samt Aage Houken, Håndbog i danske stednavne, Rosenkilde og Bagger, 1956)

6:78 ff mm mf

Iver Nielsen Hersted

Han blev født 19. marts 1732 i Vor Frue sogn i København.

Han blev student på Frederiksberg i 1750, derefter cand.theol. og 1755 udnævnt til skoleholder i landsbyen Karrebækstorp i Karrebæk sogn på Sydvestsjælland, 10 km sydvest for Næstved. Han levede her 24 år som **sogndegn og skoleholder**, selv om han allerede 24. august 1762 fik et løfte fra biskop Harboe om et bedre kald. Først i 1779 fik han degnekaldet i Boeslunde på Vestsjælland, 9 km øst for Korsør, hvor han aflagde ed 11. marts 1780 og boede resten af livet.

Han døde 62 ½ år gammel 29. juli 1794 i Boeslunde sogn, Sorø Amt.

Ved skiftet modtog enken indboet - der nævntes intet om penge i arven, og af arvinger nævnes en søn Andreas, en datter Larsine, gift med købmand Høyd i Næstved og den umyndige datter Birgitte Kirstine.

(Børn 5:39, s 94, Far 7:156, s 192, Mor 7:157, s 192)

Han blev gift 5. november 1756 i Fodby sogn, Sorø Amt med efterfølgende ane.

Parrets 5. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Birgitte Kirstine Iversdatter Hersted

Hun blev født 6. december 1767 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Hun døde 60 år gammel 7. september 1827 i Ting Jellinge sogn, Sorø Amt.

(Se 5:39, s 94).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Niels Iversen Hersted

Han blev født 13. november 1757 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og han døde måske før 1794, da han ikke nævnes i faderens skifte.

Lars Hersted

Han blev født 2. juli 1759 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og han døde ¾ år gammel 20. april 1760 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Cathrine Iversdatter Hersted

Hun blev født 19. marts 1761 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og hun levede 1787 i Boeslunde sogn, Sorø Amt, men døde måske før 1794, og i 1801 i Korsør, gift med Hans Larsen Bagge.

Larsine Hersted

Hun blev født 4. april 1762 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Hun levede mellem 1794 og 1816 i Næstved, Præstø Amt, således 1801 i Købmagergade 217, hvor hun var gift med købmand Høyd, og i 1816 som enke i stor fattigdom. *Hendes 2 døtre blev indsat som arvinger til Larsines søster Birgitte Kirstine i dennes testamente.*

Andreas Iversen Hersted

Han blev født 29. juli 1770 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og han levede 1794 i Korsør og i 1795 som skoleholder i Fuglebjerg. Derefter levede han mellem 1801 og 1840 som skolelærer, kirkesanger og skoleholder i landsbyen Haldagermagle i Krummerup sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, midt mellem Korsør og Næstved. Han døde efter 1840.

Jonas Hersted

Han blev født 3. maj 1772 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, og han døde 3 uger gammel 24. maj 1772 i samme sogn.

Fig. 108 - Boeslunde Kirke, hvor Iver Nielsen Hersted var degn.

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Ole Hansen)

*Iver Nielsen Hersted var sognedegn og skoleholder, og han er et eksempel på, at man ikke var sikret et præsteembede, fordi man var cand. theol. Når han betegnes som **sognedegn**, er det udtryk for, at han var fast tilknyttet sognets hovedkirke og underviste i sognets landsbyskole. Hvor befolkningen levede mere spredt, så der ikke kunne samles fulde klasser, uden at børnene havde meget langt til skolen, måtte der ansættes degne, som underviste på skift rundt på gårdene - de blev kaldt **omgangsdegne** eller **løbedegne**.*

Degn og skoleholder

Degneembedet er meget gammelt, og degnen var præstens hjælper, men degneembedets skolelærerfunktion blev efterhånden delvis erstattet af skoleholderembedet - se også afsnittet om degne side 194 - 195. Titlen lever videre i vor tids "kordegn".

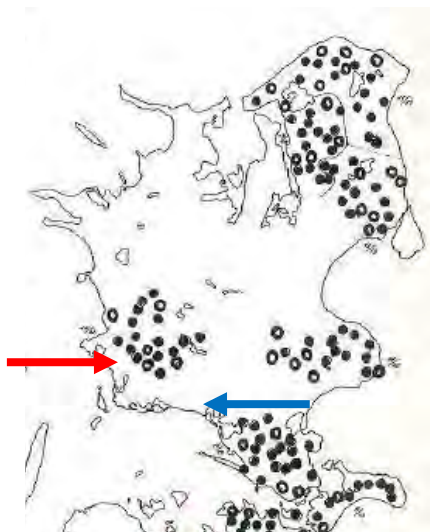
Skoleholderembedet blev etableret i forbindelse med skolevæsenets udvikling i den første halvdel af 1700-tallet, fordi degnene ikke kunne overkomme den stigende undervisningsbyrde. Der blev lagt mindre vægt på en akademisk uddannelse - som degnene havde - men at det skulle være en "gudfrygtig og skikkelig karl, som er duelig til at informere børn og unge, kan skrive temmelig godt (men ikke nødvendigvis regne så meget) og lære børnene ordene, som står i deres katekismus". Disse forventninger var beskedne, men realistiske, og klart lavere end den akademiske degn fandt tilfredsstillende. Det blev således den opvakte bondekarl, der i længden gik af med sejren, og det at han selv var bondefødt og ligestillet med bønderne, fik stor betydning for den langsomt fremvoksende respekt for skolen - selv om det tog generationer at overbevise bønderne om, at deres børn skulle have bedre uddannelse end dem selv.

(Kilde: *Dagligliv i Danmark*, red. Axel Steensberg, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København 1971)

Iver Nielsen Hersted var altså sognedegn og skoleholder i henholdsvis Karrebæktorp ved Næstved og Boeslunde mellem Korsør og Slagelse, og han har undervist i landsbyskolerne i de 2 byer, der dog tilsyneladende ikke har haft de dengang næsten 60 år gamle "rytterskoler".

Rytterdistrikter og rytterskoler

Da Christian 5. blev konge i 1670, brugtes stadig hvervede tropper til at forsvare landet, og de var en stor økonomisk belastning for Staten. Den nye konge begyndte derfor at oprette en stående rytterhær, der skulle forsynes på kronens godser. Under indtryk af Den store Nordiske Krig 1700 - 1720 mente hans søn, Frederik 4., at rytterhæren måtte gøres mere effektiv, og han mageskiftede en del af kronens gods, således at det 1715 - 1718 blev samlet i 12 rytterdistrikter, som var strategisk placeret i forhold til landets forsvar, set i lyset af svenskekrigene.

Fig. 109 - Rytterskolernes placering på Sjælland.

Udfyldt cirkel - bygningen eksisterer endnu. Karrebækstorp (blå) og Boeslunde (rød) er markerede, men der har tilsyneladende ikke været rytterskoler her.

(Kilde: www.thorshøj.dk)

Kongen besluttede samtidig, at der i hvert rytterdistrikt skulle oprettes 20 skoler til undervisning af almuens børn - "**rytterskolerne**". (Se kortet ovenfor over skolernes placering på Sjælland).

Rytterskolerne lå oftest tæt ved kirken, da præsten skulle holde opsyn med skolegangen.

Hovedparten af skolebygningerne eksisterer fortsat, omend få i deres oprindelige skikkelse og næppe til skolebrug. Det kan dog nævnes, at f.eks. skolen i Brøndbyvester fungerede som skole helt op til 2. verdenskrig. Mange skoler har nogenlunde bevaret det oprindelige, charmerende udseende, men mange er også ombygget til ukendelighed. Alle skoler var bygget efter samme model - 112 m² grundmuret hus med tegltag, indeholdende en lejlighed til læreren med stue, sovekammer, køkken og spisekammer, en skolestue med 2 lange borde og bænke samt en lille stald til en ko og et par får.

Der var undervisningspligt fra børnene var 5 år, og til de blev konfirmeret. Den daglige undervisningstid var 7 - 11 og 14 - 18 om sommeren samt 8 - 12 og 14 - 16 i vinterhalvåret. Forældrene kunne dog beholde børnene hjemme den halve dag, hvis de havde brug for deres hjælp.

I oplysningstiden i slutningen af 1700-tallet udvidedes fagene nogle steder (bl.a. på de fremskridtsvenlige Rewentlow'ers godser) fra religion, dansk og regning til også at omfatte naturvidenskab, historie, filosofi, mekaniske og matematiske færdigheder, sang, musik og idræt. Skoleordningen blev ved nogle reformer udbredt til hele landet, og bl.a. reformen i 1814 stillede krav om oprettelse af så mange skoler, at børnene højst havde

¼ mil (knap 2 km) til skole, ligesom lærernes bolig- og lønforhold blev forbedrede. Der blev krævet ansættelse af "duelige lærere".

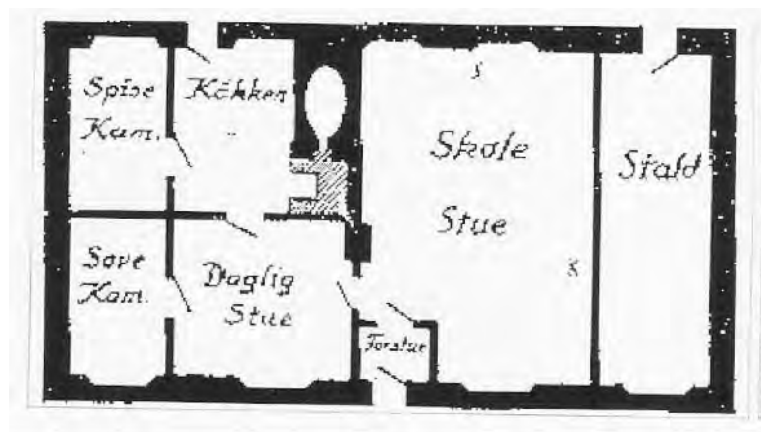
Ønsket om at give børnene en bedre undervisning ledte til oprettelse af de første seminarier - Tønder i 1788 og Blaagaard i 1790.

(Kilde: Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen, Find din slægt og gør den levende, Forlaget Bonderosen, 2003)

Fig. 110 - Rytterskolen i Hvidovre

(Kilde: www.kulturarv.dk)

Fig. 111 - Rytterskolernes grundplan

(Kilde: www.thorshøj.dk)

6:79 ff mm mm

Abelone Larsdatter Weile

Hun blev født 26. marts 1727 i Fodby sogn, Sorø Amt, på Sydvestsjælland 5 km vest for Næstved, hvor hendes far var sognedegn, og hvor hun blev konfirmeret 16 år gammel i 1743.

Efter sin vielse levede hun i Karrebæktope Skole i Karrebæk sogn, Sorø Amt, 10 km sydvest for Næstved, inden hun i 1779 flyttede med sin mand til Boeslunde. Efter hendes mands død flyttede hun til Fuglebjerg på Vestsjælland, 18 km øst for Boeslunde og 27 km øst for Korsør, hvor hun opholdt sig hos sin søn, skoleholder Andreas Hersted.

Hun døde 68 ½ år gammel 6. december og blev begravet 11. december 1795 i Fuglebjerg sogn, Sorø Amt. (Børn 5:39, s 94, Far 7:158, s 192, Mor 7:159, s 194)

Hun blev gift 5. november 1756 i Fodby sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

Farmors fars slægt

6:80 fm ff ff

Peder Hansen

Han blev født 18. december 1735 i Lumby sogn på Midtfyn, 4 km nord for Odense, hvor hans far levede i landsbyen Anderup.

Han fik han 28. august 1778 fæstebrev som **fæstegårdmand** under Odense Gråbrødre Hospitals Gods i Fangel by, 10 km sydvest for Odense.

Han overtog fæstet efter sin svigerfar Simon Olesen, der *”formedelst sin Alderdom og medfølgende skrøbeligheder havde afstaaet den halve Part af gården til hans Søn Niels Simonsen, der igjen tillige med Faderen har overladt deres Fæsterettighed til bemeldte Peder Hansen, imod at han tager Niels Simonsens Søster Maren Simonsdatter til ægte og giver begge hendes gamle Forældre efter oprettet Contract tilskreven Aarlig Afgift af Gaarden”* (citater fra fæstebrevet). Gården havde en værdi af 9 tønder hartkorn, en pænt stor gård.

Han levede i 1787 i Fangel Torp i Fangel sogn og døde 58 år gammel 27. december 1793 i Fangel sogn, Odense Amt. (Børn 5:40, s 97)

Se kort med **Farmors fars slægt**, fig. 88, side 100.

Han blev gift 1. gang 27. november 1778 i Fangel med **Maren Simonsdatter**, som var søster til hans 2. hustru.

Hun var født 3. juni 1753 i Fangel og døde 30 år gammel omkring 29. september 1783 i Fangel sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende barn:

Maren Pedersdatter

Hun blev født 9. september 1779 i Fangel sogn, og hun døde 2 uger gammel 23. september 1779 i Fangel sogn, Odense Amt.

Han blev gift 2. gang 21. november 1783 i Fangel sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane, som var søster til hans 1. hustru.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Hans Pedersen

Han blev født 3. september 1784 i Fangel sogn, Odense Amt.

Han døde 71 år gammel på **aftægt** 29. september 1855 i Årslev sogn, Svendborg Amt. (Se 5:40, s 97).

Derefter fik de følgende barn:

Marie Pedersdatter

Hun blev født 5. august og døbt 12. august 1787 i Fangel sogn, Odense Amt, og hun levede 1801 i samme sogn.

6:81 fm ff fm

Johanne Simonsdatter

Hun blev født 24. marts 1751 i Fangel sogn i Odense Amt på Midtfyn, hvor hun blev konfirmeret 1767, og hun levede hele livet i dette sogn.

Hun døde 58 ½ år gammel 25. november 1809 i Fangel sogn, Odense Amt.

(Børn 5:40, s 97, Far 7:162, s 195, Mor 7:163, s 196)

Hun blev gift 1. gang 21. november 1783 i Fangel sogn, Odense Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 2. maj 1794 i Fangel sogn, Odense Amt, med **Niels Jensen**.

Født 1766. Gårdejer i Fangel. Han døde 60 år gammel 19. juli 1826 i Fangel, Odense Amt.

6:82 fm ff mf

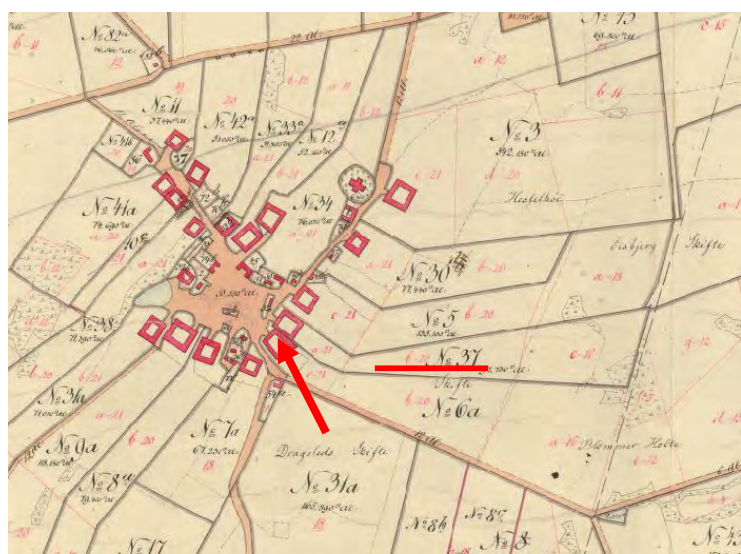
Niels Simonsen - bror til forannævnte søstre Maren og Johanne Simonsdatter, der begge blev gift med ane nr. 80

Han blev født 11. juni 1744 i Fangel sogn i Odense Amt på Midtfyn, 10 km sydvest for Odense, hvor han blev konfirmeret i 1761.

Han levede hele livet i dette sogn og ernærede sig som **fæstegårdmand og brandfoged**.

*Han fik således fæstebrev 7. juli 1774 som **fæstegårdmand** på en halv gård i Fangel, under Odense Gråbrødre Hospitals Gods. Han havde overtaget denne halvpert i gården fra sin far, Simon Olesen, og halvpertens værdi var på godt 9 tønder hartkorn, altså en pænt stor gård.*

Han afstod som ovenfor nævnt i 1778 sin og faderens halvparter til sin svoger, Peder Hansen, idet han i stedet 3. februar 1779 fik fæstebrev på en gård i Langå by under Muckadell gods/ Brobygaard Gods. Denne gård var ligeledes på godt 9 tønder hartkorn med et areal på 1.480.000 kvadratalen (106 tønder land eller 58 hektar) og var således en stor gård. Gården havde matrikel nr. 37 og lå ved landsbygaden østligt i byen, og den ses på kortet fra 1857 med markerne gående mod øst fra gården. I 1801 havde han kun hjælp til gården af sine halvvoxsne børn og 1 tjenestepige. I 1834 havde hans søn ansat 5 tjenestefolk (se efterfølgende under sønnen Christen Nielsen).

Fig. 112 - Udsnit af kort over Fangel landsby i 1857, hvor Niels Simonsens tidligere gård - nu hans søn Christen Nielsens - matrikel nr. 37, ses ved den røde pil østligt i landsbyen. Øst for gården ses et markestykke med notering Nr. 37 over den røde streg

(Kilde: Historiske kort på nettet)

*Han betalte 250 rigsdaler i indskud for at få gården i fæste, og det var en betingelse, at han ægtede datteren, **Anne Andersdatter**, af den tidligere fæster Anders Andersen, som derefter med sin kone skulle bo på aftægt på gården. Denne aftægt i resten af deres levetid bestod af årligt 3 tønder byg eller malt (til ølbrygning, red.), 1 tønne boghvedegryn, 1 skæppe havregryn, 1 fedesvin, 3 fede gæs samt 3 får på foder eller græsning og 12 læs tørv (brændsel, red.).*

Han døde 80 år gammel 8. september og blev begravet 15. september 1824 i Fangel sogn, Odense Amt. (Børn 5:41, s 98, Far 7:164, s 197, Mor 7:165, s 197)

Ved skiftet efter hans første hustru i 1786 blev der givet arveparter til de 3 sønner på 71 rigsdaler til hver.

Ved skiftet efter hans tredje hustru i 1810 ses gården at være blevet mere værdifuld, idet den samlede arv udgør 2000 rigsdaler (RD). Heraf arvede han selv som enkemand halvdelen, mens hans 3 sønner med denne hustru arvede hver en "broderlod" på 250 RD og de 2 døtre hver ½ broderlod på 125 RD. Af hans egen arvelod gav han endvidere en gave til børnene på 150 RD til hver søn og 125 RD til hver datter.

Han blev gift 1. gang 6. november 1778 i Fangel sogn, Odense Amt, med **Anne Andersdatter**. Født 1748. Død 15. februar 1786 i Fangel.

Dette par fik følgende 3 børn:

Niels Nielsen

Han blev født 24. juni 1779 i Fangel sogn, Odense Amt, og han levede her i 1801 og som **gårdmand** i 1834 og 1840, og han døde 61 ½ år gammel som **boelsmand** 28. februar og blev begravet 9. marts 1841 i Fangel, Odense Amt.

Peder Nielsen

Han blev født 24. april 1782 i Fangel sogn, Odense Amt, og han levede her i 1801 og som **tjenestekarl** hos sin bror Niels i 1834 og 1840, og han døde 70 ½ år gammel som **ungkarl** 28. oktober og blev begravet 6. november 1852 i Fangel.

Rasmus Nielsen

Han blev født 30. juli og døbt 7. august 1785 i Fangel sogn, Odense Amt, og han levede her i 1801 og som **husmand** og **væver** i 1834 og 1850. Han døde 72 ½ år gammel 23. marts og blev begravet 3. april 1858 i Fangel, Odense Amt.

Han blev gift 2. gang 7. juli 1786 i Dalum sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets eneste barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Nielsdatter

Hun blev født 23. marts 1787 i Fangel sogn, Odense Amt.

Hun døde 69 ½ år gammel som **aftægtskone** 1. september 1856 i Årslev sogn, Svendborg Amt. (Se 5:41, s 98).

Han blev gift 3. gang 29. juni 1787 i Dalum sogn, Odense Amt, med **Johanne Pedersdatter**. Født 1762. Død 47 ½ år gammel 7. april 1810 i Fangel sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 5 børn:

Christen Nielsen

Han blev født 27. maj og døbt 1. juni 1788 i Fangel sogn, Odense Amt. Han overtog 2. februar 1825 sin fars fæstegård i Fangel by under Muckadell gods og levede her som **gårdmand** mellem 1834 og 1850, hvor han med sin hustru Maren Christensdatter fik 6 børn. I 1834 havde de på gården 2 tjenestekarle, 1 tjenestedreng og 2 tjenestepiger).

Anders Nielsen

Han blev født 23. februar og døbt 27. februar 1791 i Fangel sogn, Odense Amt, og han døde 1 år gammel 1792 i Fangel sogn, Odense Amt.

Anders Nielsen - Han blev født 4. maj og døbt 9. maj 1793 i Fangel sogn, Odense Amt, og han levede her i 1801, men ikke i 1834.

Karen Nielsdatter - Hun blev født 1796 i Fangel sogn, Odense Amt, og hun levede her i 1801 samt i 1834 og 1840, gift med gårdmand Jørgen Jensen.

Else Marie Nielsdatter

Hun blev født 1799 i Fangel sogn, Odense Amt, og hun levede her i 1801, og blev 16. oktober 1829 gift med gårdmand Rasmus Pedersen fra nabosognet Bellinge, hvorefter de flyttede til nabosognet Brændekilde.

6:83 fm ff mm

Karen Jensdatter

Hun blev født 20. marts 1763 i Dalum sogn i Odense Amt på Midtfyn, 3 km syd for Odense, hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Hjallesø (i dag en af Odenses forstæder).

Hun voksede op i Hjallesø og blev konfirmeret 15 år gammel 1779 i Dalum. Efter sin vielse levede hun resten af livet i næst-nabosognet Fangel.

Hun døde 24 år gammel 4. april 1787 i Fangel - 2 uger efter sit barns fødsel.

Ved hendes skifte blev der afsat 100 RD i arv til den nyfødte datter samt 68 RD i bohave (1 sengested med sengetøj, 1 egekiste, en vogn samt en ko) og desuden lovning på et anstændigt bryllup, når hun til sin tid skulle giftes.

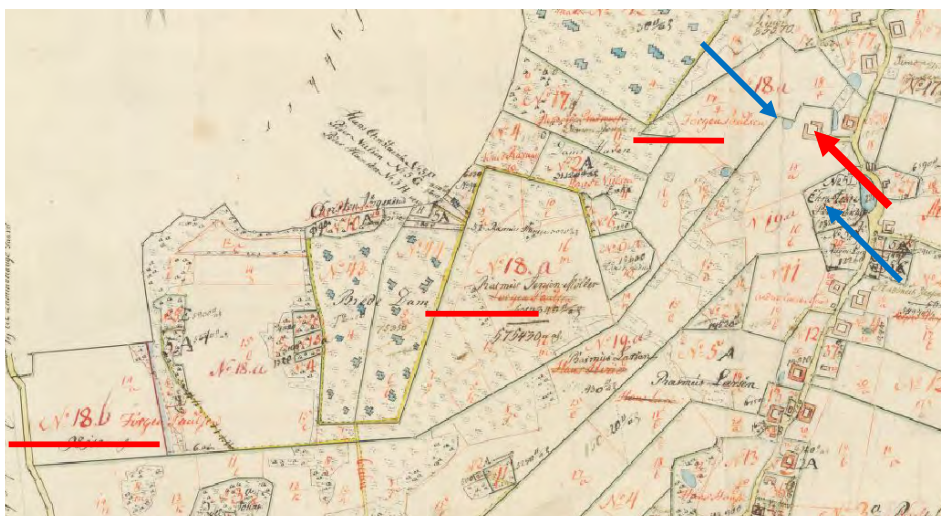
(Børn 5:41, s 98, Far 7:166, s 198, Mor 7:167, s 199)

Hun blev gift 7. juli 1786 i Dalum, Odense, Odense med foregående ane.

6:84 fm fm ff

Jørgen Poulsen

Han blev måske født 27. oktober 1737 i Ringe sogn på Sydfyn, 18 km syd for Odense, og han levede hele livet i dette sogn som **fæstegårdmand** i landsbyen Sødinge.

Fig. 113 - Udsnit af kort over Sødinge landsby i Ringe 1810, hvor Jørgen Poulsens gård, matrikel nr. 18, ses ved den røde pil nordvest i landsbyen. Vest for gården ses 2 markstykker 18 a samt 18 b med hans navn over den røde streg (det ene navn dog rettet til ny fæsters). Ved de blå pile ses dels landsbyens gadekær, dels et vandhul lige ved gården - det må formodes, at det har været i et af disse, at Jørgen Poulsens yngste søn Rasmus druknede, 2 år gammel (se nedenfor).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

På ovenstående kort fra 1810 ses gården ved marken matr. 18 a, hvorpå Jørgen Poulsens navn er skrevet med rødt, ligesom på den vestligere beliggende matr. 18 b. Dog er på den ene del af 18 a er det røde navn overstreget og den ny fæsters navn skrevet med sort - Rasmus Jensen Møller - sikkert rettet ved Jørgens død i 1819.

Jørgen Poulsens fæstegård var ejet af Lammehave Gods v/overkrigskommisær Tommerup, og den havde **Matrikel nr. 18** i Sødinge landsby - se kortet ovenfor. Gårdens jordareal var 674.340 kvadratalen (49 tønder land eller 27 hektar), hvis værdi var 6 tønder hartkorn - en pæn, gennemsnitlig gård. Den lå i den nordvestlige del af byen med tilgrænsende gårdsplads og have og stødte op til et par hovedlodder tæt ved. Desuden havde han i landsbyens omegn andele sammen med andre gårde med ret til at til at skære tørv og til græsning, dels i Brudedammen øst for byen, dels i Gludemosen syd for byen og dels i en tørvelod, kaldt Vængelonget.

Han døde 82 år gammel som **fæstegårdmand** 16. september og blev begravet 20. september 1819 i Ringe.

(Børn 5:42, s 98, Far 7:168, s 200, Mor 7:169, s 200)

Der blev afholdt **skifte** 18. september 1819, hvor der blev foretaget en registrering og vurdering af hele boet. Dette giver et meget godt indblik i, hvordan en sådan større fæstegård var udstyret:

Der er ca. 160 forskellige poster noteret med deres placering i "Dagligstue - øverste stue - spisekammer - kælder - loft - huggehus - gården - haven og marken".

De største værdier i indboet var pengesedler (100 RD), en jernkakkellovn med kakler (10 Rigsdaler), et stueur (3 RD), 1 bryggerkedel (6 RD), 2 sengesteder med omhæng (alkover - 7 RD), af sengetøj 3 overdyner, 5 underdyner, 9 hovedpuder, 6 lagner (i alt 15 RD), 2 borde, bænke og 5 gamle stole (2 RD), Jørgen Poulsens gangtøj (1 klædeskjole, 3 par bukser, 11 kofter og trøjer, hat, strømper og sko - i alt 12 RD). Desuden mange poster uden større enkeltværdi som diverse mælke- og bryggerudstyr, et par gryder, en pande o.a. køkkengrej samt diverse redskaber (harver, spader, grebe, økser og slibesten) samt "noget skramleri". Besætningen bestod af 5 køer, 2 kvier og 2 kalve (54 RD), 2 grise og en so (14 RD), 21 gæs (7 RD) og 10 får og lam (15 RD) - men ingen heste og ingen vogne! I alt var boets formue 330 Rigsdaler.

Jørgen Poulsen blev gift 1. gang 22. maj 1767 i Ringe sogn, Svendborg Amt med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Peder Jørgensen

Han blev født 24. januar 1773 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Han døde 73 ½ år gammel som **aftægtsmand** og **almisselem** 5. oktober 1846 i Ringe. (Se 5:42, s 98).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Birthe Jørgensdatter

Hun blev født 9. juni 1767 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun døde 3 år gammel 9. august 1770 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Poul Jørgensen

Han blev født 5. oktober 1769 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han døde 9 år gammel 13. december 1778 i Ringe.

Jacob Jørgensen

Han blev født 1. december 1771 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han døde 4 uger gammel 5. januar 1772 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Peder Jacob Jørgensen

Han blev født 27. august 1775 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han døde 1 ½ år gammel 29. januar 1777 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Niels Jørgensen

Han blev født 19. maj 1777 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede mellem 1777 og 1785 i landsbyen Sødunge i Ringe sogn. Han døde 10 år gammel 9. april 1787 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Poul Jørgensen

Han blev født 31. oktober 1779 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede mellem 1779 og 1801 i landsbyen Sødunge i Ringe sogn, hvor han i 1801 bestyrede avlsdriften for sin far. Han levede 40 år gammel i tjeneste 1819 på Lammehave Gods i Ringe sogn og 1834 som husmand i landsbyen Rynkeby i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Jacob Jørgensen

Han blev født 4. juli 1784 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede mellem 1784 og 1797 i landsbyen Sødunge i Ringe sogn. Han var 1819 indkaldt som soldat ved kongens regiment i København.

Jørgen Poulsen blev gift 2. gang 6. maj 1785 i Ryslinge sogn, Svendborg Amt med **Louise Sophie Rasmusdatter**, der ved vielsen tjente på godset Tøjstrup. Hun var født i 1761.

Dette par fik følgende 7 børn:

dødfødt pige

Hun blev født 2. februar og begravet 5. februar 1786 i Ringe sogn, Svendborg A.

Sara Marie Jørgensdatter

Hun blev født 9. september 1787 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun levede mellem 1787 og 1801 i landsbyen Sødunge i dette sogn.

Hun levede 32 år gammel og ugift i 1819 i tjeneste som mejerske på Lammehave Gods i Ringe sogn samt mellem 1821 og 1834 i samme landsby, idet hun blev gift 12. november 1821 i Ringe med gårdmand Rasmus Jensen.

Anne Jørgensdatter

Hun blev født 1. januar 1790 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun levede mellem 1790 og 1801 i landsbyen Sødunge i dette sogn.

Hun levede mellem 1813 og 1834 i samme landsby, idet hun blev gift 2. oktober 1813 i Ringe med enkemand og gårdmand Poul Johansen.

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 23. marts og døbt 28. marts 1792 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun levede mellem 1792 og 1801 i landsbyen Sødunge i dette sogn.

Hun levede mellem 1819 og 1834 i samme landsby, idet hun blev gift 27. februar 1819 med tømmermand Johan Christopher Henrichsen.

Rasmus Jørgensen

Han blev født 1. januar og døbt 4. januar 1795 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Han voksede op i landsbyen Sødunge i samme sogn, hvor han døde 3 ½ år gammel 20. juli og blev begravet 22. juli 1798.

Birthe Jørgensdatter

Hun blev født 17. juli og døbt 23. juli 1797 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hun voksede op i landsbyen Sødunge i samme sogn, hvor hun døde 2 år gammel 22. august og blev begravet 25. august 1799.

Rasmus Jørgensen

Han blev født 12. februar og døbt 14. februar 1802 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Han voksede op i landsbyen Sødunge i samme sogn, hvor han døde 2 år gammel efter at være druknet i et gadekær ud for fødegården 8. januar og blev begravet 15. januar 1804.

Hovedparten af de mange gårdmænd i slægten i 1700-tallet har utvivlsomt været fæstebønder under et gods. Vi ved det sjældent sikkert, for betegnelsen gårdmand kunne både dække over en fæstebonde og en selvejer; men **Jørgen Poulsen** er nævnt som fæstegårdmand.

Fæstebønder, stavnsbånd og vornedskab

Fra middelalderen og frem måtte flere og flere bønder omkring adelens godser opgive at leve af deres gård. De kunne ikke klare sig i konkurrencen med stordriften på godserne og de fordele, som stordriften gav bl.a. i afsætning af produkterne. De måtte derfor sælge deres jord til de rige adelige godsejere, som var skattefri til gengæld for deres krigstjeneste. I stedet lejede - **fæstede** - bønderne gården af godsejeren og kunne da fortsat bo på gården og dyrke jorden. For at få gården i fæste betalte han en "**indfæstning**", og desuden skulle han årligt betale en lejeafgift - "**landgilde**". Godsejeren havde behov for, at jorden blev dyrket, så fæstesystemet løste dette problem.

Der var imidlertid til tider større eller mindre vanskeligheder med at få alle fæstegårde besat med duelige bønder. Hvis en gård var blevet misrøgtet, kunne fæsteren sættes ud, og en ny fæster slap da undertiden for at betale indfæstning (se eksempler på fæstebreve på side 129 og 184 - 185).

I 1300-tallet indførtes **vornedskabet** på den sjællandske øgruppe for at sikre arbejdskraften i landbruget, simpelthen ved at forbyde bønderne at fraflytte det gods, hvor de var født, og forpligtede dem til at tage fæste på dette gods. Til gengæld ydede godsejeren i princippet beskyttelse mod krig og overfald samt støtte ved misvækst. Vorned betyder oprindelig "værnet". Vornedskabet ophævedes i 1702.

I hele landet indførtes **stavnsbåndet** i 1733 - igen for at sikre arbejdskraften og for at sikre soldater til den nationale hær, som godsejerne skulle stille med - disse blev udskrevet blandt bønderkarlene. Stavnsbåndet betød, at karlene ikke måtte flytte fra fødegodset uden godsejerens tilladelse, før de var 36 år (senere udvidet til 40 år). Stavnsbåndet blev ophævet i 1788.

(Kilde: Jørgen Green, Slægtsforskerens ABC, Forlaget Grifo, 2005).

"At være fæstebonde var ikke slaveri, som man prøver at gøre det til. Bønderne måtte betale leje - landgilde - af deres gård, som man betaler af en lejlighed i dag, det var ikke urimeligt. De kunne endda have gården i arvefæste - det kan man ved lov ikke med en lejlighed, så datidens bønder sad sikrere i det. Lejen betaltes med korn og arbejde. At livet var strengt er en anden sag, der var også landbrugskriser den gang, og når bønderne i dag klager, er vi vanemæssigt skeptiske. Hvor meget hold var der i ældre klager? Herremændene var kun interesseret i, at jorden blev passet, ellers blev der ingen landgilde til dem. Bønderne havde givet sig ind under herremændene for at opnå en hel række goder.

Pligtkørsel var en statsafgift, stavnsbåndet var militært og ikke ønsket af herren. Vornedskabet havde baggrund i flugten fra land til by, gårdene stod tomme og jorden skulle dyrkes. Det var en truende situation ikke blot for herremanden, men også for landet. At man prøvede at redde sagen ved at tvinge bonden til at blive ved jorden, var vel ikke strengere lov end fagforeningsregler, der forbyder en mand at arbejde udenfor sit fag. I dag har maskinerne i første omgang klaret det, men når ingen er til at passe maskinerne, hvad så? Fæstebønder har i almindelighed ikke følt sig indespærrede - endnu i dag flytter man nødtigt, og udensogns personer blev visse steder betragtet med skepsis. Eckersbergs billede af Frederik 6., der hyldes ved Frihedsstøtten efter

stavnsbåndets opløsning, har meget få bønder med, for de fleste ville blive ved det gamle.

Når bønder blev behandlet dårligt, var det ofte af lakajer og tjenere. Herremændene var udrundet af bondestanden og interesserede i jordens dyrkning. Først i 1700-tallet kom tyske godsejere og handelsfolk til, som aldrig blev fortrolige med dansk tankegang og sind, de teede sig ofte dårligt. Også i dag er det de nye godsejere, der sætter skilte op og spærrer skov og strand, det er psykologisk lige til. Ofte var bønder fattige dengang, men landet var jævnlige fattigt. Tit så man fæsteafgiften eftergivet - en tanke vore kreditforeninger vanskeligere accepterer. Sandheden var et sted midt i".

(Ørn Eir, Frydendal sogn, Holbæk Amt)

Hoveri

Hoveriet var det pligtarbejde, som bønderne ydede til hovedgårdens drift og var en del af afgiften for brugen af jord og bolig. Man skelnede mellem "spanddage", hvor der skulle stilles med vogn, heste og mandskab - og "gangdage", som indebar fremmøde af en voksen person.

Hoverikravene har sikkert været ret ensartede på den tids godser og et hoverireglement fra 1773 giver en fornemmelse af arbejdets omfang. Heri bestemtes, at hver gård på 4 tdr. hartkorn og derover årligt skulle forrette 17 spanddage og 32 gangdage på godset, og desuden havde hver af godsets bønder et "hovmål" af hovedgårdens agerjord, som han skulle pløje, harve, tilså og høste, og inden pløjningen skulle han læsse gødning, køre den ud og sprede den på jorden. Et andet omfattende arbejde udover antal spand- og gangdage var deltagelse i høhøsten - i alt et engareal på en 4-5 tdr. land pr. gård.

Fra en kontrakt får man et indtryk af, hvilke arbejder spand- og gangdagene er gået til. Gangdagene således bl.a. en karl til rensning af korn, skovning af brænde og bygnings-tømmer, reparationer på ladegården, rensning af vandløb og rensning og gravning af grøfter, fåreklipling, reparationer af veje og broer, hugning af ris - og med et spand heste kørsel af korn, kørsel ved rensningen af vandløb og reparation af veje, kørsel af sten fra markerne og af fødevarer til købstæderne. Disse forpligtelser gjaldt til 1846, hvor al naturalhoveri afløstes af en fast afgift - hvert år værdien af 2 tønder hvede, 2 tdr. rug, 2 tdr. byg og 3 tdr. havre, desuden 1 dag årligt kørsel med 1 vogn forspændt med 2 heste.

Stavnsbåndets årsager

"Man kan spørge, hvorfor godsejerne så stærkt ønskede at få deres bønder bundet til "stavnen" (jf. hjemstavnen), og hvorledes de begrundede disse ønsker.

De hævdede, at de på grund af den megen afvandring fra landbruget ikke kunne få deres gårde besat. Det var landbrugets hele eksistens, der stod på spil, og landbruget var så afgjort det vigtigste erhverv, så regeringen kunne ikke sidde godsejernes ønsker overhørigt.

Den dybereliggende årsag til vanskeligheden med at få bøndergårde besat må søges i de vanskelige forhold, som det danske landbrug på denne tid var inde i, samt at krig og pest havde skabt mange ødegårde. Landbrugsprodukternes pris var sunket meget stærkt og dermed priserne på jord. I dag ville vi sige, at landbruget var inde i en krisetid. Og dengang som nu greb regeringen ind for at støtte det betrængte erhverv.

Indførelsen af stavnsbåndet i 1733 og det norske kornmonopol i 1735 var sådanne kriseforanstaltninger.

Men kriser varer ikke evigt - gjorde det ikke dengang og gør det forhåbentlig heller ikke nu. Kort efter stavnsbåndets indførelse begyndte en betydelig fremgang. Priser på korn og andre landbrugsprodukter steg, og jordens værdi steg hurtigt.

Resultatet blev derfor, at grundene til stavnsbåndets indførelse næppe længere var til stede. Reelt forsvandt årsagerne til, at det var vanskeligt at få besat ødegårdene. I hele Skanderborg Amt var der kun tale om 2 ødegårde. Det var godsejeren på Hastrup, der havde 2 gårde, han ingen fæster kunne få til. Han så meget mørkt på forholdene. Det er næppe tilfældigt, at han var den eneste godsejer i amtet med ødegårde. Han var en af dem, der fordrede de strengeste forholdsregler mod bondeungdommen, og det var ham, der beskyldtes for at have mishandlet en karl. Selv under stavnsbåndet bar mangel på forståelse af menneskers ret og rettigheder straffen i sig selv”.

(Ørn Eir, Gangsted sogn, Skanderborg Amt)

6:85 fm fm fm

Sara Jacobsdatter

Hun blev født omkring 1741 og døde 44 år gammel 20. februar 1785 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Vi ved kun fra skiftet (dødsanmeldelsen), at hun hed Jacobsdatter, og hendes far har derfor heddet Jacob. I kirkebogen nævnes hun kun som ”Jørgen Poulsens kone” og ”Sara af Ringe”; i skiftet anføres, at hun var gift med gårdmand Jørgen Poulsen.

(Børn 5:42, s 98, Far 7:170, s 201, Mor 7:171, s 201)

Gift 22. maj 1767 i Ringe sogn, Svendborg Amt med foregående ane.

6:86 fm fm mf

Henrich Hansen

Han blev måske født 23. februar 1721 i Ringe sogn i Svendborg Amt på Sydfyn, hvor hans forældre boede i bebyggelsen Brangstrup.

Han levede mellem sin vielse i 1756 og 1781 som **husmand** i landsbyen Boltinge i Ringe sogn. Mellem 1787 og 1803 levede han her som **inderste** og **almisselem**.

Han døde 87 år gammel 18. maj og blev begravet 22. maj 1808 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

(Børn 5:43, s 101, Far 7:172, s 201, Mor 7:173, s 202)

En inderste boede til leje i sin egen lille lejlighed på en gård - i modsætning til en indsidder, der kun boede i et lejet værelse - se også side 63.

Han blev gift 1. juni 1756 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 8. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Karen Henrichsdatter

Hun blev født 4. oktober 1772 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 72 år gammel som **almisselem** 26. oktober 1844 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (Se 5:43, s 101).

Desuden fik de følgende 9 børn:

Hans Henrichsen

Han blev født 1. august 1756 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn. Han døde 13 år gammel 4. juni 1769 i samme sogn.

Lars Henrichsen

Han blev født 20. august 1758 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede 1787 som tjenestekarl og national soldat i landsbyen Boltinge i samme sogn.

Anne Margrethe Henrichsdatter

Hun blev født 9. januar 1763 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn. Hun levede 1787 som ugift hos forældrene i landsbyen Boltinge, *hvor hun nævnes som "besovet datter", hvilket vil sige, at hun havde et barn udenfor ægteskab.*

Mariane Henrichsdatter

Hun blev født 18. november 1764 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn.

Anna Henrichsdatter

Hun blev født 12. oktober 1766 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn. Hun levede 1787 som ugift tjenestepige på Boltinggård i Ringe sogn.

Maren Henrichsdatter

Hun blev født 4. december 1768 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn. Hun døde 3 år gammel 19. januar 1772 i samme sogn.

Hans Henrichsen

Han blev født 29. juli 1770 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn. Han var 1787 i tjeneste i bebyggelsen Brangstrup i samme sogn og levede 1798 på Rynkebygård i Ringe, hvor han var fadder ved sin søsterdatters dåb.

dødfødt barn - ukendt køn

Født 19. juli 1775 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Else Henrichsdatter

Hun blev født 23. februar 1780 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og hun voksede op i landsbyen Boltinge i samme sogn.

6:87 fm fm mm

Karen Larsdatter

Hun blev måske født 2. april 1733 i Ringe sogn på Sydfyn, hvor hun voksede op i landsbyen Rynkeby. Efter sin vielse boede hun resten af livet i landsbyen Boltinge i Ringe sogn, hvor hun i 1798 var fadder ved en datterdatters dåb.

Hun døde 70 år gammel 19. februar og blev begravet 25. februar 1803 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (Børn 5:43, s 101, Far 7:174, s 202, Mor 7:175, s 202)

Hun blev gift 1. juni 1756 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Farmors mors slægt

6:88 fm mf ff

Jacob Emanuel Mørch

Han blev født omkring 1709 måske i Bogense i Odense Amt på Nordvestfyn, hvor han levede hele livet og ernærede sig som **handskemager**. Han kom i lære som handskemager 24. juni 1723 hos handskemagermester Niels Nielsen i Odense og var her i lære 5 ½ år til jul 1728.

Han døde 70 år gammel 22. maj 1779 i Bogense - og blev begravet "med sang og klang". (Børn 5:44, s 101, Far 7:176, s 203)

*Se kort med **Farmors mors slægt**, fig. 81, side 79.*

Han blev gift 16. oktober 1733 i Bogense, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 10. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Niels Jacobsen Basse

Han blev født 11. april 1749 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 82 ½ år gammel som **almisselem** 24. december 1831 i Bogense, Odense Amt. (Se 5:44, s 101).

Desuden fik de følgende 11 børn:

Jacob Emanuel Jacobsen Mørch

Han blev født 24. oktober 1734 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 6 uger gammel 7. december 1734 i Bogense, Odense Amt.

et spædt barn - køn ukendt

Født (tvilling) 26. marts 1736 i Bogense, Odense Amt.

Død 26. marts 1736 i Bogense, Odense Amt.

Kirstine Jacobsdatter Mørch

Hun blev født (tvilling) og hjemmedøbt 26. marts 1736 i Bogense, Odense Amt.

Hun levede mellem 1736 og 1779 i Bogense, Odense Amt, og mellem 1787 og 1801 i Sankt Annæ Gade 9 i Odense, gift med Johannes Henrichsen Berg.

Hun døde måske 78 ½ år gammel 5. november 1814 i Bogense, Odense Amt.

et spædt barn - køn ukendt

Født sandsynligvis 21. juni 1738 i Bogense, Odense Amt, og død denne dag i Bogense, Odense Amt.

Anne Marie Jacobsdatter Mørch

Hun blev født 16. august 1739 i Bogense, Odense Amt, og hun døde før 1779, da hun ikke er nævnt i faderens skifte.

Margrete Jacobsdatter Mørch

Hun blev født og hjemmedøbt 3. september 1741 i Bogense, Odense Amt.

Hun døde 5 år gammel 14. juni 1746 i Bogense, Odense Amt.

Karen Jacobsdatter Basse Mørch

Hun blev født 12. april 1744 i Bogense, Odense Amt.

Hun døde 2 ½ år gammel 27. september 1746 i Bogense, Odense Amt.

Niels Jacobsen Basse Mørch

Han blev født 13. marts 1746 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 1 år gammel 8. februar 1747 i Bogense, Odense Amt.

Karen Jacobsdatter Basse Mørch

Hun blev født 23. april 1747 i Bogense, Odense Amt.

Hun levede mellem 1747 og 1801 i Bogense, Odense Amt, mellem 1787 og 1801 på Torvet nr. 11, gift med Niels Davidsen.

Rasmus Lund Jacobsen

Han blev født 13. april 1751 i Bogense, Odense Amt, og han levede fra 1779 som **murermester** i Bogense, bl.a. i 1787 i Adelgade og 1801 i Kirkestræde.

Han levede som selvejer af et hus omkring 1820 på matriklerne 114 og 139 på Bogense Markjorder i Bogense sogn, Odense Amt. *Denne ejendom havde en værdi på godt 2 skæpper hartkorn og omfattede en samlet lod mod stranden sydvest for byen samt et hus med have syd for byen.*

Han døde som 73 år gammel som **murermester** 18. februar 1824 i Bogense, Odense Amt.

Nicolai Andreas Jacobsen Mørch

Han blev født 19. marts 1756 i Bogense, Odense Amt.

Han levede mellem 1779 og 1829 i Bogense, i 1779 som **matros i flåden**, i 1787 i Adelgade, og han fik i 1800 tildelt **borgerskab** som **færgemand** og levede 1801 i Adelgade 35, matrikel nr. 33. Han døde 73 år gammel som **fattiglem** 13. april 1829 i Bogense, Odense Amt, gift med Apollone Jørgensdatter Krag.

Vi kan se, at Jacob Emanuelsen Mørchs og Else Ibsdatter Basses børn som efternavn både fik faderens fornavn, Jacobsen/Jacobsdatter samt faderens slægtsnavn, Mørch - og nogle af børnene fik også moderens slægtsnavn, Basse.

Navngivning - efternavne

Før midten af 1800-tallet var det en fast tradition i den "jævne" befolkning, at et barn blev navngivet med sit fornavn samt et efternavn dannet af faderens fornavn (et "patronym" efter latinsk pater - far) - altså som ovenfor nævnt f.eks. Jacobsen, henholdsvis Jacobsdatter. Efternavnet skiftede således for hver generation. Især i de bedre stillede familier (bl.a. adelen og gejstligheden) havde man dog et slægtsnavn, der også var efternavn for de følgende generationer. Dette sås undertiden også hos mere jævne folk, som her f.eks. Mørch og Basse (førstnævnte i 4 generationer, ane nr. 22, 44, 88 og 176 - sidstnævnte i 6 generationer, ane nr. 22, 44, 89, 178, 356 og 713), men også - Ruth, nr. 31, 62 og 125 - Baad, nr. 70, 140, 280 og 560 - samt Hersted, nr. 39, 78 og 156.

Det hændte også, at man som efternavn i stedet for et patronym brugte et stednavn (f.eks. som ane nr. 16, Lars Kyse efter landsby - ane nr. 79 og 158, Weile efter købstaden Vejle - og ane nr. 284, Peder Jyde). Man kunne også bruge mandens erhverv (f.eks. Jørgen Trommer, ane nr. 108, Peder "Hugger", nr. 132 og Lars Bødker, nr. 206) - eller et øgenavn, som ane 60 og 240, Mads Rød (el. Mads Ræv, hvis de var rødhårede).

I tidlige kilder ses ofte, at kvinder ikke nævnes ved deres eget, men ved mandens navn. Mads Rød Olufsens kone, ane 241, Karen Hansdatter benævntes således både "Mads Røds hustru" og "Karen Madses", ane 281 blev kaldt "Karen Baads" og ane 85, Sara Jacobsdatter blev kaldt "Jørgen Poulsens kone" eller "Sara af Ringe".

*I 1828 kom en navnelov, som krævede, at alle **skulle** have et "familie- eller stamnavn", der gik videre i slægten. Loven gav frihed til at vælge mellem faderens patronym (for efterfølgende nr. 92 Jesper Andersens børn - Andersen), et nyt patronym dannet af faderens fornavn (tilsvarende Jespersen og Jespersdatter), et stednavn (som f.eks. ane nr. 16, Kyse) eller et gammelt tilnavn. Året efter blev foreskrevet, at døtre skulle have samme familienavn som sønner - altså f.eks. Jespersen i stedet for som hidtil Jespersdatter. Det kom dog til at tage mange årtier, før lovændringen for alvor fik ændret de gamle vaner, så midten af 1800-tallet var præget af nogen forvirring - undertiden med brug af forskellige navne for samme person ved forskellige lejligheder.*

Navngivning - fornavne

Valget af fornavn var også traditionsbundet, men dog ikke lovfæstet. Der var lidt forskellige traditioner i visse dele af landet, men ofte blev

- *ældste søn opkaldt efter farfaderen*
- *næstældste søn efter morfaderen*
- *ældste datter efter mormoderen*
- *næstældste datter efter farmoderen*

Rækkefølgen (ff-mf henholdsvis mm-fm) ses bl.a. fulgt for børnene af ane 186 og 187, men den kan også undertiden være omvendt.

Der var dog også væsentlige afvigelser bl.a. i forbindelser med dødsfald i den nærmeste familie - her opkaldte man undertiden et barn efter en nylig afdød, nær slægting. Et hyppigt forekommende tilfælde var, at et barn fik samme fornavn som en afdød bror eller søster - f.eks. ovennævnte Jacob Emanuelen Mørchs 2 døtre Karen og ane nr. 34 og 35, som bl.a. navngav 4 Else og 2 Niels blandt deres børn.

Mange pigenavne blev dannet ud fra drengenavne ved tilføjelse af f.eks. -ine, hvilket ses mange steder i min slægt - f.eks. Carl/Caroline, Christen/Christine, Hans/Hansine, Jacob/Jacobine, Nicolai/Nicoline, Niels/Nielsine, Vilhelm/Vilhelmine. Der optræder også pigenavne, som må siges at være misforståelser af denne praksis, idet endelsen -ine føjes til et andet pigenavn - f.eks. Birthine (Birthe) og Marentine (Maren), og vel også Kirstine (Kirsten), der blot er blevet så almindeligt, at vi ikke studser over det.

(Kilde: Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen, Find din slægt og gør den levende, Forlaget Bonderosen, 2003)

6:89 fm mf fm

Else Ibsdatter Basse

Hun blev født 7. december 1710 i Bogense på Nordvestfyn, hvor hun levede hele livet, i 1787 på Torvet som enke og **almisselem**.

Hun døde 84 år gammel 20. december og blev begravet 24. december 1794 i Bogense, Odense Amt - "med sang og klang". (Børn 5:44, s 101, Far 7:178, s 203, Mor 7:179, s 203)

Hun blev gift 16. oktober 1733 i Bogense, Odense Amt, med foregående ane.

6:90 fm mf mf

Hans Henrich Hansen

Han blev født 1726 og levede 1787 af **lidt krohold** i Clausens Stræde i Bogense, Odense Amt. Han døde mellem 1787 og 1801. (Børn 5:45, s 103)

Han blev gift 1. gang før 1756 med **Nn Nn**, som døde 16. februar 1756 i Bogense.

Dette par fik følgende 2 børn:

Anna Cathrine Hansdatter

Hun blev født 13. maj 1753 i Bogense, Odense Amt.

Karen Hansdatter

Hun blev født 7. februar og døde 1 uge gammel 14. februar 1755 i Bogense.

Han blev gift 2. gang 25. oktober 1756 i Bogense, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Kirstine Hansdatter

Hun blev født 3. marts 1762 og døde 61 år gammel 20. april 1823 i Bogense, Odense Amt. (Se 5:45, s 103).

Desuden fik parret følgende 5 børn:

Karen Hansdatter

Hun blev født 1. maj 1757 i Bogense og døde måske 14. juli 1767 samme sted.

Hans Hansen

Han blev født 5. oktober 1759 i Bogense og døde måske 4. juli 1767 samme sted.

Philip Hansen - Han blev født 14. november 1764 i Bogense og levede i 1801 som ugift **snedker** i Torvegaden i samme by, hvor han underholdt sin mor.

Mathias Christian Hansen - Han blev født 14. august 1768 i Bogense, Odense Amt.

Anna Cathrine Hansdatter - Hun blev født 7. juni 1771 i Bogense, Odense Amt.

6:91 fm mf mm

Inger Maria Philipsdatter

Hun blev født 1740 og levede 1787 i Clausens Stræde i Bogense og 1801 i Torvegaden i samme by, hvor hun blev underholdt af sin søn Philip. (Børn 5:45, s 103)

Hun blev gift 25. oktober 1756 i Bogense, Odense Amt, med foregående ane.

6:92 fm mm ff

Jesper Andersen

Han blev født 20. september 1733 i Kavslunde sogn, Odense Amt på Nordvestfyn.

Han levede efter 1755 hele livet i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, efter sin vielse som **gårdmand** i landsbyen Ejlskov. Han fik således 30. april 1755 fæstebrev som **fæstegårdmand** på ½ gård i landsbyen Ejlskov under Oregaard Gods, som var en del af grevskabet Gyldensteen.

Det er i fæstebrevet noteret, at han kom fra Kavslunde. Gårdens værdi var 7 tønder hartkorn, en gennemsnitlig gård. Han fik 1. september 1762 også fik fæstebrev på gårdens anden halvdel, som den tidligere fæsters enke havde haft i de mellemliggende 7 år.

Han døde 48 år gammel 18. juli 1781 i Hårslev, Odense Amt - "der blev ringet og prædikedet over ham". (Børn 5:46, s 104, Far 7:184, s 204, Mor 7:185, s 204)

Hans **skifte** som gårdmand 13. august 1781 i Ejlskov, Hårslev sogn, viser, at han har haft en særdeles veludstyret gård - se nedennævnte eksempler med værdien angivet i Rigsdaler (RD):

Gården havde en anselig størrelse med mange rum - således 5 stuer ("kousstuen", som betyder "alkovestuen" og må være en slags sovestue - lille stue - øvre stue - mellemstuen - sengekammeret) - spisekammer - ølkammer - mælkekammer - rullekammer - loftet - vognporten - huggehuset og "herberget". Desuden gården, hvor dyrene nævnes.

De største værdier var gårdens besætning, dyrene, som var 200 RD værd:

9 køer og 3 kalve	85 RD
9 heste, hvoraf 2 hopper med føl	76 RD
3 gamle svin og 5 grise	15 RD
3 gamle gæs, 1 gase og 20 ællinger	4 RD
12 gamle får, 1 vædder og 11 lam	19 RD

Desuden:

3 bistader	5 RD
2 vogne m/tilbehør, dele til flere	56 RD
3 slæder, 3 plove, 2 jernharver	13 RD

Inventar med høj værdi var ofte større metalgenstande, som f.eks.:

1 ur med futteral ("Bornholmer")	8 RD
1 jernkakkellovn	8 RD
1 indmuret kobberkedel	12 RD
1 mindre kobberkedel	5 RD
2 messingkedler	4 RD - desuden:
1 sadel	5 RD
1 ege-rulle	4 RD
1 håndkværn	4 RD
14 øltønder	9 RD - samt 8 kornsække 4 RD

Andet inventar som borde og skabe og især bænke og stole har sikkert været ret primitive og havde ikke den store værdi, men der var dog en del kister og skabe til opbevaring af gangtøj og sengetøj m.m., og mange af disse var bemalede, så de har sikkert været i den sædvanlige "almuestil":

3 egeborde	6 RD
3 skabe	10 RD
7 kister	8 RD

Gården havde ikke mindre end 4 "dobbelte sengesteder med omhæng" (alkover) samt 3 halve sengesteder, og sengetøjet havde en betydelig værdi:

4 sengesteder og 3 halve do.	15 RD
7 overdyner	30 RD
8 underdyner	34 RD
9 hovedpuder	10 RD
7 par lagner	9 RD

I skiftet nævnes næsten 150 øvrige poster med service, køkkentøj, mælke- og bryggerudstyr, håndværktøj m.m., hvor de enkelte dele var af begrænset værdi fra få skilling til et par mark (1 RD = 6 mark, 1 mark = 16 skilling).

Men også den afdødes "gangklæder" er registreret og giver en fornemmelse af en vis standard (2 kjolesæt, "kjole og hvidt med lange skøder" til kirke- og festbrug), men dog af begrænset omfang. Der er ingen "sølvknappet trøje", men dog et par sølvspænder:

1 par støvler, 1 par sko	2 ½ RD
1 par sølvspænder	1 ½ RD
2 kjoler ("kjole og hvidt")	4 RD
5 kofter og trøjer	6 RD
3 kapper og slag	3 RD
4 par uldsokker og 1 hat	1 RD
6 skjorter	4 RD

(Sammenlign f. eks. med husmanden Chr. Henriksens skifte 1831, side 70-71)

Han blev gift 14. juli 1755 i Hårslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Anders Jespersen

Han blev født 25. april 1756 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han døde 85 år gammel som **aftægtsgårdmand** 27. marts 1841 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Se 5:46, s 104).

Derefter fik de følgende 7 børn:

Margrethe Jespersdatter

Hun blev født 1758 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 30. marts 1774.

Hun døde måske før 1786, da hun ikke nævnes ved moderens skifte.

Maren Jespersdatter

Hun blev født 18. februar 1761 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun døde 3 år gammel 21. marts 1764 i samme sogn.

Maren Jespersdatter

Hun blev født 6. marts 1768 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 1783.

Hun voksede op i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn, som hun boede i mellem 1768 og 1801, sidstnævnte år gift med gårdmand Christen Madsen i dennes 2. ægteskab.

Jeppesønnen

Han blev født 28. maj 1769 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han blev konfirmeret 1784.

Han voksede op i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn, som han boede i mellem 1769 og 1787.

Niels Jespersen

Han blev født 10. marts 1771 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han blev konfirmeret 1788.

Han voksede op i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn, som han boede i mellem 1771 og 1788.

Peder Jespersen

Han blev født 4. oktober 1772 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han døde ½ år gammel 3. marts 1773 i samme sogn.

Jørgen Jespersen

Han blev født 17. juli 1774 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han blev konfirmeret 1788.

Han voksede op i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn, som han boede i mellem 1774 og 1801, idet han i 1801 boede hos sin bror som gift soldat.

6:93 fm mm fm

Kirsten Ibsdatter

Hun blev født som tvilling 5. december 1734 i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 7 km syd for Bogense, hvor hun voksede op i landsbyen Ejlskov, og hun levede tilsyneladende i denne landsby hele livet.

Hun døde 51 år gammel kort før 11. januar 1786 i Hårslev, Odense Amt. Denne dag blev hun begravet sammen med sin 2. mand, og ”der blev prædikeret”.

(Børn 5:46, s 104, Far 7:186, s 204, Mor 7:187, s 205)

Hendes skifte, der blev påbegyndt 18. januar 1786 i Ejlskov, Hårslev sogn, giver et meget godt eksempel på, hvor komplicerede sådanne skifter kunne være, når der var flere ægtefæller og dødsfald blandt de primære arvinger, og når begge de seneste ægtefæller som her døde næsten samtidig, så der blev afholdt et fælles skifte. Både registrering og vurdering af boet, såvel som skifteforhandlingerne, strakte sig over flere dage, og pga. de komplicerede familieforhold med mange arvinger medvirkede 6 værger for umyndige (både børn og kvinder) samt enkens lavværger.

Arvingerne var i dette tilfælde:

- 4 sønner og en datter af Kirstens første ægteskab med Jørgen Andersen.
- Da Kirstens anden mand ikke havde børn hverken i sit første ægteskab eller i ægteskabet med Kirsten Larsdatter var arvingerne i den slægtsgren:
- 1 halvbror og 5 halvsøstre til Kirstens anden mand samt 4 børn efter endnu 1 halvbror, der var død, samt 6 børn efter endnu 1 afdød halvsøster til Kirstens anden mand.

Det ses af hendes skifte i 1786 og hendes første mands skifte 5 år før, at gårdens inventar og besætning er nogenlunde sammenlignelige i begge tilfælde, men der er tilsyneladende tilkøbt mere jord (6 ½ tønne land). Deuden er der ved hendes 2. giftermål er især kommet værdier til fra hendes anden mands "gangtøj", hvoraf meget var udstyret med sølvknapper - i alt for en værdi af 16 Rigsdaler, så han har været en velbeslået gårdmand.

Hun blev gift 1. gang 14. juli 1755 i Hårslev, Odense Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 4. januar 1782 i Hårslev, Odense Amt, med gårdmand **Lars Anders Pedersen**. Født 1749. Død 36 år gammel omkring 11. januar 1786 i Hårslev, Odense Amt. Den anførte er begravelsesdagen - samme dag som hans kones - "der blev prædiker".

6:94 fm mm mf Hans Rasmussen

Han blev født 28. april 1737 i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 7 km syd for Bogense, hvor han voksede op i landsbyen Farsbølle.

Han fik 15. februar 1759 fæstebrev som **fæstegårdmand** i landsbyen Farsbølle i Hårslev sogn under Oregaard Gods v/grevinde Gyldensteen, og han levede her til sin død.

Fig. 114 - Kort over Farsbølle landsby 1809. Ved de røde pile ses matrikelnumre på markerne med fæsternes navne (svagt) over røde streger. Arealet nord for gaden er Lykkegårds marker.

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Fig. 115 - Detailkort over Farsbølle landsby 1809. Ved den røde pil ses de 2 gårde, og ovenfor de røde streger anes fæsternes navne, bl.a. Hans Rasmussens søn Søren Hansen.

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Gården, matrikel nr. 2, var sammenbygget med nabogården, matr. nr. 3 (v/Peder Pedersen), og den blev overtaget af sønnen Søren Hansen. De 2 gårde blev drevet sammen og havde tilsammen en værdi på godt 14 tønner hartkorn. Grundarealet var

1.865.560 kvadratalen (134 tønder land eller 74 hektar), altså 2 store gårde med rigtig god frugtbarhed (hartkorn). De bestod af en hovedlod nordlig i landsbyen, vest for landsbygaden, og havde desuden en udlod i den nordligste del af byens marker. På denne del var en fælles grusgrav. På nedenstående oversigtskort ses markerne i hovedloden med påtegnede matrikelnumre samt brugernavne (med rødt), og på detailkortet ses de 2 gårdes bygninger. Udloden ses ikke på disse kort, da den ligger mod nord på den anden side af Lykkegårds marker.

Han døde 35 ½ år gammel 30. december 1772 i Hårslev sogn, Odense Amt, og ved begravelsen blev der "prædiket og ringet".

(Børn 5:47, s 105, Far 7:188, s 205, Mor 7:189, s 206)

Ved skiftet 23. januar 1773 ses, at gården i størrelse, indretning, inventar, udstyr, besætning og værdi minder en hel del om før nævnte fæstebonde, ane O 92, Jesper Andersens gård - se side 156 - 157.

Han blev gift 1. gang omkring 1760 med efterfølgende ane.

Parrets måske eneste barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Hansdatter

Hun blev født 19. november 1769 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 58 år gammel 4. oktober 1827 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Se 5:47, s 105).

Han blev gift 2. gang 9. august 1771 i Brenderup med **Dorthe Marie Jørgensdatter**.

Hun blev født 22. november 1750 i Brenderup sogn, Odense Amt, hvor hendes far, Jørgen Henriksen levede i landsbyen Å-Høyrup. Hun levede efter 1771 og resten af livet i landsbyen Farsbølle i Hårslev sogn, efter 1834 på **aftægt** hos en søn i samme landsby.

Hun døde 92 ½ år gammel 4. marts og begravet 11. marts 1843 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Søren Hansen

Han blev født 1771 i Hårslev, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen

Farsbølle, hvor han overtog sin fars fæstegård, matrikel nr. 2 - se *ovennævnte kort og beskrivelse*. Han levede samme sted i 1801 som **gårdmand** og **soldat**.

Rasmus Hansen

Han blev født 18. oktober 1772 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Farsbølle, og han blev konfirmeret 23. april 1788 i Hårslev sogn, Odense Amt. Han levede også mellem 1788 og 1801 i Farsbølle, idet han 1801 var "**gevorben**" (**hvervet**) **soldat**.

Dorthe Marie Jørgensdatter blev gift 1. gang 9. juni 1771 i Hårslev sogn, Odense Amt med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 2. april 1773 i Hårslev sogn, Odense Amt med gårdmand **Niels Henrichsen**. Født omkring 1747. Død 1801 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 5 børn:

Knud Nielsen - Han blev født 26. december 1774 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hans Nielsen - Han blev født 6. august 1775 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Henrich Nielsen - Gårdmand. Han blev født 11. april 1779 i Hårslev sogn, Odense A.

Bodil Marie Nielsdatter - Hun blev født 31. august 1783 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Anne Cathrine Nielsdatter - Hun blev født 3. juni 1787 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Maren Nielsdatter - Hun blev født 9. oktober 1790 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Fig. 116 - Den smukke renaissance prædikestol i Brenderup kirke, hvor Hans Rasmussen og Dorte Marie Jørgensdatter blev viet

(Kilde: Herman Madsen, *Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense*)

6:95 fm mm mm

Marie Pedersdatter

Hun blev født omkring 1744, og hun døde 27 år gammel 9. februar 1771 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 5:47, s 105, Far 7:190, s 206)

Hun blev gift omkring 1760 med foregående ane.

Morfars fars slægt

6:96 mf ff ff

Knud Hansen

Han blev født 4. april 1746 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, 17 km nord for Odense, hvor hans far var husmand i landsbyen Tørresø.

Han fik 13. januar 1775 fæstebrev som **fæstegårdmand** i landsbyen Tørresø i Krogsbølle sogn under Einsidelsborg Gods, og han levede hele livet som gårdmand i denne landsby, idet hans fæstebrev blev fornyet 9. juni 1787.

Godset Einsidelsborg hedder i dag Egebjerggård, og godset hører under Roepstorff godsarkiv. Han overtog fæstegården efter den hidtidige fæster, Jørgen Hansen, der afstod gården. Denne har sandsynligvis været Knud Hansens svigerfar (se ane nr. 7:194), idet han fik sit fæstebrev 1 måned efter sin vielse. Gårdens værdi var 4 ½ tønne hartkorn, en gennemsnitlig gård.

Han døde 43 år gammel 13. april 1789 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 5:48, s 107, Far 7:192, s 207, Mor 7:193, s 208)

*Se kort med **Morfars fars slægt**, fig. 81, 100 og 117, side 79, 116 og 162.*

Han blev gift 13. december 1774 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Jørgen Knudsen

Han blev født 1. december 1776 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Han døde 70 år gammel som **aftægtsmand** hos sin søn Anders 19. januar 1847 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Se 5:48, s 107).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Anne Knudsdatter

Hun blev født 6. august 1775 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Tørresø, som hun boede i til efter 1801.

Hun levede 59 år gammel som **enke og indsidder** 1834 i landsbyen Agernæs i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Hans Knudsen

Han blev født 4. oktober 1778 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø, som han boede i til efter 1801.

Han levede mellem 1834 og 1845 som **husmand, der levede af sin jord**, i landsbyen Bårdesø i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Niels Knudsen

Han blev født 4. august 1782 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø, som han boede i til 1845, mellem 1834 og 1845 som **gårdmand**.

Fig. 117 - Nordfyn 1946 med bosteder for Morfars fars slægt - se også fig. 81 og 100, side 79 og 116

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

6:97 mf ff fm

Kirsten Jørgensdatter

Hun blev født 25. marts 1751 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, hvor hendes far var gårdmand i landsbyen Bårdesø.

Selv levede hun efter sin vielse hele livet i landsbyen Tørresø i samme sogn.

Hun døde 82 ½ år gammel på **aftægt** hos sin søn Niels Knudsen 25. november og blev begravet 1. december 1833 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Børn 5:48, s 107, Far 7:194, s 209, Mor 7:195, s 209)

Hun blev gift 1. gang 13. december 1774 i Krogsbølle sogn, Odense Amt med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 21. januar 1791 i Krogsbølle sogn, Odense Amt med (**gamle**) **Anders Hansen**. Gårdmand. Født 1765.

6:98 mf ff mf **Hans Pedersen**

Han blev måske født 21. november 1734, måske i Krogsbølle sogn, Odense Amt, men han er en usikker ane, da der samtidig lever en anden, jævnaldrende Hans Pedersen i Agernæs. Denne var dog inderste og daglejer i 1787.

Han levede som **husmand** mellem 1765 og 1775 i landsbyen Agernæs i Krogsbølle sogn.

Han fik 4. januar 1775 fæstebrev som **fæstegårdmand** i landsbyen Agernæs i Krogsbølle sogn, under Einsidelsborg og Kørupgård Godser.

Der er tale om halvdelen af faderen Peder Hansens gård, som denne afstod pga. skrøbelighed. Gårdens værdi var 5 tønder hartkorn ager og eng, altså en gennemsnitlig gård. Fæstebrevet blev i 1784 overgivet til hans bror Anders Pedersen, hvor Hans Pedersen fik udstedt et nyt fæstebrev 24. december 1784 på et hus på gårdens tomt.

Herefter levede han som **fæstehusmand** i Agernæs, bl.a. i 1787, og han boede endnu i denne landsby ved sin død.

Han døde måske 62 år gammel 19. december 1796 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 5:49, s 108, Far 7:196, s 209, Mor 7:197, s 210)

Han blev gift 3. maj 1762 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 5. og sidste barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Maren Hansdatter

Hun blev født omkring 1775 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Hun døde 82 år gammel 2. december 1857 i samme sogn.

(Se 5:49, s 108).

Inden fik de måske følgende 4 børn:

Anna Hansdatter

Hun blev født 17. marts 1765 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Hun døde 1 år gammel 5. april 1766 i samme sogn.

Anne Maria Hansdatter?

Hun blev født 9. oktober 1768 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, men det er usikkert, om hun er barn af anen eller af en anden Hans Pedersen i Agernæs. Der er ikke fundet senere oplysninger om hende.

Gertrud Hansdatter

Hun blev født 27. februar 1771 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Hun blev konfirmeret 14 år gammel 1786 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1787 og 1801 i landsbyen Agernæs i dette sogn, i 1787 i tjeneste og i 1801 gift med Hans Zachariasen, 33 år gammel, med 3 små børn samt sin mor på aftægt.

6:99 mf ff mm

Maren Jensdatter

Hun blev født omkring 1740 og levede mellem 1787 og 1801 i landsbyen Agernæs i Krogsbølle sogn, Odense Amt, i 1801 som enke hos sin datter Gertrud.

Hun døde 73 år gammel som **almisselem** og **inderste** 14. marts og blev begravet 20. marts 1813 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Børn 5:49, s 108)

Hun blev gift 3. maj 1762 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med foregående ane.

6:100 mf fm ff

Frederik Hansen

Han blev født og hjemmedøbt 29. januar 1741 i Brenderup sogn i Odense Amt og han levede efter sin vielse som **husmand** i landsbyen Åhøjrup i Brenderup sogn på Nordvestfyn, 10 km sydvest for Bogense.

Han døde 44 år gammel som **husmand** 25. marts 1785 i Brenderup sogn, Odense Amt.

(Børn 5:50, s 111, Far 7:200, s 210)

Han blev gift 11. november 1774 i Skovby sogn, Odense Amt med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Hans Frederiksen

Han blev født 8. februar 1776 i Brenderup sogn, Odense Amt.

Han døde 62 år gammel som **indsidder** 20. november 1837 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Se 5:50, s 111).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Anne Sophie Frederiksdatter

Hun blev født 3. maj 1778 i Brenderup sogn, Odense Amt, og hun døde før 1785 i dette sogn, da hun ikke er nævnt i faderens skifte.

Karen Margrethe Frederiksdatter

Hun blev født 18. marts 1781 i Brenderup sogn, Odense Amt, og hun voksede op i landsbyen Åhøjrup i samme sogn.

6:101 mf fm fm

Anne Cathrine Hansdatter

Hun blev født 10. maj 1751 i Skovby sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, hvor hun boede før sin vielse, og hun levede efter vielsen i landsbyen Åhøjrup i nabosognet Brenderup, Odense Amt.

Hun døde 60 ½ år gammel omkring 18. november 1811 i Brenderup sogn, Odense Amt.

(Børn 5:50, s 111, Far 7:202, s 210, Mor 7:203, s 211)

Hun blev gift 1. gang 11. november 1774 i Skovby sogn, Odense Amt med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 1. juli 1786 i Brenderup sogn, Odense Amt, med **husmand** og **væver Hans Hansen**. Han var født i 1751, og han levede i 1801 som **husmand med jord og humleavler samt væver** i landsbyen Åhøjrup i Brenderup sogn, Odense amt.

Dette par fik følgende 3 børn:

Frederik Hansen

Han blev født 1786 i Brenderup sogn, Odense Amt, og han levede mellem 1786 og 1801 i landsbyen Åhøjrup i Brenderup sogn.

Birthe Marie Hansdatter

Hun blev født 1789 i Brenderup sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1789 og 1801 i landsbyen Åhøjrup i Brenderup sogn.

Rasmus Hansen

Han blev født 1792 i Brenderup sogn, Odense Amt, og han levede mellem 1792 og 1801 i landsbyen Åhøjrup i Brenderup sogn.

6:102 mf fm mf

Anders Christensen

Han blev født omkring 1755, og han levede efter sin vielse som **husmand og skytte** i landsbyen Holse i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 7 km syd for Bogense.

Han levede i 1801 som **jordløs husmand** og omkring 1820 som **fæstehusmand** på matrikel 13 i Holse by i Hårslev sogn.

Dette hus var da ejet af Holsegård Hovedgård v/Grandjean, men blev senere købt af hans svigersøn Peder Christensen, som blev selvejerhusmand og levede af sin jordlod og humlehøve. Ejendommen havde en ret ringe værdi på kun 3 fjerdingkar hartkorn (1/10 tønne), bestående af husplads og toft øst i byen samt en marklod nordøst i bymarken på 37.800 kvadratalen (2,7 tønne land eller 1 ½ hektar) - se nedenstående 2 kort.

Fig. 118 - Kort over Holse landsby 1810. Ved den røde pil ses Anders Christensens hus på matr. nr. 13 (over den røde streg) med huset ud mod landsbygaden og toften bagved. Hans mark lå længere nordpå ud ad vejen i retning af den blå pil, se kortet til højre.

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Fig. 119 - Kort over Holses marker 1810, nord for landsbyen. Ved den røde pil ses Anders Christensens marklod, matr. nr. 13, med hans navn over den røde streg. Navnet er senere blevet overstreget ved afståelsen (sikkert i 1820'erne).

(Kilde: Historiske kort på nettet)

Han levede efter 1834 som **aftægtsmand** og **almisselem** hos sin datter Marie Kirstine og svigersøn Peder Christensen, som nu ejede hans tidligere husmandssted og med sin jordlod og humlehave skulle brødføde dem alle 4 samt deres 8 børn i alderen 1 - 12 år (i 1834). Det har været et fattigt liv, så det er ikke sært, at Anders Christensen var almisselem.

Anders Christensen døde 82 år gammel som **aftægtshusmand** hos sin datter og svigersøn 24. maj og blev begravet 29. maj 1837 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 5:51, s 112)

Han blev gift før 1780 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Andersdatter

Hun blev født 9. januar 1780 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde efter 1845. (Se 5:51, s 112).

Derefter fik de følgende 5 børn:

Christian Andersen

Han blev født 1781 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Holse, hvor han levede mellem 1781 og 1801. Han blev konfirmeret 12. april 1795 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Lars Andersen

Han blev født 14. marts 1784 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Holse, hvor han levede mellem 1784 og 1787.

Niels Andersen

Han blev født 21. marts 1787 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Holse, hvor han levede mellem 1787 og 1801.

Marie Kirstine Andersdatter

Hun blev født 3. juni 1792 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun voksede op i landsbyen Holse, hvor hun levede mellem 1792 og 1834, i 1834 gift med Peder Christensen og mor til 8 børn i alderen fra 1-12 år og med sine forældre på **aftægt**.

Johan Ludvig Andersen

Han blev født og hjemmedøbt 13. december 1796 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Holse, hvor han levede mellem 1796 og 1801.

6:103 mf fm mm

Barbara Sophie Larsdatter

Hun blev født 12. oktober 1755 i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, hvor hendes far var bødker i landsbyen Holse.

Selv levede hun indtil 1834 i denne landsby, men i 1840 levede hun som enke og **almisselem** i landsbyen Vierne i samme sogn.

Hun døde 85 ½ år gammel som **almisselem** 17. januar og blev begravet 22. januar 1841 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 5:51, s 112, Far 7:206, s 211, Mor 7:207, s 212)

Hun blev gift før 1780 med foregående ane.

Morfars mors slægt

6:104 mf mf ff

Søren Pedersen

Han blev født omkring 1729 måske i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt på Østfyn, 8 km sydvest for Nyborg, hvor han levede mellem 1768 og 1781.

*Der er uklarhed om hans videre liv, da han ikke er nævnt i folketællingen 1787, hvor hans kone anføres som **enke** og underholdt af godset Juulskovs ejer, mens han i 1801 nævnes som 72 år gammel og sammen med sin kone anføres at leve som inderste hos deres datter Karen, **fattig og med almisse fra sognet**. Hans død er ikke fundet i kirkebøgerne før 1825.*

(Børn 5:52, s 112, Far 7:208, s 212, Mor 7:209, s 213)

*Se kort med **morfars mors slægt**, fig. 100 og 122, side 116 og 173.*

Han blev gift 27. november 1767 i Refsvindinge sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 5. og sidste barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Jørgen Sørensen

Han blev født 4. juni 1781 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt.

Han døde 43 ½ år gammel som **almisselem** 5. december 1824 i Stoense sogn, Svendborg Amt. (Se 5:52, s 112).

Inden fik de følgende 4 børn:

Karen Sørensdatter

Hun blev født 31. juli 1768 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, og hun levede 1801 i samme sogn, gift med Steen Hansen, som var **husmand med jord og daglejer**, født i 1765 og gift 2. gang. De havde sammen børnene Maren, født 1795 og Hans, født 1798. Hendes forældre boede da angiveligt hos dem som inderster.

Anna Sørensdatter

Hun blev født 17. marts 1771 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt.

Peder Sørensen

Han blev født 29. marts 1775 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt.

Han levede mellem 1775 og 1790 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, idet han i 1787 boede hjemme og noteres som skrøbelig og underholdt af godset Juulskovs ejer. Han flyttede måske 1792 til Espe i Svendborg Amt.

Kirsten Sørensdatter

Hun blev født 29. november 1778 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, idet hun i 1787 boede hjemme og noteres som skrøbelig og underholdt af Juulskovs ejer.

6:105 mf mf fm

Maren Andersdatter

Hun blev født omkring 1733 og levede 1787 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt. Her er hun noteret som enke, skrøbelig og underholdt af godset Juulskovs ejer. Hun anføres i 1801 sammen med sin mand i Refsvindinge som **inderster** hos deres datter Karen, **”fattige og med almisse fra sognet”**. (jf. ovennævnte usikkerhed om hendes mand).

Hun døde 90 år gammel som enke 18. maj og blev begravet 21. maj 1825 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt. Ved skiftet oplystes, at der ”aldeles intet var at skifte”.

(Børn 5:52, s 112)

Hun blev gift 27. november 1767 i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

6:106 mf mf mf Christen Pedersen

Han blev født omkring 1746.

Han levede efter sin vielse som **husmand "med jord"**, idet han 20. januar 1777 fik fæstebrev som **husfæster** i Stoense by under Grevskabet Langelands Gods ved Christian Ahlefeldt, Kammerherre og Oberstløjtnant af Cavalleriet. Han overtog dette fæste efter sin far, Peder Hansen, og havde det endnu i sin besiddelse i 1787. I 1801 levede han som **tjenestekarl** hos præsten i Snøde sogn på Nordlangeland - *han nævnes her fejlagtigt som ugift, mens konen er nævnt som gift, med bopæl i Snøde og henvisning til, at manden er i tjeneste hos præsten i Snøde.*

Han døde måske 30. september og blev begravet 6. oktober 1817 i Snøde sogn, Svendborg Amt. (Børn 5:53, s 115, Far 7:212, s 213)

Fig. 120 - Altartavlen i bruskarok i Stoense Kirke, hvor Christen Pedersens og Maren Nielsdatters børn blev døbt

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Han blev gift før 1780 med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Cecilie Christensdatter

Hun blev født 1795 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 83 år gammel som enke på **aftægt** 23. oktober 1878 i Stoense sogn, Svendborg Amt. (Se 5:53, s 115).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Hans Christensen

Han blev født 1780 i Stoense sogn, Svendborg Amt, hvor han levede i 1787.

Peder Christensen

Han blev født 1782 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Han døde måske mellem 1787 og 1791 i samme sogn.

Per Christensen

Han blev født 1791 i Stoense sogn, Svendborg Amt, hvor han levede i 1801.

Niels Christensen

Han blev født 1798 i Stoense sogn, Svendborg Amt, hvor han levede i 1801.

Husmænd og gårdmænd før og efter landboreformerne

Husmændene havde normalt ikke noget jordtilliggende i 1700-tallet, men arbejdede på godserne og de større gårde som daglejere. Da landsbyerne blev udflyttet ved landboreformerne i slutningen af 1700-tallet, blev der ofte udstykket lidt større parceller til husene, så husmændene kunne dyrke lidt korn til eget forbrug og holde en ko eller et par får på græs.

Ligeledes blev der på mange udyrkede områder oprettet en række nye parceller, ofte kun på 5 - 10 tønner land, hvor nye beboere kunne prøve at opdyrke jorden og skabe sig en tålelig tilværelse. Dette lykkedes undertiden, men ofte blev det en kummerlig tilværelse, og det drøftedes siden, om disse udstykninger som helhed var et gode for landet eller ej. Det almindelige var, at husmanden arbejdede på en gård, hvor han selv fik føden og som led i betalingen fik sine marker pløjet og harvet. Den indledende scene i H. C. Andersens "Lille Claus og Store Claus" illustrerer på udmærket vis det forhold, som gjaldt mellem husmand og gårdmand, ligesom Jeppe Aakjær i novellen "Frederik Tapbjergs plovgilde" beskriver, hvordan de rige bønder holder ædegilde hos den fattige husmand for at pløje hans marker.

(Kilde: Jeppe Aakjær - Novellesamlingen "Det stille folk").

Gårdmændene havde normalt et jordtilliggende på mere end 1 tønne hartkorn (ca. 10-15 tønner land = 6-8 hektar, afhængig af jordens kvalitet).

Hartkorn (hårdt korn) er rug eller byg. En tønne hartkorn var en særlig arealenhed, der blev brugt som skattegrundlag, idet jordens ydeevne blev indregnet. 1 tønne hartkorn var det areal, der kunne bære et skattetryk pr. år på 1 tønne "hårdt korn" eller tilsvarende værdi - hvis jorden blev dyrket forsvarligt. Der skulle således større areal (flere hektar) til en tønne hartkorn på dårlig, sandet eller stenet jord end på god, fed muldjord. I de ufrugtbare nord- og vestjyske egne skulle der således mange hektar jord til en tønne hartkorn, hvorfor det ikke var ualmindeligt i de egne, at husmænd nærmest fik gårdmandsstatus pga. deres omfattende ejendom (jvf. side 120 og 124).

Ved en gennemsnitlig jordkvalitet var 1 tønne hartkorn ca. 6 tønner land.

De benyttede mål var i øvrigt 1 tønne = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album.

Dengang som nu gav stordrift nogle økonomiske fordele, hvorfor den privilegerede adel på storgodserne fra middelalderen og frem i stigende grad kunne opkøbe bondejord, når bønder f.eks. ikke kunne klare deres skatter og afgifter som følge af misvækst og sygdom, eller fordi hele gårde blev lagt øde under de store krige.

*Derfor måtte flere og flere bønder især i 1600- og 1700-tallet leje deres gård af godsejeren - blive **fæstebønder** - og undertiden måtte de sælge en del af gården fra, så de kun rådede over en "halvpart" eller endda en "fjerdepart" i gården. Dette udviklede sig for mange til egentlig husmandsstatus.*

Efter landboreformerne blev stadig flere fæstebønder selvejere, og selv for fæstebønderne blev der med reformerne skabt en lang række positive retsbestemmelser - bl.a. afskaffelse af revselsesretten, at hoveriarbejdet ikke kunne udvides, og at det skulle tilsiges senest aftenen før.

Både gårdmænd og husmænd var efter reformerne fortsat bønder eller "almue" - men det var tydeligt, at der var tale om to slags bønder. For husmændene gjaldt revselsesretten således stadig, og deres arbejde for godset hed ikke hoveri, men "pligtarbejde", og var ikke omfattet af forbedringerne i hoverilovgivningen.

*Men der blev også en stigende økonomisk ulighed på de 2 grupper. Ved forbedrede driftsformer og stigende priser på landbrugsprodukter op igennem 1800-tallet fik gårdmændene del i den økonomiske vækst, også selv om skatter og afgifter steg i nogenlunde samme tempo på grund af stigende grundpriser. Men husmændene var helt afhængig af deres arbejde for godser eller storgårde, og arbejdslønnen **steg ikke** i nær samme takt som afgifterne. Så flere og flere blev presset ud i armod.*

Forbedring af husmændenes kår, såvel som bøndernes forhold generelt, blev derfor et stigende politisk problem omkring midten af 1800-tallet og prægede arbejdet i de første stænderforsamlinger og i det nye demokrati efter grundlovens indførelse i 1849. Senere blev partiet Det radikale Venstre udskilt fra Venstre med bl.a. husmændenes interesser som en af de politiske mærkesager.

(Kilde: Gyldendals og Politikens Danmarkshistorie, bind 10, 2003)

6:107 mf mf mm

Maren Nielsdatter

Hun blev måske født 22. juli 1759 i Stoense på Nordlangeland, og hun boede her hele livet.

Efter sin vielse levede hun som **huskone "med jord"**, og også i 1801 er hun nævnt som boende i Stoense, mens manden er nævnt blandt præstens tjenestefolk i Snøde.

Hun døde måske 79 ½ år gammel 13. januar 1839 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

(Børn 5:53, s 115, Far 7:214, s 213)

Hun blev gift før 1780 med foregående ane.

6:108 mf mm ff

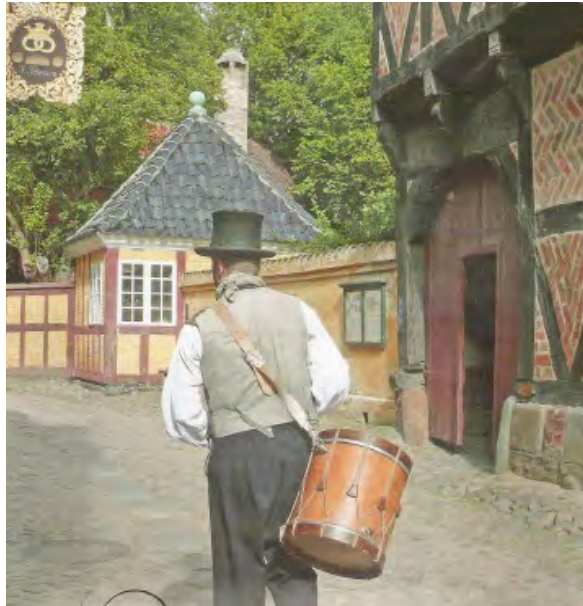
Jørgen Trommer Andersen

Han blev født mellem 1727 og 1734 og levede mellem 1762 og 1805 som **indsidder og daglejer samt tambour/trommer/trommeslager** i landsbyen Ellerup i Gudbjerg sogn i Svendborg Amt på Sydøstfyn, 11 km nord for Svendborg.

Han døde som insidder 29. april og blev begravet 5. maj 1805 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt. (Børn 5:54, s 117)

*Jørgen Trommer Andersen har fået sit tilnavn efter "bierhvervet" som landsbyens **tambour** - en trommeslager, der kaldte byens indbyggere til samling, f.eks. når der skulle holdes landsbyting, eller hvis der skulle skulle oplæses nye, vigtige bekendtgørelser fra staten.*

Han blev gift før 1762 med efterfølgende ane.

Fig. 121 - Byens Tambour eller trommeslager - motiv fra Den Gamle By i Århus

(Kilde: *Slægt og Data*, årgang 25, nr. 3, 2011 – foto: Seidi Albertsen)

Parrets 3. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Hans Jørgensen

Han blev født 26. december 1773 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt.
Han døde 92 år gammel som **almisselem** 14. december 1865 i Langå sogn, Svendborg Amt. (Se 5:54, s 117).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Niels Jørgensen

Han blev født 1762 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt, og han boede i landsbyen Ellerup til 1790, hvor det blev noteret i lægdsrullen, at han var 65 ½ tommer høj (166 cm).

Anders Jørgensen

Han blev født 1765 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt, og han boede i landsbyen Ellerup til 1790, i 1787 som ugift tjenestekarl. 1797 levede han i næst-nabosognet mod syd, Skårup, hvor han var indkaldt til soldat som landdragon, men året efter fik afsked på sessionen. Det blev anført, at han var 66 ½ tommer høj (169 cm).

Christen Jørgensen

Han blev født 1777 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt, og han boede i landsbyen Ellerup til 1795, hvor han flyttede til landsbyen Holmstrup i næst-nabosognet mod syd, Skårup. I de følgende år flyttede han rundt i nabosognene - 1796 i Tved sogn, 1797 igen i Skårup, mellem 1799 og 1801 tilbage i fødelandsbyen Ellerup i Gudbjerg sogn, mellem 1801 og 1803 igen i landsbyen Holmstrup i Skårup sogn, og i 1803 tilbage til Gudbjerg sogn. I 1798 var han indkaldt som landsoldat ved Kongens Regiment, og han fik afsked i 1805 ved lodtrækning.

Christian Jørgensen

Han blev født 1779 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt, og han boede i landsbyen Ellerup til 1797, hvor han flyttede til Landet sogn på Tåsinge.

6:109 mf mm fm

Maren Nielsdatter

Hun blev født omkring 1736 og levede efter 1787 i landsbyen Ellerup i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 27. november og blev begravet 1. december 1811 i Gudbjerg sogn, Svendborg Amt. (Børn 5:54, s 117)

Hun blev gift før 1762 med foregående ane.

6:110 mf mm mf

Rasmus Hansen Beck

Han blev født 30. marts 1741 i Langå sogn i Svendborg Amt på Østfyn, 13 km syd for Nyborg, og han levede efter sin vielse som **husfæster og hjulmand** i dette sogn resten af livet. Han fik måske fæstebrev som **fæstehusmand** 18. maj 1785 i Langå by under godset Rygård under Stamhuset Moltkenborg Gods.

Han døde 74 ½ år gammel som **husmand** og **hjulmand** 30. december 1815 og blev begravet 5. januar 1816 i Langå sogn, Svendborg Amt. (Børn 5:55, s 118)

Han blev gift 3. december 1779 i Langå sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets måske eneste barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Mette Rasmusdatter

Hun blev født 30. juni 1782 i Langå. Hun døde 80 år gammel 8. oktober 1862 i Langå sogn, Svendborg Amt. (Se 5:55, s 118).

Fyns bebyggelse

Langå, hvor Rasmus Hansen Beck boede, ligger i Gudme Herred, der som store dele af Fyn har god agerjord. Det er ikke mange firkanter, der ikke er under plov. Kirkerne ligger tæt, men alle et stykke inde i landet. Det fynske land røber sig ikke straks. Det ser almindeligt ud, tætbyggede små landsbyer, bygden virker solid uden hast med at kaste sig ud i eksperimenter og radikale landbrugsreformer. Fyn er i mange måder noget for sig, navnlig i fortiden.

Op gennem Danmarks oldtid var Fyn nok beboet, men ikke særlig tæt. Urskoven stod umagtelig for en mand med en stenøkse, og de ældste plove - ard'erne - kunne ikke klare den tunge, fede jord.

(Ørn Eir, Bovense sogn, Svendborg Amt)

Men Sydøstfyn har været tæt bebygget og opdyrket siden omkring Kristi fødsel. Med få kilometers mellemrum ligger byer og landsbyer, hvis navne går tilbage til jernalderen i de første århundreder af vor tidsregning. De ældste navne med endelserne -um og -inge, her på egnen bl.a. Boltinge, Ellinge, Refsvindinge, Ryslinge, Rønninge, Svindinge, Sødinge og Vindinge, rækker måske tilbage til omkring Kristi fødsel. Navne med endelserne -sted og -lev menes at stamme fra folkevandringstiden (o. år 400 - 500). Her på egnen finder vi henholdsvis Herrested og Roldsted samt Avnslev, Ferritslev, Gestelev, Gislev, Hillerslev, Ullerslev og Årslev. Der findes mindst 20 "oldnavne" inden for en radius af godt 10 km, hvilket er usædvanlig mange i forhold til landet som helhed.

Desuden ved vi fra rige arkæologiske fund, at Gudme på Sydøstfyn - 2 km øst for Gudbjerg - med ladepladsen Lundeborg allerede i 200 - 300-årene efter Kristi fødsel

var en af de vigtigste bebyggelser i landet. Intet sted var bebyggelsen så omfattende og intet sted rummede den så store rigdomme, hvilket tyder på, at det var en stormands residens - måske et tidligt kongesæde. Gennem 300-årene var Gudme dominerende, når det gjaldt import fra Central- og Vesteuropa. Andre steder i landet har arkæologiske udgravninger vist store jernalderlandsbyer med 10-15 huse og "gårde" liggende tæt sammen om en storgård og ofte omgivet af palisadehegn - sikkert centre for en storbonde- eller stormandsslægt. Således kan også de gamle landsbyer på Østfyn tænkes at have set ud.

(Kilde: Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, Gyldendal, 2004)

Fig. 122 - Sydøstfyn 1946 med bosteder for Morfars mors slægt - se også fig. 100, side 116

(Kilde: Geodætisk Institut, Generalstabskort)

6:111 mf mm mm

Kirsten Jørgensdatter

Hun blev født som tvilling 22. oktober 1741 i Langå sogn i Svendborg Amt på Østfyn, og hun levede efter sin vielse hele livet i dette sogn. Hun døde 66 ½ år gammel 29. juni 1808 i Langå, Svendborg Amt. (Børn 5:55, s 118, Far 7:222, s 213, Mor 7:223, s 214)

Hun blev gift 3. december 1779 i Langå sogn, Svendborg Amt med foregående ane.

Mormors fars slægt

6:114 mm ff mf

Johan Christopher Ottesen

Han blev født 25. juni 1752 i Skagen sogn i Hjørring Amt, hvor hans far var skrædder i fiskerlejet Gammel Skagen (eller "Højen").

Han levede selv hele livet som **fisker** i Gammel Skagen, *således fra omkring 1800 i et selvbygget hus på Jeckelvej 6. Huset blev i 1840'erne overtaget af fodpost Lars Lundholm og i 1885 af avlsbruger Søren Lauritsen, der udvidede med en stor længe med stald og lade, som i 1924 blev hjemmebageri og i 1971 restauranten "Sømærket".*

Han døde 78 ½ år gammel som **almisselem** 30. januar og blev begravet 3. februar 1831 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Børn 5:57, s 119, Far 7:228, s 214, Mor 7:229, s 215)

Se kort med mormors fars slægt, fig. 83 og 102, side 85 og 123.

Han blev gift 6. september 1776 i Skagen med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Anne Christophersdatter

Hun blev født 8. maj 1791 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 51 år gammel 29. maj 1842 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

(Se 5:57, s 119).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Christen Christophersen

Han blev født 1776 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen. Han levede 1801 i tjeneste i bydelen Vesterby i Skagen Købstad og levede her mellem 1821 og 1834 som **fisker**.

Otto Christophersen

Han blev født 27. februar 1779 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen. Han blev konfirmeret 20 år gammel 31. marts 1799 i Skagen sogn, og han levede senere i Gammel Skagen som **fisker**.

Han var i 1801 "indrulleret matros", dvs. værnepligtig i flåden, og han havde i 1834 fribolig i fattighuset i bebyggelsen Vesterby i Skagen.

Anne Christophersdatter

Hun blev født 1781 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og hun døde 7 år gammel 12. juni 1788 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Anton Christophersen

Han blev født 16. januar 1785 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen, hvor han boede til 1801. Han blev konfirmeret 19 år gammel i Skagen sogn. Han levede mellem 1821 og 1831 **som fisker** i Skagen, og mellem 1834 og 1836 **som fisker** i bydelen Vesterby i Skagen Købstad.

Karen Christophersdatter

Hun blev født 4. maj 1788 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen. Hun blev konfirmeret 18 år gammel 13. april 1806, og hun levede 1834 som ugift fattiglem i bydelen Vesterby i Skagen Købstad.

Maren Christophersdatter

Hun blev født 25. maj 1797 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i fiskerlejet Gammel Skagen. Hun var 1831 i tjeneste.

6:115 mm ff mm

Anne Christensdatter

Hun blev født 4. juni 1752 i Skagen, og hun levede efter sin vielse i fiskerlejet Gammel Skagen ("Højen") resten af livet.

Hun døde 68 ½ år gammel 24. februar og blev begravet 3. marts 1821 i Skagen.

(Børn 5:57, s 119, Far 7:230, s 215, Mor 7:231, s 215)

Hun blev gift 6. september 1776 i Skagen med foregående ane.

Horns Herred med Skagens Odde

*Skagen er den nordligste by i det egentlige Danmark, kun 2 - 3 km syd for det nordligste punkt. Grenen er **ikke** nordspidsen, idet odden strækker sig østpå og i øvrigt stadig skifter retning efter vind og strøm.*

I de nordligste ca. 30 km af Vendsyssel er hele området dannet af havet - dels som hævet havbund, forårsaget af landhævningen efter istiden, da landet var lettet for sin kæmpebyrde af flere km tyk indlandsis - dels sand og grus, som havet til stadighed skyller op, lag på lag.

Dette bevirker, at de nordligste sogne har en yderst ufrugtbar jord, hvorfor kornavl aldrig har haft nogen betydning. Derimod er der visse steder græsningsmuligheder for kvægavl og især for fåreavl. Men det altdominerende erhverv har altid været fiskeri - og i de sidste 100 år i stigende grad turisme.

*Et af de vanskeligste vilkår for befolkningen, foruden det farlige hav og den stadige blæst, har i de sidste mange hundrede år været **sandflugten**. Det opskyllede tørre sand på vestkysten blæses op af stadige storme og fyger ind over det flade land. Sandflugten har nok altid været et livsvilkår, men den er åbenbart taget til fra 1600-tallet, sikkert delvis fordi beboerne i dette træfattige område havde faret for hårdt frem mod den gamle vegetation. I 1700-tallet tog sandflugten yderligere til, og mange bebyggelser måtte til stadighed flytte. Et højdepunkt nåedes "alm. bededag" 1775, da en storm lagde sandet tæt rundt omkring den middelalderlige kirke, der lå lidt syd for Skagen, og dækkede de omliggende marker, hvorved bl.a. præsten mistede både sin ager og eng. Sandmængderne gjorde kirken stort set ubrugelig, og i 1795 måtte man endelig forlade den, og nedrivning af skib og kor begyndte. Tårnet står imidlertid stadig tilbage og rager op over sandklitten. Det blev i mange år benyttet som sømærke.*

(Kilde: Trap Danmark, Hjørring Amt, G.E.C.Gads Forlag, København, 1960)

Fig. 123 - Den tilsandede kirke i Skagen

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Niels Jørgen Olesen)

6:116 mm fm ff **Anders Godskesen**

Han blev født 15. juli 1755 i Uggerby sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, 10 km øst for Hirtshals, hvor han voksede op i bebyggelsen Stabæk.

Efter sin vielse levede han som **gårdmand** i landsbyen Terpet i nabosognet Tversted resten af livet, i alderdommen dog som **indsidder**.

Han døde 74 ½ år gammel som **indsidder** 25. oktober og blev begravet 8. november 1829 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 5:58, s 120, Far 7:232, s 216, Mor 7:233, s 217)

Han blev gift 9. juli 1786 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Ole Andersen Godske

Han blev født 14. august 1794 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 75 ½ år gammel på **aftægt** 25. marts 1870 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 5:58, s 120).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Godske Andersen

Han blev født 1786 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Terpet, hvor han levede til 1839, fra omkring 1820 som **selvejergårdmand** på matrikel nr. 24 a. *Gården havde en værdi på 2 ½ tønne hartkorn og havde et areal på 1.660.000 kvadrat-alen (ca. 121 td land eller 66 hektar) - en temmelig stor gård med begrænset ydeevne, hvilket er forståeligt i det sandede og barske område (på en god agerjord skulle der kun ca. 15 tønner land til samme værdi).* Han boede mellem 1840 og 1845 i landsbyen Vester Tversted og 1850 på gården Nørre Elkjær i Tversted sogn, gift 2. gang med Birgitte Jensdatter. Han døde 83 år gammel som enkemand på **aftægt** 4. februar 1870 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Inger Andersdatter

Hun blev født 17. januar 1789 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i landsbyen Terpet, mens hun levede mellem 1834 og 1840 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn, gift med husmand og hjulmand Lars Jensen.

Anne Andersdatter

Hun blev født 10. august 1791 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde sikkert mellem 1791 og 1801.

Jørgen Andersen

Han blev født 1795 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Terpet, hvor han levede i 1801.

Fig. 124 - Det flade og sandede landskab ved Uggerby, hvor Anders Godskesen blev født

(Kilde: *Danmark før og nu, Nordjylland, Hassings Forlag, København, 1952*)

6:117 mm fm fm

Margrethe Olesdatter

Hun blev født omkring 1750 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, 13 km øst for Hirtshals, og hun levede efter sin vielse resten af livet i landsbyen Terpet i samme sogn.

Hun døde 81 år gammel 12. juni og blev begravet 16. juni 1831 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 5:58, s 120)

Hun blev gift 9. juli 1786 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

6:118 mm fm mf

Lars Jensen

Han blev måske født 16. maj 1756 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, hvor han voksede op i landsbyen Nørre Tversted.

Han levede som **tjenestekarl** mellem 1781 og 1786 i landsbyen Øster Tversted i samme sogn, og han blev her far til et barn udenfor ægteskab. Året efter var han måske ugift tjenestekarl på godset Kærsgård Hovedgård i Tornby sogn 6 km syd for Hirtshals.

Han døde efter 1787. (Børn 5:59, s 122, Far 7:236, s 217, Mor 7:237, s 218)

Han fik udenfor ægteskab med efterfølgende ane følgende barn,
som var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Birgitte Larsdatter - *"uægte" barn - "som barnefar udlagdes Lars Jensen fra Øster Tversted"*

Hun blev født 31. december 1786 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 52 år gammel 12. oktober 1838 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Se 5:59, s 122).

6:119 mm fm mm

Maren Nielsdatter

Hun blev født 3. april 1760 i Tversted sogn i Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Nørre Tversted. Hun levede måske 1787 som ugift **tjenestepige** i landsbyen Terpet i Tversted sogn. (Børn 5:59, s 122, Far 7:238, s 218, Mor 7:239, s 219)

Hun fik ovennævnte barn udenfor ægteskab med foregående ane.

Mormors mors slægt

6:120 mm mf ff

Hans Madsen

Han blev født 14. september 1738 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, hvor han voksede op i landsbyen Øster Tversted.

Han levede også efter sin vielse og resten af livet i landsbyen Øster Tversted, hvor han ernærede sig som **gårdfæster**.

Han døde 82 år gammel som **gårdmand** 18. november og blev begravet 25. november 1820 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 5:60, s 124, Far 7:240, s 219, Mor 7:241, s 220)

Se kort med mormors mors slægt, fig. 83 og 102, side 85 og 123.

Han blev gift 7. august 1768 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Mads Rød Hansen

Han blev født 15. december 1771 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 79 år gammel som **aftægtsmand** 27. december 1850 i samme sogn. (Se 5:60, s 124).

Desuden fik de følgende 2 børn:

Peder Hansen

Han blev født 6. marts 1776 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Øster Tversted. Han levede måske 1801 i tjeneste i landsbyen Vester Tversted i samme sogn.

Niels Hansen

Han blev født 1777 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Øster Tversted. Han levede måske mellem 1801 og 1834 i landsbyen Vester Tversted i samme sogn, i 1801 som **indsidder** og **daglejer** og i 1834 som gårdmand, begge år gift med Maren Jensdatter.

6:121 mm mf fm

Cecilie Jensdatter

Hun blev født omkring 1745, og hun tjente inden sin vielse på godset Nørre Elkær i Tversted.

Efter vielsen levede hun resten af livet i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn.

Hun døde efter 1801. (Børn 5:60, s 124)

Hun blev gift 7. august 1768 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

6:122 mm mf mf

Terkel Eriksen

Han blev født 3. maj 1744 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, hvor han voksede op i landsbyen Tversted Torp, som senere hed Terpet, og efter sin vielse levede han i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn.

Han døde 46 ½ år gammel 24. oktober 1790 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Børn 5:61, s 125, Far 7:244, s 220, Mor 7:245, s 221)

Han blev gift 1. december 1776 i Tversted sogn, Hjørring Amt med efterfølgende ane.

Parrets måske eneste barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Mette Terkildsdatter

Hun blev født 17. juni 1778 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 59 ½ år gammel 4. december 1837 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 5:61, s 125).

6:123 mm mf mm

Maren Christensdatter

Hun blev født omkring 1751 i Tversted sogn i Hjørring Amt i Nordvendsyssel, og hun levede efter sin vielse i landsbyen Øster Tversted i samme sogn, 1834 på **aftægt** hos sin søn Terkel Nielsen. Hun døde 86 år gammel 9. marts og blev begravet 19. marts 1837 i Tversted.

(Børn 5:61, s 125, Far 7:246, s 222, Mor 7:247, s 222)

Hun blev gift 1. gang 1. december 1776 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 10. juli 1791 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med **Niels Terkildsen Christensen**.

Han blev født omkring 1762 og levede 1791 som **boelsmand**, og mellem 1834 og 1845 som **indsidder** og **aftægtsmand** i landsbyen Øster Tversted. Han døde 10. oktober og blev begravet 19. oktober 1845 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Terkel Nielsen

Han blev født 15. februar 1793 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Øster Tversted i samme sogn, hvor han også boede i 1834 som **gårdmand**, gift med Kirstine Marie Hansdatter, født 1789, og med 3 børn.

Maren Nielsdatter

Hun blev født 1. juli 1798 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

6:124 mm mm ff

Hans Jørgen Jensen

Han blev født 1. november og døbt 5. november 1738 i Råbjerg sogn i Hjørring Amt, som er landets næst-nordligste sogn lige syd for Skagen, og hvor han voksede op på gården Troldborg.

Lige efter sin vielse levede han i 1761 som **fisker** i bebyggelsen Lodskovvad i Råbjerg sogn, og i 1763 flyttede han til bebyggelsen Klitlund i samme sogn, hvor han levede resten af livet.

Han døde 33 år gammel 1. november 1771 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

(Børn 5:62, s 125, Far 7:248, s 222, Mor 7:249, s 223)

Han blev gift 30. november 1760 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 16 tip-tip-oldefædre:

Christen Hansen Ruth

Han blev født 23. oktober 1768 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Han døde 78 ½ år gammel som **aftægtsmand** 9. april 1847 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Se 5:62, s 125).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Jens Hansen

Han blev født 25. januar 1761 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Kirsten Hansdatter

Hun blev født 4. december 1763 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 18 år gammel som ugift tjenestepige 21. oktober 1781 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, hvor hun tjente på Gårdbogård.

Mette Hansdatter (*i folketællingen 1801 fejlagtigt kaldt Maren Jensdatter*)

Hun blev født 4. juni 1766 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt. Hun levede 1801 i bebyggelsen Klitlund i samme sogn, gift med Kristen Thomsen Brun, som var fisker og husmand med lidt jord samt indkaldt som matros i flåden. Han var født i 1757. I 1801 havde hun sin mor og stedsøster Maren Jørgensdatter boende.

Niels Hansen

Han blev født 28. juli 1771 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Fig. 125 - Råbjerg Mile

(Kilde: www.naturstyrelsen.dk)

Landsbyen Lodskovvad, hvor Hans Jørgen Jensen og Anne Christensdatter Ruth levede, ligger ved sydsiden af den store Råbjerg Mile, medens landsbyen Klitlund ligger 5 km sydligere, helt ude ved østkysten i det meget udstrakte og øde Råbjerg sogn, nu som en del af bebyggelsen Ålbæk. Landsbyens navn er sigende, for sognet er fyldt af store klitter og miler - tættest på ligger Mølklitten, Heden og Ålbæk Klitplantage – og som nævnt den store, kendte vandreklit, Råbjerg Mile.

Vandreklitter

*Stormes pres har altid fra tid til anden revet huller i de ellers marehalmbevoksede klitrækker langs Vestkysten. Sandet flyder da vestpå over det flade land og aflejres som mægtige parabelformede klitter, lokalt kaldet "miler". Sådanne klitter flytter sig langsomt med vinden hen over landet, hvoraf navnet **vandreklit**, og de fremtræder med en forholdsvis stejl skrænt i vindsiden, parabelformet med "åbningen" mod vinden, og et fladt fald på læsiden. Med tiden forsvinder vandreklitten i havet på landets østkyst. Nu er alle vandreklitter standset med beplantning, undtagen én - den 1 km² store **Råbjerg Mile**, der nu er naturreservat.*

(Kilde: Trap Danmark, Hjørring Amt, G.E.C.Gads Forlag, København, 1960).

6:125 mm mm fm

Anne Christensdatter Ruth

Hun blev født 14. marts og døbt 16. marts 1740 i Råbjerg sogn i Hjørring Amt i Nordvendsyssel, hvor hun voksede op i bebyggelsen Lodskovvad.

Efter sin vielse boede hun endnu et par år her, inden familien i 1763 flyttede til bebyggelsen Klitlund i samme sogn, hvor hun levede resten af livet, i 1801 hos sin datter Mette.

Hun døde 68 ½ år gammel 4. september og blev begravet 11. september 1808 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt. (Børn 5:62, s 125, Far 7:250, s 223, Mor 7:251, s 223)

Hun blev gift 1. gang 30. november 1760 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 17. november 1780 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med **Jørgen Pedersen**. Født 1737 og død før 1801.

Dette par fik følgende barn:

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 1783 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, og hun levede 1787 og 1801 i bebyggelsen Klitlund i samme sogn, i 1801 hos hendes stedsøster Mette.

6:126 mm mm mf

Christen Grønhøj Pedersen

Han blev født 1739 i Tornby sogn i Hjørring Amt i det nordvestlige Vendsyssel, 7 km syd for Hirtshals, og han levede efter sin vielse i landsbyen Nørre Tornby i Tornby sogn indtil sin død, hvor han var på **aftægt** hos sin søn, husmand Christen Christensen.

Han døde 81 år gammel (*med tilnavnet "Grønhøj"*) som **aftægtsmand** 10. marts og blev begravet 15. marts 1820 i Tornby sogn, Hjørring Amt. (Børn 5:63, s 127)

Han blev gift 19. oktober 1773 i Tornby sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 16 tip-tip-oldemødre:

Cecilie Christensdatter

Hun blev født 5. november 1775 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 86 ½ år gammel som **aftægtskone** 10. juli 1862 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Se 5:63, s 127).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Mette Marie Christensdatter

Hun blev født 21. november 1773 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og hun levede som tjenestepige 1787 i landsbyen Sønder Tornby i samme sogn.

Hun blev konfirmeret 16 ½ år gammel 12. april 1790 i Tornby sogn, Hjørring A.

Christen Christensen

Han blev født 22. februar 1778 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Nørre Tornby, hvor han blev konfirmeret 16 år gammel 28. april 1794.

Han levede som **husmand og selvejer** i Nørre Tornby på matrikel nr. 32 i alt fald til 1834 og med sine forældre på **aftægt** mellem 1820 og 1827. Denne ejendom var på 225.000 kvadratalen (ca. 16 td land eller 9 hektar), som en lille gård; men værdien var kun på godt 3 skæpper hartkorn og derfor meget ufrugtbar.

Anne Christensdatter

Hun blev født 11. maj 1783 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i landsbyen Nørre Tornby, hvor hun blev konfirmeret 15 år gammel 15. april 1798 i Tornby sogn, og hvor hun levede i 1801.

6:127 mm mm mm

Anne Jørgensdatter

Hun blev født 22. juni 1738 i Tornby sogn i Hjørring Amt i det nordvestligste Vendsyssel, 6 km syd for Hirtshals, og hun levede efter sin 2. vielse i landsbyen Nørre Tornby i samme sogn resten af livet.

Hun døde 89 år gammel som **aftægtskone** hos sin søn Christen Christensen 30. marts og blev begravet 8. april 1827 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

(Børn 5:63, s 127, Far 7:254, s 225, Mor 7:255, s 225)

Hun blev gift 1. gang 9. juli 1758 i Tornby sogn, Hjørring Amt med **Christen Christensen Krag**. Født omkring 1739 og død 28. januar 1770 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Dette par fik følgende barn:

Jørgen Christensen

Han blev født 24. september 1769 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og voksede op i landsbyen Nørre Tornby, hvor han blev konfirmeret 18 ½ år gammel 30. april 1788.

Hun blev gift 2. gang 19. oktober 1773 i Tornby sogn, Hjørring Amt med foregående ane.

Farfars fars slægt

7:132 ff ff mf f

Peder "Hugger" Hansen

Han blev født 1714 og har måske levet hele livet i Fodby sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 5 km vest for Næstved.

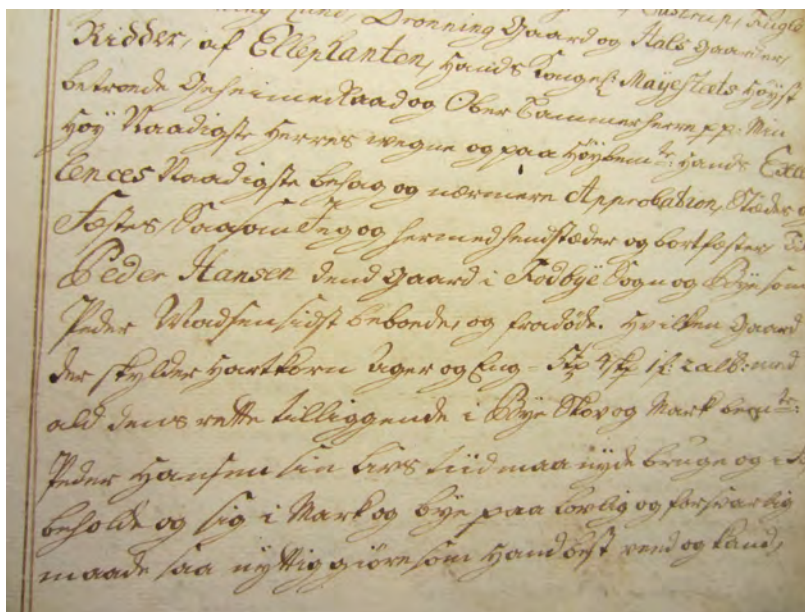
Her levede han i alt fald, da han ½ år før sin vielse fik fæstebrev 9. juli 1732 som **fæstegårdmand** under Fodbygård ved Carl Adolph von Plessen - og efter tilnavnet "Hugger" at dømme var han desuden **tømrer**. Han må have afstået sin gård inden 1784, hvor han levede som **indsidder**.

Han døde 70 år gammel som indsidder 16. maj 1784 i Fodby sogn, Sorø Amt.

(Børn 6:66, s 129)

Se kort med farfars fars slægt, fig. 70, side 65.

Peder Hansens **fæstebrev** lyder således i tidens kancellistil (men tilpasset nyere retskrivning):

Fig. 126 - Udsnit af Peder Hansens fæstebrev

(Kilde: Fodbygård fæsteprotokol, Statens Arkiver)

"På hans excellence, høj og velbårne herre Hr. Carl Adolph von Plessen, herre til Førslev, Saltø, Harrested, Fodby, Gunderslevholm, Castrup, Fuglebjerg, Dronninglund, Dronninggård og Halsgårde, Ridder af Elefanten, hans kongelige Majestæts højst betroede Geheimeråd og Overkammerherre pp. ("efter fuldmagt på") min højnådigste herres vegne og på hans Excellences Nådigste behag og nærmere Approbation (godkendelse) stædes og fæstes, såsom jeg også hermed henstæder og bortfæster til Peder Hansen den gård i Fodby sogn og by, som Peder Madsen sidst beboede og fradøde. Hvilken gård, som står for hartkorn siger og skriver 5 td, 4 skp, 1 fdk, 2 ⁴/₇ alb.(værdi i tønder, skæpper, fjerdingkar, album - se side 169), med al dens rette tilliggende i by, skov og mark, bemeldte Peder Hansen sin livstid må nyde, bruge og

fæstet beholde, og sig i mark og by på lovlig og forsvarlig måde så nyttiggøre, som han bedst ved og kan på de vilkår, at han af gårdens bemeldte hartkorn til rette tide erlægger alle påbydende kongelige contributioner (skatter), som enten allerede er eller herefter påbudne vorder (bliver) så, og årligen yder den i Jordebogen ansatte landgilde: Byg 3 tønner, havre 1 tønne og småredsel (mindre afgift) 1 lam, 1 gås, 4 høns, 20 æg eller forlanges derfor penge - 1 rigsdaler 10 skilling. Gårdens bygning og besætning forbedrer og vedligeholder, så den altid kan findes i fuldkommen god stand. Jorderne i marken forsvarligt dyrker, og handler intet deraf til andre, bortlejer eller på anden måde til u-pligt bruger eller bruge lader, holder god fred og enighed med sine naboer i by og mark, samt årlig planter, luger og sår i gårdens haver og mark det, som loven befaler, forretter rejser og andet hoveri villigt og u-påklageligt, når han tilsagt vorder. Og siden den fæstende annammede (fik eller overtog) på gården alt, hvad som den afdøde havde efterladt sig, der beløb sig til værdi for 129 rdr. 6 p (129 rigsdaler og 6 skilling), og besætningen der var i nogenledes stand, så er han forbunden at svare og betale for de materialier hans formand i det år fra 1. maj 1732 til 1. maj 1733 har bekommet, og ellers at svare landgilden efter Jordbogen for år 1733 og siden fremdeles uden restance. I øvrigt retter og forholder sig efter kongelige Allernådigste enten allerede udgangne eller herefter udgående love og forordninger, er sit herskab og beskikkede fuldmægtig i alle måder hørig og lydig og ellers anstiller sig, som det en fæstebonde er og anstår, alt under dette fæstes fortabelse og anden vilkårlig straf. For indfæstning er han - i henseende, at han selv skulle forskaffe sig et plovbæst (hest), som manglede på stedet - befriet. Betreffende efter Gunderslevholm den 9. juli 1732" - (se også sønnens fæstebrev side 129).

Til ovenstående skal uddybes følgende - **Landgilde** var den årlige afgift for at have gården i fæste ("husleje"), som blev betalt i naturalier (korn mm.), senere i rede penge. **Indfæstning** var en afgift for at overtage fæstegården (som "udbetaling" eller "indskud" i vore dages boliger). Denne blev Peder Hansen altså fritaget for.

Han blev gift 1. gang 1. januar 1733 i Fodby sogn, Sorø Amt med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Søren Pedersen

Han blev født 6. januar 1740 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han døde 61 år gammel 21. januar 1801 i Fodby sogn, Sorø Amt.

(Se 6:66, s 129).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Zinna Pedersdatter

Hun blev født 29. maj 1735 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Hans Pedersen

Han blev født 7. april 1737 i Fodby sogn, Sorø Amt, og han levede her som **gårdmand** i 1787 og som **husmand med jord** i 1801.

Anne Pedersdatter

Hun blev født 21. januar 1742 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han blev måske gift 2. gang 14. december 1760 i Fodby sogn, Sorø Amt med **Anne Margrethe Nielsdatter?**

7:133 ff ff mf m Berthe Clausdatter

Hun blev født 1706 og døde 47 år gammel 14. januar 1753 i Fodby sogn, Sorø Amt.
(Børn 6:66, s 129)

Hun blev gift 1. januar 1733 i Fodby sogn, Sorø Amt med foregående ane.

*Peder Hansen var altså fæstegårdmand under godset Fodbygård. Godset omtaltes første gang omkring år 1370 i Roskildebispens jordebog som tilhørende bispen med et ret betydeligt tilliggende af bøndergods, og gårdens navn dengang fortæller os, hvoraf det sære navn **Fodby** kommer, da gården også undertiden hedder **Fogedbygård**. Den har sandsynligvis i vikingetiden (vurderet ud fra navneendelsen -by) været en ny udflytterlandsby, der er tildelt en af kongens fogeder.*

Ved reformationen, hvor kirken måtte af med alt sit jordegods, kom godset først under kronen, men blev senere mageskiftet og solgt utallige gange, som de fleste godser. Det er tilsyneladende blevet mindre med tiden, måske pga. arvedelinger, da gården ved et salg i 1704 ikke mere kaldes en hovedgård (gods), men dog havde et tilliggende på 204 tønder hartkorn (svarende til omkring 40 bøndergårde). I fæstebrevet ses altså, at gården i 1732 er i storgodsejeren von Plessens eje sammen med 9 andre godser, og af Peder Hansens søns fæstebrev, at gården i 1777 under en anden von Plessen er en del af stamhuset Førslevgård. Så sent som i 1954 blev den købt af en greve Ahlefeldt-Laurvig, en slægt som er mest kendt fra Tranekær gods på Langeland.

Bøndernes arbejde

*”Menneskene havde arbejdet i Danmark i tusinder af år og kun på meget snævre områder forstået at udnytte naturens mægtige energikilder. Deres arbejdsredskaber i det daglige liv var kun blevet lidt forbedrede. Leen havde ganske vist afløst seglen, hjulploven var blevet tungere og mere uhandelig. Vognene var stadig små og stive og kunne kun befordre meget små læs. 60 mursten var, hvad en vogn kunne flytte, tilsvarende af korn og hø. I datidens daglige arbejde i Danmark var det kun dyrs og navnlig menneskers arbejdskraft, der kom i anvendelse. Det var et kolossalt opbud af arbejdskraft, der krævedes til at udføre et års landbrugsarbejde. På **Fodbygård** behøvedes 300 - 400 mand for at skaffe kornhøsten ind. Det er klart, at denne rent fysiske arbejdskraft temmelig hurtigt trættes og snart måtte sløve af. I 1600-tallet var det efterhånden blevet almindeligt, at hovbønderne arbejdede på egen kost, hvad der ikke skulle anspore arbejdsvilligheden. Ydelserne blev ringere, det var bøndernes passive modstand, så herremandens ridefoged brugte hårdere metoder til at få arbejdet udført. Den forhåndenværende arbejdskraft var i sig selv for ringe til, at de enkleste fornødenheder kunne dækkes. Derfor blev den anstrengt udover den enkeltes evne, tiden blev lang og ubestemt, kravene vilkårlige og brutale. Til den tids martyrer hørte tjenestedrengen, men også tjenestekarle, fæstehusmænd og fæstebønder led under det hårde arbejde, de måtte yde for at skaffe sig det daglige brød. Arbejdsgiverne lige fra kongen og nedefter havde kun den mening om den menneskelige arbejdskraft, de havde brug for, at der deraf skulle præsteres mest muligt til den ringest mulige løn. Det tristeste træk i tiden var, at menneskene dengang var aldeles ude af stand til at bevare den højst nødvendige arbejdskraft, og de stod ganske hjælpeløse overfor de omfattende hjemløgelser, som den ubarmhjertige natur påførte dem”.*

(Ørn Eir, Fodby sogn, Sorø Amt)

7:134 ff ff mm f

Oluf Hansen

Han blev født 10. april 1707 i Karrebæk sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 9 km sydvest for Næstved, hvor hans far var husmand.

Selv levede han hele livet i Karrebæk, efter sin vielse som **husmand**.

Han døde 67 år gammel og blev begravet 3. april 1774 i Karrebæk sogn, Sorø Amt - "*uden ringning*". (Børn 6:67, s 130, Far 8:268, s 226, Mor 8:269, s 226)

Han blev gift 1. februar 1739 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Kirsten Olufsdatter

Hun blev født 4. december 1740 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Hun døde 48 ½ år gammel 26. juli 1789 i Fodby sogn, Sorø Amt.
(Se 6:67, s 130).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Lars Olufsen

Han blev født 12. april 1739 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Han døde 3 måneder gammel 19. juli 1739 i samme sogn.

Lars Olufsen

Han blev født 22. september 1743 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Anne Olufsdatter

Hun blev født 12. maj 1749 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Hun døde 3 år gammel 20. februar 1752 i samme sogn.

7:135 ff ff mm m

Ingeborg Rasmusdatter

Hun blev født 27. januar 1715 i Karrebæk sogn i Sorø Amt på Næstvedegnen, hvor hun voksede op i landsbyen Gumperup (nu med navnet Klinteby), og hun boede hele livet i Karrebæk sogn.

Hun døde 35 ½ år gammel 11. juni 1750 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

(Børn 6:67, s 130, Far 8:270, s 226, Mor 8:271, s 227)

Hun blev gift 1. februar 1739 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

7:136 ff fm ff f

Hans Sørensen

Han blev født 10. februar 1709 i Hyllinge sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 10 km vest for Næstved, hvor han voksede op i landsbyen Agerup.

Han levede fra 1725 og resten af livet i landsbyen Spjellerup i nabosognet Marvede - *hvor han 25. november 1725 stod "offentlig skrifte" for "lejemål" (samleje uden at være gift) med Karen Hansdatter i Karrebæks Torp. De blev gift året efter. Ved offentlig skrifte måtte man ved gudstjenesten i kirken bekende sin synd for menigheden og bede om tilgivelse. Det var meget ydmygende.*

Han døde 42 år gammel 8. april 1751 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 6:68, s 131, Far 8:272, s 227, Mor 8:273, s 227)

Han blev gift 12. oktober 1726 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Peder Hansen

Han blev født 29. november 1733 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 58 ½ år gammel som **indsidder** 20. juni 1792 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Se 6:68, s 131).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Søren Hansen

Han blev født 6. oktober 1726 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han døde 11 ½ år gammel 23. februar 1738 i samme sogn.

Anne Hansdatter

Hun blev født 11. februar 1729 i Marvede sogn, Sorø Amt, og hun døde 2 måneder gammel 19. april 1729 i samme sogn.

Lisbeth Hansdatter

Hun blev født 1. oktober 1730 i Marvede.

Jens Hansen

Han blev født 2. december 1736 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han døde 4 måneder gammel 24. marts 1737 i samme sogn.

Søren Hansen

Han blev født 5. oktober 1738 i Marvede sogn, Sorø Amt.

7:137 ff fm ff m

Karen Hansdatter

Hun blev født omkring 1705 måske i Marvede sogn i Sorø Amt på Næstvedegnen, og hun levede 1725 i landsbyen Karrebæk Torp i nabosognet Karrebæk - *hvor hun lige som sin kommende mand måtte stå offentlig skrifte for lejermål - se forrige side.*

Før sin vielse boede hun i landsbyen Menstrup i Marvede sogn, og efter vielsen boede hun resten af livet i landsbyen Spjellerup i samme sogn.

Hun døde 16. maj 1745 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 6:68, s 131)

Hun blev gift 12. oktober 1726 i Marvede sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

Træk af Næstved-egnens historie

Sydvestsjælland er en egn, der har været rimelig tæt bebygget og opdyrket siden oldtiden. Ganske vist er trekanten mellem Slagelse, Skælskør og Næstved, hvor Morfars farmors slægt levede, meget fattig på stengrave (dysser og jættestuer) fra yngre stenalder, men kystegnen ned mod Næstved er pænt repræsenteret med høje fra bronzealderen - således er Fodby sogn med 35 høje og Karrebæk sogn med 29 blandt de sogne, der har flest høje i hele Sorø Amt.

Nogle af de største magtcentre i jernalderen er fundet uden for området - ved Tissø i Vestsjælland, ved Sigersted-Ringsted på Midtsjælland og ved Lejre nær Roskilde - men i "vores" område ligger dog en del byer og landsbyer, hvis navne går tilbage til jernalderen i de første århundreder af vor tidsregning - bl.a. Hyllinge og Ting Jellinge fra måske omkring Kristi fødsel samt Benslev, Førsløv, Hårslev, Rislev, Sneslev og Ørslev fra yngre jernalder. Sidstnævnte navneform (-lev) er ofte sammensat med et mandsnavn som forled (f.eks. Hårslev med mandsnavnet "Hathær" og Ørslev med mandsnavnet "Øthær"). Der findes således enkelte "oldnavne" i området, men ikke usædvanlig mange i forhold til landet som helhed.

Derimod vrimler egnen med "udflytterlandsbyer" fra vikingetiden, hvor befolknings-tilvæksten nødvendiggjorde opdyrkning af ny agerjord. Det drejer sig især om de såkaldte "torper", der ofte ligger med kun 1-2 km afstand, f. eks. Karrebækstorp, mens landsbynavnets endelse -torp i de fleste andre tilfælde i tidens brug er ændret til -rup, -drup, -trup og -strup - f.eks. Bistrup, Menstrup, Spjellerup og Tåstrup. Også disse landsbynavne gemmer ofte i forleddet et navn, sikkert på den, der har grundlagt landsbyen - f.eks. Bistrup (Biskopstorp) og Tåstrup (mandsnavnet "Tosti" - Thorsten). I alt finder vi ca. 20 "torper" inden for en 10 km radius.

7:140 ff fm mf f

Jens Laursen Baad

Han blev født 1. november 1682 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 12 km vest for Næstved, hvor hans far var **husmand** i landsbyen Spjellerup.

Selv levede han fra 1708 og resten af livet som **fæstegårdmand** i denne landsby, idet han 3. april 1708 fik fæstebrev under Fyrendal/Holsteinsborg Gods v/ grev Holsten.

Han døde 47 ½ år gammel 23. marts 1730 i Marvede.

(Børn 6:70, s 133, Far 8:280, s 227, Mor 8:281, s 228)

Fig. 127 - Marvede Kirke, hvor Jens Laursen Baad blev døbt og begravet.

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Gerry Severson)

Han blev gift med efterfølgende ane.

Parrets 3. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Lars Jensen Baad

Han blev født 28. februar 1720 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 73 år gammel 3. februar 1793 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Se 6:70, s 133).

Inden fik de følgende 2 børn:

Hans Jensen Baad

Han blev født 16. september 1708 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han levede 1730 i landsbyen Spjellerup i Marvede sogn, Sorø Amt.

Lars Jensen Baad

Han blev født 13. marts 1718 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han døde ½ år gammel 23. december 1718 i samme sogn.

7:141 ff fm mf m

Mette Nielsdatter

Hun levede før sin vielse i landsbyen Menstrup i Marvede sogn på Næstved-egnen og efter 1701 i landsbyen Spjellerup i samme sogn.

Hun døde måske 30. april 1747 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 6:70, s 133)

Hun blev gift 1. gang med foregående ane.

Hun blev måske gift 2. gang 14. november 1731 i Marvede sogn med Thomas Jensen.

7:142 ff fm mm f

Lars Pedersen

Han blev født 8. september 1690 i Marvede sogn i Sorø Amt på Næstvedegnen, og han levede efter 1716 og resten af livet som **gårdmand** i landsbyen Menstrup i dette sogn.

Han døde 65 år gammel 27. juli 1755 i Marvede.

(Børn 6:71, s 133, Far 8:284, s 229)

Han blev gift 17. oktober 1717 i Hyllinge sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Else Larsdatter

Hun blev født 2. februar 1721 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Hun døde omkring 1779 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Se 6:71, s 133).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Jørgen Larsen

Han blev født 20. december 1716 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Mette Larsdatter

Hun blev født 26. december 1717 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Karen Larsdatter

Hun blev født 18. august 1720 i Marvede sogn, Sorø Amt, og hun døde 3 år gammel 4. august 1723 i samme sogn.

Jens Larsen

Han blev født 1. juli 1724 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Karen Larsdatter

Hun blev født 23. september 1725 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Lars Pedersen var en sjællandsk gårdmand i begyndelsen af 1700-tallet, hvor en stor del af især den sjællandske bondestand var sunket dybt ned i armod med et ineffektivt landbrug som følge af fællesskabsdrift og vanetænkning og tynget af arbejdsforpligtelserne ved godsejerens hoverikrav. Vi har intet grundlag for at bedømme, om Lars Pedersen lå over eller under gennemsnittet af sine standsfæller og skal derfor ikke udnævne ham til en "Jeppe på Bjerget".

Jeppe på Bjerget og andre bønder

”Det udødelige billede af en sjællandsk bonde, som Holberg i 1722 har tegnet i sin mest populære komedie, var ikke typisk - og har heller ikke skullet være det. Holberg havde sit stof udefra, og hans hensigt var at vise, hvor galt det går den, der pludselig ophøjes over sin stand. At han på sine vandringer og på torvet har set bønder, fra hvilke han har lånt træk til sin Jeppe, er dog sandsynligt. Dovne, drikfældige og forslagne bønder sås vel i hvert sogn.

Når Jeppe er kommet til at stå som typen på vornedskabets og stavnsbåndets bonde, den menige jorddyrker i sin dybeste fornedrelse, skyldes det, at reformperioden og frihedstiden, der fulgte, maledede fortiden med grelle farver. Naturligvis var bondens stilling langt fra misundelsesværdig. Det var ham, der bar arbejdets åg, mens udbyttet af arbejdet var ringe. Han var, som Ambrosius Stub udtrykker det, ”hele verdens træl”, og med retsbeskyttelsen stod det kun ringe til. Stavnsbåndet gjorde ham til en ufri person, arbejdet på hovmarken udpinte ham og tog arbejdsglæden, herremandens revselsesret og retsvæsenets partiskhed var altsammen medvirkende til at give bonden fællespræg som en klasse, der ”ej ved at leve som andre mennesker, langt mindre som kristne” - og som derfor skulle holdes i bånd, ”ellers er de værre end ufornuftige dyr”, således som komtesse Schack til Spanager udtrykte det - eller som en præst mente i 1743 - ”bonden har ej anden lyst end at rode og rage i jorden”.

Det øvrige samfund så på bonden som den, der kun var skabt til arbejde. Hans ånd var grov og primitiv - ”udyret”, som det hed. Derfor skulle han holdes i bånd for ikke som Jeppe at blive værre end en tyrann, når båndet slappedes.

En sådan indstilling var praktisk, fordi der heri lå en moralsk ret til bevarelse af den faktiske tilstand - og det var naturligvis de eksisterende økonomisk-soziale vilkår, der havde skabt den tilstand. Men alligevel har mange godsejere, måske endog de fleste, forstået at opretholde et tåleligt patriarkalsk forhold til deres bønder, og enkelte var nået til den helt moderne opfattelse, at alle mennesker var født med naturlige rettigheder.

Fra slutningen af 1700-tallet skabte digtere og filosoffer i romantikken en følsom romantisk opfattelse af bonden og hans liv - lige så langt fra virkeligheden som den tidligere nedvurdering”.

(Ørn Eir, Søndersted sogn, Holbæk Amt)

7:143 ff fm mm m

Kirsten Lauritsdatter

Hun blev måske født 6. januar 1690 i Marvede sogn i Sorø Amt på Næstvedegnen, hvor hun voksede op i landsbyen Brorup.

Efter sin vielse levede hun resten af livet i landsbyen Menstrup i Marvede sogn.

Hun døde 71 år gammel 8. februar 1761 i Hyllinge sogn, Sorø Amt.

(Børn 6:71, s 133, Far 8:286, s 230, Mor 8:287, s 230)

Hun blev gift 17. oktober 1717 i Hyllinge sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

Farfars mors slægt

7:156 ff mm mf f

Niels Iversen Hersted

Han blev født omkring 1705 og levede mellem 1732 og 1736 som **skræddersvend** i indre København, 1732 i Sankt Peders Stræde og mellem 1733 og 1736 ved Vester Vold.

(Børn 6:78, s 139)

*Se kort med **Farfars mors slægt**, fig. 70 og 86, side 65 og 96.*

Han blev gift før 1732 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Iver Nielsen Hersted

Han blev født 19. marts 1732 i Vor Frue sogn i København.

Han døde 62 ½ år gammel 29. juli 1794 i Boeslunde sogn, Sorø Amt.

(Se 6:78, s 139).

Derefter fik de følgende 4 børn:

Lars Nielsen

Han blev født 29. december 1733 i Vor Frue sogn, København.

Jonas Nielsen

Han blev født 23. april 1735 i Vor Frue sogn, København.

Birgitte Kirstine Nielsdatter Hersted

Hun blev født 29. juli 1736 i Vor Frue sogn, København, og hun døde 31 år gammel 8. august 1767 i Åstrup sogn, Haderslev Amt, hvor hun var gift med præsten i 7 år, og efterlod 5 levende børn, Eschild, Matthias Nicolaj, Tahla Catharina, Manderup og Laurentius - hun blev begravet i kirken ved alteret.

Hendes brordatter blev opkaldt efter hende (se ane nr. 39).

Mejne Nielsdatter Hersted

Hun blev født omkring 1735.

7:157 ff mm mf m

Cathrine Larsdatter

Hun blev født omkring 1707 og levede 1732 i Sankt Pedersstræde i København samt mellem 1733 og 1736 ved Vester Vold i København.

(Børn 6:78, s 139)

Hun blev gift før 1732 med foregående ane.

7:158 ff mm mm f

Lars Andersen Weile

Han blev født omkring 1684 og levede efter 1725 som **sogndegn** i landsbyen Bistrup i Fodby sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 6 km vest for Næstved. *Han blev student 1715 i Roskilde og blev kaldet til sogndegn i Fodby 1725 af Gehejmeråd Carl Adolph Plessen, som også udstedte fæstebrev til Peder Hansen Hugger (ane nr. 132), se side 184-185.*

Han døde 74 år gammel 17. oktober 1758 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han blev begravet "med klokker".

(Børn 6:79, s 142, Mor 8:317, s 230)

Et degneskifte

Lars Andersen Weiles skifte, der blev afsluttet 7. november 1758 i Fodby, er interessant på flere måder - det er meget detaljeret og omfattende - det viser, at det ikke var helt dårligt rent økonomisk at have et godt degneembede - og det viser, at denne degn har været en veluddannet og belæst mand.

Degneboligen kan nærmest betegnes som en lille gård eller et stort boelsted, der 50 år efter hans død var på 214.000 kvadratalen jord (15 ½ tønne land eller 8 ½ hektar) med en værdi af næsten 2 tønner hartkorn. Det har sikkert været nogenlunde tilsvarende i hans levetid, og ejendommen bestod af skolebygningen med have, huset med stald, gårdsplads og have samt en marklod på 15 tønner land. At han har dyrket jorden fremgår bl. a. af, at han havde 4 heste af 24 rigsdalers ("RD") værdi, 3 køer (7 RD), 2 søer (4 RD), 2 unge galte og 3 smågrise, samt 8 får, 5 gæs, 1 gase og 2 bistader. Desuden var der 80 rafter til humledyrkning, plove, harver, 1 beslået fjedervogn med agestol (8 RD), 1 trævogn, 1 ny høst-langvogn og 1 slæde.

Boligens inventar har været lidt mere værdifuldt, end vi normalt finder det i en bondegård - bl.a. stole med flamsk overtræk og læderbetræk, flere skabe og borde samt spejl med forgyldt ramme og hele 4 sæt gardiner. Som normalt er de store metalgenstande blandt de største værdier, f.eks. 2 kakkelovne (6 og 8 RD), 1 bryggerkedel (16 RD), 3 messingkedler (7 RD) og 1 rulle (2 RD). Boligen var veludstyret med køkkentøj og service, som endda er opgjort i separate grupper af "tintøj", "kobber og messing" samt "bliktøj". Ligeledes er der en pæn samling af en bondes håndværktøj, hakker, økser, spader, river m.m.

Degnens "gangklæder" har han også kunnet være bekendt - 8 kåbeskjoler, 3 kapper og kjortler, 2 kjoler med vest og benklæder.

Endelig er det interessant at se hans bogsamling, der har været ret omfattende og omfatter i alt 44 titler, bl.a. på de klassiske sprog. Der er selvfølgelig både salmebøger, det ny testamente på latin, mindst 10 katekismer, prædikensamlinger og andre bibelske bøger, en del klassisk litteratur som Ciceros taler på græsk, Cæsars Gallerkrige, Euklids elementer og Æsops fabler, samt ordbøger og leksika som f.eks. tysk/latinsk leksikon, græsk grammatik og leksikon og tysk A.B.C. Det var dog ikke bogsamlingen, der bidrog økonomisk til arvingerne, da de enkelte bøger var vurderet til mellem 1 og 4 skilling (á 1/64 rigsdaler), i alt knap 1 RD for de 44 titler.

Den samlede vurderingssum var i alt 172 RD, hvoraf besætningen (dyrene) udgjorde 22%, inventaret 22%, senge og sengetøj 16%, køkkengrej 15%, markredskaber 12%, service 8% og håndværktøj 4%. Der blev en måned efter skiftet afholdt auktion over boets effekter, og denne indbragte et noget højere beløb. Hertil kom værdien af degneboligen, som efterfølgeren overtog samt værdien af det korn, som dels var høstet på markerne, dels var tiendeafgift, således at **boets samlede indtægt blev 320 RD.**

På udgiftssiden var der bl.a. gæld til forskellige långivere (50 RD), 6 ½ måneders husholdning (26 RD), betaling af begravelsen (20 RD), reserverede bryllupsomkostninger for de 2 yngste døtre (13 RD), samt udgifter til vurderingsmænd, auktionssalær og andre skifteomkostninger (15 RD) - **i alt udgifter for 125 RD.**

Af overskuddet på 195 RD skulle betales bl.a. skiftesalær, stemplet papir til skiftetbrevet og lodsedler til arvingerne samt trykning af skiftetbrevet - **i alt 15 RD**, således at der til deling mellem arvingerne blev **180 RD**. Efter loven blev dette beløb delt således, at enken forlods fik halvdelen (90 RD), hvorefter hun og de 3 sønner fik hver en broderlod (16 RD) og de 3 døtre hver det halve (8 RD).

Han blev gift 1. gang før 1727 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Abelone Larsdatter Weile

Hun blev født 26. marts 1727 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Hun døde 68 ½ år gammel 6. december 1795 i Fuglebjerg sogn, Sorø Amt.
(Se 6:79, s 142).

Derefter fik de følgende 6 børn:

Anders Larsen Weile

Han blev født 15. december 1728 i Fodby sogn, Sorø Amt, og han levede 1758 i Herlufmagle sogn, Præstø Amt.

Anne Margrethe Larsdatter Weile

Hun blev født 1731 i Fodby sogn, Sorø Amt, og hun levede mellem 1758 og 1787 i Fodby, i 1787 gift med degn Frederik Adolph Carlsen.

Thomas Larsen Weile

Han blev født 1733 i Fodby sogn, Sorø Amt, og han levede 1758 i samme sogn.

Hans Larsen Weile

Han blev født 4. september 1735 i Fodby sogn, Sorø Amt, men han døde sandsynligvis før 1758, da han ikke nævnt ved sin fars skifte.

Søren Larsen Weile

Han blev født 21. marts 1738 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor han blev konfirmeret 15 år gammel 1753, og han levede 1758 i Fodby.

Christine Larsdatter Weile

Hun blev født 20. december 1740 i Fodby sogn, Sorø Amt, hvor hun blev konfirmeret 16 år gammel 1756, og hun levede 1758 i Fodby sogn.

Han blev gift 2. gang måske mellem 1740 og 1747 med **Karen Nn?**, der kun kaldes Karen Degns af Bistrup. Hun blev født omkring 1677 og døde 70 år gammel 16. april 1747 i Fodby sogn, Sorø Amt.

Han blev gift 3. gang før 1758 med **Else Hansdatter**.

Hun blev født 1700 og døde 13. september 1776 i Bjergsted sogn, Holbæk Amt.

Lars Andersen Weiles efternavn er helt klart en angivelse af, at han eller hans slægt kommer fra byen Vejle. Det vides ikke, om der er slægtsmæssig forbindelse mellem ham og en stor præsteslægt med bl.a. Gregers Lauritsen Weile, der var født i Vejle og døde i Varde, og hvis 2 tvillinge-sønnesønner blev præster på Sjælland i Føllenslev og Snesere. Dette har man i familien tidligere ment, men den formodede forbindelse har vist sig ikke at være korrekt.

7:159 ff mm mm m

Nn Nn

(Børn 6:79, s 142)

Hun blev gift før 1727 med foregående ane.

Degnen var fra gammel tid en kirkelig embedsmand, som skulle have en form for akademisk uddannelse, og han bistod især i 1600- og 1700-tallet præsten med dennes arbejde i sognet. Han skulle således lede salmesangen i kirken, sørge for at der blev ringet med klokkerne, påse at kirken og udstyret var i orden, hjælpe ved altergangen og ved overhøring af menigheden efter søndagsgudstjenesten (katekisation) suppleret med yderligere kristendomsundervisning samt hjælpe med ordenens og sædelighedens opretholdelse i sognet.

Da børneskolerne etableredes fra 1720-erne, blev degnene i mangel af lærere sat til at undervise børnene, hvilket ofte var en katastrofe, da de med deres akademiske baggrund ofte var fjernt fra forståelse af børnene og deres baggrund. Efterhånden blev der uddannet og ansat egentlige lærere - **skoleholdere** - som efterhånden fik væsentlig bedre resultater af undervisningen og dermed et bedre rygte end degnene. Det nye landsbyskolevæsen overflødiggjorde efterhånden den gamle degnestand og dens latinske dannelse og erstattede den med en lærerstand, hvis fundament var den gamle landsbykultur.

(Kilde: Dagligliv i Danmark, red. Axel Steensberg, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København 1971)

"Degnen indtog en mærkelig stilling i sognets sociale hierarki. Forsynet havde anvist ham to stole, den gejstlige og den folkelige. Degnen var som de mennesker, der gerne vil sidde så højt som muligt, og han benyttede derfor den gejstlige stol. Men præsteskabet skubbede ham bort. Så var der den folkelige stol, som han ikke yndede. Bønderne mærkede godt, at skønt han var ligeså fattig som de, ville han ikke i lag med dem og være deres ligemand. Resultatet blev, at han satte sig imellem stolene og blev den af det folkelige vid mest ilde trakterede embedsmand i landet. Fader Holberg havde en velstemt streng at spille på, da han i Erasmus Montanus viste Per Degn frem for samtiden".

(Ørn Eir, Ødis sogn, Vejle Amt)

Farmors fars slægt

7:162 fm ff fm f

Simon Olesen

Han blev født omkring 1701 og levede efter sin 1. vielse resten af livet i Fangel sogn i Odense Amt på Midtfyn, 10 km syd for Odense.

Han var tidligere dragon og blev **fæstebonde** under Odense Graabrødre Hospital, idet han 31. december 1729 fik udstedt fæstebrev på gård nr. 25 i Fangel by - han overtog fæstet efter sin første svigerfar Anders Clausen ved dennes død. *Denne gård havde en værdi på godt 9 tønder hartkorn og var således en ret stor gård.*

Han døde 80 år gammel 25. juni 1781 i Fangel sogn, Odense Amt. (Børn 6:81, s 143)

*Se kort med **Farmors fars slægt**, fig. 88, side 100.*

Han blev gift 1. gang 13. november 1729 i Fangel sogn, Odense Amt, med **Maren Andersdatter**. Hun blev født omkring 1705 og døde i barselseng 31. januar 1741 i Fangel.

Dette par fik følgende 4 børn:

Karen Simonsdatter

Hun blev født 23. april 1730 i Fangel sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 1747. Hun levede 1783 i Fangel og mellem 1787 og 1801 hos søn i Fangel Torp, Fangel sogn, Odense Amt. Hun døde 1802 i samme sogn.

Maren Simonsdatter

Hun blev født 28. februar 1734 i Fangel sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 1752. Hun levede hos datter i Fangel mellem 1787 og 1801.

Anders Simonsen

Han blev født 1736 i Fangel sogn, Odense Amt, hvor han blev konfirmeret 1754. Han levede mellem 1783 og 1801 som gårdmand i Fangel sogn, Odense Amt.

Claus Simonsen - Han blev født 31. januar 1741 i Fangel sogn, Odense Amt.

Han blev gift 2. gang mellem 31. januar 1741 og 2. juni 1742 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Niels Simonsen (*ane nr. 82*)

Han blev født 11. juli 1744 i Fangel sogn, Odense Amt.

Han døde 80 år gammel 8. september 1824 i Fangel sogn, Odense Amt.
(Se 6:82, s 144).

Parrets 5. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Johanne Simonsdatter (*ane nr. 80's 2. hustru*)

Hun blev født 24. marts 1751 i Fangel sogn, Odense Amt.

Hun døde 58 ½ år gammel 25. november 1809 i Fangel sogn, Odense Amt.
(Se 6:81, s 143).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Jørgen Simonsen

Han blev født omkring 17. februar 1743 i Fangel sogn, Odense Amt, og han døde 9 uger gammel 21. april 1743 i samme sogn.

Maren Simonsdatter

Hun blev født 25. februar 1747 i Fangel sogn, Odense Amt, og hun døde 8 dage gammel 5. marts 1747 i samme sogn.

Anne Simonsdatter (*ane nr. 166's 2. hustru*)

Hun blev født 1748 i Fangel sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 1764, og hun levede mellem 1783 og 1801 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense Amt, gift med Jens Jensen. Hun døde 65 år gammel 21. december og blev begravet 28. december 1813 i Dalum sogn, Odense Amt, med skifte 4. januar 1814 i Hjallesø, Dalum.

Maren Simonsdatter (*ane nr. 80's 1. hustru*)

Hun blev født 3. juni 1753 i Fangel sogn, Odense Amt, hvor hun blev konfirmeret 17 år gammel 1770. Hun blev senere gift med Peder Hansen.

Hun døde 30 år gammel omkring 29. september 1783 i Fangel sogn, Odense Amt, med skifte 29. september 1783 i Fangel.

Jørgen Simonsen

Han blev født 4. juni 1758 i Fangel sogn, Odense Amt.

7:163 fm ff fm m

Cecilie Jørgensdatter

Hun blev født 1712 og levede 1783 ved datters skifte i Fangel sogn, Odense Amt.

Hun levede som enke efter 1. ægteskab 1787 i Fangel Torp i Fangel sogn.

Hun døde 76 år gammel 26. februar 1788 i Fangel sogn, Odense Amt. (Børn 6:81, s 143)

Hun blev gift 1. gang før 1741 med **Christopher Bødker**, som døde før 1741.

Dette par fik følgende barn:

Johanne Christophersdatter

Hun blev født 2. juli 1741 i Fangel sogn, Odense Amt.

Hun blev gift 2. gang mellem 31. januar 1741 og 2. juni 1742 med foregående ane.

Når Simon Olesen og Cecilie Jørgensdatter efterfølgende er nævnt igen og som "anetab", skyldes det, at de gennem deres 2 børn - Niels og Johanne - fik en sønnesdatter og en dattersøn, som senere giftede sig med hinanden (kusine - fætter), hvorved der "tabes" et sæt aner.

7:164 fm ff mf f

Simon Olesen

Han blev født omkring 1701 og døde 80 år gammel 25. juni 1781 i Fangel sogn, Odense Amt. Anetab, se side 195.

7:165 fm ff mf m

Cecilie Jørgensdatter

Hun blev født 1712 og døde 76 år gammel 26. februar 1788 i Fangel sogn, Odense Amt. Anetab, se side 196.

Simon Olesen er en af de bønder i slægten, som vi kender fra 1700-tallet.

Selv om dette er meget længe efter, at de første bønder begyndte opdyrkningen af landet, kan han alligevel få os til at kaste et blik tilbage i tiden og mindes bøndernes arbejde med at opdyrke landet - generation efter generation - århundrede efter århundrede:

Rydning af skov og sten

”Vi ved ikke meget om det danske landbrug i stenalderen eller om eventuelle bygningers størrelse og beliggenhed. Blot må vi være klar over, at som danske firlængede gårde er i dag, var der ikke tale. Skoven var stadig den herskende i landet, og agerdyrkerne har holdt sig til de lette jorder, hvor krattet var overkommeligt at rydde og jorden til at tumle. De tunge lerjorder har ploven - ”ard’en” - ikke kunnet klare. Rydningerne har været meget små, formentlig har man taget fat, hvor der i forvejen var en smule lysning i skoven, og det stykke, der blev åbnet for ager, har været en lille knuget plet sol med skoven som en mur omkring.

Men bortset fra skovens rydning, stammernes bortskaffelse og de værste støds (træstubbes) opgravning lå en anden opgave og ventede - de hundredtusinder af sten. Da isen forlod Danmark, var landet dækket af ler, grus og sten. Regn, frost og tøj havde løsnet leret og gruset, så vandløb og styrtregn kunne bortføre leret og lade stenene tilbage. Store dele af landet var brolagt med disse. Gennem 5000 år har Danmarks bønder arbejdet på at skaffe dem væk, og det ses nu. Men det skal ikke glemmes, at hvor bønder i dag kan sætte ploven i fed, stenfri jord og skære løs, har deres fædre hamret sten, så sveden drev dem over bringen. Hundredetusinder af sten er båret, trillet eller væltet bort, flækket ved slag eller ild og jorden ryddet. Det arbejde lå for de første agerdyrkere forude og skulle gøres.

*I 10.000 år i ældre stenalder havde jægere skjult sig bag stenene, når de jagede byttet, der søgte til vandingsstederne. **Slæbe** sten? - ikke ud af stedet.*

De folk, der i yngre stenalder og senere tog fat på at rydde landet, har haft en sindig sejhed inde, som ikke enhver i dag har at sætte imod verdens vanskeligheder. I første omgang har man valgt de mest stenfri jorder; men det blev ikke ved at gå, man måtte i gang med stenene, og yngre stenalder fandt anvendelse for dem bl.a. i dysser og jættestuer”.

(Ørn Eir, Tyvelse sogn, Præstø Amt)

7:166 fm ff mm f

Jens Jensen

Han blev født 4. januar og døbt 7. januar 1731 i Sanderum sogn i Odense Amt på Midtfn, 4 km sydvest for Odense (nu en af byens forstæder).

Han levede efter sin 1. vielse som **gårdmand** i landsbyen Hjallesø i nabosognet Dalum (også en forstad til Odense i dag), hvor han boede resten af livet, og hvor han har været **fæste-gårdmand** under Christiansdal Gods (*tidligere Dalum Kloster*), da det nævnes ved hans kones skifte. *Se nærmere om gården efterfølgende under sønnen Simon Jensen.*

Han døde 76 år gammel 16. februar og blev begravet 21. februar 1807 i Dalum sogn, Odense Amt. (Børn 6:83, s 146, Far 8:332, s 231, Mor 8:333, s 232)

Han blev gift 1. gang 17. marts 1756 i Dalum sogn, Odense Amt med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Karen Jensdatter

Hun blev født 20. marts 1763 i Dalum sogn, Odense Amt.

Hun døde 24 år gammel 4. april 1787 i Fangel sogn, Odense Amt.

(Se 6:83, s 146).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Mads Jensen

Han blev født 17. oktober 1757 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret i 1774.

Maren Jensdatter

Hun blev født 3. august 1760 i Dalum sogn, Odense Amt, og hun voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor hun blev konfirmeret i 1776.

Niels Jensen

Han blev født 20. april 1766 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret i 1782 og også levede i 1787.

Kirsten Jensdatter

Hun blev født 4. juni 1769 i Dalum sogn, Odense Amt, og hun voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor hun blev konfirmeret 16 år gammel i 1785 og også levede mellem 1785 og 1801.

Han blev gift 2. gang 12. oktober 1770 i Fangel sogn, Odense Amt, med **Anne Simonsdatter**, som var datter af ane nr. 162 (se side 196).

Hun blev født 1748 i Fangel sogn, Odense Amt, og hun døde 65 år gammel 21. december 1813 i Dalum sogn, Odense Amt.

Ved hendes skifte 4. januar 1814 meddelte arvingerne, som alle var myndige, med sønnen Simon Jensen som talsmand, at de var enige om at dele boet indbyrdes uden skifterettens mellemkomst. Simon Jensen forventede, at herskabet på Christiansdal Gods ville lade ham overtage faderens fæste mod at han fortsat betalte alle skatter og afgifter. Dette er åbenbart sket, jvf. nedenstående under Simon Jensen.

Dette par fik følgende 11 børn:

Jens Jensen

Han blev født 29. december 1771 i Dalum sogn, Odense Amt.

Kirstine Jensdatter

Hun blev født 21. november 1773 i Dalum sogn, Odense Amt, og hun voksede op

i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor hun blev konfirmeret i 1789 og også levede i 1801.

Johanne Jensdatter

Hun blev født 1. november 1775 i Dalum sogn, Odense Amt, og hun døde 3 uger gammel 26. november 1775 i samme sogn.

Simon Jensen

Han blev født 29. september 1776 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret 16 år gammel i 1792 og også levede mellem 1801 og 1834. Han levede omkring 1820 som **fæstegårdmand** under Christiansdal Gods v/kammerherre Benzon, på matrikel nr. 14 i Hjallesø by. *Det var en gård på 957.000 kvadratalen (69 tønder land eller 38 hektar), en stor gård med en værdi på næsten 10 tønder hartkorn, dvs. med gennemsnitlig frugtbarhed. Denne gård var altså tidligere faderens, Jens Jensens.*

Jørgen Jensen

Han blev født 21. marts 1779 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret 15 år gammel i 1794.

Peder Jensen

Han blev født 28. februar 1781 i Dalum sogn, Odense Amt, og han døde måske samme år i dette sogn.

Peder Jensen

Han blev født 7. april 1782 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret 15 år gammel i 1797 og også levede i 1801.

Anne Jensdatter - Hun blev født 21. november og døbt 27. november 1785 i Dalum sogn, Odense Amt, hvor hun døde 4 uger gammel 12. december og blev begravet 18. december 1785.

Rasmus Jensen - Han blev født 14. juni 1787 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret 14 år gammel i 1801 og også levede i 1834.

Karen Jensdatter - Hun blev født 24. juni og døbt 28. juni 1789 i Dalum sogn, Odense Amt, hvor hun døde 2 år gammel 22. april 1791.

Hans Jensen - Han blev født 1792 i Dalum sogn, Odense Amt, og han voksede op i landsbyen Hjallesø i dette sogn, hvor han blev konfirmeret 15 år gammel i 1807.

7:167 fm ff mm m

Kirsten Nielsdatter

Hun blev født 1728 og levede efter sin 2. vielse i 1756 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense Amt.

Hun døde 42 år gammel 2. juni 1770 i Dalum sogn, Odense Amt.

(Børn 6:83, s 146, Far 8:334, s 232)

Hun blev gift 1. gang mellem 1747 og 1755 med **Mads Larsen**.

Han døde 51 år gammel 2. januar 1756 i Dalum sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Gertrud Madsdatter

Hun blev født 1750 og levede mellem 1770 og 1787 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense Amt, gift med gårdmand Rasmus Pedersen og i 1787 med 6 børn fra 4 til 18 år samt mandens søn af hans første ægteskab.

Anne Madsdatter

Hun blev født 1755 og levede 1770 i landsbyen Hjallesø i Dalum sogn, Odense A.

Hun blev gift 2. gang 17. marts 1756 i Dalum sogn, Odense Amt, med foregående ane.

7:168 fm fm ff f

Poul Nielsen?

Han blev født omkring 1697 og levede 1720 i Sønder Høyrup sogn i Svendborg Amt og mellem 1731 og 1773 i nabosognet Ringe i Svendborg Amt på Midtfyn, midt mellem Odense og Svendborg - *men han er en usikker ane.*

Han døde 70 år gammel 12. juli 1767 i Ringe sogn, Svendborg Amt.
(Børn 6:84, s 146, Far 8:336, s 232, Mor 8:337, s 232)

Han blev gift 21. april 1720 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Jørgen Poulsen

Han blev måske født 27. oktober 1737 i Ringe sogn, Svendborg Amt.
Han døde 82 år gammel som **fæstegårdmand** 16. september 1819 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (Se 6:84, s 146).

Desuden fik de følgende 8 børn:

Margrethe Poulsdatter?

Hun blev født 7. maj 1724 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hans Poulsen?

Han blev født 18. januar 1728 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede måske mellem 1777 og 1784 i Ringe sogn, Svendborg Amt, hvor han var fadder ved mulige nevørs dåb, og han døde efter 1787.

Anders Poulsen?

Han blev født 4. marts 1731 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han døde som spæd 4. marts 1731 i samme sogn.

Berthe Poulsen?

Hun blev født 11. maj 1732 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Anders Poulsen?

Han blev født 31. juli 1735 i Ringe sogn, Svendborg Amt, og han levede måske mellem 1767 og 1775 i sogn, Svendborg Amt, hvor han og hans hustru var faddere til flere mulige nevørs dåb, og han døde som gårdmand efter 1787.

Anna Poulsdatter?

Hun levede måske 1769 i Ringe sogn, Svendborg Amt, hvor hun var fadder ved en mulig nevøs dåb, og hun døde efter 1769.

Mette Poulsdatter?

Hun var måske født i 1745 og levede måske 1769 i Ringe sogn, Svendborg Amt, hvor hun var fadder ved en mulig nevøs dåb, og hun døde efter 1787.

Lars Poulsen?

Han levede måske 1771 i Ringe sogn, Svendborg Amt, hvor han var fadder ved en mulig nevøs dåb, og han døde efter 1771.

7:169 fm fm ff m

Anne Clemensdatter?

Hun blev født omkring 1695, og hun levede før sin vielse i 1720 i tjeneste på Lammehave Gods i Ringe sogn. (Børn 6:84, s 146)

Hun blev gift 21. april 1720 i Ringe sogn, Svendborg Amt med foregående ane.

7:170 fm fm fm f

Jacob Nielsen?

Han blev født omkring 1711, og han levede mellem 1722 og 1746 som smed i Espe sogn, Svendborg Amt - *men han er en usikker ane, da der mangler kirkebøger mellem 1720 og 1727 samt mellem 1731 og 1744. Han er dog sandsynlig, da min anes sjældne fornavn Sara, svarer til navnet på hans anden hustru Zara.* (Børn 6:85, s 151)

Han blev gift 1. gang før 1722 med **Anne Jensdatter**, som døde omkring 1737 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Dette par fik følgende 5 børn:

Anne Jacobsdatter - hun blev født i 1722 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Jens Jacobsen - han blev født i 1723 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Niels Jacobsen - han blev født 17. maj 1727 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Jørgen Jacobsen - han blev født 30. april 1730 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Maren Jacobsdatter - hun blev født i 1732 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Han blev gift 2. gang omkring 1737 med **Zara Nielsdatter**, som døde i december 1739 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Anne Maria Jacobsdatter - hun blev født mellem 1738 og 1739 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Jacob Jacobsen - han blev født mellem 1738 og 1739 i Espe sogn, Svendborg Amt.

Han blev måske gift 3. gang 11. december 1740 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var måske en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Sara Jacobsdatter

Hun blev født omkring 1741 og døde 44 år gammel 20. februar 1785 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (Se 6:85, s 151).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Mette Jacobsdatter

Hun blev født 8. juni 1745 i Espe sogn, Svendborg Amt, og hun døde 1 år gammel 13. august 1746 i samme sogn.

Mette Jacobsdatter

Hun blev født 24. marts 1746 i Espe sogn, Svendborg Amt.

7:171 fm fm fm m

Karen Nielsdatter?

Hun blev født omkring 1716 og levede før sin vielse i 1740 i landsbyen Sødinge i Ringe sogn - *men hun er en usikker ane, jf. ovennævnte.* (Børn 6:85, s 151)

Hun blev gift 11. december 1740 i Ringe sogn, Svendborg Amt med foregående ane.

7:172 fm fm mf f

Hans Nielsen?

Han blev født omkring 1685 og levede mellem 1716 og 1721 i landsbyen Brangstrup i Ringe sogn, Svendborg Amt - *men han er en usikker ane.* (Børn 6:86, s 151)

Han blev gift 17. februar 1715 i Ringe sogn, Svendborg Amt med efterfølgende ane.

Parrets 3. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Henrich Hansen

Han blev måske født 23. februar 1721 i Ringe sogn, Svendborg Amt.
Han døde 87 år gammel 18. maj 1808 i Ringe sogn, Svendborg Amt.
(Se 6:86, s 151).

Inden fik de følgende 2 børn:

Erich Hansen?

Han blev født og hjemmedøbt 27. december 1716 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hans Hansen?

Han blev født 3. februar 1719 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

7:173 fm fm mf m

Maren Hansdatter?

Hun blev født omkring 1690 og levede før 1715 i landsbyen Kellerup i Ringe sogn, Svendborg Amt, og mellem 1716 og 1721 i landsbyen Brangstrup i Ringe sogn, Svendborg Amt - *men hun er en usikker ane.* (Børn 6:86, s 151)

Hun blev gift 17. februar 1715 i Ringe sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

7:174 fm fm mm f

Laurids Rasmussen

Han blev født omkring 1701 og levede efter sin vielse resten af livet i landsbyen Rynkeby i Ringe sogn i Svendborg Amt på Midtfn, midt mellem Odense og Svendborg.

Han døde 78 år gammel 17. februar 1779 i Ringe. (Børn 6:87, s 152)

Han blev gift 1. gang før 1731 med **Nn Nn**.

Hun døde 22. april 1731 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Han blev gift 2. gang 12. august 1731 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Karen Larsdatter

Hun blev født 2. april 1733 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 70 år gammel 19. februar 1803 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

(Se 6:87, s 152).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Else Larsdatter

Hun blev født 20. maj 1731 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Anne Larsdatter

Hun blev født 17. juli 1735 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Rasmus Larsen

Han blev født 31. maj 1738 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

Maren Larsdatter - Hun blev født 11. september 1740 i Ringe sogn, Svendborg Amt.

7:175 fm fm mm m

Birthe Hansdatter

Hun blev født omkring 1706 og døde måske 64 år gammel 7. april 1771 i Ringe sogn, Svendborg Amt. (Børn 6:87, s 152)

Hun blev gift 12. august 1731 med foregående ane.

Farmors mors slægt

7:176 fm mf ff f

Emanuel? Mørch? - navnet er formodet efter søns navn

Han blev født omkring 1680 og levede omkring 1709 i Bogense i Odense Amt, men han er ikke fundet, da der mangler kirkebøger mellem 1697 og 1710. (Børn 6:88, s 153)

Han blev gift før 1709.

Parrets barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Jacob Emanuelen Mørch

Han blev født omkring 1709 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 70 år gammel 22. maj 1779 i Bogense, Odense Amt. (Se 6:88, s 153).

7:178 fm mf fm f

Jepp Andersen Basse

Han blev født 19. oktober 1684 i Bogense på Nordvestfyn, hvor hans far tidligere havde været underofficer og var overkæmner og takseringsmand med borgerskab - (se side 233 - 234).

Han levede hele livet i Bogense og har mellem 1711 og 1724 underskrevet flere pantebreve og skøder og har måske haft en beskæftigelse i stil med hans fars.

Han døde 75 år gammel 31. oktober 1759 i Bogense, hvor der ved begravelsen "*blev ringet med kirkens og byens klokker*". (Børn 6:89, s 155, Far 8:356, s 233, Mor 8:357, s 235)

Se kort med Farmors mors slægt, fig. 81, side 79.

Han blev gift før 1710 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Else Ibsdatter Basse

Hun blev født 7. december 1710 i Bogense, Odense Amt.

Hun døde 84 år gammel 20. december 1794 i Bogense, Odense Amt. (Se 6:89, s 155).

Derefter fik de følgende 3 børn:

Christen Jeppesen Basse

Han blev født 24. september 1713 i Bogense, Odense Amt, og han døde før 1762 i Bogense, Odense Amt.

Mette Ibsdatter Basse

Hun blev født 17. august 1717 i Bogense, Odense Amt.

Hun levede 1734 i Bogense, Odense Amt, og hun døde 43 år gammel 12. juni 1760 i Sankt Hans sogn, Odense Amt.

Anders Jeppesen Basse

Han blev født 14. april 1720 i Bogense, Odense Amt.

Han levede mellem 1746 og 1757 i Bogense, Odense Amt, hvor han døde 42 ½ år gammel 13. december 1762.

7:179 fm mf fm m

Nn Nn

Hun døde 16. september 1749 i Bogense, Odense Amt. (Børn 6:89, s 155)

Hun blev gift før 1710 med foregående ane.

7:184 fm mm ff f

Anders Pedersen

Han blev måske født 6. marts 1698 i Kavslunde sogn i Odense Amt på Nordvestfyn.

Han døde 52 1/2 år gammel 14. december 1750 i Kavslunde sogn, Odense Amt.
(Børn 6:92, s 156, Far 8:368, s 235, Mor 8:369, s 235)

Han blev gift 7. juli 1726 i Kavslunde sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Jesper Andersen

Han blev født 20. september 1733 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Han døde 48 år gammel 18. juli 1781 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Se 6:92, s 156).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Mette Christine Andersdatter

Hun blev født 25. marts 1728 i Kavslunde sogn, Odense Amt, hvor hun døde 2 år gammel 26. februar 1730.

Kirsten Andersdatter

Hun blev født 7. januar 1731 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Peder Andersen

Han blev født 12. februar 1736 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Mette Andersdatter

Hun blev født 25. marts 1738 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Birte Andersdatter

Hun blev født 30. april 1741 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Maren Andersdatter

Hun blev født 18. marts 1744 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

7:185 fm mm ff m

Maren Jespersdatter

Hun blev gift 1. gang 7. juli 1726 i Kavslunde sogn, Odense Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 30. juni 1755 i Kavslunde sogn med ungkarl Rasmus Clausen, død 42 år gammel 20. juni 1770 i samme sogn.

(Børn 6:92, s 156, Far 8:370, s 236, Mor 8:371, s 236)

7:186 fm mm fm f

Jeppe Rasmussen

Han blev måske født 20. december 1691 i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, og han levede som **gårdmand** mellem 1713 og 1734 i landsbyen Ejlskov i dette sogn.

Han døde 69 år gammel 17. januar og blev begravet 24. januar 1761 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 6:93, s 158, Far 8:372, s 236, Mor 8:373, s 236)

Han blev gift 25. juni 1713 i Hårslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 8. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Kirsten Ibsdatter

Hun blev født som tvilling 5. december 1734 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 51 år gammel 11. januar 1786 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Se 6:93, s 158).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Rasmus Jepsen

Han blev født 13. august 1713 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han døde 2 ½ år gammel 1. marts 1716.

Karen Ibsdatter

Hun blev født 2. maj 1717 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun døde 2 år gammel 20. april 1719.

Bodil Ibsdatter

Hun blev født 18. februar 1720 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1761 og 1774 i landsbyen Å-Højrup i Brenderup sogn, Odense Amt.

Karen Ibsdatter

Hun blev født 17. maj 1723 i Hårslev sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1761 og 1774 i landsbyen Nordskov i Guldbjerg sogn, Odense Amt.

Niels Ibsen

Han blev født 7. april 1726 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han levede mellem 1761 og 1774 som **husmand** i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn, Odense Amt.

dødfødt barn (ukendt køn)

Født 25. oktober 1733 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Rasmus Ibsen

Han blev født som tvilling 5. december 1734 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han levede i tjeneste 1761 i landsbyen Bro i Brenderup sogn, Odense Amt.

Han levede mellem 1774 og 1786 som **gårdmand** i landsbyen Å-Højrup i samme sogn.

7:187 fm mm fm m

Margrethe Nielsdatter

Hun blev født 5. august 1694 i Hårslev sogn på Nordvestfyn og levede efter sin vielse og resten af livet i landsbyen Ejlskov i dette sogn, efter hendes mands død i 1761 på **aftægt** hos sin datter Kirsten Ibsdatter og svigersøn Jesper Andersen. I hendes skifte 29. november 1774 kan læses om den **aftægtskontrakt**, som var indgået i 1761 (*se også side 108 - 111*):

”at enken som deres moder fremdeles måtte nyde af gården i hendes livstid, nemlig frit husværrelse i det 3-fags hus, som hun allerede boede i, samt årlig 2 tønnder rug, 12 skæpper bygmalt (til ølbrygning, red.), en ko i foder og græs, ligeledes 2 får på græs og foder, 2 pund flæsk, 2 skæpper boghvedegryn, og i stedet for en humlehave 2 rigsdaler i penge - og om det måtte behøves - en tjenestepige til at opvarte hende, samt til ildebrændsel hvad hun behøver eller i det mindste 10 læs tørv årlig, samt efter hendes død at lade hende kristelig begrave”.

Hun døde 80 år gammel 2. november 1774 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Børn 6:93, s 158, Far 8:374, s 237, Mor 8:375, s 237)

Hun blev gift 25. juni 1713 i Hårslev sogn, Odense Amt med foregående ane.

7:188 fm mm mf f

Rasmus Rasmussen

Han blev født 27. december 1700 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han fik 21. juli 1729 fæstebrev som **fæstegårdmand** under Oregaard Gods (Gyldensten Gods) i landsbyen Farsbølle i Hårslev sogn på Nordvestfyn. *Gården havde en værdi på godt 10 tønnder hartkorn og var altså en stor gård.*

Han døde 87 ½ år gammel 25. maj 1788 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Børn 6:94, s 159, Far 8:376, s 237, Mor 8:377, s 237)

Han blev gift mellem 1729 og 1732 med efterfølgende ane.

Parrets 3. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Hans Rasmussen

Han blev født 28. april 1737 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han døde 35 ½ år gammel 30. december 1772 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Se 6:94, s 159).

Inden fik de følgende 2 børn:

Bertel Rasmussen?

Levede måske 1760 i landsbyen Skovs Højrup i Brenderup sogn, Odense Amt, hvor han var forlover ved sin mulige brors vielse. Han døde sikkert inden 1788, da han ikke er nævnt i moderens skifte.

Rasmus Rasmussen - Han blev født 15. juni 1732 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han blev **landstingshører** i Odense.

7:189 fm mm mf m

Anne Hansdatter

Hun blev måske født 15. juli 1703 i Brenderup sogn, Odense Amt, og hun levede efter 1732 i landsbyen Farsbølle i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, i 1787 hos sin svigerdatter Dorthe Marie Jørgensdatter (sønnen Hans Rasmussens 2. kone) og dennes nye mand, Niels Henrichsen.

Hun døde 85 år gammel 5. april 1788 i Hårslev sogn, Odense Amt, og ved begravelsen blev der "*ringet og prædikeret*".

*Ved hendes skifte 19. maj 1788 i Farsbølle oplystes, at hendes arvinger var sønnen Rasmus Rasmussen, der var **landstingshører** i Odense, samt en søn og en datter af hans afdøde bror. Den samlede formue til arv og deling var godt 219 Rigsdaler. Normalt ville dette beløb skulle deles med halvdelen til sønnen Rasmus Rasmussen og den anden halvdel til de 2 broderbørn med $\frac{2}{3}$ til sønnen (1 broderlod) og $\frac{1}{3}$ til datteren ($\frac{1}{2}$ broderlod). Men landstingshøreren afstod fra sin arvelod mod, at den sammen med hans afdøde brors lod blev delt ligeligt mellem brorsønnen og brordatteren.*

*En **landstingshører** var en underordnet funktionær ved landstinget, som i 1700-tallet især beskæftigede sig med underskrivelse og bekræftelse af domsakter m.m., men som også kunne fungere som landsdommer og landstings skriver.*

(Børn 6:94, s 159, Far 8:378, s 237)

Hun blev gift mellem 1729 og 1732 med foregående ane.

7:190 fm mm mm f

Peder Sørensen

Han levede mellem 1771 og 1788 i Brolund i Odense Amt på Nordvestfyn. (Børn 6:95, s 161)
Gift.

Parrets barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Marie Pedersdatter

Hun blev født omkring 1744, og hun døde 27 år gammel 9. februar 1771 i Hårslev sogn, Odense A. (Se 6:95, s 161).

Morfars fars slægt

7:192 mf ff ff f

Hans Knudsen

Han blev født 8. maj 1718 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø, 17 km nord for Odense.

Han levede hele livet i Krogsbølle sogn, først nogle få år i landsbyen Agernæs og efter 1741 og livet ud i fødelandsbyen Tørresø, idet han 28. september 1741 fik fæstebrev som **fæstehusmand** til et gadehus i Tørresø by under Einsidelsborg Gods, som hørte under Baronierne Einsidelsborg og Kørupgaard. Godset hedder i dag Egebjerggård og hører under Roepstorff godsarkiv.

Han døde 88 ½ år gammel 19. december 1806 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Børn 6:96, s 161, Far 8:384, s 238, Mor 8:385, s 238)

*Se kort med **Morfars fars slægt**, fig. 81, 100 og 117, side 79, 116 og 162.*

Fig. 128 - Gotisk korkrucifiks i Krogsbølle Kirke, hvorfra Hans Knudsen og Kirsten Nielsdatter blev begravet

(Kilde: Herman Madsen, Kirkekunst i Danmark, bind 1, Skandinavisk Bogforlag, Odense)

Han blev gift 5. november 1741 i Krogsbølle sogn, Odense Amt med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Knud Hansen

Han blev født 4. april 1746 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Han døde 43 år gammel 13. april 1789 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Se 6:96, s 161).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Hans Hansen

Han blev født 5. august 1742 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og han levede måske 1789 som fæstegårdmand i landsbyen Bårdesø i dette sogn.

Karen Hansdatter

Han blev født 18. august 1748 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun levede måske 1787 i landsbyen Tørresø i dette sogn.

Anne Hansdatter

Hun blev født 1. januar 1751 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun døde 1 måned gammel 1. februar 1751 i dette sogn.

Anne Hansdatter

Hun blev født 1. januar 1752 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

7:193 mf ff ff m

Kirsten Nielsdatter

Hun blev født 27. marts 1707 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Agernæs, 17 km nord for Odense, og hun levede i samme sogn hele livet, efter sin anden vielse i landsbyen Tørresø.

Hun døde 76 ½ år gammel 1. september 1783 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Børn 6:96, s 161)

Hun blev gift 1. gang 10. januar 1723 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med **Hans Hansen**, som døde 5. juli 1841 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Dette par fik følgende 6 børn:

dødfødt barn, ukendt køn

Født 5. juni 1723 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Maren Hansdatter

Hun blev født omkring 1723 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1784 og 1787 i landsbyen Bårdesø i samme sogn.

Karen Hansdatter

Hun blev født 15. juni 1727 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun døde måske 12 ½ år gammel 23. december 1739 i samme sogn.

Gertrud Hansdatter

Hun blev født omkring 1732 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og hun levede mellem 1784 og 1787 i landsbyen Bårdesø i samme sogn, gift med husmand Anders Andersen.

Mads Hansen

Han blev født 27. marts 1735 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og han levede som **husmand** 1784 i landsbyen Bårdesø i samme sogn.

Hans Hansen

Han blev måske født omkring 1738 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og han levede måske i 1787 i landsbyen Bårdesø i samme sogn.

Hun blev gift 2. gang 5. november 1741 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med foregående ane.

7:194 mf ff fm f

Jørgen Hansen

Han blev født 1710 i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, hvor han voksede op i landsbyen Tørresø. Han fik 12. juni 1735 fæstebrev som **fæstegårdmand** i Tørresø under Einsidelsborg Gods, som hørte under Baronierne Einsidelsborg og Kørupgaard. Godset hedder i dag Egebjerggård og hører under Roepstorff godsarkiv.

Gården var på næsten 5 tønder hartkorn og altså af gennemsnitlig størrelse. I landgilde ("husleje") skulle han årlig levere næsten 5 tønder rug, 3 tønder havre, 1 får, 1 lam, 4 gæs, 4 høns og 4 snese æg (80).

Hans fæstegård overgik til hans svigersøn Knud Hansen 13. januar 1775 på lignende betingelser, nemlig 3 tønder byg, 2 tønder havre, 1 får, 1 lam, 4 gæs, 4 høns og 60 æg samt som hoveri 24 "spanddage", hvor han skulle møde med vogn forspændt med 2 heste (et "spand").

Han døde 74 år gammel 2. februar 1784 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 6:97, s 162)

Han blev gift før 1751 med efterfølgende ane.

Parret fik følgende barn, som var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Kirsten Jørgensdatter

Hun blev født 25. marts 1751 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Hun døde 82 ½ år gammel på **aftægt** hos søn 25. november 1833 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Se 6:97, s 162).

7:195 mf ff fm m

Kirsten Larsdatter

Hun blev født 1712, og hun døde 67 år gammel 30. maj 1779 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 6:97, s 162)

Gift før 1751 med foregående ane.

7:196 mf ff mf f

Peder Pedersen?

(Børn 6:98, s 163)

Han blev gift før 1734 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Hans Pedersen

Han blev måske født 21. november 1734 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Han døde måske 62 år gammel 19. december 1796 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Se 6:98, s 163).

Derefter fik de følgende barn:

Anne Pedersdatter

Hun blev måske født omkring 1738 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

7:197 mf ff mf m

Nn Nn

Hun blev måske født omkring 1704 og døde måske 70 år gammel 24. januar 1774 i Krogsbølle sogn, Odense Amt - *men hun er en usikker ane, da hun kun omtales ved begravelsen som Hans Pedersens mor, og der er 2 mulige i Krogsbølle sogn på den tid (kan alternativt være død 70 år gammel 4. april 1784).*

(Børn 6:98, s 163)

Hun blev gift med foregående ane.

7:200 mf fm ff f

Hans Johansen?

Han blev født omkring 1711 og levede 1741 i Brenderup sogn i Odense Amt på Nordvestfyn. (Børn 6:100, s 164, Far 8:400, s 238, Mor 8:401, s 238)

Gift

Et af parrets børn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Frederik Hansen

Han blev født 29. januar 1741 i Brenderup sogn, Odense Amt.

Han døde 44 år gammel som **husmand** 25. marts 1785 i samme sogn.

(Se 6:100, s 164).

Desuden fik de følgende barn:

Christian Hansen

Han blev født 1749 i Brenderup sogn, Odense Amt, hvor han også levede 1785 og 1787, hvor han var **husmand** og **tømmermand** og værge for sin brors børn ved broderens skifte.

7:202 mf fm fm f

Hans Rasmussen

Han blev født omkring 1721 og fik 2. januar 1756 udstedt fæstebrev som **fæstehusmand** i Skovby by under Oregård Gods i Odense Amt på Nordvestfyn.

Han døde måske før 1787 i Skovby sogn, Odense Amt. (Børn 6:101, s 164)

Han blev gift før 1750 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Anne Cathrine Hansdatter

Hun blev født 10. maj 1751 i Skovby sogn, Odense Amt.

Hun døde 60 ½ år gammel omkring 18. november 1811 i Brenderup sogn, Odense Amt. (Se 6:101, s 164).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Rasmus Hansen

Han blev født 19. april og døde 3 uger gammel 10. maj 1750 i Skovby sogn, Odense Amt.

Maren Hansdatter

Hun blev født 19. august og døde 7 uger gammel 3. oktober 1753 i Skovby sogn, Odense Amt.

Rasmus Hansen

Han blev født som tvilling 13. oktober 1754 i Skovby sogn, Odense Amt.

Anna Sophia Hansdatter

Hun blev født som tvilling 13. oktober 1754 og døde 4 år gammel 7. september 1758 i Skovby sogn, Odense Amt.

Hans Hansen

Han blev født 11. december 1757 i Skovby sogn, Odense Amt.

Anna Sophia Hansdatter

Hun blev født 28. februar 1761 i Skovby sogn, Odense Amt.

et spædt barn (ukendt køn)

Det blev født 30. oktober 1763, men døde inden dåben og blev begravet 1. januar 1764 i Skovby sogn, Odense Amt.

Et af børnene Rasmus, Hans eller Anna Sophia døde 13. oktober 1765 (kun nævnt som "Hans Rasmussens barn" uden anført køn og alder).

7:203 mf fm fm m

Nn Nn

Hun blev født omkring 1728 og døde måske som enke 73 år gammel 28. januar 1801 i Skovby sogn i Odense Amt. (Børn 6:101, s 164)

Hun blev gift før 1750 med foregående ane.

7:206 mf fm mm f

Lars Bødker

Han blev født omkring 1718 og levede mellem 1748 og 1775 som **bødker** i landsbyen Holve i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 9 km sydvest for Bogense og 3 km nordøst for Brenderup. Han levede i Holve resten af livet.

Faktisk går sognegrænsen mellem Hårslev og Brenderup lige igennem Holve landsby, så dele af landsbyen tilhører det ene, resten det andet sogn.

*Mange bondefamilier kunne til en vis grad klare sig med selv at spinde garn, væve og strikke samt lave en del redskaber og inventar. Men der var dog et vist behov for, at **landsbyhåndværkere** udførte de mere krævende opgaver. Vævere og skræddere sørgede for tøjfremstilling og -syning - skomagere og træskomagere for fodtøj - snedkere, tømrere og murere for bygninger og møbler - hjulmænd for vognhjul - **bødkere** som Lars Bødker for tøndeslag og smørdrutler - og smeden for redskaber m.m..*

I 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet har mange landsbyhåndværkere vanskeligt kunnet leve alene af deres håndværk, som man kunne i købstæderne - de var ofte husmænd eller daglejere ved siden af. Ofte havde de heller ikke en egentlig faglig uddannelse, hvor de havde stået i lære hos en mester, som man så det i købstæderne. De havde blot vist sig at have hånddelaget, var måske startet af nød og fik efterhånden opbygget erfaringen.

***Landsbyhåndværkerne** som f.eks. Lars Bødker, hørte som regel til den fattigere del af landsbyens hierarki under gårdmændene. Kun mølleren og smeden havde fra gammel tid ofte en vis status.*

Han døde måske 1766 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 6:103, s 166)

Han blev gift før 1748 i med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Barbara Sophie Larsdatter

Hun blev født 12. oktober 1755 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 85 ½ år gammel som **almisselem** 17. januar 1841 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Se 6:103, s 166).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Jens Larsen

Han blev født 28. juli 1748 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han voksede op i landsbyen Hølse, og han blev konfirmeret i samme sogn 6. april 1766.

Kirsten Larsdatter

Hun blev født 14. februar 1751 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Hølse, og hun blev konfirmeret i samme sogn 10. april 1768.

Anne Cathrine Larsdatter

Hun blev født 20. maj 1753 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Hølse, og hun blev konfirmeret i samme sogn 10. april 1768.

Nn Larsdatter

Hun døde 8. maj 1763 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Knud Larsen

Han blev født 3. februar 1765 i Hårslev sogn, Odense Amt.

7:207 mf fm mm m

Nn Nn

Hun blev født omkring 1723 og døde 9. april 1775 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Børn 6:103, s 166)

Hun blev gift før 1748 med foregående ane.

Morfars mors slægt

7:208 mf mf ff f

Peder Rasmussen?

Han blev måske født 1708, men er en usikker ane. (Børn 6:104, s 167)

*Se kort med **Morfars mors slægt**, fig. 100 og 122, side 116 og 173.*

Han blev gift måske før 1739 med efterfølgende ane.

Parret fik følgende barn, som var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Søren Pedersen

Han blev født omkring 1739, måske i Refsvindinge sogn, Svendborg Amt, og han døde efter 1801. (Se 6:104, s 167).

7:209 mf mf ff m

Nn Nn?

Hun er en usikker ane. (Børn 6:104, s 167)

Hun blev gift måske før 1739 med foregående ane.

7:212 mf mf mf f

Peder Hansen

Han levede før 1777 som **fæstehusmand** i Stoense by, Stoense sogn i Svendborg Amt på Nordlangeland, hvor han afstod sit husfæste under Grevskabet Langelands Gods til sin søn 20. januar 1777. (Børn 6:106, s 168)

Han blev gift før 1746.

Parrets barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Christen Pedersen

Han blev født omkring 1746.

Han døde måske 30. september 1817 i Snøde sogn, Svendborg Amt.

(Se 6:106, s 168).

7:214 mf mf mm f

Niels Rasmussen

Han blev født 1719, og han levede 68 år gammel som enkemand hos datter 1787 i Stoense sogn, Svendborg. (Børn 6:107, s 170)

Han blev gift før 1759.

Parrets barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Maren Nielsdatter

Hun blev måske født 22. juli 1759 i Stoense sogn, Svendborg Amt.

Hun døde måske 79 ½ år gammel 13. januar 1839 i Stoense sogn, Svendborg Amt. (Se 6:107, s 170).

7:222 mf mm mm f

Jørgen Christensen

Han blev født 8. januar 1708 i Langå sogn i Svendborg Amt på Sydøstfyn, 12 km syd for Nyborg, og han levede tilsyneladende hele livet i dette sogn.

Han døde 47 1/2 år gammel 29. juli og blev begravet 1. august 1755 i Langå sogn, Svendborg Amt med skifte 29. juli 1755 i Langå sogn, Svendborg Amt. (Børn 6:111, s 174, Far 8:444, s 239, Mor 8:445, s 239)

Han blev gift 1. gang 7. juni 1733 i Langå sogn, Svendborg Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Kirsten Jørgensdatter

Hun blev født (tvilling) 22. oktober 1741 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 66 ½ år gammel 29. juni 1808 i Langå sogn, Svendborg Amt.

(Se 6:111, s 174).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Anne Jørgensdatter

Hun blev født 6. januar 1734 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Maren Jørgensdatter

Hun blev født 24. november 1735 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Dorthe Marie Jørgensdatter

Hun blev født (tvilling) 22. oktober 1741 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 1 måned gammel 19. november 1741 i samme sogn.

Han blev gift 2. gang mellem 1745 og 1746 i Langå sogn, Svendborg Amt, med **Anna Hansdatter** i hendes 1. ægteskab.

Dette par fik følgende 3 børn:

Nn Jørgensen eller Jørgensdatter - *barnets køn ikke oplyst i kirkebogen*

Barnet blev født omkring 15. januar 1747 i Langå sogn, Svendborg Amt, og barnet døde som spæd.

Magdalene Jørgensdatter

Hun blev født 28. marts og døbt 1. april 1753 i Langå sogn, Svendborg Amt.

dødfødt barn - ukendt køn

Født 9. oktober 1755 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Anna Hansdatter blev måske gift 2. gang 23. januar 1756 i Langå, Svendborg Amt med **Peder Lerche Rasmussen?** Gårdmand. Død 30. marts 1768 i Langå, Svendborg Amt.

7:223 mf mm mm m

Anne Rasmusdatter

Hun blev måske født 27. februar 1701 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Hun døde 44 ½ år gammel 31. oktober 1745 i Langå sogn, Svendborg Amt.

(Børn 6:111, s 174, Far 8:446, s 239, Mor 8:447, s 239)

Hun blev gift 7. juni 1733 i Langå sogn, Svendborg Amt, med foregående ane.

Mormors fars slægt

7:228 mm ff mf f

Otte "Schreder" Christoffersen

Han blev måske født mellem 1719 og 1723 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og han levede efter sin vielse som **skrædder** i fiskerlejet Gammel Skagen ("Højen") i Skagen sogn ved Jyllands nordspids.

Han døde før 1781, måske 31. marts 1753 i Skagen sogn, Hjørring Amt, kaldt "Ole Schreder", i så fald 76 år gammel. (Børn 6:114, s 174, Far 8:456, s 240, Mor 8:457, s 240)

*Se kort med **Mormors fars slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift 30. oktober 1751 i Skagen med efterfølgende ane.

Parret fik tilsyneladende kun følgende barn, som var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Johan Christopher Ottesen

Han blev født 25. juni 1752 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han døde 78 ½ år gammel som **almisselem** 30. januar 1831 i samme sogn.

(Se 6:114, s 174).

7:229 mm ff mf m

Karen Antonidatter (*Antonidatter er en latinsk form for Antonsdatter*)

Hun blev født omkring 1720 i Skagen, Hjørring Amt, og hun levede efter sin vielse i fiskerlejet Gammel Skagen i dette sogn og døde 61 år gammel 18. november 1781 i samme sogn.

(Børn 6:114, s 174, Far 8:458, s 241, Mor 8:459, s 241)

Hun blev gift 1. gang 30. oktober 1751 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang mellem 1753 og 1757 med **Hans Henric Jerndorff**, født omkring 1714, død 56 år gammel 26. december 1770 i Skagen.

Dette par fik følgende børn:

Anne Kirstine Ottedatter (Jerndorff?)

Han blev født 12. juni 1757 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Anton (tvilling) Ottesen (Jerndorff?)

Han blev født 25. juni 1752 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Ellen Ottedatter (Jerndorff?)

Han blev født 25. juni 1752 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

7:230 mm ff mm f

Christen Kruise

Han blev født 1715 og levede efter sin vielse i fiskerlejet Gammel Skagen i Skagen sogn ved Jyllands nordspids.

Han døde 62 år gammel 29. maj 1777 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Børn 6:115, s 175)

Han blev gift 29. oktober 1745 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Anne Christensdatter

Hun blev født 4. juni 1752 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 68 ½ år gammel 24. februar 1821 i samme sogn. (Se 6:115, s 175).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Anne Margrethe Christensdatter

Hun blev født 6. maj 1746 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Karen Christensdatter

Hun blev født 20. september 1748 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 1 måned gammel 22. oktober 1748 i samme sogn.

Eric Christensen - Han blev født 1. november 1749 i Skagen sogn, Hjørring Amt, og han levede 1787 som **skipper** i Vesterby, Skagen sogn, Hjørring Amt.

Lauritz Christensen - Han blev født 16. januar 1756 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han døde 2 måneder gammel 20. marts 1756 i samme sogn.

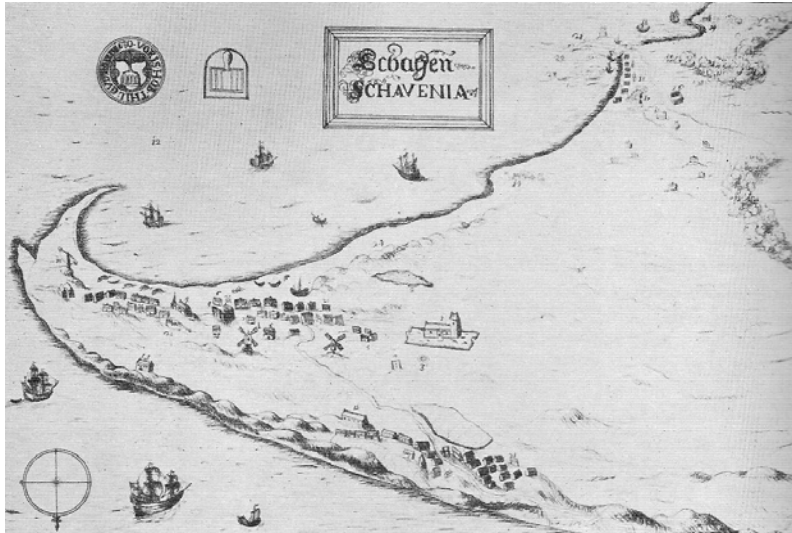
7:231 mm ff mm m

Nelle Jensdatter

Hun blev født omkring 1713 og levede efter 1752 i fiskerlejet Gammel Skagen (eller Højen), Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 57 år gammel 30. januar 1770 i Skagen sogn, Hjørring Amt. (Børn 6:115, s 175)

Hun blev gift 29. oktober 1745 i Skagen sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Fig. 129 - Skagen 1677, Efter Resens Atlas

(Kilde: Danmark før og nu, I, Nordjylland, Hassings Forlag, København, 1952)

Resens Atlas fra slutningen af 1600-tallet rummer en værdifuld samling med utallige tegninger af danske byer og andre lokaliteter. Ovenfor ses en tegning af Skagen i 1677 set mod øst med Skagen bys spredte huse langs østkysten - opdelingen i Østerby til venstre (nordligst) og Vesterby til højre kan anes. Fiskerlejet Højen ses nederst på vestkysten og Skagens daværende kirke i midten, noget uden for byen - i dag "den tilsandede kirke" – se også side 176.

7:232 mm fm ff f **Godske Andersen**

Han blev måske født omkring 1720 i Uggerby sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, 10 km øst for Hirtshals, hvor han voksede op i landsbyen Stabæk. Han levede også efter sin vielse og resten af livet i landsbyen Stabæk i Uggerby sogn.

Han døde 14. marts 1764 i Uggerby sogn, Hjørring Amt.

(Børn 6:116, s 176, Far 8:464, s 241, Mor 8:465, s 242)

Han blev gift før 1755 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Anders Godskesen

Han blev født 15. juli 1755 i Uggerby sogn, Hjørring Amt.

Han døde 74 ½ år gammel som **indsidder** 25. oktober 1829 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 6:116, s 176).

Derefter fik de følgende 3 børn:

Maren Godskesdatter

Hun blev født 11. september 1757 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk. Hun levede også 1787 og 1801 i Stabæk i Uggerby.

Hun døde 74 år gammel 14. november 1831 i Uggerby sogn, Hjørring Amt.

Niels Godskesen

Han blev født 15. maj 1760 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i landsbyen Stabæk, og han levede i 1787 som **gårdskarl** i Tversted præstegård i nabosognet. Senere levede han i 1801 som **gårdmand** i landsbyen Vester Tversted i Tversted sogn og i 1834 i samme landsby 74 år gammel som ”**husmand, der lever af sin jord**”.

Han døde 78 år gammel 2. maj 1838 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Anne Godskesdatter

Hun blev født 29. april 1763 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk, og hun levede i tjeneste 1787 i landsbyen Vester Tversted i nabosognet Tversted. Hun døde 75 ½ år gammel 15. oktober 1838.

7:233 mm fm ff m

Anne Sørensdatte

Hun blev født 1727 i Uggerby sogn i Hjørring Amt i Nordvendsyssel og levede efter sin 1. vielse i landsbyen Stabæk i dette sogn.

Hun døde 74 år gammel som **almisselem** 19. november 1801 i Uggerby sogn, Hjørring Amt. (Børn 6:116, s 176)

Hun blev gift 1. gang før 1755 med foregående ane.

Hun blev gift 2. gang 12. august 1764 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, med **Lars Madsen**, som var **boelsmand** i landsbyen Stabæk i samme sogn. Han var født 1737.

Dette par fik følgende barn:

Godske Larsen

Han blev født 3. juli 1766 i Uggerby sogn, Hjørring Amt.

7:236 mm fm mf f

Jens Henriksen Mølbach

Han blev født 27. september 1722 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, hvor han voksede op i landsbyen Øster Tversted og levede efter sin vielse i landsbyen Nørre Tversted i samme sogn. Ved hans død var han **fæstehusmand** i Øster Tversted, hvor han boede i et gadehus, tilhørende Nørre Elkær Gods.

Han døde 58 ½ år gammel 11. februar 1781 i Tversted sogn, Hjørring Amt, idet der afholdtes skifte den 21. februar s.å. (Børn 6:118, s 178, Far 8:472, s 242, Mor 8:473, s 242)

Han blev gift 1. gang 5. januar 1749 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Lars Jensen

Han blev måske født 16. maj 1756 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han døde efter 1787. (Se 6:118, s 178).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Christen Jensen

Han blev født 9. februar 1749 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i landsbyen Nørre Tversted i alt fald indtil 1762.

Han levede gift og i tjeneste 1781 i Torslev Præstegård i Torslev sogn, Hjørring Amt, midt i Vendsyssel. Han døde efter 1781.

Maren Jensdatter

Hun blev født 1751 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Nørre Tversted i alt fald indtil 1762. Hun døde før 1781 i samme sogn.

barn af ukendt køn

Barnet døde som spæd 12. august 1759 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Henrik Jensen

Han blev født 1760 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i landsbyen Nørre Tversted i alt fald indtil 1762.

Han levede i tjeneste 1781 i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn.

Han blev gift 2. gang måske 31. oktober 1762 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med **Maren Jensdatter**. Hun blev født 1730 i Tversted sogn, Hjørring Amt. Efter sin mands død og i alt fald til 1787 levede hun som **husfæster** i landsbyen Øster Tversted.

Hun døde efter 1787.

Dette par fik følgende 4 børn:

Jens Jensen Mølbach

Han blev født 1762 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede 1781 i landsbyen Øster Tversted i dette sogn samt 1801 som **husmand med jord** i samme landsby, hvor han var gift med Karen Jensdatter, født 1761. Han var omkring 1820 **husfæster** under Nørre Elkær Gods på matrikel nr. 82, vest for Øster Tversted by - en ejendom på 1 skæppe hartkorn.

Else Jensdatter

Hun blev født 1765 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Øster Tversted og var i tjeneste 1781 i bebyggelsen Øster Kæret. Hun døde før 1781 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Birgitte Jensdatter

Hun blev født 1769 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Øster Tversted i alt fald indtil 1781.

Anne Jensdatter

Hun blev født 1777 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Øster Tversted i alt fald indtil 1787.

7:237 mm fm mf m

Else Christensdatter

Hun blev født omkring 22. juli 1725 og levede efter sin vielse i landsbyen Nørre Tversted i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 36 ½ år gammel 6. januar 1762 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med skifte 13. februar 1762 i Nørre Tversted i Tversted sogn.

(Børn 6:118, s 178, Far 8:474, s 243, Mor 8:475, s 243)

Hun blev gift 5. januar 1749 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

7:238 mm fm mm f

Niels Christensen

Han blev født omkring 1730, og han levede måske 1760 i landsbyen Nørre Tversted i Tversted sogn i Hjørring Amt samt mellem 1762 og 1768 i landsbyen Øster Tversted i samme sogn. (Børn 6:119, s 178)

Han blev gift før 1760 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Maren Nielsdatter

Hun blev født 3. april 1760 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 6:119, s 178).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Anne Nielsdatter

Hun blev født 21. november 1762 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Christen Nielsen

Han blev født 13. marts 1768 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

7:239 mm fm mm m

Maren Christensdatter?

Hun blev født omkring 1735 og levede 1760 i landsbyen Nørre Tversted i Tversted sogn, Hjørring Amt, og mellem 1762 og 1768 i landsbyen Øster Tversted i samme sogn. (Børn 6:119, s 178)

Hun blev gift før 1760 med foregående ane.

Mormors mors slægt

7:240 mm mf ff f

Mads Rød Olufsen

Han blev født 10. juni 1698 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, og han levede hele livet i samme sogn, i landsbyen Øster Tversted.

Han døde 74 ½ år gammel 8. november 1772 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Børn 6:120, s 178, Far 8:480, s 243, Mor 8:481, s 244)

*Se kort med **Mormors mors slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift 1. gang før 1729 med **Maren Larsdatter**.

Hun blev født omkring 1708 og døde måske mellem 1733 og 1734 i Tversted sogn, Hjørr.A.

Dette par fik følgende 2 børn:

Lars Madsen

Han blev født 28. august 1729 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 3 ½ år gammel 21. december 1732 i samme sogn.

Lars Madsen

Han blev født 22. februar 1733 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 1 år gammel 10. januar 1734 i samme sogn.

Han blev gift 2. gang 3. oktober 1734 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Hans Madsen

Han blev født 14. september 1738 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 82 år gammel som **gårdmand** 18. november 1820 i samme sogn. (Se 6:120, s 178).

Inden fik de følgende barn:

Christen Rød Madsen

Han blev født 12. juni 1735 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede 1801 som ”husmand med jord” og tømmermand i landsbyen Vester Tversted i samme sogn, gift med Johanne Nielsdatter. Han døde her 72 år gl. 12. juli 1807.

7:241 mm mf ff m

Karen Hansdatter

Hun blev født måske 8. september 1702 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun levede mellem 1735 og 1738 i landsbyen Øster Tversted i samme sogn.

Hun døde 77 ½ år gammel 12. marts 1780 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
(Børn 6:120, s 178, Far 8:482, s 244, Mor 8:483, s 244)

Hun blev gift 3. oktober 1734 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Vi kender ikke årsagen til Mads Olufsens tilnavn ”Rød” - om det har været et øgenavn, der hentyder til hårfarven, eller det har været et slægtsnavn, da en af hans sønner og hans sønnesøn også får tilnavnet. Se mere om navngivning side 154 - 155.

7:244 mm mf mf f

Erik Thomsen

Han blev født omkring 1708 i Tversted sogn i Hjørring Amt i det nordlige Vendsyssel, og han levede tilsyneladende hele livet i dette sogn, mellem 1744 og 1761 i landsbyen Tversted Torp, som senere kaldes Terpet - i et gadehus, der var ejet af Nørre Elkær Gods.

Af hans skifte 14. februar 1761 fremgår ikke klart, om han har været gårdmand eller husmand. For husmand taler, at ejendommen benævnes som et gadehus med kun 2 stuer og et kammer; men da ejendommen er rimelig vel udstyret med dyr og indbo, kan det tænkes, at han har været gårdmand, da der skulle temmelig meget jord til at forsørge en familie på de magre jorder i Tversted sogn. Han har således haft 7 heste og 8 køer, kvier og kalve, samt 10 får, 1 vædder og 2 grise. Da skiftebogen er temmelig ødelagt, er en del af skiftet ulæseligt, så man får ikke det fulde overblik over indboet. Hans personlige ”gangtøj” var beskedent med bl.a. 1 par bukser, 1 vest, 2 kjortler, 5 skjorter, 1 hat og 2 par sko. Værdien af bohøve og besætning beløb sig til 120 rigsdaler, men boets gæld var 378 rigsdaler, så der var ingen arv at dele mellem hans enke og de 7 levende børn af begge ægteskaber. Hans enke fik dog lov til fortsat blive siddende på den forgældede ejendom og drive landbruget i fæste under Nørre Elkær Gods.

Hans 3. søn, Søren Eriksen, blev gårdmand i samme landsby fra 1787, men det kan ikke afgøres, om det var forældrenes sted, han overtog. Af hans andre sønner var Thomas fæstegårdmand i landsbyen Sørig i 1787, men ikke i 1801, og hans søn Terkel var husmand i landsbyen Øster Tversted i 1787, men ikke i 1801.

Han døde omkring 53 år gammel 16. januar og blev begravet 18. januar 1761 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og der blev afholdt skifte under Nørre Elkær Gods 14. februar 1761 i Terpet.
(Børn 6:122, s 179, Far 8:488, s 245, Mor 8:489, s 245)

Han blev gift 1. gang 2. november 1736 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med **Maren Madsdatter**. Hun døde 6. august 1741 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Dette par fik følgende 2 børn:

Thomas Eriksen

Han blev født 1738 og levede 1761 i landsbyen Terped i Tversted sogn, Hjørring Amt samt 1787 som fæstegårdmand i landsbyen Sørig i samme sogn.

Maren Eriksdatter

Hun blev født 1740 i Tversted sogn, Hjørring Amt og levede mellem 1761 og 1787 i landsbyen Terpet i samme sogn, gift 2. gang i 1787 med gårdmand Mikkel Larsen. Hun blev gift 1. gang 1775 med Jens Pedersen, død 1786.

Han blev gift 2. gang 27. marts 1742 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Terkel Eriksen

Han blev født 3. maj 1744 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og døde 46 ½ år gammel 24. oktober 1790 i samme sogn. (Se 6:122, s 179).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Søren Eriksen

Han blev født 19. august 1742 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede 1761 og som **gårdmand** mellem 1787 og 1801 i landsbyen Terpet i samme sogn, gift med Voldborg Christensdatter. Han døde 81 ½ år gammel som indsidder 20. februar 1824 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Maren Eriksdatter

Hun blev født 19. januar 1746 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde måske 3 år gammel 9. februar 1749 i samme sogn (*kan dog også være søsteren Mette*).

Mette Eriksdatter

Hun blev født 12. maj 1748 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde måske 1 år gammel 9. februar 1749 i samme sogn (*kan dog også være søsteren Maren*).

Christen Eriksen

Han blev født 10. maj 1750 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han voksede op i landsbyen Terpet i samme sogn indtil i alt fald 1761 og levede 1787 som husmand i landsbyen Øster Tversted i samme sogn, gift med enken Else Christensdatter, og hvor han døde 82 år gammel 19. april 1832 som indsidder hos Jens Henriksen.

Maren Eriksdatter

Hun blev født 25. marts 1754 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i landsbyen Terpet i samme sogn, hvor hun i 1772 blev gift med Lars Jørgensen. Hun døde 35 ½ år gammel 5. august 1789 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Mette Eriksdatter

Hun blev født måske 1760 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun voksede op i landsbyen Terpet i samme sogn.
Hun døde måske 3 år gammel 1. januar 1763 i samme sogn.

7:245 mm mf mf m

Else Sørens datter

Hun blev født 8. august 1717 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun levede efter sin vielse i alt fald til 1761 i Tversted Torp (*Terpet*) i samme sogn.

(Børn 6:122, s 179, Far 8:490, s 245, Mor 8:491, s 246)

Hun blev gift 27. marts 1742 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

7:246 mm mf mm f

Christen (Koch?)

(Børn 6:123, s 179)

Han blev gift med efterfølgende ane.

Et af parrets børn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Maren Christensdatter

Hun blev født omkring 1751 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 86 år gammel 9. marts 1837 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Se 6:123, s 179).

Desuden fik de måske følgende barn:

Niels Christensen Koch?

Levede måske 1790 i Øster Tversted i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor han var lavværge for sin mulige søster Maren Christensdatter ved hendes mands skifte.

7:247 mm mf mm m

Nn Nn

(Børn 6:123, s 179)

Hun blev gift med foregående ane.

7:248 mm mm ff f

Jens Nielsen

Han blev født 22. april 1683 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, i det næst-nordligste sogn i Vendsyssel, og han levede mellem 1721 og 1738 på gården Troldborg i samme sogn.

Han døde 80 år gammel 9. juli og blev begravet 13. juli 1763 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

(Børn 6:124, s 180, Far 8:496, s 246, Mor 8:497, s 246)

Han blev gift 1. december 1720 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. og sidste barn var en af mine 32 tip-(3)-oldefædre:

Hans Jørgen Jensen

Han blev født 1. november 1738 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Han døde 33 år gammel 1. november 1771 i samme sogn. (Se 6:124, s 180).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Niels Jensen

Han blev født 19. september og døbt 20. september 1721 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Mette Jensdatter

Hun blev født 14. marts 1725 og døbt 18. marts 1725 i Råbjerg sogn, Hjørr. Amt.

Maren Jensdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 2. februar 1729 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Peder Jensen

Han blev født 3. maj og døbt 3. juni 1732 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Anne Jensdatter

Hun blev født 18. august og døbt 21. august 1735 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

7:249 mm mm ff m

Maren Jensdatter

Hun blev født måske 17. maj 1696 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, og hun levede mellem 1721 og 1738 på gården Troldborg i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 52 ½ år gammel 5. december 1748 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.
(Børn 6:124, s 180, Far 8:498, s 247, Mor 8:499, s 247)

Hun blev gift 1. december 1720 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

7:250 mm mm fm f

Christen Christensen

Han blev født omkring 1686 og levede mellem 1729 og 1746 i bebyggelsen Lodskovvad i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, i det næst-nordligste sogn i Vendsyssel.

Han døde 81 år gammel 12. april 1767 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.
(Børn 6:125, s 182)

Han blev gift 24. oktober 1728 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 6. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Anne Christensdatter Ruth

Hun blev født 14. marts 1740 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 68 ½ år gammel 4. september 1808 i samme sogn. (Se 6:125, s 182).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Johanne Christensdatter

Hun blev født 6. oktober 1729 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Karen Christensdatter

Hun blev født 24. juni 1731 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Niels Christensen

Han blev født 24. maj og døbt 26. maj 1733 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Maren Christensdatter

Hun blev født 30. juli og døbt 3. august 1735 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Christen Christensen

Han blev født 29. december 1737 og døbt 6. januar 1738 i Råbjerg sogn, Hjørr. A.

Jens Christensen

Han blev født 7. august og døbt 11. august 1743 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Han levede måske 1780 i Råbjerg sogn, hvor han måske var forlover for sin søster ved hendes anden vielse.

dødfødt barn - ukendt køn

Født 21. marts 1746 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

7:251 mm mm fm m

Mette Nielsdatter

Hun blev født omkring 1704 og levede mellem 1729 og 1746 i bebyggelsen Lodskovvad i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Hun døde i barselsseng 42 år gammel 22. marts og blev begravet 27. marts 1746 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt. (Børn 6:125, s 182)

Hun blev gift 24. oktober 1728 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Det nordlige Vendsyssels landskab og topografi

Da ismasserne ved istidens slutning smeltede bort, bestod det senere Vendsyssel af en mængde større og mindre øer. Et koldt arktisk hav omskyllede kysterne som følge af den betydelige vandstandsstigning i havet, som skyldtes isens bortsmeltning, og som skete i ældre stenalder mellem 7000 og 6000 år f.K. Visse steder steg vandet 2,3 m på blot 100 år - man taler om "det druknede morænelandskab" – og tænker på nutidens klimaændringer.

Derefter begyndte jordskorpen imidlertid at hæve sig, da den nu var befriet for tyngden af den op til 3 km tykke indlandsis. Nordskandinavien hævede sig flere hundrede meter. Hernede i syd var forholdene ikke så drastiske; men hele landet "vippede" omkring en linie, således at bl.a. Vendsyssel og Thy langsomt hævede sig i de følgende årtusinder, medens den sydlige del sænkede sig som en slags vægtstangseffekt. Faktisk sker disse hævnings og sænkninger stadig i dag med få mm om året. Følgen var bl.a., at det nordlige Vendsyssel blev sammenhængende, som vi kender det i dag, så en stor del af landet - herunder hovedparten af Råbjerg sogn - udgøres af hævet havbund. Det siger sig selv, at denne jordbund er meget sandet og ikke særlig frugtbar som agerjord.

(Kilder: Trap Danmark, 5. udgave, G.E.C.Gads Forlag, København, 1960-1961 og Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, bind 1, Gyldendal, 2001)

7:254 mm mm mm f

Jørgen Michelsen

Han blev født 2. maj 1686 i Tornby sogn, Hjørring Amt, i det nordvestlige Vendsyssel, 6 km syd for Hirtshals, og han levede mellem 1719 og 1735 på Nørgård i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Han døde 55 år gammel 15. februar 1741 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

(Børn 6:127, s 183, Far 8:508, s 247, Mor 8:509, s 247)

Han blev gift 1. gang 13. april 1716 i Tornby sogn, Hjørring Amt, med **Anne Jensdatter**.

Hun blev født 1693 og døde 42 ½ år gammel 27. november 1735 i Tornby sogn, Hjørring A.

Dette par fik følgende 7 børn:

Søren Jørgensen

Han blev født 12. juni 1719 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Han døde 1 år gammel 12. juni 1720 i samme sogn.

Søren Jørgensen

Han blev født 2. april 1721 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Jens Jørgensen

Han blev født 21. maj 1724 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Michel Jørgensen

Han blev født 15. august 1728 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Mette Jørgensdatter

Hun blev født 25. marts 1735 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Else Jørgensdatter

Hun blev født 22. april 1731 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Knud Jørgensen

Han blev født 25. marts 1735 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og han blev

konfirmeret 29. april 1753 i samme sogn.

Han blev gift 2. gang 28. oktober 1736 i Horne sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 32 tip-(3)-oldemødre:

Anne Jørgensdatter

Hun blev født 22. juni 1738 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 89 år gammel som **aftægtskone** 30. marts 1827 i samme sogn.

(Se 6:127, s 183).

Inden fik de følgende barn:

dødfødt barn - ukendt køn

Født 30. juni 1737 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

7:255 mm mm mm m

Else Pedersdatter

Hun blev født omkring 1700 i Tornby sogn, Hjørring Amt, og hun levede i dette sogn mellem 1736 og 1771.

Hun døde 71 år gammel 15. september 1771 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

(Børn 6:127, s 183)

Hun blev gift 28. oktober 1736 i Horne sogn, Hjørring Amt med foregående ane.

Farfars fars slægt

8:268 ff ff mm ff

Hans Olufsen?

Han levede måske som **husmand** mellem 1698 og 1709 i Karrebæk sogn i Sorø Amt i Sydvestsjælland, 9 km sydvest for Næstved, men han er en usikker ane.

(Børn 7:134, s 187)

*Se kort med **Farfars fars slægt**, fig. 70, side 65.*

Han blev gift 14. november 1697 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Oluf Hansen

Han blev født 10. april 1707 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Han døde 67 år gammel 3. april 1774 i samme sogn. (Se 7:134, s 187).

Desuden fik de følgende 2 børn:

Birgitte Hansdatter?

Hun blev født 27. oktober 1698 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Maren Hansdatter?

Hun blev født 2. april 1709 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

8:269 ff ff mm fm

Karen Hansdatter

Hun blev født omkring 1672, og hun døde efter 1709, måske i Karrebæk sogn, Sorø Amt. (Børn 7:134, s 187)

Hun blev gift 14. november 1697 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

8:270 ff ff mm mf

Rasmus Christensen?

Han blev født omkring 1666 og levede måske mellem 1697 og 1715 i landsbyen Gumperup (nu Klinteby) i Karrebæk sogn, Sorø Amt, i Sydvestsjælland.

Han døde efter 1715 i Karrebæk sogn, Sorø Amt. (Børn 7:135, s 187)

Han blev gift 11. oktober 1696 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. og sidste barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Ingeborg Rasmusdatter

Hun blev født 27. januar 1715 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

Hun døde 35 ½ år gammel 11. juni 1750 i samme sogn. (Se 7:135, s 187).

Inden fik de følgende barn:

Christen Rasmussen?

Han blev født 27. februar 1698 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.

8:271 ff ff mm mm

Anne Lauritsdatter

Hun blev født omkring 1671 og døde efter 1715 i Karrebæk sogn, Sorø Amt.
(Børn 7:135, s 187)

Hun blev gift 11. oktober 1696 i Karrebæk sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

8:272 ff fm ff ff

Søren Hansen?

Han blev født omkring 1679 og levede 1709 i landsbyen Asperup i Hyllinge sogn i Sorø Amt i Sydvestsjælland, 10 km vest for Næstved, men han er en usikker ane.

Han døde efter 1709. (Børn 7:136, s 187)

Han blev gift 30. april 1708 i nabosognet Marvede med efterfølgende ane.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Hans Sørensen

Han blev født 10. februar 1709 i Hyllinge sogn, Sorø Amt.

Han døde 42 år gammel 8. april 1751 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Se 7:136, s 187).

8:273 ff fm ff fm

Mette Hansdatter?

Hun blev født omkring 1684 og døde efter 1709.
(Børn 7:136, s 187)

Hun blev gift 30. april 1708 i Marvede sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

8:280 ff fm mf ff

Laurs Baad

Han blev født omkring 1650 og levede fra 1682 og til sin død som **husmand** i landsbyen Spjellerup i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 12 km vest for Næstved.

Han døde 66 år gammel 19. april 1716 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Børn 7:140, s 189, Far 9:560, s 248)

Han blev gift med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jens Laursen Baad

Han blev født 1. november 1682 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 47 ½ år gammel 23. marts 1730 i samme sogn. (Se 7:140, s 189).

Derefter fik de følgende 5 børn:

Anne Laursdatter

Hun blev født 2. november 1687 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Karen Laursdatter

Hun blev født 9. september 1688 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Hun døde måske 63 år gammel 6. juni 1751 i Marvede sogn, Sorø Amt, *men der er nævnt 2 døde "Karen Baads", 6. juni 1751 og "gamle Karen Baads", 11. april 1756 i nabosognet Hyllinge. Sidstnævnte kan være Laurs Baads enke, der i så fald var over 90 år gammel.*

Inger Laursdatter

Hun blev født 3. maj 1691 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Søren Laursen Baad

Han blev født 18. februar 1694 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han døde 13. april 1716 i samme sogn. (*Dødsfaldet kan dog også være en bror til Laurs Baad*)

Maren Laursdatter

Hun blev født 1. januar 1696 i Marvede sogn, Sorø Amt.

8:281 ff fm mf fm

Karen Nn - (kun omtalt som Karen Baads)

Hun døde måske 11. april 1756 i Hyllinge (*jvf. ovennævnte bemærkning*). (Børn 7:140, s 189)

Hun blev gift med foregående ane.

Der er tidligere på side 133-136 skrevet om landsbyen og dens fællesdrift.

Landsbyen og dens udvikling

*Bønderne var helt fra middelalderen og frem til slutningen af 1800-tallet **antalsmæssigt** den helt dominerende befolkningsgruppe, såvel på landet som i landet som helhed - men det var samtidig den stand, der havde **mindst** indflydelse. Bønderne levede helt tilbage fra jernalderen overvejende i landsbyer, men der fandtes også enkeltgårde, der lå spredt i landskabet, især i de mindst frugtbare egne som Vest- og Nordjylland, hvor jorden ikke kunne brødføde så mange mennesker.*

Udgravninger af en række jernalderlandsbyer har givet os en ny viden om, hvordan disse så ud, hvilket afslører en række interessante paralleller til de landsbyer, hvor slægten boede i 1600-1800-tallet.

Det gælder bl.a. udgravningen af Hodde landsby ved Varde, der nok har været en stormands magtbase i jernalderen.

Set lidt fra oven - landsbyen i jernalder og middelalder

"Det at komme til vejrs giver muligheder for iagttagelser, som slet ikke er til stede for den, der trasker rundt med øjnene 1,7 m over jordskorpen. Det bliver herved muligt at se ting, farveforskelle og svage ujævnheder i terrænet, som man ikke anede dernede. Dette kan udnyttes af arkæologer, som herved kan spare megen tid, når omstændighederne er gunstige.

Det var over Hodde bakke nordøst for Varde, at man fra fly fik billeder, der skarpt aftegnede husanlæg, som man fra luften bedømte til jernalderens slutning. Da man 1 måned senere fra jorden søgte at få opdagelsen grundfæstet, så det ikke lovende ud. Kornet var nu høstet, og den golde stubmark viste intet.

Med fotografiet som udgangspunkt fandt man dog de stolpehuller og vægriller, man kendte fra billedet. Dateringsspørgsmålet gav den overraskelse, at husene med buede

vægge synes at høre hjemme i ældre jernalder, nemlig århundredet før Kristi fødsel. Det kunne se ud, som om Trelleborghuset (fra sen vikingetid) havde rødder så langt tilbage. Men udgravningen viste også, at muldlaget var ganske tyndt, 30 cm, og det var en af omstændighederne, der gjorde det muligt med de fine billeder. I den tørre sommer havde kornet haft vanskeligt ved at klare sig - kun de planter, der voksede over de muldfyldte revner havde bedre vækstbetingelser. De blev højere end de andre, kastede skygger, og dette gav det gode resultat, idet billederne blev taget kl. 19.30, da solen stod lavt. Et par timer tidligere havde der intet været at se. Man kan sige, at arkæologisk luftfotografering er stærkt afhængig af samspil mellem flere forhold.

Det, der giver Hodde-bopladsen dens særstilling, er helheden i bebyggelsen. Her kan nævnes den åbne plads midt i landsbyen, der må have tjent et fælles formål, da ingen måtte bygge her, mens alle havde adgang. En anden nyhed er gårdgårderne, der giver os mulighed for at overskue samfundets familieopdeling. Vi kan ligeledes tælle kreaturer efter båsenes antal.

Senere udgravninger f.eks. i Vorbasse viser, at landsbyerne er flyttet lidt rundt i deres lokalområde med ca. 100 - 200 års mellemrum.

De landsbyer fra jernalderen, som vi også kender fra tidligere fund ved bl.a. Grøntofte, Borremose og Ginderup, har fået en ny belysning gennem udgravningerne fra Hodde.

Det ser ud til, at vi finder en klar parallel til vore landsbyer i 1600-1800-tallet, herunder sikkert også Spjellerup, hvor Laurs Baad boede - dels i middelalderens "forteby" trods en tidsafstand på mange hundrede år - dels i jernalderens landsbyer endnu mere end 1000 år tilbage. De selvstændigt indhegnede Hoddegårde svarer i princippet til den middelalderlige gårdtoft, og samlingspladsen i midten kan sammenlignes med "forten" (åben plads i landsbyen), der var alle mænds eje, og som ingen havde lov at disponere over. I 'Jyske lov' fra 1241 findes forbud mod bebyggelse af fortene. Så tæt, som gårdene ligger i Hodde landsbyen, skulle man tro, at en lignende lov havde været gældende der".

(Ørn Eir, Hodde sogn, Ribe Amt)

8:284 ff fm mm ff

Peder Jyde

Han blev født omkring 1660 og levede 1690 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland. Han døde efter 1690 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 7:142, s 190)

Han blev gift før 1690.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Lars Pedersen

Han blev født 8. september 1690 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 65 år gammel 27. juli 1755 i samme sogn. (Se 7:142, s 190).

8:286 ff fm mm mf

Laurits Matzen

Han blev født 18. oktober 1668 i Marvede sogn i Sorø Amt på Sydvestsjælland, 12 km vest for Næstved, og han levede mellem 1690 og 1694 i landsbyen Brorup i samme sogn. (Børn 7:143, s 191, Far 9:572, s 248, Mor 9:573, s 249)

Han blev gift 17. oktober 1688 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Kirsten Lauritsdatter

Hun blev måske født 6. januar 1690 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Hun døde 71 år gammel 8. februar 1761 i Hyllinge sogn, Sorø Amt.

(Se 7:143, s 191).

Derefter fik de følgende 2 børn:

Morten Lauridsen

Han blev født 18. november 1694 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Han døde 11 år gammel 21. februar 1706 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Nn Lauritzen

Barnet blev født omkring 1706 i Marvede sogn, Sorø Amt, men det døde som

spæd 31. januar 1706 i Marvede sogn, Sorø Amt.

8:287 ff fm mm mm

Karen Jensdatter?

Hun blev født 1. november 1668 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 7:143, s 191)

Hun blev gift 17. oktober 1688 i Marvede, Øster Flakkebjerg, Sorø, med foregående ane.

Farfars mors slægt

8:317 ff mm mm fm

Karen Nn?

Hun blev født omkring 1664 og døde 90 år gammel 13. februar 1754 i Fodby sogn, Sorø Amt. (Børn 7:158, s 192)

Hun blev gift (*muligvis med en Anders Weile*). Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Lars Andersen Weile

Han blev født omkring 1684 og døde 74 år gammel 17. oktober 1758 i Fodby sogn, Sorø Amt. (Se 7:158, s 192).

Farmors fars slægt

8:332 fm ff mm ff

Jens Rasmussen

Han blev måske født i 1687, og han levede måske fra 1731 i Sanderum sogn, Odense Amt, 5 km sydvest for Odense (*nu en af Odenses forstæder*). Han levede 1756 i dette sogn, og han døde måske 80 år gammel 10. oktober 1767 i Sanderum sogn, Odense Amt. (Børn 7:166, s 198)

*Se kort med **Farmors fars slægt**, fig. 88, side 100.*

Han blev gift 21. marts 1728 i Sanderum sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jens Jensen

Han blev født 4. januar 1731 i Sanderum sogn, Odense Amt.

Han døde 76 år gammel 16. februar 1807 i Dalum sogn, Odense Amt.

(Se 7:166, s 198).

Derefter fik de følgende 8 børn:

Rasmus Jensen

Han blev måske født 22. januar og døbt 25. januar 1733 i Sanderum sogn.

Jørgen Jensen

Han blev måske født 24. august 1738 i Sanderum sogn, Odense Amt. *Han er en usikker bror til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens Rasmussen, men han vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.*

Niels Jensen

Han blev måske født 3. november 1741 i Sanderum sogn, Odense Amt.

Han døde måske mellem 5. november 1741 og 10. oktober 1742 i samme sogn.

Han er en usikker bror til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens Rasmussen, men han vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.

Niels Jensen

Han blev måske født 10. oktober og døbt 14. oktober 1742 i Sanderum sogn,

Odense Amt. *Han er en usikker bror til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens*

Rasmussen, men han vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.

Maren Jensdatter

Hun blev måske født 28. september og døbt 16. juli 1744 i Sanderum sogn, Odense Amt. Hun døde måske mellem 1744 og 1747 i samme sogn.

Hun er en usikker søster til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens Rasmussen, men hun vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.

Maren Jensdatter

Hun blev måske født 11. juli 1747 i Sanderum sogn, Odense Amt.

Hun døde måske mellem 1747 og 1753 i samme sogn.

Hun er en usikker søster til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens Rasmussen, men hun vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.

Maren Jensdatter

Hun blev måske født 14. februar og døbt 18. februar 1753 i Sanderum sogn,

Odense Amt. *Hun er en usikker søster til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed*

Jens Rasmussen, men hun vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.

Anne Jensdatter

Hun blev måske født 30. april 1755 i Sanderum sogn, Odense Amt.
Hun døde måske 8 uger gammel 29. juni 1755 i samme sogn. *Hun er en usikker søster til Jens Jensen, da 2 fædre i sognet hed Jens Rasmussen, men hun vurderes sandsynlig efter valget af gudmor og faddere.*

8:333 fm ff mm fm

Margrethe Jørgensdatter

Hun blev født 1712 og døde 57 år gammel 22. marts 1769 i Sanderum sogn, Odense Amt.
(Børn 7:166, s 198)

Hun blev gift 21. marts 1728 i Sanderum sogn, Odense Amt, med foregående ane.

8:334 fm ff mm mf

Niels Pedersen?

Han blev født omkring 1698, men er en usikker ane, der var forlover ved Kirsten Nielsdatters vielse. Han levede 1756 i landsbyen Hjallese i Dalum sogn, Odense Amt.
(Børn 7:167, s 199)

Gift.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Kirsten Nielsdatter

Hun blev født 1728.
Hun døde 42 år gammel 2. juni 1770 i Dalum sogn, Odense Amt.
(Se 7:167, s 199).

8:336 fm fm ff ff

Niels Nn?

(Børn 7:168, s 200)

Han blev måske gift med efterfølgende ane, men er en usikker ane.

Et af parrets børn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Poul Nielsen?

Han blev født omkring 1697, men er en usikker ane.
Han døde 70 år gammel 12. juli 1767 i Ringe sogn, Svendborg Amt.
(Se 7:168, s 200).

Desuden fik de måske følgende barn:

Anna Nielsdatter?

Hun døde 23. september 1729 i Ringe sogn, Svendborg Amt (*Poul Nielsens søster af Sødunge*).

8:337 fm fm ff fm

Margrethe Nielsdatter?

Hun døde 23. marts 1729 i Ringe sogn, Svendborg Amt, men er en usikker ane (*Poul Nielsens mor af Ringe*). (Børn 7:168, s 200)

Hun blev måske gift med foregående ane.

Farmors mors slægt

8:356 fm mf fm ff

Anders Rasmussen Basse

Han blev måske født 20. marts 1659 i Bogense, Odense Amt på Nordvestfyn.

Han var **underofficer** og gjorde bl.a. tjeneste under svenskekrigen i skanserne ved Fænø Kalv. *Dette må nok have været under "Den skånske krig", 1675 - 1679.* Allerede 3. januar 1673 havde han erhvervet **borgerskab** ved at aflægge ed som **overkæmner** samt **by- og rådstueskriver** i Bogense samt 2. januar 1675 som **takseringsmand**, og han levede resten af livet i Bogense.

Han døde 65 år gammel 24. januar 1724 i Bogense, Odense Amt. Ved hans skifte oplystes, at hans ejendom lå i Tjæregaden og bestod af et stuehus på 7 fag mod gaden og desuden gårdsrum med et 4 ½ fag hus og et magasin, i alt vurderet til godt 33 Rigsdaler (RD). Desuden havde han en ko til en værdi af 4 RD, medens indboet var yderst sparsomt til en samlet værdi af 2 RD.

(Børn 7:178, s 203, Far 9:712, s 249, Mor 9:713, s 249)

*Se kort med **Farmors mors slægt**, fig. 81, side 79.*

Fig. 130 - Sankt Nikolaj Kirke i Bogense, hvor Anders Rasmussen Basse blev begravet.

(Kilde: www.DIS-Danmark/Kirker.dk - foto: Anders Straarup)

*Det kan synes selvfølgelig, at Anders Rasmussen Basse anføres som **borger**, når han boede i en købstad. Vi kender jo borgerne som den 3. stand (adel, gejstlighed, borgere og bønder). Men det var langt fra alle indbyggerne i en by, som tilhørte borgerstanden - således ingen kvinder og heller ikke hele den store mængde af håndværkssvende, lærlinge, tjenestefolk og daglejere, for slet ikke at tale om de fattige, almisselemmerne.*

Man kunne kun blive selvstændig næringsdrivende f.eks. købmand eller håndværker, som tilhørte et af laugene, eller kæmner som Anders Basse, ved at erhverve borgerskab - man løste borgerbrev og aflagde borger-ed. Kun mænd kunne som nævnt være borgere, bortset fra jordemødre og enker efter håndværksmestre, hvis de videreførte forretningen og ansatte en mestersvend.

(Kilde: Jørgen Green, Slægtsforskerens ABC, Forlaget Grifo, 2005).

Kæmneren var den øverste administrative leder i kommunen med ansvar for kommunens kasse- og regnskabsvæsen, lidt svarende til vor tids kommunaldirektør.

Han blev gift 1. gang måske før 1667 med **Nn Nn**, som døde 22. april 1677 i Bogense, Odense Amt.

Dette par fik følgende 5 børn:

Claus Andersen Basse

Han blev måske født omkring 1667 og levede 1724 ved faderens skifte i Hårslev, Odense Amt. Han døde før 1762.

Rasmus Andersen Basse

Han blev måske født omkring 1669 og levede 1724 ved faderens skifte i Hårslev, Odense Amt. Han døde før 1762.

Karen Andersdatter Basse

Hun blev måske født omkring 1670 og levede 1724 ved faderens skifte i Ørbæk, Odense Amt. Hun døde før 1762.

Niels Andersen Basse

Han blev født omkring 1672 i Bogense, Odense Amt, og han levede 1724 ved faderens skifte som **smed** i Ørbæk, Odense Amt.

Han døde 90 år gammel 19. september 1762 i Ore sogn, Odense Amt.

Maren Andersdatter Basse

Hun blev måske født omkring 1674 og levede 1724 ved faderens skifte i Bogense, Odense Amt. Hun døde før 1762.

Han blev gift 2. gang mellem 1677 og 1679 med efterfølgende ane.

Parrets 3. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jeppe Andersen Basse

Han blev født 19. oktober 1684 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 75 år gammel 31. oktober 1759 i Bogense, Odense Amt.

(Se 7:178, s 203).

Desuden fik de følgende 5 børn:

Karen Andersdatter Basse

Hun blev født omkring 1679 i Bogense, Odense Amt, og hun døde 6 år gammel 8. januar 1685 i Bogense.

Peder Andersen Basse

Han blev født 11. september 1681 i Bogense, Odense Amt, hvor han også levede i 1724 ved faderens skifte og døde 73 år gammel 26. oktober 1754.

Anne Cathrine Andersdatter Basse

Hun blev født 7. august 1687 i Bogense, Odense Amt, hvor hun også levede i 1724 ved faderens skifte. Hun døde før 1762.

Cecilie Andersdatter Basse

Hun blev født 16. januar 1691 i Bogense, Odense Amt, hvor hun også levede som gift i 1724 ved faderens skifte. Hun levede i 1762 hos sin svigersøn i Asperup og døde måske efter 1762 i Asperup sogn, Odense Amt.

Niels Andersen Basse

Han blev født 10. april 1695 i Bogense, Odense Amt, og levede i en årrække som **forpagter** på forskellige store gårde og godser på Fyn - f.eks. 1721 på Hvidkilde i Egense sogn, Svendborg Amt, mellem 1722 og 1724 på Beyerholm i Ollerup sogn, Svendborg Amt, 1724 på Rødkilde i Ulbølle sogn, Svendborg Amt, 1727 på Valdemarsslot i Bregninge sogn, Svendborg Amt, senere på Nakkebølle i Åstrup sogn, Svendborg Amt og 1740 på Frederiksgave (nu Hagenskov ved Assens), og han må efterhånden have tjent sig en mindre formue.

*Dette satte ham i alt fald i stand til i 1745 at købe godset Hindsgavl i Middelfart sogn, Odense Amt på Fyns vestligste odde ud til Lillebælt, og han boede her resten af sit liv, mellem 1745 og 1754 som **godsejer**. Men han solgte 1754 godset til sin svigersøn, Hans Fønss (slægtsgrenen Basse-Fønss). 29. september 1760 blev han udnævnt til ”**virkelig kammerråd**” og var således tilknyttet Frederik 5.’s hof.*

Han døde 78 år gammel 16. februar i Middelfart og blev begravet 4. marts 1773 i Rorslev sogn, Odense Amt.

8:357 fm mf fm fm

Mette Pedersdatter

Hun blev født omkring 1660 og døde efter 1724 i Bogense, Odense Amt.
(Børn 7:178, s 203)

Hun blev gift mellem 1677 og 1679 med foregående ane.

8:368 fm mm ff ff

Peder Madsen

Han blev måske født omkring 1630 og levede måske mellem 1690 og 1698 i Kavslunde sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 6 km øst for Middelfart. (Børn 7:184, s 203)

Han blev gift 8. oktober 1690 med efterfølgende ane.

Parret fik følgende barn, som var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Anders Pedersen

Han blev måske født 6. marts 1698 i Kavslunde sogn, Odense Amt.

Han døde 52 ½ år gammel 14. december 1750 i Bogense, Odense Amt.

(Se 7:184, s 203).

8:369 fm mm ff fm

Kirsten Andersdatter

Hun blev født omkring 1660 og døde efter 1724 i Bogense, Odense Amt.
(Børn 7:184, s 203)

Hun blev gift 1. gang før 1690 med **Jens Knudsen**, som døde før oktober 1690.

Hun blev gift 2. gang 8. oktober 1690 med foregående ane.

8:372 fm mm fm ff

Rasmus Andersen

Han blev født omkring 1655 og levede mellem 1684 og 1712 på Lykkegård i Hårslev sogn i Odense Amt på Nordvestfyn, 7 km syd for Bogense - sandsynligvis som **gårdmand**.

Han døde 74 år gammel 17. november 1729 i Hårslev sogn, Odense Amt, *hvor der blev ringet med klokkerne ved begravelsen*. (Børn 7:186, s 204)

Han blev gift 1. gang 18. juni 1684 i Sørslev sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jeppe Rasmussen

Han blev født 20. december 1691 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han døde 69 år gammel 17. januar 1761 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Se 7:186, s 204).

Desuden fik de følgende 2 børn:

dødfødt barn - ukendt køn

Født 23. november 1690 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Samuel Rasmussen.

Han blev født 19. september 1697 i Hårslev sogn, Odense Amt, og han døde 4 måneder gammel 24. januar 1698 i Hårslev.

Han blev gift 2. gang 29. november 1699 i Hårslev sogn, Odense Amt, med **Kirsten Nielsdatter**. Hun blev født omkring 1670.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Rasmus Rasmussen

Han blev født 27. december 1700 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Han døde måske 87 ½ år gammel 25. maj 1788 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Se 7:188, s 205).

Derefter fik de følgende 7 børn:

Karen Rasmusdatter - Hun blev født 20. november 1701 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Bodil Rasmusdatter - Hun blev født og hjemmedøbt 23. juni 1702 i Hårslev, Od. Amt.

Anna Kirstine Rasmusdatter

Hun blev født og hjemmedøbt 25. marts 1704 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Niels Rasmussen - Han blev født og hjemmedøbt 22. november 1705 i Hårslev sogn, Odense Amt, hvor han døde mellem 1705 og 1712.

Sophia Margrete Rasmusdatter - Hun blev født 30. januar 1707 i Hårslev, Od. Amt.

Maren Rasmusdatter - Hun blev født og hjemmedøbt 20. maj 1709 i Hårslev, Od. A.

Niels Rasmussen - Han blev født 24. juni 1712 i Hårslev sogn, Odense Amt.

8:373 fm mm fm fm

Bodil Jeppesdatter

Hun blev født omkring 8. november 1668, måske i landsbyen Nørre Esterbølle i Bogenses nabosogn Nørre Sandager på Nordfyn, hvor hun boede inden sin vielse.

Hun døde 30 ½ år gammel 14. juli 1699 i Hårslev sogn, Odense Amt.

(Børn 7:186, s 204)

Gift 18. juni 1684 i Sørslev sogn, Odense Amt, med foregående ane.

8:374 fm mm fm mf

Niels Larsen

Han blev født 1654 og levede mellem 1690 og 1697 i landsbyen Ejlskov i Hårslev, Od. Amt.
Han døde 82 år gammel 24. oktober 1736 i Hårslev sogn, Odense Amt.
(Børn 7:187, s 205, Far 9:748, s 250, Mor 9:749, s 250)

Han blev gift før 1690 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Margrethe Nielsdatter

Hun blev født 5. august 1694 i Hårslev sogn, Odense Amt.

Hun døde 80 år gammel 2. november 1774 i samme sogn. (Se 7:187, s 205).

Desuden fik de følgende 2 børn:

Nn - ukendt køn

Født omkring 1690 i Hårslev sogn, Odense Amt, og død 9. juli 1690 i Hårslev.

Bodil Nielsen - Hun blev født 25. april 1697 i Hårslev sogn, Odense Amt.

8:375 fm mm fm mm

Nn Nn

(Børn 7:187, s 205)

Hun blev gift før 1690 med foregående ane.

8:376 fm mm mf ff

Rasmus Andersen

Han blev født omkring 1655 og døde 74 år gammel 17. november 1729 i Hårslev sogn, Odense Amt. Anetab, se side 236.

8:377 fm mm mf fm

Kirsten Nielsdatter

Hun blev født omkring 1670. Anetab, se side 236.

Når Rasmus Andersen og Kirsten Nielsdatter her er nævnt igen og som "anetab", skyldes det, at de gennem deres 2 børn - Jeppe og Rasmus - fik en sønnesøns søn (Anders Jespersen) og en sønnesøns datter (Anne Hansdatter), som senere giftede sig med hinanden, hvorved der "tabes" et sæt aner.

8:378 fm mm mf mf

Hans Hendrichsen

Han blev født omkring 1673 og levede måske 1703 i landsbyen Bro i Brenderup sogn i Odense Amt, 8 km sydvest for Bogense. (Børn 7:189, s 206)

Han blev gift før 1703.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Anne Hansdatter

Hun blev måske født 15. juli 1703 i Brenderup sogn, Odense Amt.

Hun døde 85 år gammel 5. april 1788 i Hårslev, Od. A. (Se 7:189, s 206).

Derefter fik de følgende barn:

Christen Hansen

Han blev født 1. januar 1706 i Brenderup sogn, Odense Amt.

Morfars fars slægt

8:384 mf ff ff ff

Knud Andersen

Han blev født omkring 1678, sandsynligvis i Krogsbølle sogn i Odense Amt på Nordfyn, 20 km nord for Odense, hvor han levede mellem 1715 og 1728 i landsbyen Tørresø.

Han døde 50 år gammel 17. marts 1728 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

(Børn 7:192, s 207, Far 9:768, s 250, Mor 9:769, s 251)

*Se kort med **Morfars fars slægt**, fig. 81, 100 og 117 side 79, 116 og 162.*

Han blev gift 28. februar 1712 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Hans Knudsen

Han blev født 8. maj 1718 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Han døde 88 ½ år gammel 19. december 1806 i samme sogn. (Se 7:192, s 207).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Anders Knudsen

Han blev født 11. august 1715 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Peder Knudsen

Han blev født 15. juni 1721 i Krogsbølle sogn, Odense Amt.

Niels Knudsen

Han blev født 26. november 1724 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, og han døde 3 år gammel 29. september 1727 i samme sogn.

8:385 mf ff ff fm

Johanne Johannesen

Hun blev født omkring 1693 og levede 1718 i landsbyen Tørresø i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Børn 7:192, s 207)

Hun blev gift 28. februar 1712 i Krogsbølle sogn, Odense Amt, med foregående ane.

8:400 mf fm ff ff

Johan Nn

Han blev født omkring 1680 og levede måske 1741 i Brenderup sogn, Odense Amt, hvor han var fadder ved mulig sønnesøns dåb. (Børn 7:200, s 210)

Han blev gift med efterfølgende ane.

Parrets barn var måske en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Hans Johansen?

Han blev født omkring 1711. (Se 7:200, s 210).

8:401 mf fm ff fm

Nn Nn

(Børn 7:200, s 210)

Hun blev gift med foregående ane.

Morfars mors slægt

8:444 mf mm mm ff

Christen Hansen

Han blev født omkring 1670 og levede mellem 1700 og 1714 i Langå sogn, Svendborg Amt.
Han døde efter 1714. (Børn 7:222, s 213)

*Se kort med **Morfars mors slægt**, fig. 100 og 122, side 116 og 173.*

Han blev gift før 1700 med efterfølgende ane.

Parrets 5. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jørgen Christensen

Han blev født 8. januar 1708 i Langå sogn, Svendborg Amt.
Han døde 47 ½ år gammel 24. juli 1755 i Langå, Sv. Amt. (Se 7:222, s 213).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Hans Christensen

Han blev født 22. februar 1700 i Langå sogn, Svendborg Amt.
Han døde 1 uge gammel 3. marts 1700 i samme sogn.

Hans Christensen - Han blev født 22. maj 1701 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Rasmus Christensen - Han blev født 7. oktober 1703 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Niels Christensen - Han blev født 24. januar 1706 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Anna Christensdatter

Hun blev født 21. december 1710 i Langå sogn, Svendborg Amt.

Maren Christensdatter - Hun blev født 15. april 1714 i Langå sogn, Svendborg Amt.

8:445 mf mm mm fm

Nn Nn

Hun blev født omkring 1675. (Børn 7:222, s 213)

Hun blev gift før 1700 med foregående ane.

8:446 mf mm mm mf

Rasmus Madsen?

Han blev født omkring 1670 og levede 1698 og 1701 i Langå sogn, Svendborg Amt.
(Børn 7:223, s 214)

Han blev gift før 1698 med efterfølgende ane.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Anne Rasmusdatter

Hun blev måske født 27. februar 1701 i Langå sogn, Svendborg Amt.
Hun døde måske 44 ½ år gammel 31. oktober 1745 i Langå sogn, Svendborg Amt.
(Se 7:223, s 214).

8:447 mf mm mm mm

Nn Nn

Hun blev født omkring 1675 og levede 1701 i Langå sogn, Svendborg Amt.
(Børn 7:223, s 214)

Gift før 1698 med foregående ane.

Mormors fars slægt

8:456 mm ff mf ff

Christopher Ferslev?

Han blev født omkring 1679 og levede mellem 1723 og 1746 som **tolder** i Skagen sogn, Hjørring Amt; men han er en usikker ane, da der ikke findes kirkebog mellem 1719 og 1723, hvor han formodes at være blevet gift og have fået sønnen Otte.

Han døde 67 år gammel 23. december 1746 i Skagen sogn, Hjørring Amt.
(Børn 7:228, s 214)

*Se kort med **Mormors fars slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift 1. gang måske mellem 1719 og 1723 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var måske en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Otte "Schreder" Christophersen

Han blev måske født mellem 1719 og 1723 i Skagen sogn, Hjørring Amt.
Han døde måske 76 år gammel 31. marts 1753 i samme sogn. (Se 7:228, s 214).

Derefter fik de følgende 3 børn:

Hans Christophersen

Han blev født 21. maj 1723 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Anne Helvig Christophersdatter

Hun blev født 31. marts 1726 i Skagen sogn, Hjørring Amt.
Hun døde 14 uger gammel 29. juni 1726 i samme sogn.

Anne Helvig Christophersdatter

Hun blev født 12. september 1727 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han blev gift 2. gang mellem 1727 og 1730 med **Gertrud Jensdatter Scielsdorff**.
Hun blev måske født omkring 1705 og døde 20. oktober 1732 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Parret fik følgende 2 børn:

Simon Christophersen

Han blev født 8. september 1730 i Skagen sogn, Hjørring Amt.
Han døde 1 ½ år gammel 8. maj 1732 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Jens Christophersen

Han blev født 5. september 1731 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Han blev gift 3. gang 3. december 1734 i Skagen sogn, Hjørring Amt med **Maria Cathrine Bedgieres**.

8:457 mm ff mf fm

Margrethe Fredesdatter?

Hun blev født omkring 1692 og levede mellem 1723 og 1727 i Skagen sogn, Hjørring Amt; men hun er en usikker ane, da der ikke findes kirkebog mellem 1719 og 1723, hvor hun formodes at være blevet gift og have fået sønnen Otte.
(Børn 7:228, s 214)

Hun blev gift måske mellem 1719 og 1723 med foregående ane.

8:458 mm ff mf mf

Anthon Villadsen

Han blev født 5. oktober 1694 i Skagen, Hjørring Amt.
(Børn 7:229, s 215, Far 9:916, s 251, Mor 9:917, s 251)

Han blev gift 19. september 1718 i Skagen, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Karen Antonidatter

Hun blev født omkring 1720 i Skagen sogn, Hjørring Amt.

Hun døde omkring 61 år gammel 18. november 1781 i samme sogn.
(Se 7:229, s 215).

Desuden fik de følgende 2 børn:

Villads Antonsen

Han blev født 30. april 1719 i Skagen, Hjørring Amt.

Anders Antonsen

Han blev født 27. juni 1723 i Skagen, Hjørring Amt.

8:459 mm ff mf mm

Ellen Gundersdatter

Hun blev født omkring 1695. (Børn 7:229, s 215)

Hun blev gift 19. september 1718 i Skagen, Hjørring Amt, med foregående ane.

8:464 mm fm ff ff

Anders Thomsen?

Han blev født omkring 1670 og levede måske mellem 1699 og 1710 i landsbyen Stabæk i Uggerby sogn i Hjørring Amt, 11 km øst for Hirtshals, *men han er en usikker ane, da Godske Andersens fødsel ikke er fundet i kilderne.* (Børn 7:232, s 216)

Han blev måske gift før 1699 med efterfølgende ane.

Parrets 7. og sidste barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Godske Andersen

Han blev måske født omkring 1720 i Uggerby sogn, Hjørring Amt.

Han døde 14. marts 1764 i samme sogn. (Se 7:232, s 216).

Inden fik de følgende 6 børn:

Else Andersdatter

Hun blev født 10. september 1699 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk.

Anne Andersdatter

Hun blev født 22. december 1700 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk.

Elle Andersdatter

Hun blev født 9. april 1702 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk.

Jens Andersen

Han blev født 23. september 1703 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i landsbyen Stabæk.

Inger Andersdatter

Hun blev født 27. maj 1705 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor hun voksede op i landsbyen Stabæk.

Frands Andersen

Han blev født 5. oktober 1710 i Uggerby sogn, Hjørring Amt, hvor han voksede op i landsbyen Stabæk.

8:465 mm fm ff fm**Nn Nn**

Hun blev født omkring 1675, men er en usikker ane. (Børn 7:232, s 216)

Hun blev gift før 1699 med foregående ane.

8:472 mm fm mf ff**Hendrik Klein Mølbach**

Han døde 23. maj 1751 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 7:236, s 217)

Han blev gift 8. december 1715 med efterfølgende ane.

Parrets 4. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jens Henriksen Mølbach

Han blev født 27. september 1722 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 58 ½ år gammel 1. februar 1781 i samme sogn. (Se 7:236, s 217).

Desuden fik de følgende 4 børn:

Hans Hendrichsen Mølbach

Han blev født 20. april 1716 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede 1757 i landsbyen Vester Tversted i dette sogn.

Laust Hendrichsen

Han blev født 11. september 1718 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Christen Hendrichsen Mølbach

Han blev født 10. november 1720 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede mellem 1748 og 1758 i landsbyen Øster Tversted i dette sogn samt 1762 i Østerkæret i samme sogn, hvor han var formynder for sin afdøde bror Jens Henrichsens børn ved sin svigerinde Else Christensdatters skifte.

Nn Hendrichsdatter

Hun blev født omkring 5. juli 1727 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 14 uger gammel 11. oktober 1727 i samme sogn.

8:473 mm fm mf fm**Else Christensdatter**

Hun blev måske født 8. marts 1689 i Tversted sogn, Hjørring Amt, som datter ("Elle") af Christen på Stien. Hun døde 16. januar 1751 i samme sogn.

(Børn 7:236, s 217, Far 9:946, s 251)

Hun blev gift 8. december 1715 med foregående ane.

8:474 mm fm mf mf

Christen Jensen Feldbereder

Han blev måske født 3. april 1696 i Tversted sogn i Hjørring Amt og voksede op i landsbyen Øster Tversted som søn af Jens Feldbereder, og han boede sandsynligvis i denne landsby hele livet og levede måske som ”feldbereder”.

En feldbereder (eller felbereder) - var en håndværker, der tilberedte skind uden brug af bark (som en garver brugte) - en såkaldt ”hvidgarver”. En feld var et skind med hårene på, som blev brugt som tæppe.

Han døde 74 1/2 år gammel 29. september 1770 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
(Børn 7:237, s 218, Far 9:948, s 252, Mor 9:949, s 252)

Han blev gift 7. februar 1723 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Else Christensdatter

Hun blev født omkring 22. juli 1725 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
Hun døde 36 1/2 år gammel 6. januar 1762 i samme sogn. (Se 7:237, s 218).

Inden fik de følgende barn:

Else Christensdatter

Hun blev født 2. februar 1724 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
Hun døde 18 dage gammel 20. februar 1724 i samme sogn.

8:475 mm fm mf mm

Maren Sørensdatter

Hun blev født omkring 1700 og døde 8. juli 1763 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
(Børn 7:237, s 218, Far 9:950, s 252, Mor 9:951, s 252)

Hun blev gift 7. februar 1723 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Mormors mors slægt

8:480 mm mf ff ff

Oluf Thomsen

Han levede mellem 1690 og 1704 i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn i Hjørring amt, 15 km øst for Hirtshals, og han døde 5. marts 1715 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
(Børn 7:240, s 219)

*Se kort med **Mormors mors slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift med efterfølgende ane.

Parrets 5. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Mads Rød Olufsen

Han blev født 10. juni 1698 i Tversted sogn, Hjørring Amt.
Han døde 74 1/2 år gammel 8. november 1772 i samme sogn. (Se 7:240, s 219).

Desuden fik de følgende 7 børn:

Maren Olufsdatter

Hun blev født 2. marts 1690 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Thomas Olufsen

Han blev født 15. marts 1693 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han døde 12 uger gammel 2. juni 1693 i samme sogn.

Karen? Olufsdatter

Hun blev født 1694 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde 22 år gammel 8. november 1716 i samme sogn.

Kirsten? Olufsdatter

Hun blev født 15. december 1695 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Johanne Olufsdatter

Hun blev født 1702 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde 15 år gammel 4. marts 1717 i samme sogn.

Anne Olufsdatter

Hun blev født 15. april 1703 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde ½ år gammel 8. november 1703 samme sogn.

Thomas Olufsen

Han blev født 1. december 1704 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han døde 15 uger gammel 22. marts 1705 i samme sogn.

8:481 mm mf ff fm

Nn Nn

(Børn 7:240, s 219)

Hun blev gift med foregående ane.

8:482 mm mf ff mf

Hans Lauritzen?

Han blev født omkring 1672, men er en usikker ane.

Han levede måske 1702 i landsbyen Vester Tversted i Tversted sogn i Hjørring Amt, 15 km øst for Hirtshals. (Børn 7:241, s 220)

Han blev måske gift før 1702 med efterfølgende ane.

Parrets barn var måske en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Karen Hansdatter

Hun blev måske født 8. september 1702 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 77 ½ år gammel 12. marts 1780 i samme sogn. (Se 7:241, s 220).

8:483 mm mf ff mm

Nn Nn

Hun blev født omkring 1677. (Børn 7:241, s 220)

Hun blev måske gift før 1702 med foregående ane.

8:488 mm mf mf ff

Thomas Jacobsen

Han blev født omkring 1784. (Børn 7:244, s 220)

Han blev gift før 1708 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Erik Thomsen

Han blev født omkring 1708 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde omkring 53 år gammel 16. januar 1761 i samme sogn.

(Se 7:244, s 220).

Derefter fik de følgende 4 børn:

Anne Thomasdatter

Hun blev født 25. november 1714 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Else Thomasdatter

Hun blev født 23. februar 1716 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Christen Thomsen

Han levede 1761 i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor han var værge for sin bror Eriks børn ved broderens skifte.

Jens Tommesen?

Han levede 1761 i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn, Hjørring Amt, hvor han var lavværge for enken ved Erik Thomsens skifte, og han var måske Eriks bror og dermed enkens svoger.

8:489 mm mf mf fm

Maren Bertelsdatter

Hun blev født omkring 1689. (Børn 7:244, s 220)

Hun blev gift før 1708 med foregående ane.

8:490 mm mf mf mf

Søren Mogensen

Han blev født 1656 og levede mellem 1710 og 1717 i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn i Hjørring Amt, 15 km øst for Hirtshals.

Han døde 79 ½ år gammel 26. februar 1736 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

(Børn 7:245, s 221)

Han blev gift 1. gang før 1707 med **Nn Nn**.

Hun blev født omkring 1649 og døde 58 år gammel 4. februar 1707 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han blev gift 2. gang 6. november 1707 i Tversted sogn, Hjørring Amt med efterfølgende ane.

Parrets 5. og sidste barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Else Sørens datter

Hun blev født 8. august 1717 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 7:245, s 221).

Inden fik de følgende 4 børn:

Else Sørensdatter

Hun blev født 30. marts 1708 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og hun døde 6 uger gammel 11. maj 1708 i samme sogn.

Jens Sørensen

Han blev født 3. maj 1709 i Tversted sogn, Hjørring Amt, og han levede måske 1761 i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn, hvor han var lavværge for sin søster ved svogerens skifte.

Christen Sørensen

Han blev født 27. juni 1712 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Lars Sørensen

Han blev født 8. juli 1714 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

8:491 mm mf mf mm

Mette Jensdatter

Hun blev født omkring 1692 og levede 1717 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 44 år gammel 15. juli 1736 i samme sogn.

(Børn 7:245, s 221)

Hun blev gift 6. november 1707 i Tversted sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

8:496 mm mm ff ff

Niels Madsen

Han blev født omkring 1653 og levede 1683 i Danmarks næstnordligste sogn, Råbjerg i Hjørring Amt, 18 km syd for Skagen og 9 km øst for Tversted. (Børn 7:248, s 222)

Han blev gift før 1683 med efterfølgende ane.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jens Nielsen

Han blev født 22. april 1683 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Han døde 80 år gammel 9. juli 1763 i samme sogn. (Se 7:248, s 222).

8:497 mm mm ff fm

Nn Nn

Hun blev født omkring 1651. (Børn 7:248, s 222)

Hun blev gift før 1683 med foregående ane.

8:498 mm mm ff mf

Jens Christensen

Han blev født omkring 1640 og levede måske 1696 i fiskerlejet Ålbæk i Råbjerg sogn, Hjørring Amt; men dette er usikkert, da der i sognet boede flere Jens Christensen, som fik en datter Maren. (Børn 7:249, s 223)

Han blev måske gift før 1696 med efterfølgende ane.

Parrets barn var en af mine 64 tip-(4)-oldemødre:

Maren Jensdatter

Hun blev måske født 17. maj 1696 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 52 ½ år gammel 5. december 1748 i Råbjerg sogn, Hjørring Amt.
(Se 7:249, s 223).

8:499 mm mm ff mm

Nn Nn

Hun blev født omkring 1645. (Børn 7:249, s 223)

Hun blev måske gift før 1696 med foregående ane.

8:508 mm mm mm ff

Michel Andersen

Han blev født omkring 1647 og levede mellem 1686 og 1691 i Tornby sogn, Hjørring Amt, 6 km syd for Hirtshals.

Han døde 61 år gammel 16. december 1708 i Tornby sogn, Hjørring Amt. (Børn 7:254, s 225)

Han blev gift 23. september 1683 i Tornby sogn, Hjørring Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 64 tip-(4)-oldefædre:

Jørgen Michelsen

Han blev født 2. maj 1686 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Han døde 55 år gammel 15. februar 1741 i Tornby sogn, Hjørring Amt.
(Se 7:254, s 225).

Derefter fik de følgende barn:

Johanne Michelsdatter

Hun blev født 26. juli 1691 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

8:509 mm mm mm fm

Else Sørens datter

Hun blev født omkring 1648 og levede mellem 1686 og 1691 i Tornby sogn, Hjørring Amt.

Hun døde 77 år gammel 25. februar 1725 i Tornby sogn, Hjørring Amt. (Børn 7:254, s 225)

Hun blev gift 23. september 1683 i Tornby sogn, Hjørring Amt, med foregående ane.

Farfars fars slægt

9:560 ff fm mf ff f

Nn Baad?

Han blev født omkring 1620. (Børn 8:280, s 227)

Han blev gift før 1650.

Parrets barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Laurs Baad

Han blev født omkring 1650.

Han døde 66 år gammel 19. april 1716 i Marvede sogn, Sorø Amt.

(Se 8:280, s 227).

9:572 ff fm mm mf f

Matz Pedersen

Han blev født omkring 1638, måske i Marvede sogn, Sorø Amt, og han levede som **gårdmand** mellem 1668 og 1684 i landsbyen Brorup i Marvede sogn i Sorø Amt, 10 km vest for Næstved.

Han var i disse år én af i alt 7 **fæstegårdmænd** i landsbyen Brorup (*dog hørte Brorup dengang til nabosognet Hyllinge*).

Han var sandsynligvis fæstebonde, men dette er uvist, da landsbyens ejer er ikke nævnt i 1688-matriklen. I forarbejdet til denne matrikel er han nævnt som en af de 7 gårdmænd i landsbyen, der fik opmålt deres ejendomme den 23. juni 1682.

”Matriklen 1688” er en fortegnelse over ejendomme som grundlag for skatteudskrivning. Heri var gårdenes jordstykker målt op og angivet med længde og bredde og jordens beskaffenhed. Matz Pedersen havde som hver af de andre 6 gårde i landsbyen i alt 23 agre med tilsammen godt 67.000 kvadratalen (knap 5 tønder land eller 2,6 hektar). Det var en lille gård - se mere om agre og landsbyens fællesskabsdrift på side 133 - 136. Cirka halvdelen af jorden betegnes som god, sortmuldet byg-jord, men halvdelen som blandet sand og jord - kaldt ”arrig jord”.

(Børn 8:286, s 230)

Se kort med Farfars fars slægt, fig. 70, side 65.

Han blev gift 14. juli 1667 i Marvede sogn, Sorø Amt, med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Laurits Matzen

Han blev født 18. oktober 1668 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Se 8:286, s 230).

Derefter fik de følgende 7 børn:

Niels Matzen

Han blev født som tvilling 20. august 1669 i Marvede sogn, Sorø Amt, og han døde som spæd samme år i samme sogn.

Birgitte Matzdatter

Hun blev født som tvilling 20. august 1669 i Marvede sogn, Sorø Amt, og hun døde som spæd samme år i samme sogn.

Jens Matzen

Han blev født og hjemmedøbt 12. januar 1674 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Niels Matzen

Han blev født og hjemmedøbt 11. juni 1676 i Marvede sogn, Sorø Amt.

Kirsten Matzdatter

Hun blev født 26. maj 1678 i Marvede sogn, Sorø Amt.

dødfødt dreng

Han blev født 31. august 1681 i Marvede sogn, Sorø Amt.

dødfødt barn - ukendt køn

Født 4. maj 1684 i Marvede sogn, Sorø Amt.

9:573 ff fm mm mf m

Bodil Lauritzdatter

Hun blev født omkring 1643 og døde 63 år gammel 17. juli 1706 i Marvede sogn, Sorø Amt. (Børn 8:286, s 230)

Hun blev gift 14. juli 1667 i Marvede sogn, Sorø Amt, med foregående ane.

Farmors mors slægt

9:712 fm mf fm ff f

Rasmus Nn

(Børn 8:356, s 233)

*Se kort med **Farmors mors slægt**, fig. 81, side 79.*

Han blev gift omkring 1659 med efterfølgende ane.

Et af parrets børn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Anders Rasmussen Basse

Han blev måske født 20. marts 1659 i Bogense, Odense Amt.

Han døde 65 år gammel 24. januar 1724 samme sted. (Se 8:356, s 233).

Desuden fik parret følgende 2 børn:

Niels Rasmussen Basse?

På grund af navnet formodes han at være bror til Anders Rasmussen Basse.

Han aflagde ed som **takseringsmand** og fik **borgerskab** 2. januar 1675 i Bogense, Odense Amt.

Rasmus Rasmussen Basse?

På grund af navnet formodes han at være bror til Anders Rasmussen Basse.

Han fik **borgerskab** som **skomager** i Odense 1. marts 1693 og døde før 1729.

9:713 fm mf fm ff m

Nn Basse

Hun blev født før 1628, men er en ukendt ane. *Imidlertid har de 3 halvbrødre - Nielsen Basse og Rasmussen Basse - forskellige fædre (Niels og Rasmus), hvorfor det formodes, at moderen har båret Basse-navnet.* (Børn 8:356, s 233)

Hun blev gift 1. gang før 1648 med **Niels Nn**, der døde før 1659.

Dette par fik følgende barn:

Niels Nielsen Basse

Han blev født før 1648. Han fik **borgerskab** og aflagde ed som **overkæmner** 18. maj 1655 og som **byfoged** 21. april 1668 i Bogense, Odense Amt, og han levede senere som **gårdfæster** under Nordskov Gods i Gestelev sogn, Svendborg Amt, 18 km syd for Odense. Han døde omkring 1701.

Hun blev gift 2. gang omkring 1659 med foregående ane.

9:748 fm mm fm mf f

Lars Nn

Han blev født omkring 1634 og levede 1664 i landsbyen Ejlskov i Hårslev sogn i Odense Amt, 8 km syd for Bogense. (Børn 8:374, s 237)

Han blev gift før 1654 med efterfølgende ane.

Parrets 1. barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Niels Larsen

Han blev født 1654 og døde 82 år gammel 24. oktober 1736 i Hårslev sogn, Odense Amt. (Se 8:374, s 237).

Derefter fik de følgende barn:

Anders Larsen

Han blev født 12. august 1664 i Hårslev sogn, Odense Amt.
Han døde 73 ½ år gammel 29. april 1738 i Odense.

9:749 fm mm fm mf m

Nn Nn

(Børn 8:374, s 237)

Hun blev gift før 1654 med foregående ane.

Morfars fars slægt

9:768 mf ff ff ff f

Anders Nn

Han levede omkring 1678 i landsbyen Tørresø i Krogsbølle sogn, Odense Amt, 20 km nord for Odense. (Børn 8:384, s 238)

Han blev gift før 1678 med efterfølgende ane.

Parrets barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Knud Andersen

Han blev sandsynligvis født omkring 1678 i Krogsbølle sogn, Odense Amt (*14. oktober 1677, far Anders Pedersen - eller 31. august 1679, far Anders Johansen*). Han døde 50 år gammel 17. marts 1728 i Krogsbølle sogn, Odense Amt. (Se 8:384, s 238).

9:769 mf ff ff ff m

Apolone Pedersdatter

Hun blev født 1643 og levede omkring 1678 i landsbyen Tørresø i Krogsbølle sogn, Odense Amt, 20 km nord for Odense.

Hun døde 79 år gammel 30. maj 1722 i samme sogn. (Børn 8:384, s 238)

Hun blev gift før 1678 med foregående ane.

Mormors fars slægt

9:916 mm ff mf mf f

Villads Bertelsen

Han blev født 1645 og døde 52 år gammel 13. marts 1697 i Skagen, Hjørring Amt.

(Børn 8:458, s 241)

*Se kort med **Mormors fars slægt**, fig. 83 og 102, side 85 og 123.*

Han blev gift før 1689 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Anthøn Villadsen

Han blev født 5. oktober 1694 i Skagen, Hjørring Amt. (Se 8:458, s 241).

Inden fik de følgende barn:

Jacob Villadsen

Han blev født 27. februar 1689 i Skagen, Hjørring Amt.

9:917 mm ff mf mf m

Nn Nn

(Børn 8:458, s 241)

Hun blev gift før 1689 med foregående ane.

9:946 mm fm mf fm f

Christen "på Stien"?

Han blev måske født omkring 1660 og levede måske 1689 i Tversted sogn, Hjørring Amt, men han er en usikker ane. (Børn 8:473, s 242)

Han blev måske gift før 1689.

Parrets 1. barn var måske en af mine 128 tip-(5)-oldemødre:

Else Christensdatter

Hun blev måske født 8. marts 1689 i Tversted, Hjørring Amt. (Se 8:473, s 242)

Derefter fik de måske følgende 3 børn:

Christen Christensen

Han blev født 6. juli 1690 i Tversted, Hjørring Amt.

Karen Christensdatter

Hun blev født 6. januar 1693 i Tversted, Hjørring Amt.

Laurits Christensen

Han blev født 1. september 1695 i Tversted, Hjørring Amt.

9:948 mm fm mf mf f

Jens Feldbereder?

Han blev født omkring 1666, men han er en usikker ane, der dog formodes at være far til Christen Feldbereder pga. navneligheden og evt. erhverv. Han formodes at have levet mellem 1693 og 1705 som **feldbereder** i landsbyen Øster Tversted i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 8:474, s 243)

Han blev gift før 1693 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 128 tip-(5)-oldefædre:

Christen Jensen Feldbereder

Han blev måske født 3. april 1696 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Han døde 74 ¹/₂ år gammel 29. september 1770 i samme sogn. (Se 8:474, s 243).

Desuden fik de følgende 3 børn:

Maren Jensdatter - Hun blev født 14. juli 1693 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Mette Jensdatter - Hun blev måske født 1. juni 1701 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Niels Feldbereder - Han blev født 20. februar 1705 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

9:949 mm fm mf mf m

Nn Nn

Hun blev født omkring 1671. (Børn 8:474, s 243)

Hun blev gift før 1693 med foregående ane.

9:950 mm fm mf mm f

Søren Thomsen

Han blev født omkring 1666 og levede mellem 1698 og 1709 i bebyggelsen Volhøj, vestligst i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Børn 8:475, s 243)

Han blev gift før 1696 med efterfølgende ane.

Parrets 2. barn var en af mine 128 tip-(5)-oldemødre:

Maren Sørensdatter

Hun blev født omkring 1700.

Hun døde 8. juli 1763 i Tversted sogn, Hjørring Amt. (Se 8:475, s 243).

Desuden fik de følgende 6 børn:

Søren Sørensen

Han blev født 7. januar 1698 i Tversted sogn, Hjørring Amt - *han formodes at være en søn, men i kirkebogen står tilsyneladende Søren Thomsens datter Søren.*

Kirsten Sørensdatter - Hun blev født 9. februar 1700 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Anne Sørensdatter - Hun blev født 18. juni 1702 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Johanne Sørensdatter - Hun blev født 25. marts 1704 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Thomas Sørensen - Han blev født 20. juni 1706 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

Simon Sørensen - Han blev født 4. august 1709 i Tversted sogn, Hjørring Amt.

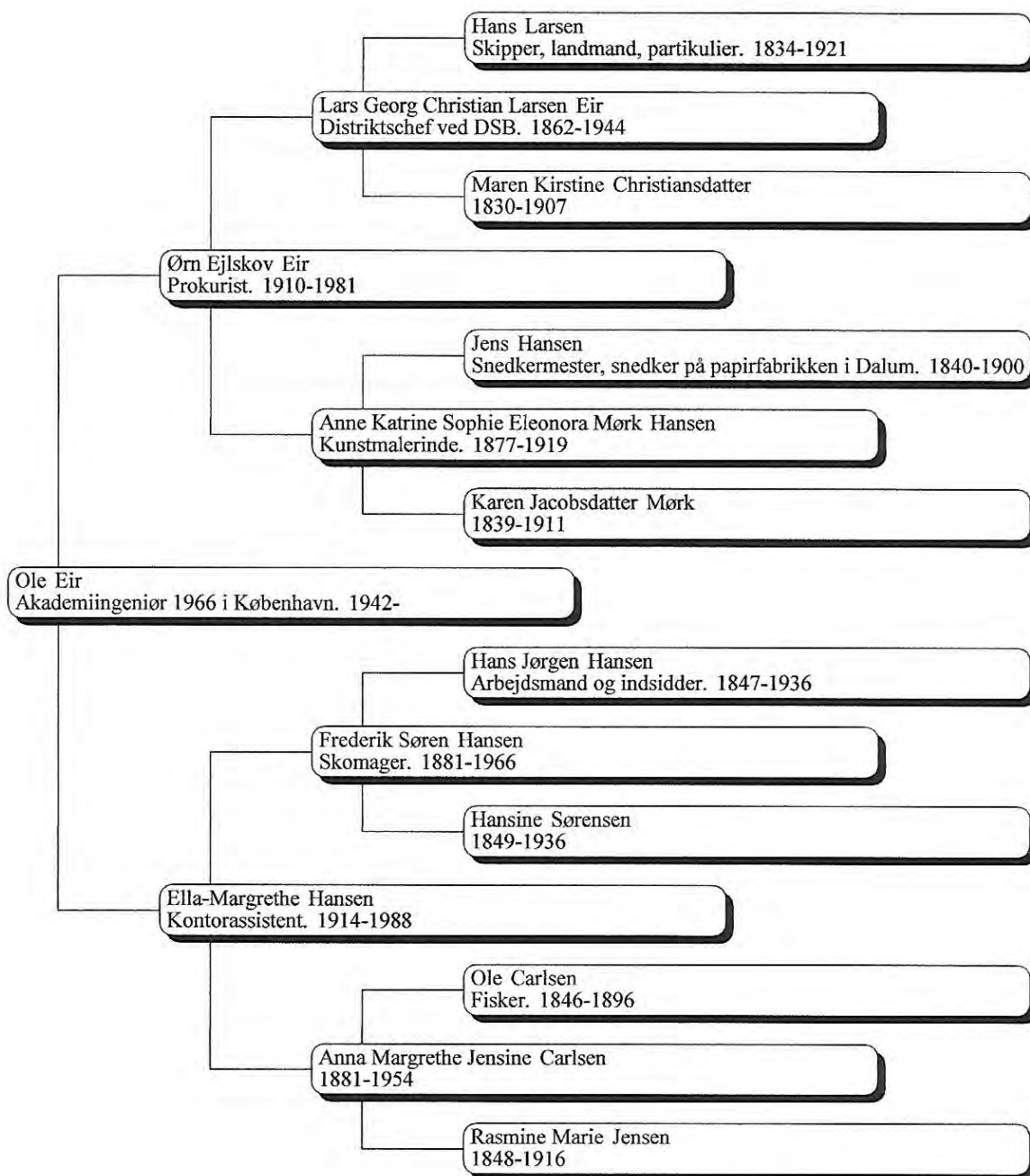
9:951 mm fm mf mm m

Nn Nn - Hun blev født omkring 1671. (Børn 8:475, s 243)

Hun blev gift før 1696 med foregående ane.

Bilag 1

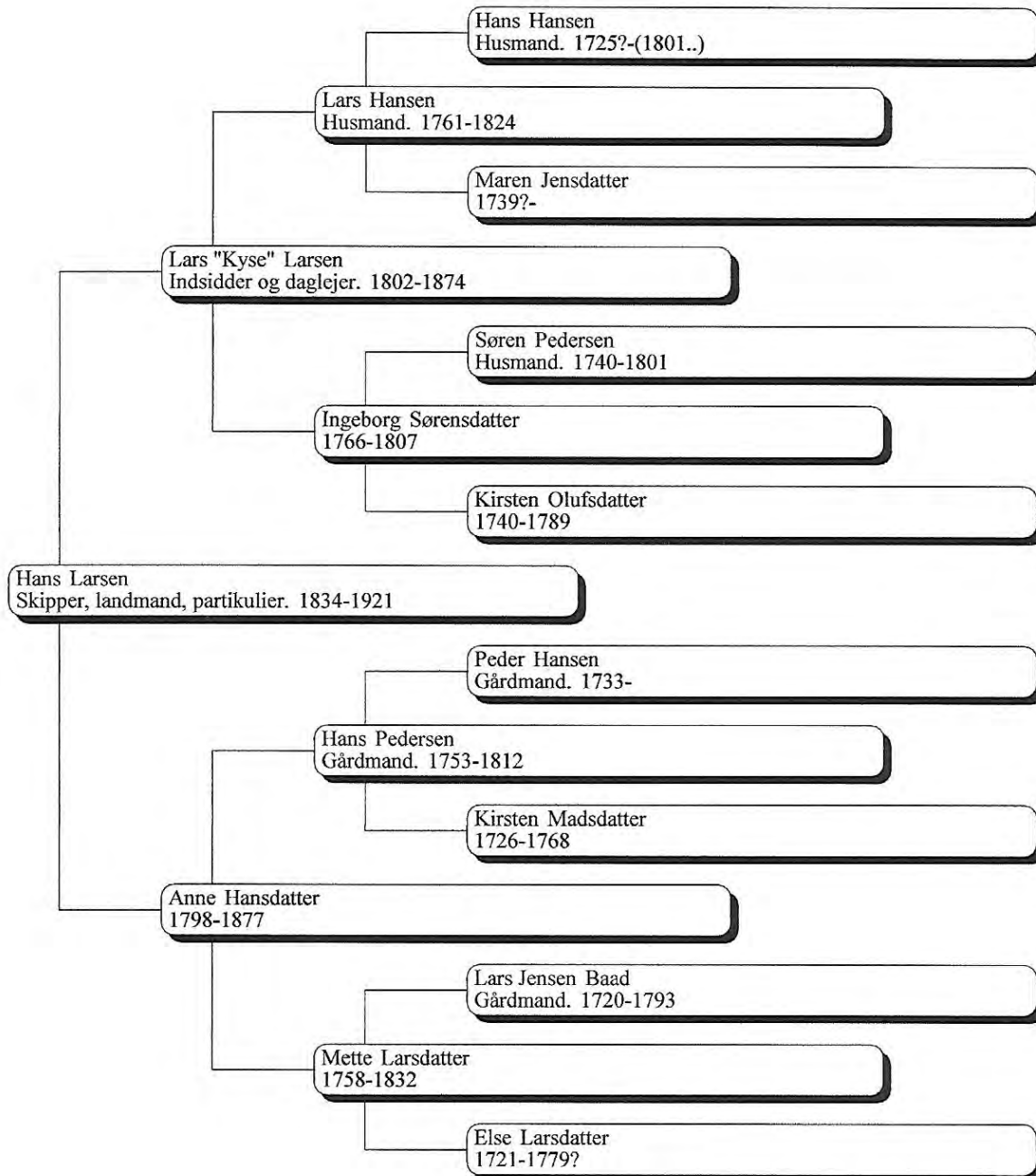
Oles anetavle til oldeforældre

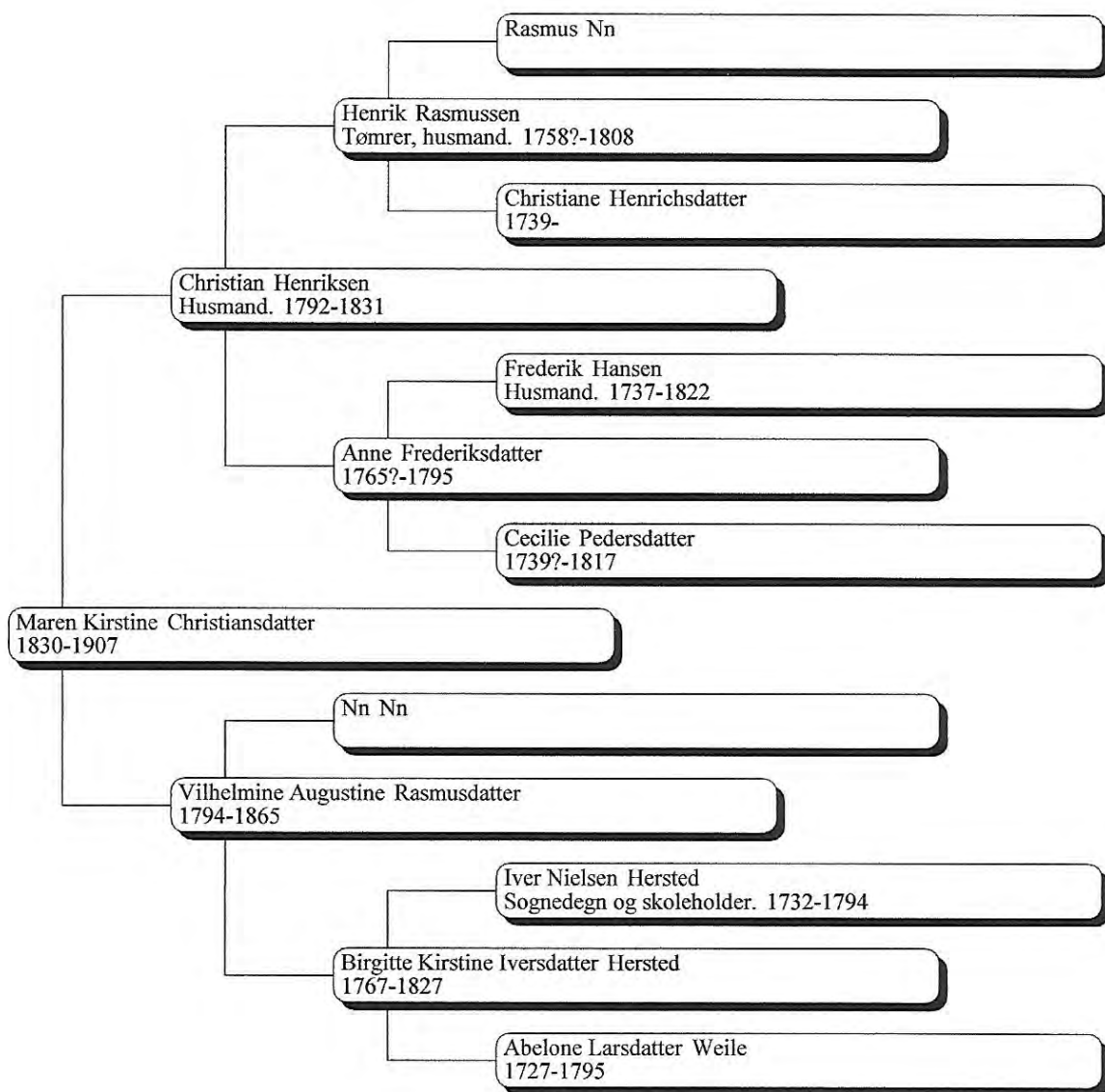
Bilag 2

Farfars fars anetavle

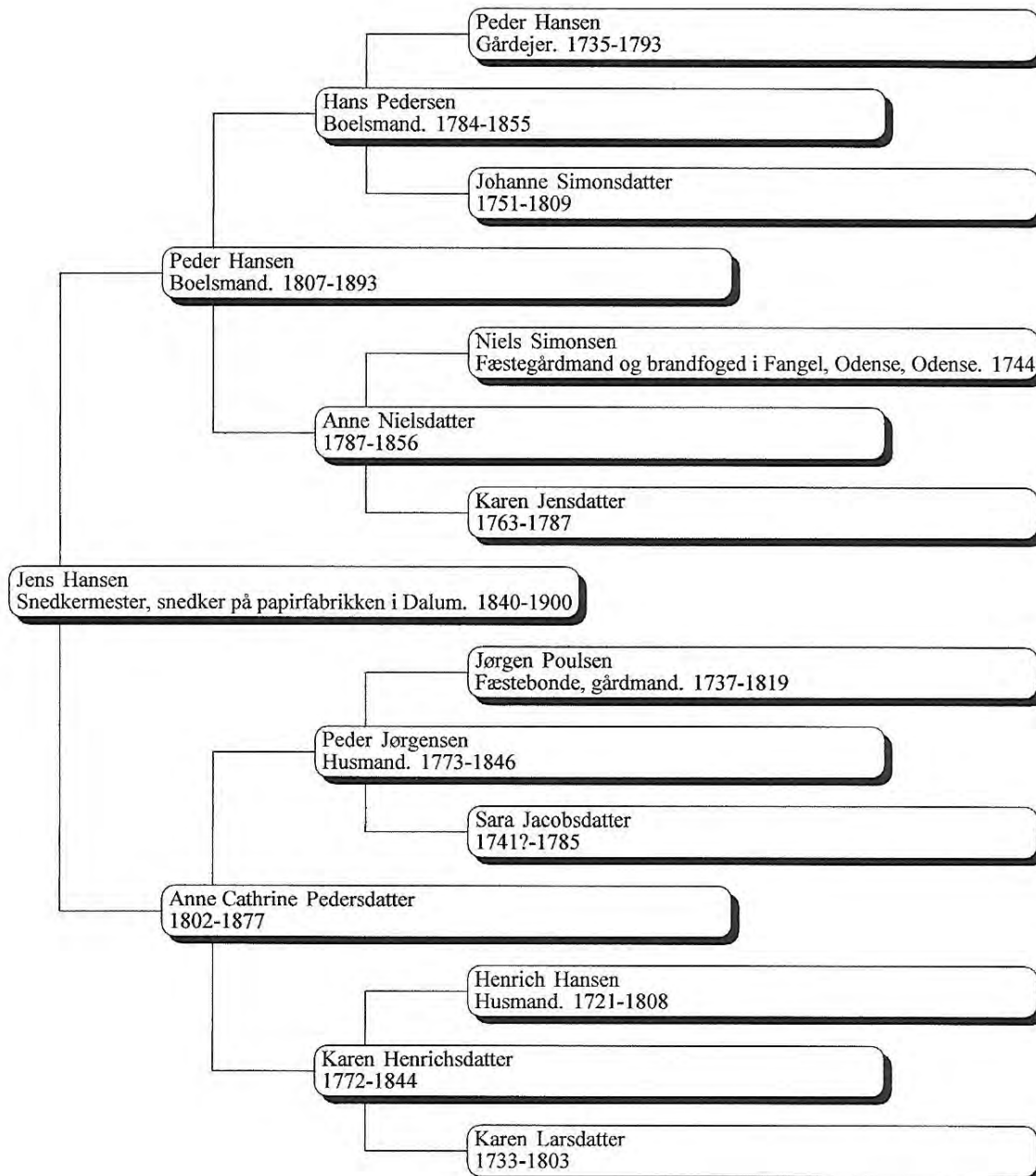
Bilag 3

Farfars mors anetavle

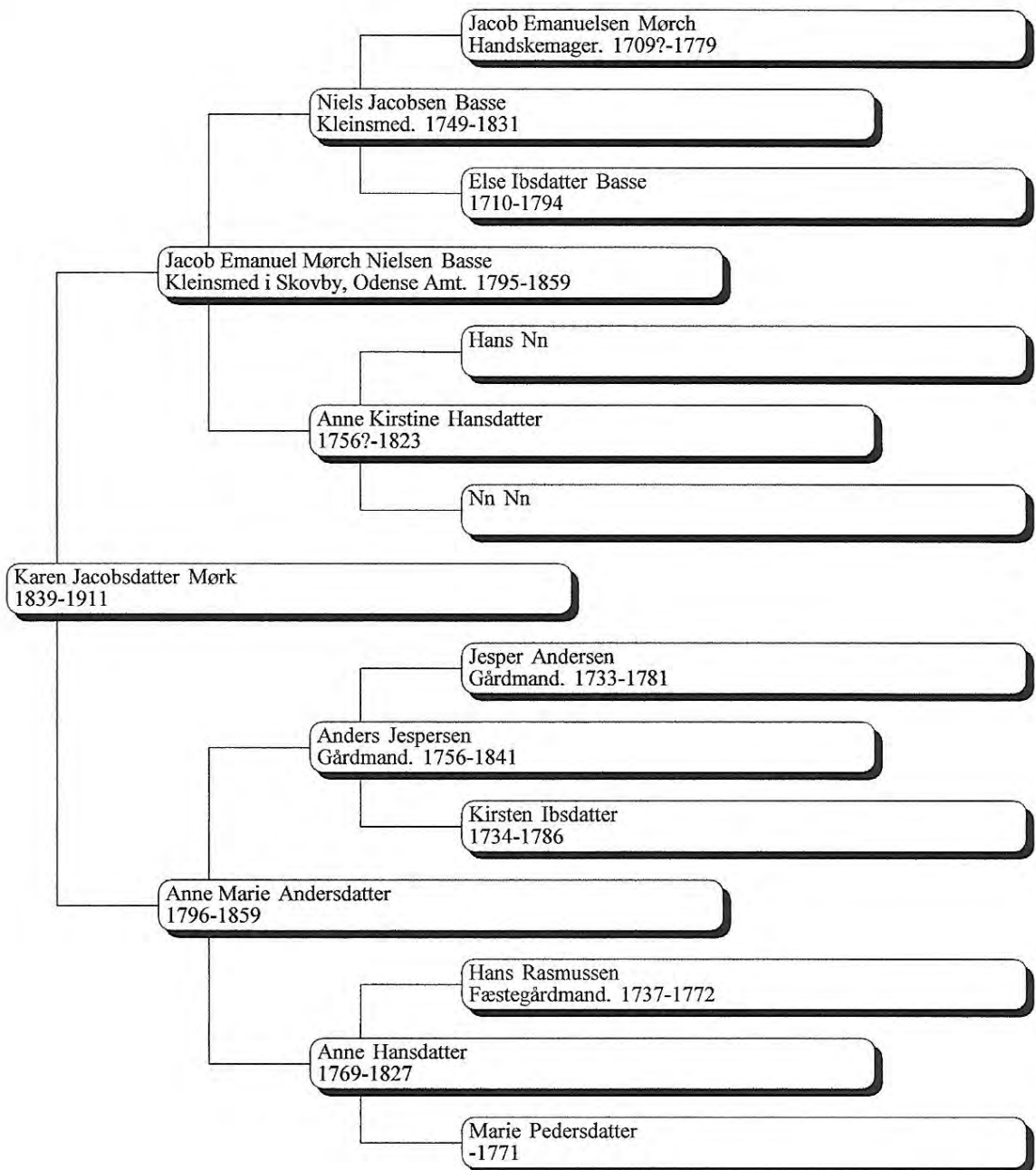
Bilag 4

Farmors fars anetavle

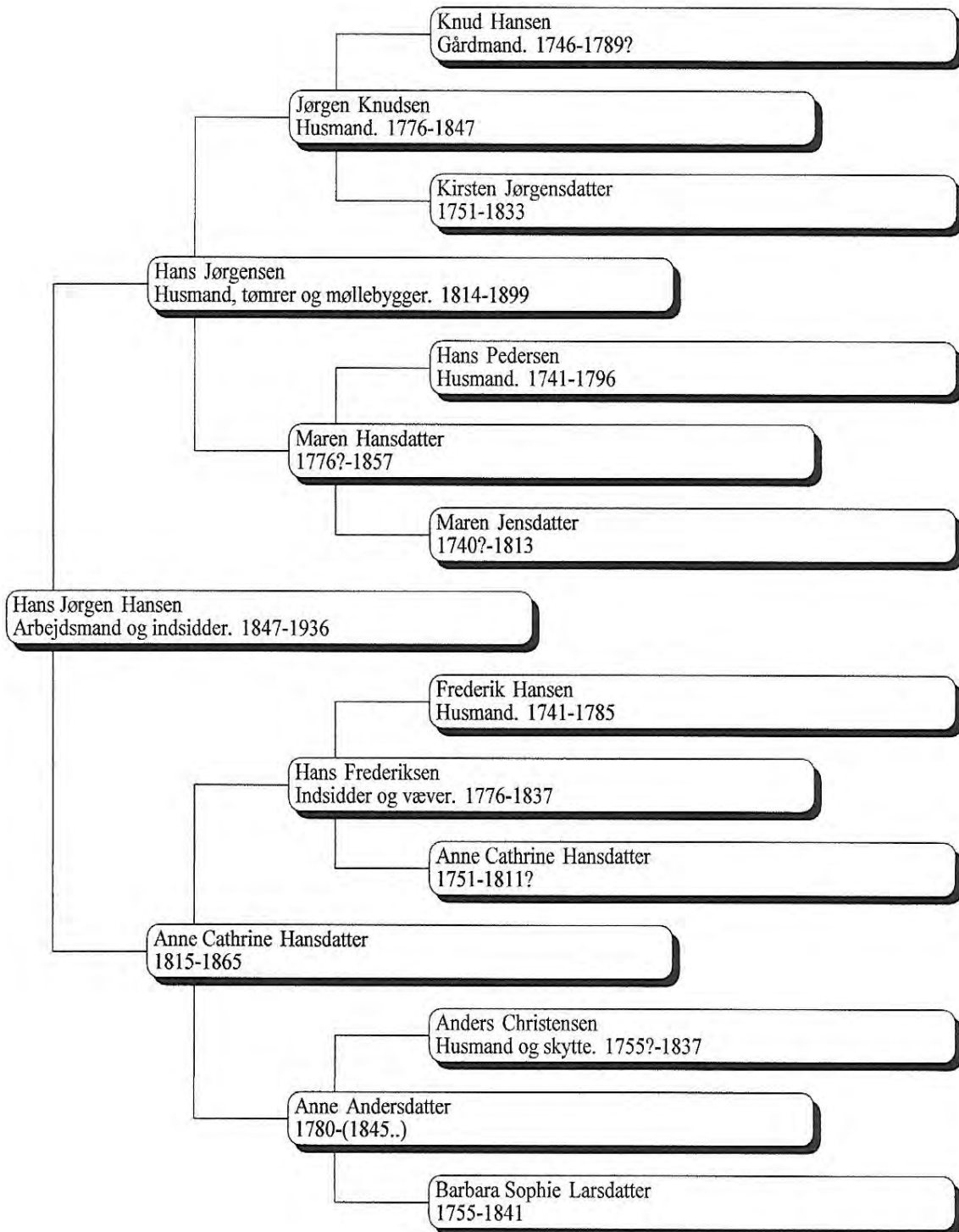
Bilag 5

Farmors mors anetavle

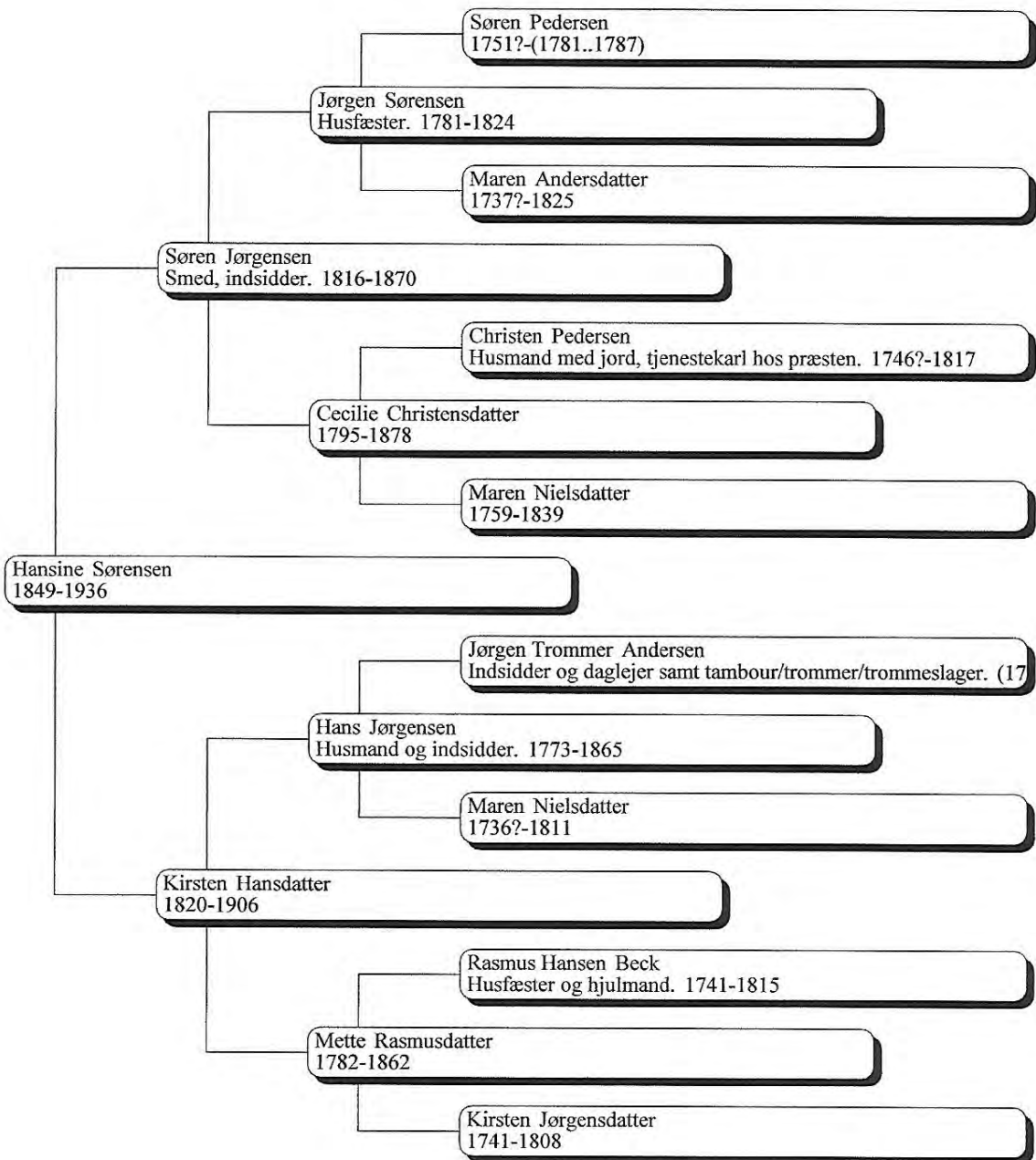
Bilag 6

Morfars fars anetavle

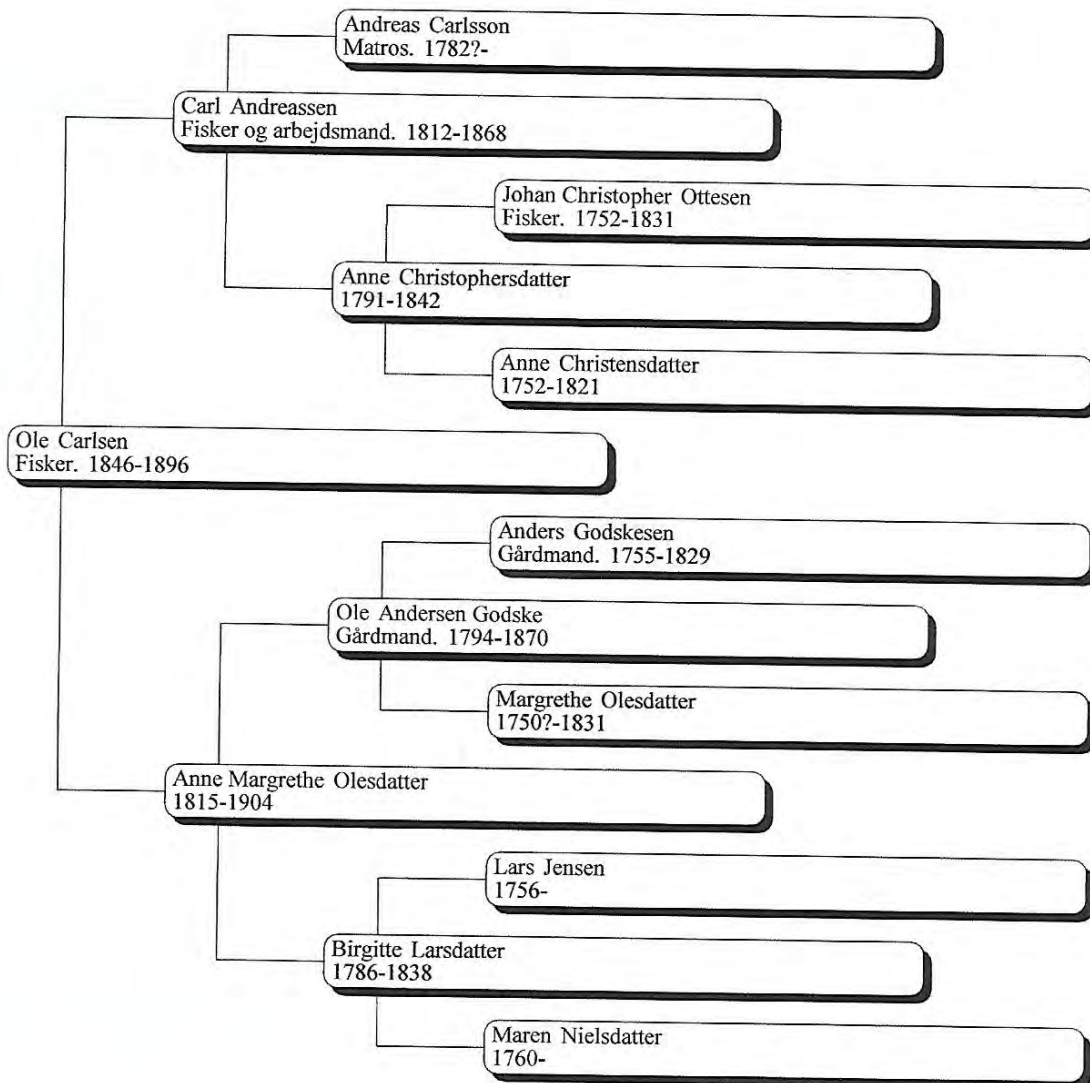
Bilag 7

Morfars mors anetavle

Bilag 8

Mormors fars anetavle

Bilag 9

Mormors mors anetavle

